

ဝိဘင်္ဂပါဠိတော် နိဿယ

ခန္ဓဝိဘင်္ဂ

သုတ္တန္တဘာဇနီယ

☞ ခန္ဓာ၊ ခန္ဓာတို့သည်။ ပဉ္စ၊ ငါးပါးတို့တည်း။ ရူပက္ခန္ဓော၊ ရူပက္ခန္ဓာ၎င်း။ ပေ။ ဝိညာဏက္ခန္ဓော၊ ၎င်းတည်း။ (တနည်း) ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ ရူပက္ခန္ဓော၊ ၎င်း။ ပေ။ ဝိညာဏက္ခန္ဓော၊ ၎င်း။ (ဣတိ၊ သို့။) ပဉ္စ၊ တို့တည်း။ [ဤသို့လည်း ပေးနိုင်၏။]

ရူပက္ခန္ဓနိဒ္ဒေသ။ ။ တတ္ထ၊ ထိုငါးပါးသော ခန္ဓာတို့တွင်။ ကတမော၊ အဘယ်တရားအစုသည်။ ရူပက္ခန္ဓော၊ ရူပက္ခန္ဓာမည်သနည်း။ အတိတာနာဂတ-
ပစ္စုပ္ပန်၊ အတိတ်၊ အနာဂတ်၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော။ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ၊ အဇ္ဈတ္တမူလည်း
ဖြစ်သော။ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ၊ ဗဟိဒ္ဓမူလည်းဖြစ်သော။ သြဋ္ဌာရိကံ ဝါ၊ သြဋ္ဌာရိက
မူလည်းဖြစ်သော။ သုခမံ ဝါ၊ သုခမမူလည်းဖြစ်သော။ ဟိနံ ဝါ၊ ဟိနမူလည်း
ဖြစ်သော။ ပဏိတံ ဝါ၊ ပဏိတမူလည်းဖြစ်သော။ ယံ၊ အကြွင်းရုပ်သည်။ ဒူရေ၊
အဝေး၌။ (ဟောတိ၊ ၏။ တံ ဝါ၊ ထို ဒူရေရုပ်မူလည်းဖြစ်သော။ ယံ၊ အကြွင်းရုပ်
သည်။) သန္တိကေ၊ အနီး၌။ (ဟောတိ၊ ၏။) (တံ) ဝါ၊ ထို သန္တိကေရုပ်မူလည်း
ဖြစ်သော။ ယံကိဉ္စ၊ အမှတ်မရှိ ကြွင်းမဲ့ဥဿို အလုံးစုံသော။ ရူပံ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊
၏။) တံ၊ ထိုအလုံးစုံသောရုပ်ကို။ ကေဇ္ဈံ၊ တပေါင်းတည်း။ အဘိသည္ဇဟိတော၊
ဉာဏ်ဖြင့် ရှေးရှုကောင်းစွာဆောင်၍။ ဝါ၊ ပေါင်း၍။ အဘိသဒ္ဓိပိတော၊ ချုံး၍။
အယံ၊ ဤရုပ်အစုကို။ ရူပက္ခန္ဓော၊ ရူပက္ခန္ဓာဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုဒေပ်၏။

တတ္ထ၊ ထို အတိတာနာဂတ ပစ္စုပ္ပန် အစရှိသော မာတိကာ၌။ အတိတံ၊
အတိတ်ဖြစ်သော။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ ကတမံ၊ အဘယ်နည်း။ ယံ ရူပံ၊ အကြွင်းရုပ်ကို။
(သင်္ဂဟိတံ ဌ္ဌစပ်။) ဝါ၊ သည်။ (အတိတံ စသည်ဌ္ဌစပ်။) [အတိတံမှစ၍ ဝိဂတံ
တိုင်အောင် ဓမ္မသင်္ဂဟိပါဠိတော်နိဿယ အတိတတိကနိဒ္ဒေသနှင့်တူပြီ။ ကေဝုစံ
ဗဟုဝုစံသာ ကွဲ၏။] အတိတံ၊ လွန်ပြီးသည်။ (ဟုတွာ၊ ၍။) အတိတံသေန၊
အတိတ်အသို့၌။ သင်္ဂဟိတံ၊ သိမ်းယူရေတွက်အပ်ပြီ။ (တံ ရူပံ၊ သည်။) စတ္တာ-
ရော၊ ကုန်သော။ မဟာဘူတာ စ၊ မဟာဘူတ်တို့၎င်း။ စတုန္နံ၊ ကုန်သော။ မဟာ-
ဘူတာနံ၊ တို့ကို။ ဥပါဒါယရူပံစ၊ စွဲယူ၍ဖြစ်သော ရုပ်၎င်းတည်း။ ဣဒံ၊ ဤရုပ်
အပေါင်းကို။ အတိတံ၊ အတိတ်ဖြစ်သော။ ရူပံ၊ ရုပ်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

တတ္ထ၊ ကတမံ ရူပံ အနာဂတံ။ ယံ ရူပံ၊ သည်။ ဝါ၊ ကို။ [အဘတံမှစ၍
အသမုဋ္ဌိတံတိုင်အောင် ဓမ္မသင်္ဂဟိပါဠိတော်နိဿယ ဥပ္ပန္နတိကနိဒ္ဒေသနှင့်တူပြီ။]
အနာဂတံ၊ သည်။ (ဟုတွာ၊ ၍။) အနာဂတံသေန၊ ၌။ သင်္ဂဟိတံ၊ ပြီ။ (တံရူပံ၊
ဟူသည်။) စတ္တာရော၊ ပေ။ ဥပါဒါယရူပံစ၊ ၎င်းတည်း။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ ရူပံ အနာဂတံ။

တတ္ထ ကတမံ ရူပံ ပစ္စုပ္ပန္နံ။ ယံ ရူပံ သည်။ ဝါ၊ ကို။ [ဇာတံမှစ၍ သမုဋ္ဌိတံ တိုင်အောင် ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော်နိဿယ ဥပ္ပန္နတိကနိဒ္ဒေသနှင့် တူပြီ။ ဧကဝုဇ် ဗဟုဝုဇ်သာကွဲ၏။] ပစ္စုပ္ပန္နံ သည်။ (ဟုတော့၊ ၍။) ပစ္စုပ္ပန္နံသေန၊ ဌ။ သင်္ဂဟိတံ၊ ၏။ (တံ ရူပံ၊ ဟူသည်။) စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ပေ။ ဥပါဒါယရူပံစ၊ ၎င်းတည်း။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ ရူပံ ပစ္စုပ္ပန္နံ။ [အဇ္ဈတ္တ ဗဟိဒ္ဓနိဒ္ဒေသတို့သည် ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော်နိဿယ နိက္ခေပကဏ္ဍ အဇ္ဈတ္တတိကနိဒ္ဒေသနှင့်တူပြီ။ ဧကဝုဇ် ဗဟုဝုဇ်သာကွဲ၏။]

တတ္ထ ကတမံ ရူပံ သြဋ္ဌာရိကံ။ စက္ခာယတနံ၊ ၎င်း။ ပေ။ ဖောဠဗ္ဗာယတနံ၊ ၎င်းတည်း။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ ရူပံ သြဋ္ဌာရိကံ။ ...[သုခုမနိဒ္ဒေသလည်း လွယ်ပြီ။]

တတ္ထ ကတမံ ရူပံ ဟိနံ။ တေသံ တေသံ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ [ဋီကာအလို “ထိုထို သတ္တဝါတို့သည်” ဟု ပေးပါ။] ဥညာတံ၊ အောက်တန်းစားဟု အသိအမှတ်ပြုအပ်သော။ အနုညာတံ၊ ရှုတ်ချ၍သိအပ်သော။ ဟိဋ္ဌိတံ၊ စွန့်ပစ်အပ်သော။ (တနည်း) ဟိဋ္ဌိတံ၊ စက်ဆုပ်အပ်သော။ ပရိဘူတံ၊ လွှမ်းမိုးအပ်သော။ အစိတ္တိကတံ၊ စိတ်ကဲ့သို့ မပြုအပ်သော။ ဝါ၊ အလေးဂရု မပြုအပ်သော။ ဟိနံ၊ ယုတ်ညံ့သော။ ဟိနမတံ၊ ယုတ်ညံ့၏ဟု သိအပ်သော။ ဟိနသမ္ပတံ၊ ယုတ်ညံ့၏ဟု သမုတ်အပ်သော။ ဝါ၊ ယုတ်ညံ့သော သတ္တဝါတို့သည် အကောင်းဟု အသိအမှတ်ပြုအပ်သော။ အနိဋ္ဌံ၊ မချုပ်မနှစ်သက်အပ်သော။ အကန္တံ၊ အလိုမရှိအပ်သော။ (ကမု-ဇာတ်) ဝါ၊ အသရေမရှိသော။ အမနာပံ၊ စိတ်၌ မသက်ရောက်စေအပ်သော။ ဝါ၊ စိတ်၌ မသွင်းထားအပ်သော။ (တနည်း) အမနာပံ၊ စိတ်ကို မတိုးပွားစေတတ်သော။ ယံ ရူပံ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။ တံ ရူပံ၊ ထိုရုပ်ဟူသည်။) ရူပါ၊ ရူပါရုံတို့၎င်း။ ပေ။ ဖောဠဗ္ဗာ၊ တို့၎င်းတည်း။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ ရူပံ ဟိနံ။

တတ္ထ ကတမံ ရူပံ ပဏီတံ။ တေသံ တေသံ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ အနုညာတံ၊ အောက်တန်းစားဟု အသိအမှတ်မပြုအပ်သော။ အနုညာတံ၊ ရှုတ်ချ၍မသိအပ်သော။ အဟိဋ္ဌိတံ၊ မစွန့်ပစ်အပ်သော။ (တနည်း) အဟိဋ္ဌိတံ၊ မစက်ဆုပ်အပ်သော။ အပရိဘူတံ၊ မလွှမ်းမိုးအပ်သော။ စိတ္တိကတံ၊ စိတ်မဟုတ်သော်လည်း စိတ်ကဲ့သို့ပြုအပ်သော။ ဝါ၊ အလေးဂရုပြုအပ်သော။ ပဏီတံ၊ မှန်မြတ်သော။ ပဏီတမတံ၊ မှန်မြတ်၏ဟု သိအပ်သော။ ပဏီတသမ္ပတံ၊ မှန်မြတ်၏ဟု သမုတ်အပ်သော။ ဝါ၊ မြင့်မြတ်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အကောင်းဟု အသိအမှတ်ပြုအပ်သော။ ဣဋ္ဌံ၊ ချစ်မြတ်နိုးအပ်သော။ ကန္တံ၊ အလိုရှိအပ်သော။ ဝါ၊ အသရေရှိသော။ မနာပံ၊ စိတ်၌ သက်ရောက်စေအပ်သော။ ဝါ၊ စိတ်၌ သွင်းထားအပ်သော။ (တနည်း) မနာပံ၊ စိတ်ကိုတိုးပွားစေတတ်သော။ ယံ ရူပံ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။ တံ ရူပံ၊ ဟူသည်။) ရူပါ၊ တို့၎င်း။ ပေ။ ဖောဠဗ္ဗာ၊ တို့၎င်းတည်း။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ ရူပံ ပဏီတံ။ ...ဝါ ပန၊ သည်သာ မကသေး။ တံ တံ ရူပံ၊ ထိုထိုရုပ်ကို။

ဝိဘင်း] သုတ္တန္တဘာဇနိယ ဝေဒနာက္ခန္ဓနိဒ္ဒေသ ၆၅၉

ဥပါဒါယုပါဒါယ၊ ဉာဏ်ဖြင့်ကပ်ယူ၍ ကပ်ယူ၍။ ဝါ၊ ထောက်စာ၍ ထောက်စာ၍။ ဟိနံ၊ ယုတ်ညံ့သော။ ရူပံ၊ ရုပ်ကို၎င်း။ ပဏိတံ၊ မှန်မြတ်သော။ (ရူပံ၊ ရုပ်ကို၎င်း။) ဒဠဗ္ဗံ၊ မှတ်ထိုက်၏။

တတ္ထ ကတမံ ရူပံ ဒုရေ။ ဣတ္ထိန္ဒြိယံ၊ ဣတ္ထိန္ဒြေ၎င်း။ ပေ။ ကဗဠိကာရော အာဟာရော၊ ကဗဠိကာရာဟာရ၎င်းတည်း။ ဤနေရာ၌ “ဣဒံ ဝုစ္စတိ ရူပံ ဒုရေ” ဟု နိဂုံးအုပ်သင့်သော်လည်း မအုပ်သေးပုံကို သတိပြုခဲ့ပါ။ အဋ္ဌကထာ၌ ရှင်းပြလိမ့်မည်။] ဝါ ပန၊ သည်သာမကသေး။ အညမ္ပိ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော သုခုမရုပ်တို့မှ အခြားလည်းဖြစ်သော။ အနာသန္ဓေ၊ အနီးမဟုတ်သော အရပ်၌။ အနုပကဠေ၊ မကပ်သောအရပ်၌။ ဒုရေ၊ ဝေးသောအရပ်၌။ အသန္တိကေ၊ မနီးသောအရပ်၌။ ယံ ရူပံ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။ တံ ရူပံ၊ ၎င်းတည်း။) ဣဒံ ရူပံ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးသော ရုပ်ကို။ ဝါ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသော သရုပ်အရ ထုတ်ပြအပ်ပြီးသော သုခုမရုပ်၊ ယံ ဝါ ပနကရုပ်ကို။ ဒုရေ၊ ဒုရရုပ်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

တတ္ထ ကတမံ ရူပံ သန္တိကေ။ စက္ခာယတနံ၊ စက္ခာယတန၎င်း။ ပေ။ ဖောဠဗ္ဗာယတနံ၊ ဖောဠဗ္ဗာယတန၎င်းတည်း။ ဝါ ပန၊ သည်သာမကသေး။ အညမ္ပိ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော သရုပ်အရ ထုတ်ပြအပ်ပြီးသောရုပ်တို့မှ အခြားလည်းဖြစ်သော။ အာသန္ဓေ၊ နီးသောအရပ်၌။ ဥပကဠေ၊ ကပ်သောအရပ်၌။ အဝိဒုရေ၊ မဝေးသောအရပ်၌။ ယံ ရူပံ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။ တံ ရူပံ၊ ၎င်းတည်း။) ဣဒံ ရူပံ၊ ဤ ရုပ်ကို။ ဝါ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသောသရုပ်အရ ထုတ်ပြအပ်ပြီးသော သြဋ္ဌာရိကရုပ်၊ ယံဝါပနကရုပ်ကို။ သန္တိကေ၊ သန္တိကေရုပ်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ဝါပန၊ သည်သာမကသေး။ တံ တံ ရူပံ၊ ထိုထိုရုပ်ကို။ ဥပါဒါယုပါဒါယ၊ ဉာဏ်ဖြင့် ကပ်ယူ၍ ကပ်ယူ၍။ ဝါ၊ ထောက်စာ၍ ထောက်စာ၍။ ဒုရေ၊ ခွံ။ (ပဝတ္ထံ၊ သော။) ရူပံ၊ ကို၎င်း။ သန္တိကေ၊ ခွံ။ (ပဝတ္ထံ၊ သော။ ရူပံ၊ ကို၎င်း။) ဒဠဗ္ဗံ၊ မှတ်ထိုက်၏။

ဝေဒနာက္ခန္ဓနိဒ္ဒေသ။ တတ္ထ၊ ထိုငါးပါးသော ခန္ဓာတို့တွင်။ ကတမော၊ အဘယ်တရားအစုသည်။ ဝေဒနာက္ခန္ဓော၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓမည်သနည်း။ အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နာ၊ ဖြစ်သော။ အဇ္ဈတ္တာဝါ၊ မူလည်းဖြစ်သော။ ဗဟိဒ္ဓါဝါ၊ သော။ သြဋ္ဌာရိကာ ဝါ၊ သော။ သုခုမာ ဝါ၊ သော။ ဟိနာ ဝါ၊ သော။ ပဏိတာ ဝါ၊ သော။ ယာ၊ အကြင်ဝေဒနာသည်။ ဒုရေ၊ ခွံ။ (ဟောတိ၊ ၏။ သာဝါ၊ ထိုဒုရေ ဝေဒနာမူလည်း ဖြစ်သော။ ယာ၊ အကြင် ဝေဒနာသည်။) သန္တိကေ၊ ခွံ။ (ဟောတိ၊ ၏။) (သာ)ဝါ၊ ထိုသန္တိကေဝေဒနာမူလည်းဖြစ်သော။ [အဇ္ဈတ္တသည်ပင် ဒုရသန္တိက ၂ မျိုး၊ ဗဟိဒ္ဓသည်ပင်လည်း ဒုရသန္တိက ၂-မျိုး ရှိသောကြောင့် “ယာ ဒုရေသန္တိကေဝါ” ဟု ပါဠိအသုံးတမျိုး ပြောင်း၍သုံးသည်။] ယာကာစိ၊ အမှတ်မရှိ ကြွင်းမဲ့ညံ့ အလုံးစုံသော။ ဝေဒနာ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။)

တံ၊ ထိုအလုံးစုံသောဝေဒနာကို။ ကေဠံ၊ တပေါင်းတည်း။ အဘိသညာဟိတော၊ ဉာဏ်ဖြင့်ရှေးရှု ကောင်းစွာဆောင်၍။ အဘိသဒ္ဓိဟိတော၊ ချုံး၍။ အယံ၊ ဤဝေဒနာ အစုကို။ ဝေဒနာက္ခန္ဓော၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဧ။

တတ္ထ၊ ထို အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန် အစရှိသော မာတိကာ၌။ အတိတာ၊ သော။ ဝေဒနာ၊ သည်။ ကတမာ၊ နည်း။ ယာ ဝေဒနာ၊ ကို။ (သင်္ဂဟိတာ၌စပ်။) ဝါ၊ သည်။ (အတိတာ စသည်၌စပ်။) [အတိတာမှစ၍ ဝိဂတတိုင်အောင် တူပြီ။] အတိတာ၊ သည်။ (ဟုတော့၍။) အတိတံသေန၊ ၌။ သင်္ဂဟိတာ၊ ပြီ။ (သာ ဝေဒနာ၊ ဟူသည်။) သုခါ၊ သုခဖြစ်သော။ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာ၎င်း။ ဒုက္ခာ၊ သော။ ဝေဒနာ၊ ၎င်း။ အဒုက္ခမသုခါ၊ သော။ ဝေဒနာ၊ ၎င်းတည်း။ အယံ၊ ဤဝေဒနာ အပေါင်းကို။ အတိတာ၊ သော။ ဝေဒနာ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဧ။ [အနာဂတာစသည် ၌လည်း နည်းတူ။]

တတ္ထ၊ ၌။ သြဋ္ဌာရိကာ၊ ဖြစ်သော။ ဝေဒနာ၊ သည်၎င်း။ သုခမာ၊ ဖြစ်သော။ (ဝေဒနာ၊ သည်၎င်း။) ကတမာ၊ နည်း။ အကုသလာ၊ အကုသိုလ်ဖြစ်သော။ ဝေဒနာ၊ သည်။ သြဋ္ဌာရိကာ၊ သြဋ္ဌာရိကတည်း။ ဝါ၊ ကြမ်းတမ်းသောဝေဒနာ တည်း။ ကုသလာဗျာကတာ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ ဝေဒနာ၊ တို့သည်။ သုခမာ၊ တို့တည်း။ ဝါ၊ သိမ်မွေ့သောဝေဒနာတို့တည်း။ ကုသလာကုသလာ၊ ကုန်သော။ ဝေဒနာ၊ တို့သည်။ သြဋ္ဌာရိကာ၊ တို့တည်း။ ဝါ၊ တည်း။ အဗျာကတာ၊ သော။ ဝေဒနာ၊ သည်။ သုခမာ၊ တည်း။ ဝါ၊ တည်း။ ဒုက္ခာ၊ သော။ ဝေဒနာ၊ သည်။ သြဋ္ဌာရိကာ၊ တည်း။ ဝါ၊ တည်း။ သုခါ၊ လည်းဖြစ်သော။ အဒုက္ခမသုခါ စ၊ လည်းဖြစ်သော။ ဝေဒနာ၊ သည်။ သုခမာ၊ တည်း။ ဝါ၊ တည်း။ သုခဒုက္ခာ၊ သော။ ဝေဒနာ၊ သည်။ သြဋ္ဌာရိကာ၊ တည်း။ ဝါ၊ တည်း။ အဒုက္ခမသုခါ၊ သော။ ဝေဒနာ၊ သည်။ သုခမာ၊ တည်း။ ဝါ၊ တည်း။ အသမာပန္နဿ၊ သမာပတ်မဝင် စားသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝေဒနာ၊ သည်။ သြဋ္ဌာရိကာ၊ တည်း။ ဝါ၊ တည်း။ သမာပန္နဿ၊ သမာပတ်ဝင်စားသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝေဒနာ၊ သည်။ သုခမာ၊ တည်း။ ဝါ၊ တည်း။ သာသဝါ၊ အာသဝေါနှင့်တကွဖြစ်သော။ ဝေဒနာ၊ သည်။ သြဋ္ဌာရိကာ၊ တည်း။ ဝါ၊ တည်း။ အနာသဝါ၊ အာသဝေါမရှိသော။ ဝေဒနာ၊ သည်။ သုခမာ၊ တည်း။ ဝါ၊ တည်း။ ဝါပန၊ သေး။ တံတံ ဝေဒနံ၊ ကို။ ဥပါဒါယုပါဒါယ၊ ၍။ ဝါ၊ ၍။ သြဋ္ဌာရိကာ၊ သော။ ဝေဒနာ၊ ကို၎င်း။ သုခမာ၊ သော။ (ဝေဒနာ၊ ကို၎င်း။) ဒဠဗ္ဗာ၊ မှတ်ထိုက်၏။ [ဟိန ပဏိတနိဒ္ဒေသ၌လည်း နည်းတူ။]

တတ္ထ ကတမာ ဝေဒနာ ဒူရေ၊ အကုသလာ၊ အကုသိုလ်ဖြစ်သော။ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာသည်။ ကုသလာ ဗျာကတာဟိ၊ ကုသိုလ် အဗျာကတဖြစ်ကုန်သော။ ဝေဒနာဟိ၊ ဝေဒနာတို့မှ။ ဒူရေ၊ ဝေး၏။ ကုသလာဗျာကတာ၊ ကုန်သော။

ဝိဘင်း]

သုတ္တန္တဘာဇနီယ သညာက္ခန္ဓနိဇ္ဈေသ

၆၆၁

ဝေဒနာ၊ တို့သည်။ အကုသလာယ၊ သော။ ဝေဒနာယ၊ မှ။ ဒုရေ၊ ဇီ။ ကုသ-
 လာ၊ သော။ ဝေဒနာ၊ သည်။ အကုသလာဗျာကတာဟိ၊ ကုန်သော။ ဝေဒနာ-
 ဟိ၊ တို့မှ။ ဒုရေ၊ ဇီ။ အကုသလာဗျာကတာ၊ ကုန်သော။ ဝေဒနာ၊ တို့သည်။
 ကုသလာယ၊ သော။ ဝေဒနာယ၊ မှ။ ဒုရေ၊ ဝေး၏။ အဗျာကတာ၊ သော။
 ဝေဒနာ၊ သည်။ ကုသလာ ကုသလာဟိ၊ ကုန်သော။ ဝေဒနာဟိ၊ တို့မှ။ ဒုရေ၊
 ဇီ။ ကုသလာ ကုသလာ၊ ကုန်သော။ ဝေဒနာ၊ တို့သည်။ အဗျာကတာယ၊
 သော။ ဝေဒနာယ၊ မှ။ ဒုရေ၊ ဇီ။ ဒုက္ခာ၊ သော။ ဝေဒနာ၊ သည်။
 သုခါယ စ၊ လည်းဖြစ်သော။ အဒုက္ခမသုခါယစ၊ လည်းဖြစ်သော။ ဝေဒနာဟိ၊
 တို့မှ။ ဒုရေ၊ ဇီ။ သုခါ စ၊ လည်းဖြစ်သော။ အဒုက္ခမသုခါ စ၊ လည်းဖြစ်သော။
 ဝေဒနာ၊ တို့သည်။ ဒုက္ခာယ၊ သော။ ဝေဒနာယ၊ မှ။ ဒုရေ၊ ဇီ။ သုခါ၊
 သော။ ဝေဒနာ၊ သည်။ ဒုက္ခာယစ၊ လည်းဖြစ်သော။ အဒုက္ခမသုခါယစ၊
 လည်းဖြစ်သော။ ဝေဒနာဟိ၊ တို့မှ။ ဒုရေ၊ ဇီ။ ဒုက္ခာစ၊ လည်းဖြစ်သော။
 အဒုက္ခမသုခါစ၊ လည်းဖြစ်သော။ ဝေဒနာ၊ တို့သည်။ သုခါယ၊ သော။
 ဝေဒနာယ၊ မှ။ ဒုရေ၊ ဇီ။ အဒုက္ခမသုခါ၊ သော။ ဝေဒနာ၊ သည်။ သုခ-
 ဒုက္ခာဟိ၊ ကုန်သော။ ဝေဒနာဟိ၊ တို့မှ။ ဒုရေ၊ ဇီ။ သုခဒုက္ခာ၊ ကုန်သော။
 ဝေဒနာ၊ တို့သည်။ အဒုက္ခမသုခါယ၊ သော။ ဝေဒနာယ၊ မှ။ ဒုရေ၊ ဇီ။
 အသမာပန္နဿ၊ သမာပတ်မဝင်စားသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝေဒနာ၊ သည်။
 သမာပန္နဿ၊ သမာပတ်ဝင်စားသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝေဒနာယ၊ မှ။ ဒုရေ၊ ဇီ။
 သမာပန္နဿ၊ ဇီ။ ဝေဒနာ၊ သည်။ အသမာပန္နဿ၊ ဇီ။ ဝေဒနာယ၊ မှ။
 ဒုရေ၊ ဇီ။ သာသဝါ၊ အာသဝေါနှင့်တကွဖြစ်သော။ ဝေဒနာ၊ သည်။ အနာ-
 သဝါယ၊ အာသဝေါမရှိသော။ ဝေဒနာယ၊ မှ။ ဒုရေ၊ ဇီ။ အနာသဝါ၊ သော။
 ဝေဒနာ၊ သည်။ သာသဝါယ၊ သော။ ဝေဒနာယ၊ မှ။ ဒုရေ၊ ဇီ။ အယံ ဝုစ္စတိ
 ဝေဒနာ ဒုရေ။ [သန္တိကေ နိဇ္ဈေသနှင့်တကွ “တံ တံ ဝါ ပန”စသော ပါဠိတို့
 လွယ်ပြီ။]

သညာက္ခန္ဓနိဇ္ဈေသ။ ။ [တတ္ထ ကတမော သညာက္ခန္ဓောမှစ၍ အတိတံ-
 သေန သင်္ဂဟိတာတိုင်အောင် လွယ်ပြီ။] (သာ သညာ၊ ထိုသညာဟူသည်။)
 စက္ခုသမ္ပယဇာ၊ စက္ခုဝတ္ထု၌မှီသော သမ္ပယကြောင့် ဖြစ်သော။ ဝါ၊ စက္ခု-
 ဝတ္ထု၌ မှီသော သမ္ပယ၌ ဖြစ်သော။ သညာ၊ သညာ၎င်း။ ပေ။ ကာယ-
 သမ္ပယဇာ၊ သော။ သညာ၊ ၎င်း။ မနောသမ္ပယဇာ၊ မနောသမ္ပယကြောင့်
 ဖြစ်သော။ ဝါ၊ ဌိ ဖြစ်သော။ သညာ၊ ၎င်းတည်း။ အယံ ဝုစ္စတိ သညာ
 အတိတာ။ [အနာဂတ နိဇ္ဈေသမှစ၍ ဗဟိဒ္ဓနိဇ္ဈေသတိုင်အောင် လွယ်ပြီ။]

တတ္ထ ကတမော သညာ ဩဋ္ဌာရိကာ သုခမာ။ ပဋိသသမ္ပယဇာ၊ ပဉ္စဝတ္ထု
 ပဉ္စာရုံတို့၏ ထိခိုက်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော သမ္ပယကြောင့်ဖြစ်သော။ ဝါ၊ ဌိဖြစ်
 သော။ သညာ၊ သည်။ ဩဋ္ဌာရိကာ၊ ဇီ။

အဓိဝစနသမ္ပယဇာ၊ (၁) သဒ္ဓါကိုစွဲ၍ ဖြစ်သော အရူပက္ခန္ဓာတို့ကြောင့် ဖြစ်သော သမ္ပယာကြောင့်ဖြစ်သော။ ဝါ၊ ခွဲဖြစ်သော။ (တနည်း) အဓိဝစနသမ္ပယဇာ၊ (၂) နာမည်နှင့်စပ်သော အရူပက္ခန္ဓာတို့ကြောင့်ဖြစ်သော သမ္ပယာကြောင့်ဖြစ်သော။ ဝါ၊ ခွဲဖြစ်သော။ (တနည်း) အဓိဝစနသမ္ပယဇာ၊ (၃) အနက်နှင့်စပ်သော နာမည်ရှိသော အရူပက္ခန္ဓာတို့ကြောင့်ဖြစ်သော သမ္ပယာကြောင့်ဖြစ်သော။ ဝါ၊ ခွဲဖြစ်သော။

(တနည်း) အဓိဝစနသမ္ပယဇာ၊ (၄) သဒ္ဓါကိုစွဲ၍ဖြစ်သော သမ္ပယာကြောင့် ဖြစ်သော။ ဝါ၊ ခွဲဖြစ်သော။ (တနည်း) အဓိဝစနသမ္ပယဇာ၊ (၅) နာမည်နှင့် စပ်သော သမ္ပယာကြောင့်ဖြစ်သော။ ဝါ၊ ခွဲဖြစ်သော။ (တနည်း) အဓိဝစနသမ္ပယဇာ၊ (၆) အနက်နှင့်စပ်သော နာမည်ရှိသော သမ္ပယာကြောင့်ဖြစ်သော။ ဝါ၊ ခွဲဖြစ်သော။

(တနည်း) အဓိဝစနသမ္ပယဇာ၊ (၇) အနက်နှင့်စပ်သော နာမည်ဖြင့် သိထိုက်သော သမ္ပယာကြောင့်ဖြစ်သော။ ဝါ၊ ခွဲဖြစ်သော။ သညာ၊ သည်။ သုခမာ၊ ၏။ [ဤသညာက္ခန္ဓာနိဒ္ဒေသ၌ ကြွင်းသော ပါဠိတော်များသည် ဝေဒနာက္ခန္ဓာနိဒ္ဒေသနှင့် တူပြီး။]

သင်္ခါရက္ခန္ဓာနိဒ္ဒေသ [လွယ်ပြီ။]

ဝိညာဏက္ခန္ဓာနိဒ္ဒေသ [လွယ်ပြီ။]

သုတ္တန္တဘာဇနိယ ပြီး၏။

အဓိဝစနသမ္ပယဇာ။ ။ (၁) ဝစနံ အဓိကိစ္စ ပဝတ္တာ။ (၂) ဝစနာဓိနာ ဝါ အရူပက္ခန္ဓာ၊ (၃) အဓိဝစနံ ဝါ ဧကေသံ အတ္ထိတိ အဓိဝစနာတိ ဝုစ္စန္တိ၊ တတော+ဇော သမ္ပယော အဓိဝစနသမ္ပယော။ပေ။တတော တသ္မိံ ဝါ+ဇာတာ အဓိဝစနသမ္ပယဇာ၊ ... ဤမူလဋီကာအဖွင့်ကို ကြည့်၍ ပဌမ ၃-နည်း အနက်ပေးပါသည်။

အဓိဝစနသမ္ပယဇာ။ ။ သမ္ပယောယေဝ ဝါ ယထာဝုတ္တေဟိ အတ္တေဟိ အဓိဝစနော စ +သမ္ပယော စာတိ အဓိဝစနသမ္ပယော။ ထို့နောက် သမ္ပယာနှင့် ဇတ္တိတုံ့ပုံမှာ ရှေ့အတိုင်း ဖြစ်၏။ ဤအဖွင့်၌ အဓိဝစနနှင့် သမ္ပယာပုဒ်တို့ကို အရတူ ဖွင့်ထား၏။ ဤနည်းအတိုင်း နိဿယ၌ ဒုတိယ ၃-နည်းပေးပါသည်။

အဓိဝစနသမ္ပယဇာ။ ။ အဓိဝစနဝိညေယျော ဝါ သမ္ပယော အဓိဝစနသမ္ပယော။ ထို့နောက် သမ္ပယာနှင့် ဇပုဒ်တို့တုံ့ပုံမှာ ပဌမနည်းအတိုင်းတည်း။ ဤအဖွင့်ကိုကြည့်၍ (၇) နံပါတ် တနည်းပေးရသည်။ မူလဋီကာဖွင့်ပုံ အဓိပ္ပါယ်ကို နိဿယ၌ ကြည့်ပါ။

ဝိဘင်း]

အဘိဓမ္မဘာဇနီယ

၆၆၃

အဘိဓမ္မဘာဇနီယ

ရူပက္ခန္ဓနိဒ္ဒေသ။ ။[ဤ အဘိဓမ္မဘာဇနီယ ရူပက္ခန္ဓနိဒ္ဒေသ၏ အနက် များသည် ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော် ရူပကဏ္ဍနိဿယနှင့် တူပြီ။]

ဝေဒနာက္ခန္ဓနိဒ္ဒေသ။ ။တတ္ထ၊ ထို ငါးပါးသောက္ခန္ဓာတို့တွင်။ ကတမော၊ အတယ်တရားအစုသည်။ ဝေဒနာက္ခန္ဓော၊ မည်သနည်း။ ကေဝိဓေန၊ တပါးသော အဖို့အစုအားဖြင့်။ ဝေဒနာက္ခန္ဓော၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၎င်း။) ဖဿသမ္ပယုတ္တော၊ ဖဿနှင့်အညီအမျှ ကျေပွါဒတာ အစရှိသော အပြားတို့ဖြင့်ယှဉ်သော။ (ဝေဒနာ- က္ခန္ဓော၊ တည်း။)

ဒုဝိဓေန ဝေဒနာက္ခန္ဓော။ သဟေတုကော၊ သဟေတုကဝေဒနာက္ခန္ဓာသည်။ အတ္ထိ။ အဟေတုကော၊ အဟေတုကဝေဒနာက္ခန္ဓာသည်။ အတ္ထိ။

တိဝိဓေန ဝေဒနာက္ခန္ဓော။ ကုသလော၊ ကုသလဖြစ်သော ဝေဒနာက္ခန္ဓာ သည်။ အတ္ထိ။ ပေ။ အဗျာကတော၊ သည်။ အတ္ထိ။

စတုဗ္ဗိဓေန ဝေဒနာက္ခန္ဓော။ ကာမာဝစရော၊ ကာမာဝစရဖြစ်သောဝေဒနာ- က္ခန္ဓာသည်။ အတ္ထိ။ ပေ။ အပရိယာပန္နော၊ သည်။ အတ္ထိ။

ပဉ္စဝိဓေန ဝေဒနာက္ခန္ဓော။ သုခိန္ဒြိယံ၊ သုခိန္ဒြိယသည်။ အတ္ထိ။ ပေ။ ဧဝံ၊ ဤသို့လျှင်။ ပဉ္စဝိဓေန၊ ငါးပါးသော အဖို့အစုအားဖြင့်။ ဝေဒနာက္ခန္ဓော၊ သည်။ အတ္ထိ။

ဆဗ္ဗိဓေန ဝေဒနာက္ခန္ဓော။ စက္ခုသမ္ပယုတော၊ စက္ခုသမ္ပယုကြောင့်ဖြစ်သော။ ဝါ၊ စက္ခုသမ္ပယု၌ဖြစ်သော။ ဝေဒနာ၊ ၎င်း။ ပေ။ မနောသမ္ပယုတော၊ သော။ ဝါ၊ သော။ ဝေဒနာ၊ ၎င်းတည်း။ ဧဝံ ဆဗ္ဗိဓေန ဝေဒနာက္ခန္ဓော။ [သတ္တ- ဝိဓေန လွယ်ပြီ။]

အဋ္ဌဝိဓေန ဝေဒနာက္ခန္ဓော။ ပေ။ ကာယသမ္ပယုတော၊ သော။ ဝါ၊ သော။ ဝေဒနာ၊ သည်။ သုခါ၊ သုခဝေဒနာသည်။ အတ္ထိ။ ဒုက္ခော၊ သည်။ အတ္ထိ။ မနောဓာတုသမ္ပယုတော၊ သော။ ဝါ၊ သော။ ဝေဒနာ၊ ၎င်း။ မနောဝိညာဏ- ဓာတုသမ္ပယုတော၊ သော။ ဝါ၊ သော။ ဝေဒနာ၊ ၎င်းတည်း။ ဧဝံ အဋ္ဌဝိဓေန ဝေဒနာက္ခန္ဓော။

နဝဝိဓေန ဝေဒနာက္ခန္ဓော။ ပေ။ မနောဝိညာဏဓာတုသမ္ပယုတော၊ သော။ ဝါ၊ သော။ ဝေဒနာ၊ သည်။ ကုသလာ၊ ကုသိုလ်ဝေဒနာသည်။ အတ္ထိ။ အကု- သလာ၊ သည်။ အတ္ထိ။ အဗျာကတာ၊ သည်။ အတ္ထိ။ ဧဝံ နဝဝိဓေန ဝေဒ- နာက္ခန္ဓော။ [ဒသဝိဓေန လွယ်ပြီ။ သဟေတုကဒုက္ခကို မူထားသောကြောင့် “ဒုကမ္မုလကဝါရ”ဟု ခေါ်သည်။]

☞ အမှာ။ ။နောက်ဝါရတို့၌ သဟေတုကဒုက်ကိုချည်း မူတည်၍ တိဝိစ နေရာဝယ် ဝိပါကတိက်ကို သွင်းသော တဝါရ၊ ဥပါဒိန္နုပါဒါနိယတိက်ကို သွင်းသော တဝါရ—ဤသို့စသည်ဖြင့် တိက်အပြောင်းအလဲ ရှိသလောက် ဝါရ အပြောင်းအလဲရှိပုံကို၎င်း၊ သဟေတုကဒုက် နေရာဝယ် ဟေတုသမ္ပယုတ္တဒုက်ကို မူတည်၍ ကုသလတိက် စသည်ကို သွင်းရသော ဝါရများကို၎င်း သိပါ။ ဤသို့ စသည်ဖြင့် ဒုကမူလကဝါရများကို ချဲ့ထွင်သိပါလေ။ [ဒုကမူလက ပြီး၏။]

တိကမူလက။ ။ဧကဝိဓေန ဝေဒနာက္ခန္ဓော။ပေ။ အတ္ထိ အဗျာကတော တိုင်အောင် တိဝိစ ပြီး၏။ စတုဗ္ဗိမ စသည်ကိုလည်း ပေယျာလဖော်၍ ဆိုပါ။ ဤ စတုဗ္ဗိမမှစ၍ ဒသဝိဆုံးမှ တိကမူလကဝါရ ပြီးသည်ဟု မှတ်ပါ။ ဤ၌ တိက မူလကဟု ဆိုသော်လည်း တိကကို ရွှေ့ကထားသည် မဟုတ်၊ ဒုဝိစပြီးမှ တိကကို ဟောတော်မူသည်။ ဤသို့ ဟောတော်မူပုံကို သဘောပေါက်လျှင် အနက်ပေးပုံ ကိုလည်း နားလည်လောက်ပြီဖြစ်၍ မရေးတော့ပြီ။ [တိကမူလက ပြီးပြီ။]

ဥဘတောဝစုက။ ။[တိက်၊ ဒုက် ၂-ပါးတို့ကို တိုးခဲ့၍ ဟောတော်မူ အပ်သော ဝါရအပေါင်းသည် ဥဘတောဝစုက မည်၏။ ပါဠိတော်ကိုကြည့်၍ ရှေးရှေး ဒုက်တိက်တို့ကို ထပ်၍ဟောတော်မူမည့် နောက်နောက် ဒုက်တိက် များကို တိုးခဲ့၍ ဟောတော်မူပုံကို သတိပြုပါ။] ဥဘတောဝစုက ပြီး၏။

ဗဟုဝိစ။ ။[ဗဟုဝိစဝါရ အားလုံးလွယ်ပြီ၊ အဋ္ဌကထာကိုကြည့်၍ ဝါရ အပြားကို သိပါ။]

[သညာက္ခန္ဓနိဇ္ဈေသ စသည်တို့ လွယ်ပြီ။]
အဘိဓမ္မဘာဇနိယ ပြီး၏။

ပုညာပုစ္ဆကနည်း

ပုည၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ ခန္ဓာတို့ဟူသည်။ ရူပက္ခန္ဓော၊ ၎င်း။ပေ။ ဝိညာ-ဏက္ခန္ဓော၊ ၎င်းတည်း။ ပုစ္ဆန္တံ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာနံ၊ တို့တွင်။ ကတိ၊ အဘယ်မျှသော ခန္ဓာတို့သည်။ ကုသလာ၊ ကုသိုလ်တို့နည်း။ ကတိ၊ တို့သည်။ အကုသလာ၊ တို့နည်း။ ကတိ၊ တို့သည်။ အဗျာကတော၊ တို့နည်း။ပေ။ ကတိ၊တို့သည်။ သရဏာ၊ သရဏ တို့နည်း။ ကတိ၊ တို့သည်။ အရဏာ၊ တို့နည်း။(ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။)

တိက။ ။ရူပက္ခန္ဓော၊ သည်။ အဗျာကတော၊ တည်း။ စတ္တာရော၊ ကုန် သော။ ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ သိယာ၊ အချို့တို့သည်။ ကုသလာ၊ တို့တည်း။ သိယ အကုသလာ။ သိယာ၊ အဗျာကတော။ ဧ၊ ၂-ပါးကုန်သော။ နန္ဒော၊ ရူပက္ခန္ဓာ ဝေဒနာက္ခန္ဓာတို့ကို။ “သုခါယ ဝေဒနာယ သမ္ပယုတ္တာ”တိပိ၊ သုခါယ ဝေဒနာယ သမ္ပယုတ္တာတို့ဟူ၍လည်း။ န ဝတ္တဗျာ၊ မဟောထိုက်ကုန်။ “ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ

ဝိဘင်း] အာယတနဝိဘင်္ဂနိဿယ ၆၆၅

သမ္ပယုတ္တာ”တိပိ၊ တို့ဟူ၍လည်း။ (န ဝတ္တဗ္ဗာ)။ “အဒုက္ခမသုခါယ ဝေဒနာယ သမ္ပယုတ္တာ”တိပိ၊ တို့ဟူ၍လည်း။ (န ဝတ္တဗ္ဗာ)။ ကယော၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ သညာက္ခန္ဓာ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ ဝိညာဏက္ခန္ဓာတို့သည်။ သိယာ၊ အချို့သော သုခ သဟဂုတ်စိတ္တပြု၍ ၆၃-ပါးတို့သည်။ သုခါယ ဝေဒနာယ သမ္ပယုတ္တာ။ သိယာ၊ အချို့သော ဒုက္ခသဟဂုတ်စိတ္တပြု၍ ၃-ပါးတို့သည်။ ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ သမ္ပယုတ္တာ။ သိယာ၊ အချို့သော ဥပေက္ခာသဟဂုတ်စိတ္တပြု၍ ၅၅-ပါးတို့သည်။ အဒုက္ခမသုခါယ ဝေဒနာယ သမ္ပယုတ္တာ။ [ဤသို့ စသည်ဖြင့် မာတိကာ အရ ကောက်ကိုကြည့်၍ အနက်ပေးပါ။] စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ သိယာ၊ တို့သည်။ သရဏာ၊ တို့တည်း။ သိယာ၊ တို့သည်။ အရဏာ၊ တို့တည်း။ (ဣတိ၊ ဤကား အဖြေတည်း။)

ပဉ္စာပုစ္ဆကံ၊ ပဉ္စာပုစ္ဆကနည်းသည်။ (နိဋ္ဌိတံ)။
ခန္ဓဝိဘင်္ဂါ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

အာယတနဝိဘင်္ဂနိဿယ

သုတ္တန္တဘာဇနီယံ။ ။ဒွါဒသ၊ သော။ အာယတနာနိ၊ တို့သည်။ စက္ခာ-
ယတနံ၊ ၎င်း။ ရူပါယတနံ၊ ၎င်း။ [ဤသို့ ဒွါရနှင့်အာရုံကို တွဲစပ်၍ ဟောတော်
မူသည်ကို သတိပြုပါ။] ။ပေ။ ဓမ္မာယတနံ၊ ၎င်းတည်း။ စက္ခု၊ စက္ခုသည်။
အနိစ္စံ၊ မမြဲ။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲ၏။ အနတ္တာ၊ အတ္တ မဟုတ်။ ဝိပရိဏာမဓမ္မံ၊ ဇရာ၊
မရဏဟူသော ၂-ပါးအပြားအားဖြင့် ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောရှိ၏။ [ကြွင်း
သော ပါဠိများ နည်းတူပေးပါ။]... သုတ္တန္တဘာဇနီယ ပြီး၏။

အဘိဓမ္မဘာဇနီယ။ ။အာယတနာနိ၊ တို့သည်။ ဒွါဒသ၊ တို့တည်း။
ဓမ္မာယတနံ၊ ၎င်း။ ပေ။ ဓမ္မာယတနံ၊ ၎င်းတည်း။ [တတ္ထ ကတပံ စက္ခာယတနံ
အစရှိသော ပါဠိများသည် ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော် ရူပကဏ္ဍနှင့် တူပြီ။ အချို့
ထူးသော ပုဒ်များလည်း လွယ်ပြီ။] ဓမ္မာယတနံ အတူးကား။ တတ္ထ ကတ-
မာ အသင်္ခတာ ဓာတု။ ရာဂက္ခယော၊ ရာဂ၏ ကုန်ကြောင်းဖြစ်သော တရား
သည်၎င်း။ [ကုန်ရာဟုလည်း ပေးကြ၏။] ဒေါသက္ခယော၊ ၎င်း။ မောဟက္ခ-
ယော၊ ၎င်းတည်း။ အယံ၊ ဤ ရာဂက္ခယစသည်ကို။ အသင်္ခတာဓာတု၊ အသင်-
တဓာတ်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ... ဣဒံ၊ ဤတရားအပေါင်းကို။ ဓမ္မာယတနံ၊ ဟူ၍။
ဝုစ္စတိ၊ ၏။

အဘိဓမ္မဘာဇနီယ ပြီး၏။ [ပဉ္စာပုစ္ဆက လွယ်ပြီ။]
အာယတနဝိဘင်္ဂါ နိဋ္ဌိတော။

ဓာတုဝိဘင်္ဂနိဿယ

သုတ္တန္တနာမနိဿယ။ ။ဓာတုယော၊ ဓာတ်တို့သည်။ ဆ၊ ၆-ပါးတို့တည်း။ ပထဝီဓာတု၊ ပထဝီဓာတ်၎င်း။ ပေ၊ ဝိညာဏဓာတု၊ ဝိညာဏဓာတ်၎င်းတည်း။

တတ္ထ၊ ထို ၆-ပါးသောဓာတ်တို့တွင်။ ပထဝီဓာတု၊ သည်။ ကတမာ၊ နည်း။ အယံ ပထဝီဓာတု၊ သည်။ ဒွေ၊ ၂-ပါးတို့တည်း။ အဇ္ဈတ္တိကာ၊ အဇ္ဈတ္တိက ပထဝီဓာတ်သည်။ အတ္တိ၊ ၏။ ဗာဟိရာ၊ သည်။ အတ္တိ၊ တတ္ထ၊ ထို ၂-ပါးတို့တွင်။ အဇ္ဈတ္တိကာ၊ သော။ ပထဝီဓာတု၊ သည်။ ကတမာ၊ နည်း။ ယံ၊ အကြင်သဘောသည်။ အဇ္ဈတ္တိ၊ မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်၏။ ပစ္စတ္တိ၊ မိမိကိုစွဲ၍ဖြစ်၏။ ကက္ခဋ္ဌ၊ ခက်မာ၏။ ခရိဂတံ၊ ကြမ်းတမ်း၏။ ဝါ၊ ကြမ်းတမ်းသောရုပ်ဟု သိအပ်၏။ ကက္ခဋ္ဌတ္တိ၊ ခက်မာသောရုပ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာတည်း။ ကက္ခဋ္ဌဘာဝေါ၊ ခက်မာသောသဘောတည်း။ အဇ္ဈတ္တိ၊ မိမိသန္တာန်၌ဖြစ်သော။ ဥပါဒိန္နံ၊ ဥပါဒိန္နတရားတည်း။ ဝါ၊ တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိတို့သည် ကပ်၍ ယူအပ် စွဲလမ်းအပ်သောတရားတည်း။ (တံ၊ ထိုသဘောသည်။ အဇ္ဈတ္တိကာ၊ သော။ ပထဝီဓာတု၊ တည်း။)

သေယျထိဒံ၊ ပထဝီဓာတ်ဟူသည် အဘယ်နည်း။ (တနည်း) သေယျထိဒံ၊ အဇ္ဈတ္တ ပစ္စတ္တ ကက္ခဋ္ဌဟူသော ပထဝီဓာတ်ဟူသည် အဘယ်နည်း။ ကေသ၊ ဆံတို့၎င်း။ လောမာ၊ မွေးညှင်းတို့၎င်း။ နခါ၊ ခြေသည်း လက်သည်းတို့၎င်း။ ဒန္တော၊ သွားတို့၎င်း။ တစော၊ အရေ၎င်း။ မံသံ၊ အသား၎င်း။ နှာရ၊ အကြော၎င်း။ အဋ္ဌိ၊ အရိုး၎င်း။ အဋ္ဌိမိဉ္ဇံ၊ ရိုးတိုင်း ချဉ်ဆီ၎င်း။ ဝက္ကံ၊ အညှို့၎င်း။ ဟဒယံ၊ နှလုံး၎င်း။ ယကနံ၊ အသည်း၎င်း။ ကိလောမကံ၊ အမြေး၎င်း။ ပိဟကံ၊ အဖျဉ်း၎င်း။ ပပ္ဖာသံ၊ အဆုပ်၎င်း။ အန္တံ၊ အူမ၎င်း။ အန္တဂုဏံ၊ အူမကိုဖွဲ့တတ်သော အူသိမ်၎င်း။ (အူအသေး၎င်း။) ဥဒရိယံ၊ အစာသစ်၎င်း။ ကရိသံ၊ အစာဟောင်း၎င်းတည်း။ ဤပါဠိတော်၌ မတ္တလုဂံ မပါသည်ကို သတိပြုခဲ့ပါ။ ဤမတ္တလုဂံကို အဋ္ဌိမိဉ္ဇံ သွင်းယူထားသည်။]

ဝါပန၊ သည်သာ မကသေး။ အညမ္ပိ၊ ဆိုအပ်ပြီးသောရုပ်တို့မှ အခြားလည်း ဖြစ်သော။ အဇ္ဈတ္တိ၊ မိမိသန္တာန်၌ဖြစ်သော။ ပစ္စတ္တိ၊ မိမိကို စွဲ၍ဖြစ်သော။ ကက္ခဋ္ဌံ၊ ခက်မာသော။ ခရိဂတံ၊ ကြမ်းတမ်းသော။ ဝါ၊ ကြမ်းတမ်းသောရုပ်ဟု သိအပ်သော။ ကက္ခဋ္ဌတ္တိ၊ ခက်မာသောရုပ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာဖြစ်သော။ ကက္ခဋ္ဌဘာဝေါ၊ ခက်မာသောသဘောဖြစ်သော။ အဇ္ဈတ္တိ၊ သော။ ဥပါဒိန္နံ၊ ဥပါဒိန္နတရားဖြစ်သော။ ဝါ၊ တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိတို့သည် ကပ်၍ ယူအပ် စွဲလမ်းအပ်သောတရားဖြစ်သော။ ယံ၊ အကြင်သဘောသည်။ အတ္တိ၊ ၏။ (တံ၊ ထိုသဘောသည်။ အဇ္ဈတ္တိကာ၊ သော။ ပထဝီဓာတု၊ တည်း။) အယံ၊ ဤ ရုပ်အစုကို။ အဇ္ဈတ္တိကာ၊ သော။ ပထဝီဓာတု၊ ဟူ၍။ ဝုစ္ဆတိ၊ ၏။

တတ္ထ၊ ထို အဇ္ဈတ္တိက ဗာဟိရပထဝီဓာတ်တို့တွင်။ ဗာဟိရာ၊ ခန္ဓာကိုယ်၏ ပြင်ပ၌ဖြစ်သော။ ပထဝီဓာတ်၊ သည်။ ကတမာ၊ နည်း။ ယံ၊ အကြင်သဘော သည်။ ဗာဟိရံ၊ အပုသန္တာန်၌ဖြစ်၏။ ကက္ခဋ္ဌံ၊ ၏။ ခရိဂတံ၊ ၏။ ဝါ၊ ၏။ ကက္ခဋ္ဌ- တ္တံ၊ တည်း။ ကက္ခဋ္ဌဘာဝေါ၊ တည်း။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ သော။ အနုပါဒိန္နံ၊ အနုပါဒိန္န တရားတည်း။ ဝါ၊ တဏှာမာနဒိဋ္ဌိတို့သည် ကပ်၍မယူအပ် ပစ္စလမ်းအပ်သော တရားတည်း။ သေယျထိဒံ၊ ထို ဗာဟိရပထဝီဓာတ်ဟူသည် အဘယ်နည်း။ အယော၊ သံသင်း။ လောဟံ၊ ကြေးသင်း။ တိပု၊ သလ္လံဖြူသင်း။ သိသံ၊ သလ္လံမည်း သင်း။ သဇ္ဈံ၊ ငွေသင်း။ မုတ္တာ၊ ပုလဲသင်း။ မဏိ၊ ပဒမြားသင်း။ ဝေဠုရိယော၊ ကြောင် မျက်ရွဲသင်း။ သင်္ခေါ၊ ခရုသင်းသင်း။ သိလဘ၊ ကျောက်သင်း။ ပဝါဠံ၊ သန္တာသင်း။ ရတတံ၊ ငွေသင်း။ ဇာတရူပံ၊ ရွှေသင်း။ လောဟိတကော (လောဟိတကော)၊ ပဒမြားနီသင်း။ မဿာရဂလ္လံ၊ ပဒမြားပြောက်သင်း။ တိဏံ၊ မြက်သင်း။ ကဋ္ဌံ၊ သစ်သားသင်း။ သက္ခရာ၊ ကျောက်စရစ်သင်း။ ကဋ္ဌလံ၊ အိုးခြမ်းသင်း။ ဘူမိ၊ မြေသင်း။ ပါသာဏော၊ ကျောက်ခဲသင်း။ ပဗ္ဗတော၊ တောင်သင်းတည်း။ ဝါပန၊ သေး။ အညမ္ပိ၊ သော။ ဗာဟိရံ၊ သော။ ကက္ခဋ္ဌံ၊ သော။ ခရိဂတံ၊ သော။ ဝါ၊ သော။ ကက္ခဋ္ဌတ္တံ၊ သော။ ကက္ခဋ္ဌဘာဝေါ၊ သော။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ သော။ အနုပါဒိန္နံ၊ သော။ ဝါ၊ သော။ ယံ၊ သည်။ အတ္ထိံ၊ ၏။ (တံ၊ သည်။ ဗာဟိရာ၊ သော။ ပထဝီဓာတ်၊ တည်း။) အယံ၊ ဤရုပ်စုကို။ ဗာဟိရာ၊ သော။ ပထဝီဓာတ်၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ အဇ္ဈတ္တိ- ကာ၊ သော။ ယာစပထဝီဓာတ်၊ အကြင်ပထဝီဓာတ်သည်သင်း။ ဗာဟိရာ၊ သော။ ယာစ ပထဝီဓာတ်၊ သည်သင်း။ (အတ္ထိံ၊ ၏။) တံ၊ ထိုပထဝီဓာတ်ကို။ ဧကဇ္ဈံ၊ တပေါင်းတည်း။ အဘိသညဟိတော၊ ဉာဏ်ဖြင့်ရှေးရှု ကောင်းစွာဆောင်၍။ ဝါ၊ ပေါင်း၍။ အဘိသိဗိပိတော၊ ချိုး၍။ အယံ၊ ဤ ရုပ်အစုကို။ ပထဝီဓာတ်၊ ပထဝီ ဓာတ်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

တဏှ၊ ထို ၆-ပါးသောဓာတ်တို့တွင်။ အာပေါဓာတ်၊ ဟူသည်။ ကတမာ၊ နည်း။ အယံ အာပေါဓာတ်၊ သည်။ ဇွေ၊ ၂-ပါးတို့တည်း။ အဇ္ဈတ္တိကာ၊ အဇ္ဈတ္တိက အာပေါဓာတ်သည်။ အတ္ထိံ၊ ၏။ ဗာဟိရာ၊ သည်။ အတ္ထိံ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထို ၂-ပါးတို့ တွင်။ အဇ္ဈတ္တိကာ၊ သော။ အာပေါဓာတ်၊ သည်။ ကတမာ၊ နည်း။ ယံ၊ အကြင် သဘောသည်။ အဇ္ဈတ္တိံ၊ ၏။ ပစ္စတ္တံ၊ ၏။ အာပေါ၊ တက္ကုဖြစ်ဘက်ရုပ်တို့ကိုပျံ့နှံ့ တတ်သောရေတည်း။ အာပေါဂတံ၊ တက္ကုဖြစ်ဘက်ရုပ်တို့ကိုပျံ့နှံ့တတ်သောရေ တည်း။ [ဂတအနက်မရှိ။] ဝါ၊ ရေဟုသိအပ်သောသဘောတည်း။ သိနေဟော၊ စေးကပ် စွတ်စိုတတ်သောသဘောတည်း။ သိနေဟဂတံ၊ တည်း။ ရူပဿ၊ တက္ကု ဖြစ်ဘက် အဝိနိဗ္ဗောဂရုပ်ကို။ ဗန္ဓနတ္တံ၊ ဖွဲ့စည်းတတ်သောရုပ်၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာတည်း။ အဇ္ဈတ္တံ၊ သော။ ဥပါဒိန္နံ၊ တည်း။ ဝါ၊ တည်း။ (တံ၊ ထိုသဘော သည်။ အဇ္ဈတ္တိကာ၊ သော။ အာပေါဓာတ်၊ တည်း။)

သေယျထိဒံ၊ ထို အဇ္ဈတ္တိကအာပေါဓာတ်ဟူသည် အဘယ်နည်း။ ပိတ္တံ၊ သည်းခြေ၎င်း။ သေမံ၊ သလိပ်၎င်း။ ပုဗ္ဗော၊ ပြည်၎င်း။ လောဟိတံ၊ သွေး၎င်း။ သေဒေါ၊ ချေး၎င်း။ မေဒေါ၊ အဆီခဲ၎င်း။ အဿု၊ မျက်ရည်၎င်း။ ဝသော၊ ဆိကြည်၎င်း။ ခေဠော၊ တံထွေး၎င်း။ သိဿာဏိကာ၊ နှပ်၎င်း။ လသိကာ၊ အစေး၎င်း။ မုတ္တံ၊ ကျင်ငယ်၎င်းတည်း။ ဝါပန၊ သေး။ အညမ္ပိ၊ သော။ အဇ္ဈတ္တံ၊ သော။ ပစ္စတ္တံ၊ သော။ အာပေါ၊ သော။ အာပေါဂတံ၊ သော။ သိနေဟော၊ သော။ သိနေဟဂတံ၊ သော။ ရူပဿ၊ တက္ကဖြစ်ဘက် အဝိနိဗ္ဗောဂရုပ်ကို။ ဗန္ဓနတ္တံ၊ ဖွဲ့စည်းတတ်သော ရုပ်၏ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာဖြစ်သော။ အဇ္ဈတ္တံ၊ သော။ ဥပါဒိန္နံ၊ သော။ ဝါ၊ သော။ ယံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ (တံ၊ သည်။ အဇ္ဈတ္တိကာ၊ သော။ အာပေါဓာတု၊ တည်း။) အယံ၊ ဤရုပ်စုကို။ အဇ္ဈတ္တိကာ၊ သော။ အာပေါဓာတု၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

တတ္ထ၊ ထို အဇ္ဈတ္တိကဗာဟိရအာပေါဓာတ်တို့တွင်၊ ဗာဟိရာ၊ သော။ အာပေါဓာတု၊ သည်။ ကတမာ၊ နည်း။ ယံ၊ သည်။ ဗာဟိရံ၊ ၏။ အာပေါ၊ တည်း။ အာပေါဂတံ၊ တည်း။ ဝါ၊ တည်း။ သိနေဟော၊ တည်း။ သိနေဟဂတံ၊ တည်း။ ရူပဿ၊ ကို။ ဗန္ဓနတ္တံ၊ တည်း။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ သော။ အနုပါဒိန္နံ၊ တည်း။ ဝါ၊ တည်း။ (တံ၊ သည်။ ဗာဟိရာ၊ သော။ အာပေါဓာတု၊ တည်း။)

သေယျထိဒံ၊ ထို ဗာဟိရအာပေါဓာတ်ဟူသည် အဘယ်နည်း။ မူလရသော၊ အမြစ်ကိုစွဲ၍ဖြစ်သော အရည်၎င်း။ တစရသော၊ အခေါက်ကို စွဲ၍ဖြစ်သော အရည်၎င်း။ ပတ္တရသော၊ အရွက်ကိုစွဲ၍ဖြစ်သော အရည်၎င်း။ ပုပ္ဖရသော၊ အပွင့်ကိုစွဲ၍ဖြစ်သော အရည်၎င်း။ ဖလရသော၊ အသီးကိုစွဲ၍ဖြစ်သော အရည်၎င်း။ ခိရံ၊ နို့ရည်၎င်း။ ဒဓိ၊ နို့ဓိမ်း၎င်း။ သပ္ပိ၊ ထောပတ်၎င်း။ နဝနီတံ၊ ဆီဦး၎င်း။ တေလံ၊ ဆီ၎င်း။ မဓု၊ ပျားရည်၎င်း။ ဖာဏိတံ၊ တင်လဲ၎င်း။ ဘုမ္မာနိ၊ မြေ၌ဖြစ်ကုန်သော။ ဥဒကာနိ ဝါ၊ ရေတို့၎င်း။ အန္တလိက္ခာနိ၊ ကောင်းကင်၌ဖြစ်ကုန်သော။ (ဥဒကာနိ) ဝါ၊ ရေတို့၎င်းတည်း။ ဝါပန၊ သေး။ အညမ္ပိ၊ သော။ ဗာဟိရံ၊ သော။ အာပေါ၊ သော။ အာပေါဂတံ၊ သော။ သိနေဟော၊ သော။ သိနေဟဂတံ၊ သော။ ရူပဿ၊ ကို။ ဗန္ဓနတ္တံ၊ သော။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ သော။ အနုပါဒိန္နံ၊ သော။ ယံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ (တံ၊ သည်။ ဗာဟိရာ၊ သော။ အာပေါဓာတု၊ တည်း။) အယံ၊ ကို။ ဗာဟိရာ၊ သော။ အာပေါဓာတု၊ ၍။ ဝုစ္စတိ။ အဇ္ဈတ္တိကာ၊ သော။ ယာ စ အာပေါဓာတု၊ သည်၎င်း။ ဗာဟိရာ၊ သော။ ယာ စ အာပေါဓာတု၊ သည်၎င်း။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တံ၊ ထိုအာပေါဓာတ်ကို။ ဧကန္တံ၊ တည်း။ အဘိသညဟိတွာ၊ ၍။ ဝါ၊ ၍။ အဘိသိပ္ပိတွာ၊ ၍။ အယံ၊ ကို။ အာပေါဓာတု၊ ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

တတ္ထ၊ တွင်။ တေဇောဓာတု၊ ဟူသည်။ ကတမာ၊ နည်း။ အယံ တေဇောဓာတု၊ သည်။ ဒွေ၊ တည်း။ အဇ္ဈတ္တိကာ၊ အဇ္ဈတ္တိကတေဇောဓာတ်သည်။ အတ္ထိ၊ ဗာဟိရာ၊ ဗာဟိရတေဇောဓာတ်သည်။ အတ္ထိ၊ တတ္ထ၊ တွင်။ အဇ္ဈတ္တိကာ၊ သော။

တေဇောဓာတု၊ သည်။ ကတမာ၊ နည်း။ ယံ၊ သည်။ အဇ္ဈတ္တံ၊ နိ။ ပစ္စတ္တံ၊ နိ။ တေဇော၊ တက္ခဖြစ်ဘက်ရုပ်တို့ကို ကျက်စေတတ်သော သဘောတည်း။ တေဇောဂတံ၊ တည်း။ [ဂတအနက်မရှိ။] ဥသ္မာ၊ အဇ္ဈတည်း။ ဥသ္မာဂတံ၊ တည်း။ ဥသုမံ၊ အားရှိသောအဇ္ဈတည်း။ ဥသုမဂတံ၊ တည်း။ အဇ္ဈတ္တံ၊ သော။ ဥပါဒိန္နံ၊ တည်း။ ဝါ၊ တည်း။ (တံ၊ သည်။ အဇ္ဈတ္တိကာ၊ သော။ တေဇောဓာတု၊ တည်း။) သေယျထိဒံ၊ ထို အဇ္ဈတ္တိကတေဇောဓာတ်ဟူသည် အဘယ်နည်း။ ယေန တေဇောဂတေန၊ အကြင် ပျက်သောတေဇောဓာတ်ကြောင့်။ (အယံ ကာယော၊ ဤကိုယ်သည်။) သန္တပ္ပတိ၊ တရက်ခြားဖျားခြင်း အစရှိသော အားဖြင့်ပြင်းစွာပူလောင်၏။ (တံ) စ (တေဇောဂတံ၊ ထို သန္တပ္ပနတေဇောသည် ၎င်း။) ယေန (တေဇောဂတေန)၊ အကြင်ပျက်သောတေဇောဓာတ်သည်။ (အယံ ကာယော၊ ကို။) ဇိရိယတိ၊ ဆွေးမြည့်ယိုယွင်း အိုမင်းစေအပ်၏။ (တံ စ တေဇောဂတံ၊ ထို ဇိရဏတေဇောသည်၎င်း။) ယေန (တေဇောဂတေန)၊ အကြင်ပျက်သောတေဇောဓာတ်သည်။ (အယံ ကာယော၊ ကို။) ပရိဥယျတိ၊ အပြင်းဖျားခြင်း အစရှိသောအားဖြင့် ထက်ဝန်းကျင်လောင်မြိုက်အပ်၏။ (တံစ တေဇောဂတံ၊ ထို ဥဟနတေဇောသည်၎င်း။) ယေန (တေဇောဂတေန)၊ အကြင်တေဇောဓာတ်ကြောင့်။ အသိတ ပီတ ခါယိတ သာယိတံ၊ စားအပ်သော စားဘွယ်၊ သောက်အပ်သော သောက်ဘွယ်၊ ခဲအပ်သော ခဲဘွယ်၊ သာယာအပ်သော သာယာဘွယ်သည်။ (လျက်ဘွယ်သည်။) သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ ပရိဏာမံ၊ ကြေကျက်ခြင်းသို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်၏။ (တံ) စ (တေဇောဂတံ၊ ထို ပါစကတေဇောဓာတ်သည်၎င်း) တည်း။ ဝါပန၊ သေး။ အညမ္ပိ၊ သော။ အဇ္ဈတ္တံ၊ သော။ ပစ္စတ္တံ၊ သော။ တေဇော၊ သော။ တေဇောဂတံ၊ သော။ ဥသ္မာ၊ သော။ ဥသ္မာဂတံ၊ သော။ ဥသုမံ၊ သော။ ဥသုမဂတံ၊ သော။ အဇ္ဈတ္တံ၊ သော။ ဥပါဒိန္နံ၊ သော။ ယံ၊ သည်။ အတ္တိ။ (တံ၊ သည်။ အဇ္ဈတ္တိကာ၊ သော။ တေဇောဓာတု၊ တည်း။) အယံ၊ ကို။ အဇ္ဈတ္တိကာ တေဇောဓာတု ဝုစ္ဆတိ။

တတ္ထ၊ တွင်။ ဗာဟိရာ၊ သော။ တေဇောဓာတု၊ သည်။ ကတမာ၊ နည်း။ ယံ၊ သည်။ ဗာဟိရံ၊ နိ။ တေဇော၊ တည်း။ တေဇောဂတံ၊ တည်း။ ဥသ္မာ၊ တည်း။ ဥသ္မာဂတံ၊ တည်း။ ဥသုမံ၊ တည်း။ ဥသုမဂတံ၊ တည်း။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ သော။ အနုပါဒိန္နံ၊ တည်း။ ဝါ၊ တည်း။ သေယျထိဒံ၊ ထို ဗာဟိရတေဇောဓာတ် ဟူသည် အဘယ်နည်း။ ကဠုဂ္ဂံ၊ သစ်သားကိုစွဲ၍ ဖြစ်သောမီး၎င်း။ ပလာလဂ္ဂံ၊ ကောက်ရိုးကို စွဲ၍ ဖြစ်သောမီး၎င်း။ တိဏဂ္ဂံ၊ မြက်ကိုစွဲ၍ ဖြစ်သော မီး၎င်း။ ဂေါမယဂ္ဂံ၊ နွားချေးကို စွဲ၍ ဖြစ်သောမီး၎င်း။ ထုသဂ္ဂံ၊ ဖွံ့ကိုစွဲ၍ ဖြစ်သော မီး၎င်း။ သင်္ကာရဂ္ဂံ၊ အမှိုက်ကို စွဲ၍ ဖြစ်သောမီး၎င်း။ ဣန္ဒဂ္ဂံ၊ မိုဃ်းကြီးလောင်မီး၎င်း။ အဂ္ဂိသန္တာပေါ၊ မီးတောက်မီးကျိုးတို့၏ အပူမီး၎င်း။ သူရိယသန္တာပေါ၊ နေပူ၎င်း။ ကဠုသန္တိစယသန္တာပေါ၊

ထင်းပုံကိုစွဲ၍ဖြစ်သော ပြင်းစွာပူလောင်သောမီး၎င်း။ တိဏသန္နိစယသန္တာပေါ၊
 မြက်ပုံကိုစွဲ၍ဖြစ်သော ပြင်းစွာပူလောင်သော မီး၎င်း။ ခညသန္နိစယသန္တာပေါ၊
 စပါးပုံကိုစွဲ၍ဖြစ်သော ပြင်းစွာပူလောင်သောမီး၎င်း။ ဘဏ္ဍာသန္နိစယသန္တာပေါ၊
 ဘဏ္ဍာပုံကို စွဲ၍ဖြစ်သော ပြင်းစွာပူလောင်သောမီး၎င်းတည်း။ ဝါပန၊ သေး။
 အညဗ္ဗိ၊ သော။ ဗာဟိရံ၊ သော။ တေဇော၊ သော။ တေဇောဂတံ၊ သော။ ဥဿာ၊
 သော။ ဥဿာဂတံ၊ သော။ ဥဿမံ၊ သော။ ဥဿမဂတံ၊ သော။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ သော။
 အနုပါဒိန္နံ၊ သော။ ယံ၊ သည်။ အတ္ထိ။ (တံ ဗာဟိရံ တေဇောဓာတု။) အယံ၊ ကို။
 ဗာဟိရံ၊ သော။ တေဇောဓာတု၊ ဤ။ ဝုစ္စတိ။ အဇ္ဈတ္တိကာ၊ သော။ ယာစတေဇော-
 ဓာတု၊ ၎င်း။ ဗာဟိရံ၊ သော။ ယာစ တေဇောဓာတု၊ ၎င်း။ (အတ္ထိ)။ တံ ဧကန္တံ
 အဘိသညဟိတော အဘိသဝိပိတော အယံ တေဇောဓာတု ဝုစ္စတိ။

☞ တတ္ထ ဝါယောဓာတု ကတမာ။ အဟံ ဝါယောဓာတု ဧဒ္ဒ။ အဇ္ဈတ္တိကာ၊ အတ္ထိ။
 ဗာဟိရံ အတ္ထိ။ တတ္ထ အဇ္ဈတ္တိကာ ဝါယောဓာတု ကတမာ။ ယံ အဇ္ဈတ္တံ၊ ပစ္စတ္တံ၊
 ဝါယော၊ အဟုနံပြင်းလတ် တိုက်ခတ်တတ်သော လေတည်း။ ဝါ၊ အရပ်တပါး
 သို့ရောက်တတ် သွားတတ်သော လေတည်း။ ဝါယောဂတံ၊ တည်း။ ရူပဿ၊
 အဝိနိဗ္ဗောဂရုပ်၏။ တမ္ဘိတတ္ထံ၊ တောင့်မာသောရုပ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာတည်း။
 အဇ္ဈတ္တံ၊ သော။ ဥပါဒိန္နံ၊ တည်း။ ဝါ၊ တည်း။ သေယျထိဒံ၊ ထို အဇ္ဈတ္တိကာ
 ဝါယောဓာတ်ဟူသည် အဘယ်နည်း။ ဥဒ္ဓင်္ဂမာ၊ အထက်သို့ဆန်တတ်ကုန်သော။
 ဝါတာ၊ လေတို့၎င်း။ အဓောဂမာ၊ အောက်သို့ စုန်ဆင်းကုန်သော။ ဝါတာ၊
 တို့၎င်း။ ကုစ္ဆိယယာ၊ အူ၏အပြင်ဝယ် ဝမ်း၌တည်ကုန်သော။ ဝါတာ၊ တို့၎င်း။
 ကောဠာသယာ၊ အူ၌တည်ကုန်သော။ ဝါတာ၊ တို့၎င်း။ အင်္ဂမင်္ဂါနုသရိနော၊
 အင်္ဂါကြီးငယ်သို့ လျှောက်ကုန်သော။ ဝါတာ၊ တို့။ သတ္တကဝါတာ၊ ဓားဖြင့်
 ဖြတ်သကဲ့သို့ အဆက်အစပ်တို့ကို ဖြတ်တတ်သော လေတို့၎င်း။ ခုရကဝါတာ၊
 သင်ဓုန်းဖြင့် ခွဲသကဲ့သို့ နှလုံးသားကိုခွဲတတ်သော လေတို့၎င်း။ ဥပ္ပလကဝါတာ၊
 နှလုံးသားကို ခွဲထုတ်တတ်သော လေတို့၎င်း။ အဿာသော၊ ဝင်သက်လေ၎င်း။
 ပဿာသော၊ ထွက်သက်လေ၎င်း။ ဣတိဝါ၊ ဤသို့ အလားတူဖြစ်သော လေတို့
 ၎င်းတည်း။ ဝါပန၊ သေး။ ပေ။ အယံ ဝုစ္စတိ၊ အဇ္ဈတ္တိကာ ဝါယောဓာတု။

တတ္ထ ကတမာ ဗာဟိရံ ဝါယောဓာတု။ ပေ။ သေယျထိဒံ၊ ထို ဗာဟိရံ
 ဝါယောဓာတ်ဟူသည် အဘယ်နည်း။ ပုရတ္ထိမာ၊ အရှေ့အရပ်၌ ဖြစ်ကုန်သော။
 ဝါတာ၊ တို့၎င်း။ ပစ္ဆိမာ၊ အနောက်အရပ်၌ဖြစ်ကုန်သော။ ဝါတာ။ ဥတ္တရာ၊
 မြောက်အရပ်၌ဖြစ်ကုန်သော။ ဝါတာ။ ဒက္ခိဏာ၊ တောင်အရပ်၌ဖြစ်ကုန်သော။
 ဝါတာ။ သရဇော၊ မြူနှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သော။ ဝါတာ။ အရဇော၊ မြူမရှိကုန်
 သော။ ဝါတာ၊ သန့်ရှင်းသော လေတို့၎င်း။ သီတာ၊ အေးကုန်သော။ ဝါတာ။
 ဥဏှာ၊ ပူကုန်သော။ ဝါတာ။ ပရိတ္တာ၊ နည်းကုန်သော။ ဝါတာ။ အဓိမတ္တာ၊

ဝိဘင်း]

သုတ္တန္တဘာဇနီယ

၆၇၁

လွန်ကဲသော အတိုင်းအရှည် ရှိကုန်သော။ ဝါတာ။ ကာဠဝါတာ၊ မည်းနက်သော အဆင်းရှိသော လေတို့၎င်း။ ဝါ၊ အရေအဆင်းကို မည်းနက်အောင် တိုက် ခတ်တတ်သော လေတို့၎င်း။ ဝေရမ္ဘဝါတာ၊ တယူဇနာအထက်၌ ပြင်းစွာ တိုက် ခတ်သော ဝေရမ္ဘလေတို့၎င်း။ ပက္ခဝါတာ၊ အတောင်ခတ်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော လေတို့၎င်း။ သုပဏ္ဏဝါတာ၊ ဂဠုန်၏အတောင်ဟုန် လေတို့၎င်း။ တာလဝဏ္ဏဝါ-
တာ၊ ထန်းရွက်ယပ်ဝန်း၏ လေတို့၎င်း။ ဝိဓူပနဝါတာ၊ ယပ်ခပ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော လေတို့၎င်းတည်း။ ဝါပန၊ သေး။ ပေ။ အယံ ဝုစ္စတိ ဝါယောဓာတု။

တတ္ထ ကတမာ အာကာသဓာတု။ ပေ။ အာကာသော၊ မရေးမခြစ်အပ်သော အရပ်တည်း။ အာကာသဂတံ၊ မရေးမခြစ်အပ်သော အရပ်တည်း။ [ဂတ အနက် မရှိ။] ဝါ၊ အာကာသဟု အသိအမှတ် ပြုအပ်သော အရပ်တည်း။ [ဂတသဒ္ဒါ သိခြင်းအနက်ဟော]အသံ၊ မထိခိုက်အပ်သော အရပ်တည်း။ အသဂတံ၊ တည်း။ ဝါ၊ မထိခိုက်အပ်ဟု အသိအမှတ်ပြုအပ်သော အရပ်တည်း။ ဝိဝရော၊ အပေါက် အကြားတည်း။ ဝိဝရဂတံ၊ တည်း။ မံသဒလဟိတေဟိ၊ အသား အသွေးတို့ သည်။ အသမ္ပုဋ္ဌံ၊ မထိအပ်သောအရပ်တည်း။ အဗ္ဗတ္တံ၊ သော။ ဥပါဒိန္နံ၊ တည်း။ (တံ၊ အဗ္ဗတ္တိကာ၊ အာကာသဓာတု။)

သေယျထိဒံ၊ ထို အဗ္ဗတ္တိကာ အာကာသဓာတ်ဟူသည် အဘယ်နည်း။ ကဏ္ဍ-
စွိဒ္ဓံ၊ နားပေါက်၎င်း။ (နားခလောင်၎င်း။) နာသစ္စိဒ္ဓံ၊ နှာခေါင်းပေါက်၎င်း။ မုခဒ္ဓါရံ၊ ခံတွင်းပေါက်၎င်း။ ယေန၊ အကြင်အပေါက်အကြားဖြင့်။ အသိတ ပီတ-
ခါယိတ သာယိတံ၊ စားအပ်သော စားဖွယ်၊ သောက်အပ်သော သောက်ဖွယ်၊
ခဲအပ်သော ခဲဖွယ်၊ သာယာအပ်သော သာယာဖွယ်ကို။ အဇ္ဈောဟရတိ၊ ရှေးရှု
ဆောင်ရ၏။ ဝါ၊ စားမျိုးရ၏။ (တံ) စ၊ ထိုစားမျိုးကြောင်း အပေါက်အကြား
သည်၎င်း။ ဝါ၊ လည်ချောင်းပေါက်သည်၎င်း။ ယတ္ထ၊ အကြင်အရပ်၌။ အသိတ-
ပီတ ခါယိတ သာယိတံ၊ သည်။ သန္တိဋ္ဌတိ၊ ကောင်းစွာတည်၏။ (တံ) စ၊ ထို
အစာ၏တည်ရာ အစာသစ်အိမ်ဟူသော အပေါက် အကြား အရပ်သည်၎င်း။
ယေန၊ အကြင် အပေါက်အကြားဖြင့်။ အသိတ ပီတ ခါယိတ သာယိတံ၊ သည်။
(ဝိပက္ခံ၊ ကျက်သည်။ ဟုတု၊ ရှိ။) အဘောဘာဂံ၊ အောက်အဖို့သို့။ နိက္ခမတိ၊
ထွက်ရ၏။ (တံ) စ၊ ထို အပေါက်အကြား အရပ်သည်၎င်းတည်း။ (ဖင်ပေါက်
သည်၎င်းတည်း။) ဝါပန၊ သည်သာ မကသေး။ ပေ။ အယံ ဝုစ္စတိ အဗ္ဗတ္တိကာ
အာကာသဓာတု။

တတ္ထ ကတမာ ဗာဟိရာ အာကာသဓာတု။ ယံ၊ သည်။ ဗာဟိရံ၊ ၏။ အာ-
ကာသော၊ တည်း။ ပေ။ စတူဟိ၊ ၄-ပါးကုန်သော။ မဟာဘူတေဟိ၊ မဟာဘုတ်
တို့သည်။ အသမ္ပုဋ္ဌံ၊ မထိအပ်သော အရပ်တည်း။ ပေ။ အယံ၊ ကို။ အာကာသ-
ဓာတု၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

တတ္ထ ကတမာ ဝိညာဏဓာတု။ စက္ခုဝိညာဏဓာတု၊ စက္ခုဝိညာဏဓာတ်
၎င်း။ပေ။ မနောဝိညာဏဓာတု၊ မနောဝိညာဏဓာတ်၎င်းတည်း။ အယံ ဝုစ္စတိ
ဝိညာဏဓာတု။ ဣမာ ဤသည်တို့ကား။ ဆ၊ ၆-ပါးကုန်သော။ ဓာတုယော၊
ဓာတ်တို့တည်း။

အပရာပိ၊ အခြားလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဆ၊ ကုန်သော။ ဓာတုယော၊
တို့ဟူသည်။ သုခဓာတု၊ သုခဓာတ်၎င်း။ပေ။ အဝိဇ္ဇာဓာတု၊ ၎င်းတည်း။

တတ္ထ၊ ထို ၆-ပါးသော ဓာတ်တို့တွင်။ သုခဓာတု၊ ဟူသည်။ ကတမာ၊ နည်း။
ကယိကံ၊ ကာယဒွါရ၌ဖြစ်သော။ ယံသတံ၊ အကြင် တံသမင်္ဂီပုဂ္ဂလ သမ္ပယုတ္တ
ဓမ္မတို့ကို မိမိ၌ သာယာစေတတ်သော သဘောသည်။ (အတ္ထိ)။ ကာယိကံ၊
သော။ ယံ သုခံ၊ အကြင် တံသမင်္ဂီပုဂ္ဂလ သမ္ပယုတ္တဓမ္မတို့ကို ချမ်းသာစေတတ်
သော သဘောသည်။ (အတ္ထိ)။ ကာယသမ္ပယာဇံ၊ ကာယသမ္ပယာကြောင့်ဖြစ်
သော။ ဝါ၊ ကာယသမ္ပယာဉ်ဖြစ်သော။ သတံ၊ တံသမင်္ဂီပုဂ္ဂလ သမ္ပယုတ္တဓမ္မ
တို့ကို မိမိ၌ သာယာစေတတ်သော။ သုခံ၊ သုခဖြစ်သော။ ဝါ၊ တံသမင်္ဂီပုဂ္ဂလ
သမ္ပယုတ္တဓမ္မတို့ကို ချမ်းသာစေတတ်သော။ ယံ ဝေဒယိတံ၊ အကြင်ခံစားတတ်
သော သဘောသည်။ ဝါ၊ အကြင် ခံစားခြင်းသဘောသည်။ (အတ္ထိ)။ ကာယ-
သမ္ပယာဇာ၊ သော။ ဝါ၊ သော။ သတာ၊ သော။ သုခါ၊ သော။ (ယာ) ဝေဒနာ၊
သည်။ (အတ္ထိ)။ အယံ ဤဝေဒနာအစုကို။ သုခဓာတု၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။

တတ္ထ ကတမာ ဒုက္ခဓာတု။ ကာယိကံ၊ သော။ ယံ အသတံ၊ အကြင်တံသမင်္ဂီ
ပုဂ္ဂလ သမ္ပယုတ္တဓမ္မတို့ကို မိမိ၌ မသာယာစေတတ်သော သဘောသည်။ (အတ္ထိ)။
ပေ။ အယံ ဝုစ္စတိ ဒုက္ခဓာတု။ [သောမနဿဓာတုနိဗ္ဗေသ ဒေါမနဿဓာတု-
နိဗ္ဗေသတို့ လွယ်ပြီ။]

တတ္ထ ကတမာ ဥပေက္ခာဓာတု။ စေတသိကံ၊ စိတ်၌ဖြစ်သော။ နေဝသတံ
နာသတံ၊ တံ သမင်္ဂီပုဂ္ဂလ သမ္ပယုတ္တဓမ္မတို့ကို မိမိ၌ သာယာစေတတ်သည်
လည်းမဟုတ်၊ မသာယာစေတတ်သည်လည်း မဟုတ်သော။ စေတောသမ္ပယာဇံ၊
စိတ်၏ သမ္ပယာကြောင့်ဖြစ်သော။ ဝါ၊ စိတ်၏သမ္ပယာဉ်ဖြစ်သော။ အဒုက္ခမသုခံ၊
အဒုက္ခမသုခဖြစ်သော။ ယံ ဝေဒယိတံ၊ အကြင်ခံစားတတ်သော သဘောသည်။
ဝါ၊ အကြင် ခံစားခြင်းသဘောသည်။ (အတ္ထိ)။ စေတောသမ္ပယာဇာ၊ ကြောင့်
ဖြစ်သော။ ဝါ၊ ၌ဖြစ်သော။ အဒုက္ခမသုခါ၊ သော။ (ယာ) ဝေဒနာ၊ သည်။
(အတ္ထိ)။ အယံ ဝုစ္စတိ ဥပေက္ခာဓာတု။ [အဝိဇ္ဇာဓာတုနိဗ္ဗေသသည် ဓမ္မသင်္ဂဏီ
ပါဠိတော် စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ အကုသလ မောဟနိဗ္ဗေသနှင့် တူပြီ။] ☸

အပရာပိ၊ အခြားလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဆ၊ ကုန်သော။ ဓာတုယော၊ ဓာတ်
တို့ဟူသည်။ ကာမဓာတု၊ ၎င်း။ ပေ။ အဝိဟိ သဓာတု၊ ၎င်းတည်း။

ဝိဘင်း]

သုတ္တန္တဘာဇနီယ

၆၇၃

အမှတ်။ ။ကမာဓာတုနိဒ္ဒေသတွင် “ကမပဋိသိယုတ္တော တက္ကော ဝိတက္ကော” အစရှိသော ပါဠိတို့သည် ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော် စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ ဝိတက္ကနိဒ္ဒေသနှင့်၎င်း၊ “ဟေဋ္ဌတော အဝိစိနိရယံ” အစရှိသော ပါဠိတို့သည် ဒုကနိက္ခေပ ကမာဓာတုရ နိဒ္ဒေသနှင့်၎င်း ဤဓာတုဝိဘင်း ဗျာပါဒဓာတုနိဒ္ဒေသ၌ “အာဃာတော ပဋိဃာတော” အစရှိသော ပါဠိအားလုံးသည် ဒုကနိက္ခေပ ဟေတုဂေါဇ္ဈက ဒေါသနိဒ္ဒေသနှင့်၎င်း တူပြီ။

တတ္ထ ကတမာ ဝိဟိံသာဓာတု။ပေ။ဣဓ၊ ဤလောကဉ္စ။ ဧကေသော၊ အချို့ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ပေ။ဝိဟေဋ္ဌတိ၊ ညှဉ်းဆဲတတ်၏။ ဝေရူပါ၊ ဤသို့ သဘောရှိသော။ ယာ ဟေဋ္ဌနာ၊ အကြင် ညှဉ်းဆဲခြင်းသည်။ (အတ္ထိ)။ ယာ ဝိဟေဋ္ဌနာ၊ အကြင် အားကြီးသော ညှဉ်းဆဲခြင်းသည်။ (အတ္ထိ)။ (ယာ) ဟိံသနာ၊ အကြင်ညှဉ်းဆဲကြောင်းသည်။ (အတ္ထိ)။ (ယာ) ဝိဟိံသနာ၊ အကြင် အားကြီးသော ညှဉ်းဆဲကြောင်းသဘောသည်။ (အတ္ထိ)။ (ယာ) ဧဝေသနာ၊ အကြင် ထိပါးချုတ်ချယ်ခြင်းသဘောသည်။ (အတ္ထိ)။ (ယာ) ဝိဧဝေသနာ၊ အကြင် အားကြီးသော ထိပါး ချုတ်ချယ်ခြင်းသဘောသည်။ (အတ္ထိ)။ (ယော) ပရူပဃာတော၊ အကြင် သူတပါးကို ညှဉ်းဆဲကြောင်း သဘောသည်။ (အတ္ထိ)။ အယံ၊ ဤသဘောကို။ ဝိဟိံသာဓာတု၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။ [နေက္ခမ္မဓာတုနိဒ္ဒေသ လွယ်ပြီ။]

တတ္ထ ကတမာ အဗျာပါဒဓာတု။ပေ။သတ္တေသု၊ တို့၌။ ယာ မေတ္တိ၊ အကြင် ချစ်ခြင်းသဘောသည်။ (အတ္ထိ)။ (ယာ) မေတ္တာယနာ၊ အကြင် မေတ္တာကို ပြုခြင်းသည်။ (အတ္ထိ)။ (ယံ) မေတ္တာယိတတ္ထံ၊ အကြင် မေတ္တာဖြင့် ဖြစ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်။ (အတ္ထိ)။ မေတ္တာ၊ မေတ္တာဟူသော။ (ယာ) စေတောဝိမုတ္တိ၊ အကြင် စိတ်၏ဗျာပါဒမှ လွတ်ကြောင်းတရားသည်။ (အတ္ထိ)။ ပေ။

တတ္ထ ကတမာ အဝိဟိံသာဓာတု။ပေ။ သတ္တေသု၊ တို့၌။ ယာ ကရုဏာ၊ အကြင် သနားကြောင်းသဘောသည်။ (အတ္ထိ)။ [ပါဠိတော် စာအုပ်တို့၌ ဤ “ကရုဏာ” ပုဒ်ကျနေသည်။ အဋ္ဌကထာဖွင့်၏။] (ယာ) ကရုဏာယနာ၊ အကြင် ကရုဏာကို ပြုခြင်းသည်။ (အတ္ထိ)။ (ယံ) ကရုဏာယိတတ္ထံ။ပေ။ကရုဏာ၊ ကရုဏာဟူသော။ (ယာ) စေတောဝိမုတ္တိ၊ အကြင်စိတ်၏ ဝိဟိံသာမှ လွတ်ကြောင်း သဘောတရားသည်။ (အတ္ထိ)။ပေ။ဣမာ ဓဓာတုယော။

ဣတိ၊ ဤသို့လျှင်။ တိဏိ၊ ကုန်သော။ ဣမာနိ ဆက္ကာနိ၊ ဤ ဆက္ကတို့ကို။ ဧကေဋ္ဌံ၊ တည်း။ အဘိသညဟိတော၊ ၍။ ဝါ၊ ၍။ အဘိသမ္ဘိပိတော၊ ၍။ အဋ္ဌာရသ၊ ကုန်သော။ ဓာတုယော၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ။

သုတ္တန္တဘာဇနီယံ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတံ၊ ပြီ။

အဘိဓမ္မဘာဇနီယ

အမှတ်။ ။“အဋ္ဌာရသ ခေတုယော” စသော ပါဠိတော်နိဿယလွယ်ပြီ။ စက္ခုဓာတု ရူပဓာတု နိဒ္ဒေသများလည်း ရူပကဏ္ဍ ရူပဝိသတ္တိ ဒုက္ခနိဒ္ဒေသ ဥပါဒါနဘာဇနီယ စက္ခယတန ရူပါယတနနိဒ္ဒေသတို့နှင့် တူပြီ။

တတ္ထ ကတမာ စက္ခုဝိညာဏဓာတု။ စက္ခုဉ္စ၊ စက္ခုပသာဒကိုရင်း။ ရူပေစ၊ ရူပါရုံတို့ကိုရင်း။ ပဋိစ္စ၊ ရှေးရှုရောက်၍။ ဝါ၊ စွဲမှီ၍။ စိတ္တံ၊ ဆန်းကြယ်သော သဘောသည်။ (အတ္ထိ)။ [“မနော မာနသံ” စသော ပါဠိများသည် ဓမ္မသင်္ဂဏီ စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ စိတ္တနိဒ္ဒေသနှင့် တူ၏။ သောတဓာတုနိဒ္ဒေသမှစ၍ ကာယ-ဝိညာဏဓာတုနိဒ္ဒေသတိုင်အောင် အနက်လွယ်ပြီ။]။

တတ္ထ ကတမာ မနောဓာတု။ စက္ခုဝိညာဏဓာတုယာ၊ စက္ခုဝိညာဏဓာတ် သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇိတော၊ ဖြစ်ပြီး၍။ နိရုဒ္ဓသမနန္တရာ၊ ချုပ်ပြီးလသော် အခြားမဲ့၍။ ဝါ၊ ချုပ်ပြီး၏အခြားမဲ့၍။ စိတ္တံ၊ ဆန်းကြယ်သောသဘောသည်။ ပေ။ တဇ္ဇာ-မနောဓာတု၊ ထိုရူပါရုံ၌ဖြစ်သော မနောဓာတ်သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ ပေ။ ဝါပန၊ သည်သာမကသေး။ သဗ္ဗဓမ္မေသု၊ အလုံးစုံသော စက္ခုဝိညာဏ် အစရှိ သော ဝိညာဏ်တရားတို့သည်။ ဝါ၊ အလုံးစုံသော ရူပါရုံအစရှိသော အာရုံတရား တို့သည်။ (ဥပ္ပဇ္ဇမာနေသု၊ ဖြစ်ကုန်လသော်။) ပဌမသမန္တာဟာရော၊ အာရုံကို ရှေးဦးစွာနှလုံးသွင်းကြောင်းဖြစ်သော ပဉ္စဒါရာဝဇ္ဇန်းဟူသော။ စိတ္တံ၊ သည်။ ပေ။ တဇ္ဇာမနောဓာတု၊ ထိုအာရုံ၌ ဖြစ်သော မနောဓာတ်သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ အယံ ဝုစ္စတိ မနောဓာတု။ [ဓမ္မဓာတုနိဒ္ဒေသ စသည် လွယ်ပြီ။]

တတ္ထ ကတမာ မနောဝိညာဏဓာတု။ ပေ။ မနောဓာတုယာပိ၊ မနောဓာတ် ဟူသောသမ္ပုဋ္ဌိစွဲနည်းသည်ရင်း။ (မနောဝိညာဏဓာတုယာပိ၊ မနောဝိညာဏ ဓာတ် ဟူသော သန္တိရဏသည်ရင်း။) ဥပ္ပဇ္ဇိတော၊ ၍။ နိရုဒ္ဓသမနန္တရာ၊ ၌။ ဝါ၊ ၌။ စိတ္တံ၊ ဆန်းကြယ်သော သန္တိရဏစိတ်သည်။ ဝါ၊ ဆန်းကြယ်သော ဝုဠောစိတ် သည်။ ဝါ၊ ဆန်းကြယ်သော ဇောစိတ်သည်။ ဝါ၊ ဆန်းကြယ်သော တဒါရုံစိတ် သည်။ ဝါ၊ ဆန်းကြယ်သော ဘဝင်စိတ်သည်။ ပေ။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ [“မနော မာနသံ” စသည်တို့၌လည်း ဤတရားအားလုံးကို ယူရမည်။ ဤသို့ စသည်ဖြင့် နောက် ဝိထိ၏ ပဉ္စဒါရာဝဇ္ဇန်း မဖြစ်သေးသမျှ ရှေ့ဝိထိအတွင်းရှိ စိတ်အားလုံးကို ယူ ပါ။] မနဉ္စ၊ အာဝဇ္ဇန်းနှင့်တကွဖြစ်သောဘဝင်စိတ်ကိုရင်း။ ဓမ္မေစ၊ စတုဘူမိက ဓမ္မာရုံတို့ကိုရင်း။ ပဋိစ္စ၊ ၍။ ဝါ၊ ၍။ ပေ။ အယံ ဝုစ္စတိ မနောဝိညာဏဓာတု။

အဘိဓမ္မဘာဇနီယံ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတံ၊ ပြီ။ [ပဉ္စာပုစ္ဆကနည်း လွယ်ပြီ။]

ဝေတုဝိဘင်္ဂါ နိဋ္ဌိတော။

ဝိဘင်း]

သုတ္တန္တဘာဇနီယ

၆၇၅

သစ္စဝိဘင်္ဂနိဿယ

သုတ္တန္တဘာဇနီယ

၀။ အရိယသစ္စာနိ၊ အရိယသစ္စာတို့သည်။ ဝါ၊ ဘုရား အစရှိသောအရိယာတို့ ထိုးထွင်း၍သိအပ်သော သစ္စာတို့သည်။ (တနည်း) အရိယသစ္စာနိ၊ အရိယာ ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏သစ္စာတို့သည်။ (တနည်း) အရိယသစ္စာနိ၊ အရိယာ၏အဖြစ်ကို ပြီးစေတတ်သောသစ္စာတို့သည်။ (တနည်း) အရိယသစ္စာနိ၊ မဖောက်မပြန် မှန်ကန်သောသစ္စာတို့သည်။ စတ္တာရိ၊ ၄-ပါးတို့တည်း။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခဖြစ်သော။ ဝါ၊ ဓလ သုဘစသည်မဟုတ် စားဆုပ်ဘွယ်ရာ အချည်းနှီးသာ ဖြစ်သော။ အရိယသစ္စံ၊ အရိယသစ္စာ၎င်း။ ဒုက္ခသမုဒယော၊ ဒုက္ခသမုဒယ ဖြစ်သော။ ဝါ၊ တဏှာမှကြွင်းသော အဝိဇ္ဇာစသောအကြောင်းတို့နှင့် ပေါင်းမိ လသော် ဒုက္ခ၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်သော။ အရိယသစ္စံ၊ ၎င်း။ ဒုက္ခနိရောဓော၊ ဒုက္ခ- နိရောဓဖြစ်သော။ ဝါ၊ သံသရာဒုက္ခဟူသော နှောင်အိမ်၏ မရှိရာဖြစ်သော။ ဝါ၊ သံသရာနှောင်အိမ်ဟူသော ဒုက္ခ၏ မရှိကြောင်းဖြစ်သော။ ဝါ၊ ဒုက္ခ၏ နောက် တဖန် မဖြစ်သော ချုပ်ခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်သော။ အရိယသစ္စံ၊ ၎င်း။ ဒုက္ခ- နိရောဓဂေါမိနိ၊ ဒုက္ခနိရောဓဂေါမိနိဖြစ်သော။ ဝါ၊ ဒုက္ခနိရောဓသို့ အာရုံပြုသော အားဖြင့် သွားတတ်သော။ ပဋိပဒါ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၏ ရောက်ကြောင်းအကျင့်ဟူသော။ အရိယသစ္စံ၊ ၎င်းတည်း။

တတ္ထ၊ ထို ၄-ပါးသော အရိယသစ္စာတို့တွင်။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခဖြစ်သော။ အရိယ- သစ္စံ၊ အရိယသစ္စာဟူသည်။ ကတမံ၊ အဘယ်နည်း။ ဇာတိပိ၊ ပဋိသန္ဓေနေရခြင်း သည်လည်း။ ဒုက္ခာ၊ ဆင်းရဲကြောင်းတည်း။ ဇရာပိ၊ အိုရခြင်းသည်လည်း။ ဒုက္ခာ၊ တည်း။ မရဏမ္ပိ၊ သေရခြင်းသည်လည်း။ ဒုက္ခံ၊ တည်း။ သောက ပရိဒေဝ- ဒုက္ခ ဒေါမနဿုပါယာသာပိ၊ ဝမ်းနည်းရခြင်း၊ ငိုကြွေးရခြင်း၊ ကိုယ်ဆင်းရဲရခြင်း၊ စိတ်ဆင်းရဲရခြင်း၊ ပြင်းစွာ ပူပန်ရခြင်းတို့သည်လည်း။ ဒုက္ခာ၊ တည်း။ အပ္ပိယေဟိ၊ မချစ်မနှစ်သက်အပ်သော သတ္တဝါ သင်္ခါရတို့နှင့်။ သမ္ပယောဂေါ၊ အတူမကွဲ ယှဉ်တွဲရခြင်းသည်။ ဒုက္ခော၊ တည်း။ ပိယေဟိ၊ ချစ်အပ် နှစ်သက်အပ်သော သတ္တဝါ သင်္ခါရတို့နှင့်။ ဝိပုယောဂေါ၊ ကွေ့ကွင်းရခြင်းသည်။ ဒုက္ခော၊ တည်း။ ယံ (ယေန ဓမ္မေန)၊ အကြင် လောဘတရားဖြင့်။ ဣစ္ဆံ (ဣစ္ဆန္တော)၊ မရနိုင်သော ဝတ္ထုကို အလိုရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ န လဘတိ၊ မရ။ တမ္ပိ၊ ထို မရနိုင်သော ဝတ္ထုကို အလိုရှိကြောင်း လောဘတရားသည်။ ဒုက္ခံ၊ တည်း။ (တနည်း) ယမ္ပိစ္ဆံ၊ အကြင်အလိုကိုလည်း။ န လဘတိ၊ မရ။ တမ္ပိ၊ ထိုမရအပ်သော အလိုသည် လည်း။ ဒုက္ခံ၊ တည်း။ (တနည်း) ဣစ္ဆံ၊ အလိုရှိအပ်သော ဝတ္ထုကို။ ယံပိ န လဘတိ၊ အကြင်လည်းမရ။ တမ္ပိ၊ ထိုအလိုရှိအပ်သောဝတ္ထုကို မရခြင်းသည် လည်း။ ဒုက္ခံ၊ တည်း။ [နောက် ၂-နည်းသည် ဣစ္ဆာနိဒ္ဒေသ၌ ဋီကာဖွင့်အပ်သော

နည်းတည်း။] သံခိတ္တေန၊ အကျဉ်းအားဖြင့်။ ပဉ္စ၊ ငါးပါးကုန်သော။ ဥပါဒါန-
ကုန္တာ၊ ဥပါဒါန၏အာရုံဖြစ်သော လောကီခန္ဓာတို့သည်။ ဒုက္ခာ၊ တို့တည်း။

တတ္ထ၊ ထို ဇာတိပိ ဒုက္ခာ အစရှိသောပါဠိရပ်၌။ ဇာတိ၊ သည်။ ကတမာ၊
နည်း။ တေသံ တေသံ သတ္တာနံ၊ ထိုထို သတ္တဝါတို့သည်။ [ဖြစ်ခြင်းကြိယာ၌စပ်။]
ဝါ၊ ထိုထို သတ္တဝါတို့၏။ တမ္ပိ တမ္ပိ သတ္တန်ကာယေ၊ ထိုထို သတ္တဝါအပေါင်း၌။
ယာ ဇာတိ၊ အကြင် ဖြစ်ခြင်းသဘောသည်။ (အတ္ထိ)။ (ယာ) သဉ္ဇာတိ၊ အကြင်
ကောင်းစွာဖြစ်ခြင်းသဘောသည်။ (အတ္ထိ)။ (တနည်း) (ယာ) ဇာတိ၊ အကြင်
အာယတန မစုံခင် ဖြစ်ခြင်းသဘောသည်။ (အတ္ထိ)။ (ယာ) သဉ္ဇာတိ၊ အကြင်
ပြည့်စုံသော ဖြစ်ခြင်းသဘောသည်။ (အတ္ထိ)။ (ယာ) သြကန္တိ၊ အကြင်
သက်ရောက်ခြင်းသဘောသည်။ (အတ္ထိ)။ (ယာ) အဘိနိဗ္ဗတ္တိ၊ အကြင် အထင်
အရှားဖြစ်ခြင်း သဘောသည်။ (အတ္ထိ)။ ခန္ဓာနံ၊ ခန္ဓာတို့၏။ (ယော) ပါတု-
ဘာဝေါ၊ အကြင် ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းသည်။ (အတ္ထိ)။ အာယတနာနံ၊ အာယ-
တနတို့ကို။ (ယော) ပဋိလာဘော၊ အကြင် ရခြင်းသည်။ (အတ္ထိ)။ အယံ၊ ဤ
ဆိုအပ်ပြီးသောသဘောကို။ ဇာတိ၊ ဇာတိဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ [အယံ
ဝုစ္စတိ ဇာတိကို ယာ ဇာတိ (အတ္ထိ)။ “အယံ၊ ဤ ဖြစ်ခြင်းသဘောကို။
ဇာတိ၊ ဇာတိဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏”ဟု အနိယမရှိတိုင်း လိုက်စေ၍ အနက်ပေးပါ။
နောက် မရဏနိဒ္ဒေသ၌ လိုက်စေ၍ အနက်ပေးပါသည်။]

အမှာ။ ။ဇရာနိဒ္ဒေသသည် ဓမ္မသင်္ကတိပါဠိတော်နိဿယ ရူပကဏ္ဍ ဇရာတာ
နိဒ္ဒေသနှင့် တူပြီ။

တတ္ထ၊ ထို ဇာတိပိ ဒုက္ခာ အစရှိသောပါဠိရပ်၌။ မရဏံ၊ မရဏသည်။ ကတမံ၊
နည်း။ တေသံ တေသံ သတ္တာနံ၊ ထိုထို သတ္တဝါတို့၏။ တမ္ပာ တမ္ပာ သတ္တန်ကာယာ၊
ထိုထို သတ္တဝါအပေါင်းမှ။ ယာ စုတိ၊ အကြင် ရွှေ့လျော့ခြင်းသည်။ (အတ္ထိ)။
ဣဒံ၊ ဤ ရွှေ့လျော့ခြင်းကို။ မရဏံ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ယာ စဝနတာ၊ အကြင်
ရွှေ့လျော့သည်၏အဖြစ်သည်။ (အတ္ထိ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ မရဏံ။) ယော ဘေဒေါ၊
အကြင် ပျက်ခြင်းသည်။ (အတ္ထိ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ မရဏံ။) ယံ အန္တရဓာနံ၊ အကြင်
ကွယ်ပျောက်ခြင်းသည်။ (အတ္ထိ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ မရဏံ။) ယော မစ္စ၊ အကြင်
သေခြင်းသည်။ (အတ္ထိ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ မရဏံ။) ယံ မရဏံ၊ အကြင် အသက်ကို
စွန့်ခြင်းသည်။ (အတ္ထိ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ မရဏံ။) ယာ ကာလကိရိယာ၊ အကြင်
သေချိန်ကိုပြုခြင်းသည်။ (အတ္ထိ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ မရဏံ။) ခန္ဓာနံ၊ ခန္ဓာတို့၏။
ယော ဘေဒေါ၊ အကြင် ပျက်ခြင်းသည်။ (အတ္ထိ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ မရဏံ။) ကဠေဝ-
ရဿ၊ ကိုယ်ကောင်ကို။ ယော နိက္ခေပေါ၊ အကြင် ပစ်ချရခြင်းသည်။ (အတ္ထိ။
ဣဒံ ဝုစ္စတိ မရဏံ။) ဇီဝိတိန္ဒြိယဿ၊ ဇီဝိတိန္ဒြေ၏။ ယော ဥပစ္စေဒေါ၊ အကြင်
ပြတ်ခြင်းသည်။ (အတ္ထိ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ မရဏံ။)

တတ္ထ ကတမော သောဓကော။ ဉာတိဗျသနေန၊ ဆွေမျိုးတို့၏ ပျက်စီးခြင်းသည်။ ဖုဠ္ဏသဝါ၊ တောထိ နှိပ်စက်အပ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏သော်၎င်း။ ဘောဂဗျသနေန၊ စည်းစိမ်တို့၏ ပျက်စီးခြင်းသည်။ ဖုဠ္ဏသဝါ၊ သော်၎င်း။ ရောဂဗျသနေန၊ အရောဂျဂုဏ်ကိုဖျက်ဆီးတတ်သော အနာရောဂါသည်။ ဖုဠ္ဏသဝါ၊ သော်၎င်း။ သီလဗျသနေန၊ သီလ၏ ပျက်စီးခြင်းသည်။ ဖုဠ္ဏသဝါ၊ သော်၎င်း။ ဒိဋ္ဌိဗျသနေန၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိကိုဖျက်ဆီးတတ်သော မိစ္ဆာအယူသည်။ ဖုဠ္ဏသဝါ၊ သော်၎င်း။ အညတရညတရေန၊ အမှတ်မထား တပါးပါးသော။ ဗျသနေန၊ ပျက်စီးခြင်းသည်။ သမန္နာဂတဿ၊ ပြင်းစွာ အစဉ်လိုက်အပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏၎င်း။ အညတရညတရေန၊ သော။ ဒုက္ခဓမ္မေန၊ သောကဒုက္ခ၏ အကြောင်းသည်။ ဖုဠ္ဏသ၊ ၏၎င်း။ (ယော) သောကော၊ အကြင် ဝမ်းနည်းခြင်းသဘောသည်။ [အယံဟု ရှိသောကြောင့် အနိယမ ယသဒ္ဓါထည့်သည်။ “အယံ ဝုစ္စတိ သောကော” ကို ဝါကျတိုင်း လိုက်ပါစေ။] (ယာ) သောစနာ၊ အကြင် ဝမ်းနည်းခြင်းဟူသော အခြင်းအရာသည်။ (ယံ) သောစိတတ္ထံ၊ အကြင် ဝမ်းနည်းသောစိတ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်။ (ယော) အန္တောသောကော၊ အကြင် အတွင်း၌ ဝမ်းနည်းခြင်းသည်။ (ယော) အန္တောပရိသောကော၊ အကြင်အတွင်း၌ အဖန်ဖန်ဝမ်းနည်းခြင်းသည်။ စေတသော၊ စိတ်၏။ (ယာ) ပရိဇ္ဈာယနာ၊ အကြင် လောင်ကျွမ်းခြင်းဟူသော အခြင်းအရာသည်။ (ယံ) ဒေါမနဿံ၊ အကြင်မကောင်းသောစိတ်၏ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာသည်။ (ယံ) သောကသလ္လံ၊ အကြင် သောကတည်းဟူသော ငြောင့်သည်။ (အတ္ထိ)။ အယံ ဝုစ္စတိ သောကော။

☞ တတ္ထ ကတမော ပရိဒေဝေါ။ပေ။ အညတရညတရေန၊ သော။ ဒုက္ခဓမ္မေန၊ သည်။ ဖုဠ္ဏသ၊ ၏။ (ယော) အာဒေဝေါ၊ အကြင် ညွှန်ပြ၍ညွှန်ပြ၍ ငိုကြွေးကြောင်းအသံသည်။ (အတ္ထိ)။ (ယော) ပရိဒေဝေါ၊ အကြင် ထိုထိုဂုဏ်ကို ပြောဆို၍ပြောဆို၍ ငိုကြွေးကြောင်းအသံသည်။ (အတ္ထိ)။ (ယာ) အာဒေဝနာ၊ အကြင် ညွှန်ပြ၍ ညွှန်ပြ၍ ငိုကြွေးခြင်းဟူသော အခြင်းအရာသည်။ (အတ္ထိ)။ (ယာ) ပရိဒေဝနာ၊ အကြင် ထိုထိုဂုဏ်ကို ပြောဆို၍ ပြောဆို၍ ငိုကြွေးခြင်းဟူသော အခြင်းအရာသည်။ (အတ္ထိ)။ (ယံ) အာဒေဝိတတ္ထံ၊ အကြင် ညွှန်ပြ၍ ညွှန်ပြ၍ ငိုကြွေးသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်။ (အတ္ထိ)။ (ယံ) ပရိဒေဝိတတ္ထံ၊ အကြင် ထိုထိုဂုဏ်ကို ပြောဆို၍ ပြောဆို၍ ငိုကြွေးသောပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်။ (အတ္ထိ)။ (ယာ) ဝါစာ၊ အကြင် ငိုကြွေးကြောင်း စကားသည်။ (အတ္ထိ)။ (ယော) ပလာပေါ၊ အကြင် စပါးပိန် စပါးဖျင်းကဲ့သို့ အနှစ်မမှီး အချည်းနှီး ပြောဆိုကြောင်း စကားသည်။ (အတ္ထိ)။ (ယော) ဝိပ္ပလာပေါ၊ အကြင် ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန် အနှစ်မမှီး အချည်းနှီး ပြောဆိုကြောင်း စကားသည်။ (အတ္ထိ)။ (ယော) လာလပေါ၊ အကြင် ထပ်ခါထပ်ခါ

ပြောဆိုကြောင်းစကားသည်။ (အတ္ထိ)။ (ယာ) လာလပနာ၊ အကြင် ထပ်ခါ ထပ်ခါ ပြောဆိုခြင်းဟူသော အခြင်းအရာသည်။ (အတ္ထိ)။ (ယံ) လာလပိတတ္ထံ၊ အကြင် ထပ်ခါထပ်ခါ ပြောဆိုတတ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်။ (အတ္ထိ)။ အယံ ဝုစ္စတိ ပရိဒေဝေါ။

အမှာ။ ။ဒုက္ခ ဒေါမနဿ နိဒ္ဒေသတို့သည် ဓမ္မသင်္ကပ္ပါဠိတော်နိဿယ စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ အကုသိုလ်နိဒ္ဒေသဝါရ ဝေဒနာနိဒ္ဒေသနှင့် တူပြီ။

တတ္ထ ကတမော ဥပါယာသော။ပေ။ အညတရညတရေန၊ သော။ ဒုက္ခဓမ္မေန၊ သည်။ ဖုဋ္ဌဿ၊ ၏။ (ယော)အာယာသော၊ အကြင်စိတ်၏ ပင်ပန်းခြင်းသည်။ (အတ္ထိ)။ (ယော) ဥပါယာသော၊ အကြင်စိတ်၏ လွန်စွာပင်ပန်းခြင်းသည်။ (အတ္ထိ)။ (ယံ) အာယာသိတတ္ထံ၊ အကြင်စိတ်၏ ပင်ပန်းခြင်းရှိသူ၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာသည်။ (အတ္ထိ)။ (ယံ) ဥပါယာသိတတ္ထံ၊ အကြင်စိတ်၏ လွန်စွာပင်ပန်းခြင်း ရှိသူ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်။ (အတ္ထိ)။ အယံ ဝုစ္စတိ ဥပါယာသော။

တတ္ထ၊ ထိုဘေတိပိ ဒုက္ခအစရှိသောပါဠိရပ်၌။ အပ္ပိယေဟိ၊ မချစ်မနှစ်သက် အပ်သော သတ္တဝါသင်္ခါရတို့နှင့်။ သမ္ပယောဂေါ၊ အတူမကွဲ ယှဉ်တွဲ၍နေရခြင်း ဟူသော။ ဒုက္ခော၊ ဒုက္ခဟူသည်။ ကတမော၊ နည်း။ ဣမ၊ ဤလောက၌။ အဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝါ၊ သည်။ အနိဋ္ဌာ၊ အလိုမရှိထိုက်ကုန်သော။ ဝါ၊ မရှာမှီးထိုက် ကုန်သော။ အကန္တာ၊ စိတ်၌ မဝင်မရောက်ကုန်သော။ ဝါ၊ မနှစ်သက်အပ်ကုန် သော။ အမနာပါ၊ စိတ်သည် မရောနှောအပ်ကုန်သော။ ဝါ၊ စိတ်ကို မတိုးပွားစေ ထတ်ကုန်သော။ ယေတေ ရူပါ၊ အကြင်ရူပါရုံတို့သည်၎င်း။ (ယေတေ) သဒ္ဓါ၊ တို့သည်၎င်း။ (ယေတေ) ဂန္ဓာ၊ တို့သည်၎င်း။ (ယေတေ)ရသာ၊ တို့သည်၎င်း။ (ယေတေ) ဇောဋ္ဌဗ္ဗာ၊ တို့သည်၎င်း။ ဟောန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ ဝါပန၊ သည်သာ မက သေး။ အဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ အနတ္ထကာမာ၊ ကြီးပွားခြင်း၏ ဆန့်ကျင်ဘက် ပျက်စီးခြင်းကို လိုလားကုန်သော။ ဝါ၊ ကြီးပွားခြင်း၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဒုက္ခကို လိုလားကုန်သော။ အဟိတကာမာ၊ စီးပွားမဲ့ကို လိုလားကုန်သော။ ဝါ၊ စီးပွားကို မလိုလားကုန်သော။ အဓာသုကကာမာ၊ မချမ်းသာခြင်းကို လိုလားကုန်သော။ ဝါ၊ ချမ်းသာခြင်းကို မလိုလားကုန်သော။ အယောဂက္ခေမကာမာ၊ ယောဂ လေးပါးတို့ဖြင့် ဘေးတို့၏ကုန်ရာနိဗ္ဗာန်ကို မလိုလားကုန်သော။ ဝါ၊ ယောဂ လေးပါးတို့ဖြင့် ဘေးတို့၏မကုန်ခြင်းကို လိုလားကုန်သော။ ယေတေ၊ အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ တေဟိ၊ ထိုသတ္တဝါသင်္ခါရတို့နှင့်။ ယာသင်္ကတံ၊ အကြင်သွား၍ပေါင်းဆုံခြင်းသည်။ (ယော) သမာဂမော၊ အကြင်လာသူတို့နှင့် ပေါင်းဆုံခြင်းသည်။ (ယံ) သမောဓာနံ၊ အကြင် ဌာန နိသဇ္ဇ အစရှိသော ဣရိယာပုထ်တို့၌ ပေါင်းဆုံခြင်းသည်။ (ယော) မိဿိတာဝေါ၊ အကြင် အလုံး

ဝိဘင်း]

သုတ္တန္တဘာဇနိယ

၆၇၉

စုံသော ကိစ္စတို့၌ ရောနှောသည်၏အဖြစ်သည်။ (အတ္ထိ)။ အယံ၊ ဤသို့ပေါင်းဆုံ ရခြင်းစသည်ကို။ အပ္ပိယေဟိ၊ မချစ်မနှစ်သက်အပ်သော သတ္တဝါသင်္ခါရတို့နှင့်။ သမ္ပယောဂေါ၊ အတူမကွဲ ယှဉ်တွဲ၍နေရခြင်းဟူသော။ ဝါ၊ နေရခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော။ ဒုက္ခော၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

တတ္ထ၊ ၌။ ပိယေဟိ၊ ချစ်အပ် နှစ်သက်အပ်သော သတ္တဝါသင်္ခါရတို့နှင့်။ ဝိပွယောဂေါ၊ ကွေ့ကွင်းရခြင်းဟူသော။ ဒုက္ခော၊ ဒုက္ခဟူသည်။ ကတမော၊ နည်း။ ဣမ၊ ဤလောက၌။ အဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝါ၊ သည်။ ဣဋ္ဌာ၊ အလိုရှိထိုက် ကုန်သော။ ဝါ၊ ရှာမှီးထိုက်ကုန်သော။ ကန္တာ၊ စိတ်၌ဝင်ရောက်ကုန်သော။ ဝါ၊ နှစ်သက်အပ်ကုန်သော။ မနာပါ၊ စိတ်သည် ရောက်အပ်ကုန်သော။ ဝါ၊ စိတ်ကို တိုးပွားစေတတ်ကုန်သော။ ယေတေ ရူပါ၊ တို့သည်၎င်း။ ပေ၊ (ယေတေ) ဖော- ဋ္ဌဗ္ဗာ၊ တို့သည်၎င်း။ ဟောန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ ဝါပန၊ သည်သာ မကသေး။ အဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ အတ္ထကာမာ၊ ကြီးပွားခြင်းကို လိုလားကုန်သော။ ဟိတကာမာ၊ စီးပွားကို လိုလားကုန်သော။ ဖာသုကကာမာ၊ ချမ်းသာခြင်းကို လိုလားကုန် သော။ ယောဂက္ခေမကာမာ၊ ယောဂလေးပါးတို့၏ကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်ကို လိုလား ကုန်သော။ ဝါ၊ ယောဂလေးပါးတို့ဖြင့် ဘေးတို့၏ကုန်ခြင်းကိုလိုလားကုန်သော။ မာတာဝါ၊ အမိသော်လည်းဖြစ်သော။ ပိတာဝါ၊ အဘသော်လည်းဖြစ်သော။ ဘာတာဝါ၊ အကိုသော်လည်းဖြစ်သော။ ဝါ၊ ညီသော်လည်းဖြစ်သော။ ဘဂိနိ ဝါ၊ နှမသော်လည်းဖြစ်သော။ ဝါ၊ အမသော်လည်းဖြစ်သော။ မိတ္တာဝါ၊ မိတ်ဆွေသော်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ အမစ္စာဝါ၊ ထိုထိုကိစ္စ ကရဏီယတို့၌ တကွ ဖြစ်ဘက် အဖော်သော်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဉာတိဝါ၊ ဆွေမျိုးသော်လည်းဖြစ် ကုန်သော။ သာလောဟိတာဝါ၊ သွေးသားစပ်သူသော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ယေတေ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ တေဟိ၊ ထို သတ္တဝါ သင်္ခါရတို့နှင့်။ ယာ အသင်္ဂတိ၊ အကြင်သွား၍ မပေါင်းဆုံခြင်းသည်။ (ယော) အသမာဂမော၊ အကြင်လာသူတို့နှင့် မပေါင်းဆုံခြင်းသည်။ (ယံ) အသမောဇာ- နံ၊ အကြင် ဌာန နိသဇ္ဇ အစရှိသော ဣရိယာပုထ်တို့၌ မပေါင်းဆုံခြင်းသည်။ (ယော) အမိဿိဘာဝေါ၊ အကြင်အလုံးစုံသော ကိစ္စကရဏီယတို့၌ မရောနှော သည်၏အဖြစ်သည်။ (အတ္ထိ)။ အယံ ဝုစ္စတိ ပိယေဟိ ဝိပွယောဂေါ ဒုက္ခော။

တတ္ထ၊ ၌။ ယမ္ပိစ္ဆံ န လဘတိ တမ္ပိဒုက္ခံ၊ ယမ္ပိစ္ဆံ န လဘတိ တမ္ပိဒုက္ခဟူသည်။ ကတမံ၊ နည်း။ ဇာတိဓမ္မာနံ၊ ပဋိသန္ဓေနေရခြင်းသဘောရှိကုန်သော။ သတ္တာနံ၊ သတ္တဝါတို့၏။ ဝေ၊ ဤသို့။ ဣစ္ဆာ၊ အလိုသည်။ ဝါ၊ လိုလားတောင့်တတတ်သော တဏှာသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ (ကိံ၊ အဘယ်သို့ဖြစ်သနည်း။) မယံ၊ ငါတို့သည်။ ဇာတိဓမ္မာ၊ ပဋိသန္ဓေနေရခြင်းသဘောရှိကုန်သည်။ န အဿာမ၊ မဖြစ်ပါကုန် မှုကား။ အဟောဝတ၊ ဪ ကောင်းလေစွ။ နော၊ ငါတို့၏အထံသို့။ ဇာတိ၊ ပဋိ-

သန္ဓေနရေခြင်းသည်။ ဝတ၊ စင်စစ်။ န အာဂစ္ဆေယျ၊ မလာပါမူကား။ (အဟော
 ဝတ၊ စူ။) ဣတိ၊ သို့။ (ဣစ္ဆာ၊ သည်။ ဝါ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။) တေ၊ ဤဘေတိ
 သဘောမရှိခြင်း၊ ဇာတိ၏မလာခြင်းကို။ ဣစ္ဆာယ၊ လိုလားတောင့်တခြင်းဖြင့်။
 နခေါ ပတ္တဗ္ဗံ၊ မရောက်အပ် မရောက်နိုင်။ ဣဒမ္ပိ၊ ဤဘေတိသဘော မရှိခြင်း၊
 ဇာတိ၏ မလာခြင်းကို တောင့်တခြင်းသည်လည်း။ ယမ္ပိစ္ဆံ န လဘတိ တမ္ပိ ဒုက္ခံ၊
 ယမ္ပိစ္ဆံ န လဘတိ တမ္ပိ ဒုက္ခမည်၏။

ဇရာဓမ္မာနံ၊ အိုရခြင်းသဘောရှိကုန်သော။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ ပေ၊ ဗျာဓိဓမ္မာနံ၊
 နှာရခြင်းသဘောရှိကုန်သော။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ ပေ၊ မရဏဓမ္မာနံ၊ သေရခြင်း
 သဘောရှိကုန်သော။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ ပေ၊ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒေါမနဿပါ-
 ယာသဓမ္မာနံ၊ ဝမ်းနည်းရခြင်း ငိုကြွေးရခြင်း ကိုယ်ဆင်းရဲရခြင်း စိတ်ဆင်းရဲ
 ရခြင်း ပြင်းစွာ ပူပန်ရခြင်းသဘောရှိကုန်သော။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့။
 ဣစ္ဆာ၊ သည်။ ဝါ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ (ကိံ၊ နည်း။) မယံ၊ ငါတို့သည်။ သောက-
 ပရိဒေဝဒုက္ခဒေါမနဿပါယာသဓမ္မာ၊ ဝမ်းနည်းရခြင်း ငိုကြွေးရခြင်း ကိုယ်ဆင်း
 ရဲရခြင်း စိတ်ဆင်းရဲရခြင်း ပြင်းစွာ ပူပန်ရခြင်းသဘော ရှိကုန်သည်။ န
 အဿာမ၊ မဖြစ်ပါကုန်မူကား။ အဟော ဝတ၊ စူ။ နော၊ ငါတို့၏ အထံသို့။
 သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒေါမနဿပါယာသ၊ တို့သည်။ န အာဂစ္ဆေယျ၊ မလာ
 ပါကုန်မူကား။ (အဟော) ဝတ၊ စူ။ ဣတိ၊ သို့။ (ဣစ္ဆာ၊ သည်။ ဝါ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇ-
 တိ၊ ၏။) တေ၊ ဤ သောကပရိဒေဝဒုက္ခ ဒေါမနဿ ပုပါယာသ သဘောမရှိခြင်း၊
 သောက ပရိဒေဝ ဒုက္ခ ဒေါမနဿ ပုပါယာသတို့၏ မလာခြင်းကို။ ဣစ္ဆာယ၊
 လိုလားတောင့်တခြင်းဖြင့်။ နခေါ ပတ္တဗ္ဗံ၊ မရောက်အပ် မရောက်နိုင်။ ဣဒမ္ပိ၊ ဤ
 သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒေါမနဿ ပုပါယာသ သဘောမရှိခြင်း၊ သောကပရိဒေဝ
 ဒုက္ခ ဒေါမနဿ ပုပါယာသတို့၏ မလာခြင်းကို တောင့်တခြင်း သည်လည်း။
 ယမ္ပိစ္ဆံ န လဘတိ တမ္ပိ ဒုက္ခံ၊ ယမ္ပိစ္ဆံ န လဘတိ တမ္ပိ ဒုက္ခမည်၏။

တတ္ထ၊ ဤ။ သံခိတ္တေန၊ ချုံးချဉ်းအပ်သော အနက်အားဖြင့်။ ဝါ၊ အကျဉ်းချုပ်
 အားဖြင့်။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ ဟူကုန်သော။ ဒုက္ခာ၊ ထို့ဟူသည်။
 ကတမေ၊ အဘယ်တို့နည်း။ ရူပပါဒါနက္ခန္ဓော၊ ၎င်း။ ပေ။ ဝိညာဏုပါဒါနက္ခန္ဓော၊
 ၎င်းတည်း။ ဣမေ၊ ဤငါးပါးသော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့ကို။ သံခိတ္တေန၊ အားဖြင့်။
 ဝါ၊ အားဖြင့်။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ ဟူကုန်သော။ ဒုက္ခာ၊ ထို့
 ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။ ဣဒံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသော ဇာတိ အစရှိသည်ကို။
 ဒုက္ခံ၊ သော။ အရိယသစ္စံ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

တတ္ထ၊ ထို ၄-ပါးသော သစ္စာတို့တွင်။ ဒုက္ခသမုဒယော၊ ဒုက္ခသမုဒယ
 ဖြစ်သော။ အရိယသစ္စံ၊ အရိယသစ္စာသည်။ ကတမံ၊ နည်း။ ယာယံ တဏှာ၊
 အကြင် တဏှာသည်။ ပေါနောဘဝိကာ၊ တဖန် ဘဝကိုပြုခြင်းအလေ့ရှိ၏။ ဝါ၊

ဝိဘင်း]

သုတ္တန္တဘာဇနိယ

၆၈၁

ဘဝသစ်ကို ပြုခြင်းအလေ့ရှိ၏။ (တနည်း) ပေါနဗ္ဗဝိကာ၊ တဖန် တကို ပေးတတ်၏။ ဝါ၊ ဘဝသစ်ကိုပေးတတ်၏။ (တနည်း) ပေါနဗ္ဗဝိကာ၊ တဖန် ဘဝအကျိုးငှါဖြစ်၏။ ဝါ၊ ဘဝသစ်အကျိုးငှါ ဖြစ်၏။ (တနည်း) ပေါနဗ္ဗဝိကာ၊ အဖန်ဖန် ဘဝတို့ကိုဖြစ်စေတတ်၏။ နန္ဒိရာဂသဟဂတာ၊ နှစ်သက်တတ် တပ်မက် တတ်သော ရာဂနှင့်တကွ အနက်အားဖြင့် တခုတည်း၏အဖြစ်သို့ ရောက်၏။ တတြ တတြာဘိနန္ဒနီ၊ ထိုထို အတ္တဘော၏ ဖြစ်ရာဘဝ၌ အလွန် နှစ်သက်ခြင်းရှိ၏။ (တနည်း)တတြတတြာဘိနန္ဒနီ၊ ရူပသဒ္ဓစသော အာရုံတို့တွင် ထိုထိုအာရုံ၌ လွန်စွာ နှစ်သက်တတ်၏။ သေယျထိဒံ၊ ထိုတဏှာဟူသည် အဘယ်နည်း။ ကာမ-တဏှာ၊ ကာမတဏှာ၎င်း။ ဝါ၊ ငါးပါးအာရုံ ကာမဂုဏ်၌ တပ်မက်တတ်သော တဏှာ၎င်း။ ဘဝတဏှာ၊ ၎င်း။ ဝါ၊ ကာမဘဝကို တောင့်တတတ်သောတဏှာ ၎င်း။ ဝါ၊ အတ္တသည် မပြတ်မစဲ အမြဲဖြစ်၏ဟု ယူဆတတ်သော သဿတဒိဋ္ဌိနှင့် တကွဖြစ်သော တဏှာ၎င်း။ ဝါ၊ ရူပဘဝ အရူပဘဝကို တပ်မက်တတ်သော တဏှာ၎င်း။ ဝါ၊ ရူပဘဝ အရူပဘဝ၏ဖြစ်ကြောင်းမျှာ၌ တပ်မက်တတ်သော တဏှာ၎င်း။ ဝိဘဝတဏှာ၊ ၎င်း။ ဝါ၊ အတ္တသည် အဖြစ်မမြဲ သေလျှင်ပြတ်စဲ၏ ဟု ယူဆတတ်သော ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိနှင့်တကွဖြစ်သော တဏှာ၎င်းတည်း။

ပန၊ ဆက်။ သာ သော တဏှာ၊ ထိုတဏှာသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ၊ ဖြစ်လသော်။ ကတ္ထ၊ အဘယ်၌။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်သနည်း။ နိဝိသမာနာ၊ သက်ဝင် တည်နေလ သော်။ ကတ္ထ၊ ၌။ နိဝိသတိ၊ နည်း။ လောကေ၊ ၌။ ယံ၊ အကြင်အာရုံသည်။ ပိယ-ရူပံ၊ ချစ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသောသဘော ရှိ၏။ သာတရူပံ၊ သာယာအပ် သည်၏အဖြစ်ဟူသောသဘောရှိ၏။ သော တဏှာ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ၊ လသော်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ပိယရူပ သာတရူပ အာရုံ၌။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ နိဝိသမာနာ၊ လသော်။ ဧတ္ထ၊ ၌။ နိဝိသတိ၊ ၏။

လောကေ၊ ၌။ ပိယရူပံ၊ ချစ်အပ်သည်၏အဖြစ်ဟူသော သဘောရှိသော အာရုံဟူသည်။ သာတရူပံ၊ သာယာအပ်သည်၏အဖြစ်ဟူသော သဘောရှိသော အာရုံဟူသည်။ ကိဉ္စ၊ အဘယ်နည်း။ လောကေ၊ ၌။ စက္ခု၊ စက္ခုသည်။ ပိယရူပံ၊ ချစ်အပ်သည်၏အဖြစ်ဟူသော သဘောရှိ၏။ သာတရူပံ၊ ရှိ၏။ သော တဏှာ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ၊ လသော်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ပိယရူပ သာတရူပဖြစ်သော စက္ခု၌။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ နိဝိသမာနာ၊ သော်။ ဧတ္ထ၊ ၌။ နိဝိသတိ၊ ၏။ ပေ။ ရူပါ၊ ရူပါရုံ တို့သည်။ ပိယရူပါ၊ ကုန်၏။ သာတရူပါ၊ ကုန်၏။ ပေ။ နိဝိသတိ။

အမှာ။ ။ ဇိဝှိ ကာယ စသည်တို့၌ “ပိယရူပံ သာတရူပံ” နေရာဝယ် ဣတ္ထိလိနံ ပုံလိနံ အားလျော်စွာ “ပိယရူပါ သာတရူပါ”ဟု၎င်း၊ “ပိယရူပေါ သာတရူပေါ”ဟု၎င်း။ ရူပါ သဒ္ဓါ စသည်တို့၌ ဗဟုဝစ်အားလျော်စွာ “ပိယရူပါ သာတရူပါ”ဟု၎င်း ရှိလျှင် ကောင်း၏။

စက္ခုဝိညာဏံ၊ စက္ခုဝိညာဏ်သည်။ပေ။ စက္ခုသမ္ပယော၊ စက္ခုသမ္ပယ သည် ။ပေ။ စက္ခုသမ္ပယော၊ စက္ခုသမ္ပယာဉ်ဖြစ်သော ဝါ၊ စက္ခုသမ္ပယ ကြောင့်ဖြစ်သော။ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာသည် ။ပေ။ ရူပသညာ၊ ရူပါရုံ၌ဖြစ်သော သညာသည် ။ပေ။ ရူပသဉ္စေတနာ၊ ရူပါရုံ၌ဖြစ်သော သဉ္စေတနာသည်။ ပေ။
ရူပတဏှာ၊ ရူပါရုံ၌ဖြစ်သော တဏှာသည် ။ပေ။ ရူပဝိတက္ကော၊ ရူပါရုံ၌ ဖြစ်သော ဝိတက်သည်။ ပေ။ ရူပဝိစာရော၊ ရူပါရုံ၌ဖြစ်သော ဝိစာရသည်။ပေ။ လောကေ၊ ဌ။ ဓမ္မဝိစာရော၊ ဓမ္မာရုံ၌ဖြစ်သော ဝိစာရသည်။ ပိယရူပေါ၊ ရှိ၏။ သာတရူပေါ၊ ရှိ၏။ သောတဏှာ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ၊ လသော်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ပိယ- ရူပ သာတရူပဖြစ်သော ဓမ္မဝိစာရ၌။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ နိဝိသမာနာ၊ လသော်။ ဧတ္ထ၊ ဌ။ နိဝိသတိ၊ ၏။ ဣဒံ၊ ဤတရားအပေါင်းကို။ ဒုက္ခသမုဒယော၊ ဖြစ်သော။ အရိယသစ္စံ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

တတ္ထ၊ ထိုလေးပါးသော သစ္စာတို့တွင်။ ဒုက္ခနိရောဓော၊ ဒုက္ခနိရောဓ ဖြစ်သော။ အရိယသစ္စံ၊ အရိယသစ္စာဟူသည်။ ကတမံ၊ နည်း။ တဿာယေဝ တဏှာယ၊ ထိုတဏှာ၏ပင်။ ယော အသေသဝိရာဂနိရောဓော၊ အကြင်အကြွင်း မရှိသည်ဖြစ်၍ မတပ်မက်ကြောင်း ချုပ်ကြောင်းဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်သည်။ ယော စာဂေါ၊ အကြင်စွန့်လွှတ်ကြောင်းဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်သည်။ ယော ပဋိနိဿဂ္ဂေါ၊ အကြင် နောက်ထပ် မဖြစ်သောအားဖြင့် စွန့်လွှတ်ကြောင်းဖြစ်သော နိဗ္ဗာန် သည်။ ယာ မုတ္တိ၊ အကြင်လွတ်မြောက်ကြောင်းဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်သည်။ ယော အနာလယော၊ အကြင်မငြိကပ်ကြောင်းဖြစ်သောနိဗ္ဗာန်သည်။ (အတ္ထိ)။ (အယံ၊ ထိုတဏှာ၏ပင် အကြွင်းမရှိသည်ဖြစ်၍ မတပ်မက်ကြောင်း၊ ချုပ်ကြောင်း၊ စွန့် လွှတ်ကြောင်း၊ နောင်တဖန် မဖြစ်အောင် စွန့်လွှတ်ကြောင်း၊ မကပ်ငြိကြောင်း ဤနိဗ္ဗာန်သည်။)ဒုက္ခနိရောဓော၊ ဒုက္ခနိရောဓဖြစ်သော။ အရိယသစ္စံ၊ အရိယ သစ္စာတည်း။

ပန၊ ဆက်။ သာ သော တဏှာ၊ ထို တဏှာကို။ ဝါ၊ ထို တဏှာသည်။ ပဟိယ- မာနာ၊ ပယ်အပ်သော်။ ကတ္ထ၊ အဘယ်၌။ ပဟိယတိ၊ ပယ်အပ်သနည်း။ နိရုဇ္ဈ- မာနာ၊ ချုပ်လသော်။ ကတ္ထ၊ အဘယ်၌။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ချုပ်သနည်း။ လောကေ၊ လောက၌။ ယံ၊ အကြင်အာရုံသည်။ ပိယရူပံ၊ ချစ်အပ်သည်၏အဖြစ် ဟူသော သဘောရှိ၏။ သာတရူပ၊ သာယာအပ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောရှိ၏။ သောတဏှာ၊ ဤတဏှာကို။ ဝါ၊ ဤတဏှာသည်။ ပဟိယမာနာ၊ ပယ်အပ် သော်။ ဧတ္ထ၊ ဤပိယရူပ သာတရူပဖြစ်သောအာရုံ၌။ ပဟိယတိ၊ ပယ်အပ်၏။ နိရုဇ္ဈမာနာ၊ ချုပ်လသော်။ဧတ္ထ၊ ဤပိယရူပ သာတရူပဖြစ်သော အာရုံ၌။နိရုဇ္ဈ တိ၊ ချုပ်၏။ ဣဒံ၊ ဤနိဗ္ဗာန်ကို။ဒုက္ခနိရောဓော၊ ဒုက္ခနိရောဓဖြစ်သော။အရိယ- သစ္စံ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

ဝိဘင်း]

သုတ္တန္တဘာဇနိယ

၆၈၃

တတ္ထ၊ ထို လေးပါးသော သစ္စာတို့တွင်။ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ၊ ဒုက္ခ၏ ချုပ်ကြောင်းနိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော။ ပဋိပဒါ၊ အကျင့်ဖြစ်သော။ အရိယသစ္စံ၊ အရိယသစ္စာဟူသည်။ ကတမံ၊ နည်း။ အရိယော၊ ကိလေသာတို့မှ ဝေးကွာသော။ ဝါ၊ အရိယာအဖြစ်ကိုပြုတတ်သော။ ဝါ၊ အရိယာဖိုလ်ကိုရစေ တတ် ဖြစ်စေတတ်သော။ အဋ္ဌကိကော၊ ရှစ်ပါးသောအင်္ဂါရှိသော။ အယမေဝ မဂ္ဂေါ၊ ဤမဂ်ပင်တည်း။ သေယျထိဒံ၊ ထိုမဂ်ဟူသည်အဘယ်နည်း။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၎င်း ။ပေ။ သမ္မာသမာဓိ၊ သမ္မာသမာဓိ၎င်းတည်း။

အမှာ။ ။သမ္မာဒိဋ္ဌိနိဒ္ဒေသသည် ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော်နိဿယ နိက္ခေပ ကဏ္ဍ ဒုကနိက္ခေပ ဟေတုဂေါစ္ဆက အမောဟနိဒ္ဒေသနှင့် တူပြီ။

တတ္ထ၊ ထိုရှစ်ပါးသောမဂ္ဂင်တို့တွင်။ သမ္မာသင်္ကပ္ပေါ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပဟူသည်။ ကတမော၊ နည်း။ နေက္ခမ္မသင်္ကပ္ပေါ၊ ကာမမှထွက်မြောက်တတ်သောသင်္ကပ္ပ၎င်း။ အဗျာပါဒသင်္ကပ္ပေါ၊ ဗျာပါဒမှထွက်မြောက်တတ်သောသင်္ကပ္ပ၎င်း။ အဝိဟိံ သာ သင်္ကပ္ပေါ၊ ဝိဟိံ သာမှထွက်မြောက်တတ်သော သင်္ကပ္ပ၎င်းတည်း ။ အယံ၊ ဤ သင်္ကပ္ပ ၃-ပါးကို။ သမ္မာသင်္ကပ္ပေါ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

တတ္ထ ကတမာ သမ္မာဝါစာ။ မုသာဝါဒါ၊ မုသာဝါဒမှ။ ဝေရမဏိ၊ ရှောင် ကြဉ်ခြင်း၎င်း။ ဝါ၊ ရှောင်ကြဉ်ကြောင်း ဝိရတိ၎င်း။ ပိသုဏာယ ဝါစာယ၊ ပိသုဏဝါစာမှ။ ဝေရမဏိ၊ ၎င်း။ ဝါ၊ ၎င်း။ ဖရုသာယ ဝါစာယ၊ ဖရုသဝါစာမှ။ ဝေရမဏိ၊ ၎င်း။ ဝါ၊ ၎င်း။ သမ္ပပ္ပလာပါ၊ သမ္ပပ္ပလာပမှ။ ဝေရမဏိ၊ ရှောင်ကြဉ် ခြင်း၎င်း။ ဝါ၊ ရှောင်ကြဉ်ကြောင်း ဝိရတိ၎င်းတည်း။ အယံ၊ ဤဝစီဒုစရိုက် ၄-ပါးမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်းကို။ ဝါ၊ ရှောင်ကြဉ်ကြောင်းဝိရတိကို။ သမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာဝါစာဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

တတ္ထ ကတမော သမ္မာကမ္မန္တော၊ ပါဏာတိပါတာ၊ မှ။ ဝေရမဏိ၊ ၎င်း။ ဝါ၊ ၎င်း ။ပေ။ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ၊ မိစ္ဆာမှ။ ဝေရမဏိ၊ ၎င်း။ ဝါ၊ ၎င်းတည်း။ အယံ၊ ဤကာယဒုစရိုက် ၃-ပါးမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်းကို။ ဝါ၊ ရှောင်ကြဉ် ကြောင်း ဝိရတိကို။ သမ္မာကမ္မန္တော၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

တတ္ထ ကတမော သမ္မာအာဇီဝေါ၊ ဣဓ၊ ဤ သာသနာတော်၌။ အရိယ သာဝကော၊ အရိယာဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏ သာဝကသည်။ မိစ္ဆာ အာဇီဝံ၊ ယုတ်ညံ့သောအသက်မွေးမှုကို။ ပဟာယ၊ ပယ်ခွန်၍။ သမ္မာအာဇီဝေန၊ မြတ်စွာဘုရားသည် ချီးမွမ်းတော်မအပ်သော ကောင်းသောအသက်မွေးခြင်း ဖြင့်။ ဝါ၊ အပြစ်မရှိသော အသက် မွေးခြင်းဖြင့်။ ဇီဝိတံ၊ အသက်မွေးမှုကို။ ကပ္ပေတိ၊ ပြု၏။ အယံ၊ ဤဘုရားသဖြင့် အသက်မွေးမှုကို။ သမ္မာအာဇီဝေါ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

တတ္ထ ကတမော သမ္မာဝါယာမော။ ဣဓ၊ ဤသသနာတော်၌။ ဘိက္ခု၊ သည်။ [အနုပုဗ္ဗာနံစသော ပုဒ်တို့၏ အနက်ကို သမ္မပ္ပဓာနဝိဘင်းကျမှ ဖွင့်ပါလိမ့်မည်။] ဆန္ဒ၊ ဆန္ဒကို။ ဇနေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ ဝါယမတိ၊ လုံ့လပြု၏။ ဝီရိယံ၊ ဝီရိယကို။ အာရဘတိ၊ အားထုတ်၏။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ ပဂ္ဂဏာတိ၊ ချီးမြှောက်၏။ ပဒဟတိ၊ အားထုတ်၏။ ပေ။ ကုသလာနံ၊ ကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တရားတို့၏။ ဌိတိယာ၊ တည်ဘုံခြင်းငှါ၎င်း။ အသမ္မောသယ၊ မပျောက်ပျက်ခြင်းငှါ၎င်း။ အိယျောဘာဝါယ၊ လွန်စွာ တိုးပွားသည်၏ အဖြစ်ဟူသော အကျိုးငှါ၎င်း။ ဝေပုလ္လာယ၊ ပြန့်ပြောသည်၏အဖြစ်ဟူသော အကျိုးငှါ၎င်း။ ဘာဝနာယ၊ ဘာဝနာ၏။ ပါရိပူရိယာ၊ ပြည့်စုံခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ဟူသော အကျိုးငှါ၎င်း။ ပေ။ အယံ၊ ဤ သမ္မပ္ပဓာန် ၄-ပါးကို။ သမ္မာဝါယာမော၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

တတ္ထ ကတမာ သမ္မာသတိ။ ဣဓ၊ ၌။ ဘိက္ခု၊ သည်။ [ကာယေ ကာယာနုပဿိ အစရှိသော ပုဒ်တို့၏ အနက်ကို သတိပဋ္ဌာနဝိဘင်းကျမှ ဖွင့်ပါလိမ့်မည်။] အယံ၊ ဤသတိပဋ္ဌာန် ၄-ပါးကို။ သမ္မာသတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။ [သမ္မာသမာဓိနိဒ္ဒေသ သည် ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော်နိဿယ စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ ရူပါဝစရကုသိုလ် စတုက္ကနယနှင့် တူပြီ။] ... ဣဒံ၊ ဤရှစ်ပါးသောမဂ္ဂင်ကို။ ဒုက္ခနိရောဓေါမိနိ၊ ဒုက္ခ၏ ချုပ်ကြောင်းနိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော။ ပဋိပဒါ၊ အကျင့်ဖြစ်သော။ အရိယသစ္စံ၊ အရိယသစ္စာဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

သုတ္တန္တဘာဇနီယံ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတံ၊ ပြီ။)

အဘိဓမ္မဘာဇနီယ

သစ္စာနိ၊ သစ္စာတို့သည်။ စတ္တာရိ၊ ၄-ပါးတို့တည်း။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခ၎င်း။ ဒုက္ခသမုဒယော၊ ဒုက္ခသမုဒယ၎င်း။ ဒုက္ခနိရောဓော၊ ဒုက္ခနိရောဓ၎င်း။ ဒုက္ခနိရောဓေါမိနိ၊ ဒုက္ခ၏ချုပ်ကြောင်းနိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော။ ပဋိပဒါ၊ အကျင့်၎င်းတည်း။ ... တတ္ထ၊ ထို ၄-ပါးသောသစ္စာတို့တွင်။ ဒုက္ခသမုဒယော၊ ဒုက္ခသမုဒယဟူသည်။ ကတမော၊ အဘယ်နည်း။ တဏှာ၊ တဏှာတည်း။ အယံ၊ ဤတဏှာကို။ ဒုက္ခသမုဒယော၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

တတ္ထ ကတမံ ဒုက္ခံ။ အဝသေသ၊ တဏှာမှကြွင်းကုန်သော။ ကိလေသာစ၊ ကိလေသာ တို့သည်၎င်း။ အဝသေသ၊ ကိလေသာတို့မှ ကြွင်းကုန်သော။ အကုသလာ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာစ၊ တရားတို့သည်၎င်း။ တိဏိ၊ ၃-ပါးကုန်သော။ သာသဝါနိ၊ အာရုံ၊ အာရမ္မဏိက အဖြစ်ဖြင့် အာသဝေါတရားတို့နှင့် တကွဖြစ်ကုန်သော။ ကုသလမူလာနိစ၊ ကုသလမှုတို့သည်၎င်း။ အာသေသ၊ ကုသလမှု ၃-ပါးမှကြွင်းကုန်သော။ သာသဝါ၊ ကုန်သော။ ကုသလာ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာစ၊

ဘင်း]

ပဉ္စာပုစ္ဆက

၆၈၅

တရားတို့သည်၎င်း။ သာသဝါ၊ ကုန်သော။ ကုသလာ၊ ကုသလာနံ၊ ကုန်သော။
ဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ ဝိပါကာစ၊ အကျိုးတို့သည်၎င်း။ ကိရိယာ၊ ကြိယာဖြစ်ကုန်သော။
နော၊ ကုသလာ၊ ကုသိုလ်လည်း မဟုတ်ကုန်သော။ နာကုသလာ၊ အကုသိုလ်
လည်း မဟုတ်ကုန်သော။ နစ၊ ကမ္မဝိပါကာ၊ ကံ၏အကျိုးလည်း မဟုတ်ကုန်
သော။ ယေစ ဓမ္မာ၊ အကြင် တရားတို့သည်လည်း။ (သန္တိ)။ တေ ဓမ္မာစ၊ ထို
တရားတို့၎င်း။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော။ ချပဉ္စ၊ ရုပ်သည်၎င်း။ (အတ္ထိ၊ ရှိကုန်၏။)
ဣဒံ၊ ဤတရားအပေါင်းကို။ ဒုက္ခံ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

တတ္ထ ကတမော ဒုက္ခနိရောဓော။ တဏှာယ၊ ကို။ ပဟာနံ၊ ပယ်ကြောင်း
တရားသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) အယံ၊ ဤတဏှာကို ပယ်ကြောင်းတရားကို။ ဒုက္ခ-
နိရောဓော၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

၎ အမှာ။ ။ဒုက္ခနိရောဓ ဂါမိနီပဋိပဒါနိဒ္ဒေသကို ဓမ္မသင်္ဂဏီ ပါဠိတော်
နိဿယ စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ လောကုတ္တရာကုသိုလ် သုဒ္ဓိကပဋိပဒါကို နည်းမှီး၍
အနက်ပေးပါ။ နောက်နောက်ဝါရများ၌ အနက်လွယ်ပြီ။ ဝါရခွဲပုံကို အဋ္ဌကထာ
ကြည့်ပါ။ ပဉ္စဂီကဝါရ၊ သဗ္ဗသင်္ဂါဟိကဝါရများလည်း အနက်လွယ်ပြီ။

အဘိဓမ္မဘာဇနီယံ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတံ၊ ပြီ။)

ပဉ္စာပုစ္ဆက။ ။အရိယသစ္စာနိ၊ တို့သည်။ စတ္တာရိ၊ တို့တည်း။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခ
ဖြစ်သော။ အရိယသစ္စံ၊ ၎င်း။ ပေ။ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ၊ သော။ ပဋိပဒါ၊ သော။
အရိယသစ္စံ၊ ၎င်းတည်း။

ဧတေနံ၊ ကုန်သော။ အရိယသစ္စာနံ၊ တို့တွင်။ ကတိ၊ အတယ်မျှတို့သည်။
ကုသလာ၊ ကုသိုလ်တို့နည်း။ ကတိ၊ တို့သည်။ အကုသလာ၊ တို့နည်း။ ကတိ၊
တို့သည်။ အဗျာကတ၊ တို့နည်း။ ပေ။ ကတိ၊ တို့သည်။ သရဏာ၊ ငိုကြွေး
ကြောင်း ဖြစ်သော ရာဂ အစရှိသော ကိလေသာတို့နှင့် တကွဖြစ်သော တရား
တို့နည်း။ ကတိ၊ တို့သည်။ အရဏာ၊ ငိုကြွေးကြောင်းဖြစ်သော ရာဂ အစရှိ
သော ကိလေသာ မရှိကုန်သနည်း။

တိက။ ။သမုဒယသစ္စံ၊ သမုဒယသစ္စာသည်။ အကုသလံ၊ အကုသိုလ်
တည်း။ မဂ္ဂသစ္စံ၊ သည်။ ကုသလံ၊ တည်း။ နိရောဓသစ္စံ၊ သည်။ အဗျာကတံ၊
တည်း။ ဒုက္ခသစ္စံ၊ သည်။ သိယာ၊ အချို့သည်။ ကုသလံ၊ တည်း။ သိယာ၊
သည်။ အကုသလံ၊ တည်း။ သိယာ၊ သည်။ အဗျာကတံ၊ တည်း။ [အားလုံး
လွယ်ပြီ။]

ပဉ္စာပုစ္ဆကံ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတံ၊ ပြီ။)
သစ္စဝိဘင်္ဂေါ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

ဝိဘင်္ဂုပါဠိတော် နိဿယ

ဣန္ဒြိယဝိဘင်္ဂု
အဘိဓမ္မဘာဇနီယ

၂၁၉။ ဣန္ဒြိယံနိ၊ ဣန္ဒြေတိသည်။ ဗာဝိသတိ၊ နှစ်ဆယ့်နှစ်ပါးတည်း။ စက္ခု-
န္ဒြိယံ၊ စက္ခုန္ဒြေ၎င်း။ ပေ။ အညာတာဝိန္ဒြိယံ၊ အညာတာဝိန္ဒြေ၎င်းတည်း။

အမ္မာ။ ။စက္ခုန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ စသော ရုပ် ဣန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ၊ ရုပ်နာမ်ရောသော
မိတိတိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသတို့သည် ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော်နိဿယ ရူပကဏ္ဍ ဒုကနိဒ္ဒေသ
စက္ခုပသာဒ စသည်တို့နှင့် တူပြီ။ မနိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသလည်း လွယ်ပြီ။ ကျန် သုခိန္ဒြေ
စသော နာမ်ဣန္ဒြိယနိဒ္ဒေသတို့ကို စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ ကာမာဝစရကုသိုလ် ဓမ္မ
ဝဝတ္ထာနဝါရ ဝေဒနာနိဒ္ဒေသစသည်ကို နည်းမှီး၍ ပေးပါ။ အနညာတညဿာ
မိတိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ စသော သုံးပါးတို့သည် အစဉ်အတိုင်း လောကုတ္တရာကုသိုလ်
သုဒ္ဓိကပဋိပဒါ အနညာတညဿာမိတိန္ဒြေ လောကုတ္တရာကုသိုလ် အဓိပတိ
ဘေဒအညိန္ဒြေ အဗျာကတဓမ္မ လောကုတ္တရာဝိပါက် အဓိပတိဘေဒ အညာတာ
ဝိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသတို့နှင့် တူပြီ။...အဘိဓမ္မဘာဇနီယံ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတံ။)

ပဉ္စပုစ္ဆကနည်း။ ။ဤနည်း၌ နိဿယ လွယ်ပြီ။ အဓိပ္ပါယ်ကို အဋ္ဌကထာ၌
ပြထားသည်။...ဣန္ဒြိယဝိဘင်္ဂု၊ နိဋ္ဌိတော။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဝိဘင်္ဂု
သုတ္တန္တဘာဇနီယ

၂၂၅။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ၊ အဝိဇ္ဇာဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ သင်္ခါရာ၊
သင်္ခါရတို့သည်။ (သမ္ဘဝန္တံ၊ ဖြစ်ကုန်၏။) [ဤသို့ စသည်ဖြင့် အကျဉ်းမျှပေးပါ။
နိဒ္ဒေသဝါရ၌ အကျယ်လာပါလိမ့်မည်]။ ပေ။

၂၂၆။ တတ္ထ၊ ထို ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အင်္ဂါတို့တွင်။ အဝိဇ္ဇာ၊ အဝိဇ္ဇာဟူသည်။
ကတမာ၊ အတယ်နည်း။ [ဤအဝိဇ္ဇာနိဒ္ဒေသသည် ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော်နိဿယ
နိက္ခေပကဏ္ဍ ဟေတုဂေါစ္ဆက မောဟနိဒ္ဒေသနှင့် တူပြီ။] တတ္ထ၊ တို့တွင်။ အဝိဇ္ဇာ-
ပစ္စယာ၊ အဝိဇ္ဇာဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ (သမ္ဘဝန္တံ၊ ဖြစ်ကုန်သော။)
သင်္ခါရာ၊ တို့ဟူသည်။ ကတမေ၊ တို့နည်း။ ပုညာဘိသင်္ခါရော၊ ပုညာဘိသင်္ခါရ
၎င်း။ ပေ။ စိတ္တသင်္ခါရော၊ ၎င်းတည်း။... [ထိုပုဒ်တို့၏ သဒ္ဓတ္ထကို အဋ္ဌကထာ
နိဿယကြည့်၍ ပေးပါ။]

တတ္ထ၊ ထို သင်္ခါရတို့တွင်။ ပုညာဘိသင်္ခါရော၊ သည်။ ကတမေ၊ နည်း။
ကုသလံ၊ ကုသိုလ်ဖြစ်သော။ ကာမာဝစရ၊ ကာမာဝစရဖြစ်သော။ ရူပါဝစရ၊
သော။ ဒါနမယာ၊ ဒါနဖြစ်သော။ သီလမယာ၊ သော။ ဘာဝနာမယာ၊ သော။
ယော စေတနာ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) အယံ ဝုစ္စတိ ပုညာဘိသင်္ခါရော။ ပေ။

တတ္ထံ၊ တို့တွင်။ ကာယသင်္ခါရော၊ သည်။ ကတမော၊ နည်း။ ကာယသဉ္စေတနာ၊ ကာယဒွါရကြောင့်ဖြစ်သော သဉ္စေတနာသည်။ ဝါ၊ ကာယဒွါရ၌ ဖြစ်သော သဉ္စေတနာသည်။ ကာယသင်္ခါရော၊ ကာယသင်္ခါရမည်၏။ ဝစီသဉ္စေတနာ၊ ဝစီဒွါရကြောင့် ဖြစ်သော သဉ္စေတနာသည်။ ဝါ၊ ၌ဖြစ်သော သဉ္စေတနာသည်။ ဝစီသင်္ခါရော၊ ၏။ မနောသဉ္စေတနာ၊ မနောဒွါရကြောင့်ဖြစ်သော သဉ္စေတနာသည်။ ဝါ၊ ၌ဖြစ်သော သဉ္စေတနာသည်။ စိတ္တသင်္ခါရော၊ ၏။ ဣမေ၊ ဤတရားတို့ကို။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ၊ အဝိဇ္ဇာဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ (သမ္ဘဝန္တံ၊ ဖြစ်ကုန်သော။) သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရတို့ဟူ၍။ ဝုစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။

၂၂၇။ တတ္ထံ၊ တို့တွင်။ သင်္ခါရပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ (သမ္ဘဝန္တံ၊ ဖြစ်သော။) ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဏ်ဟူသည်။ ကတမံ၊ နည်း။ စက္ခုဝိညာဏံ၊ စက္ခုဝိညာဏ်၎င်း။ ပေ။ မနောဝိညာဏံ၊ မနောဝိညာဏ်၎င်းတည်း။ ဣဒံ၊ ဤတရားအပေါင်းကို။ သင်္ခါရပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ (သမ္ဘဝန္တံ၊ ဖြစ်သော။) ဝိညာဏံ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္ဆတိ၊ ၏။

၂၂၈။ တတ္ထံ၊ တို့တွင်။ ဝိညာဏပစ္စယာ၊ နာမရူပံ။ နာမံ၊ နာမ်သည်။ အတ္တိ၊ ရှိ၏။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ အတ္တိ၊ တတ္ထံ၊ တို့တွင်။ ဝိညာဏပစ္စယာ၊ နာမံ၊ နာမ်ဟူသည်။ ကတမံ၊ အဘယ်နည်း။ ဝေဒနာက္ခန္ဓော၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၎င်း။ ပေ။ သင်္ခါရက္ခန္ဓော၊ ၎င်းတည်း။ ဣဒံ၊ ဤတရားအပေါင်းကို။ နာမံ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္ဆတိ၊ ၏။ တံတ္ထံ၊ ထိုနာမ် ရုပ်နှစ်ပါးတွင်။ ရူပံ၊ ရုပ်ဟူသည်။ ကတမံ၊ နည်း။ စက္ခုာရော၊ လေးပါးကုန်သော။ မဟာဘူတာ၊ မဟာဘူတတို့၎င်း။ စတုန္တံ၊ လေးပါးကုန်သော။ မဟာဘူတာနံ၊ မဟာဘူတတို့ကို။ ဥပါဒါယရူပံ စ၊ မိ၍ဖြစ်သော ရုပ်၎င်းတည်း။ ဣဒံ၊ ဤတရားအပေါင်းကို။ ရူပံ၊ ရုပ်ဟူ၍။ ဝုစ္ဆတိ၊ ဣတိ၊ သိ။ ဣဒန္တနာမံ၊ ဤ စေတသိက်ခန္ဓာ ၃-ပါးဟူသော နာမ်သည်၎င်း။ ဣဒန္တ ရူပံ၊ ဤ မဟာဘူတ ၃-ပါးရုပ်ဟူသော ရုပ်သည်၎င်း။ (အတ္တိ)၊ ရှိ၏။ ဣဒံ၊ ဤတရားအပေါင်းကို။ ဝိညာဏပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ (သမ္ဘဝန္တံ)၊ သော။ နာမရူပံ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္ဆတိ။

တတ္ထံ၊ တို့တွင်။ တဏှာပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ (သမ္ဘဝန္တံ)၊ ဖြစ်သော။ ဥပါဒါနံ၊ ဟူသည်။ ကတမံ၊ နည်း။ ကာမုပါဒါနံ၊ ကာမုပါဒါန်၎င်း။ ပေ။ အတ္တဝါဒုပါဒါနံ၊ အတ္တဝါဒုပါဒါန်၎င်းတည်း။ ဣဒံ၊ ကိ။ တဏှာပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ (သမ္ဘဝန္တံ)၊ ဖြစ်သော။ ဥပါဒါနံ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္ဆတိ။

အဋ္ဌကထာဖွင့်သည့်အတိုင်း တနည်း အနက်ကျယ်ကား—တတ္ထံ ကတမံ တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါနံ၊ ကာမုပါဒါနံ၊ ဝတ္ထုကာမကို။ စွဲမြဲစွာ ယူတတ်သော သဘောတရား၎င်း။ ဝါ၊ ကိလေသာကာမဟူသော စွဲမြဲစွာယူတတ်သော သဘောတရား၎င်း။ ဒိဋ္ဌပါဒါနံ၊ မိစ္ဆာအယူ ဟူသော စွဲမြဲစွာယူတတ်သော သဘောတရား၎င်း။ ဝါ၊ ရှေးရှေး၌ဖြစ်သော မိစ္ဆာအယူကို စွဲမြဲစွာ ယူတတ်သော နောက်နောင်၌ဖြစ်သော မိစ္ဆာအယူဟူသော သဘောတရား၎င်း။ သိလဗ္ဗတု၊

ဝိသုဒ္ဓိသင်္ဂဟ၊

သုတ္တန္တဘာဇနီယ

၈၄၇

ပါဒါနံ၊ နှား၊ ခွေးတို့၏ အလေ့အကျင့်ကို စွဲမြဲစွာယူတတ်သော သဘောတရား
၎င်း။ ဝါ၊ နှား၊ ခွေးတို့၏အလေ့အကျင့်ဟူသော စွဲမြဲစွာယူတတ်သော သဘော
တရား၎င်း။ အတ္တဝါဒုပါဒါနံ၊ အတ္တကို ပြောဆိုကြောင်း၊ စွဲမြဲစွာယူကြောင်း
ဖြစ်သော သဘောတရား၎င်း။ ဝါ၊ အတ္တဝါဒမျှဖြစ်သော အတ္တ ဟု စွဲမြဲစွာ
ယူကြောင်းဖြစ်သော သဘောတရား၎င်းတည်း။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ တဏှာပစ္စယာ
ဥပါဒါနံ။

တတ္ထ၊ တို့တူင်။ ဥပါဒါနပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ (သမ္ဘဝန္တော)၊ ဖြစ်သော။
ဘဝေါ၊ ဘဝဟူသည်။ ကတမော၊ နည်း။ ဘဝေါ၊ ဘဝသည်။ ဒုဝိဇ္ဇေန၊ နှစ်ပါး
အပြားအားဖြင့်။ (ပဝတ္တိတော)၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ကမ္မဘဝေါ၊ ကမ္မဘဝသည်။
အတ္ထံ၊ ဥပပတ္တိဘဝေါ၊ ဥပပတ္တိဘဝသည်။ အတ္ထံ၊ (တနည်း) ဘဝေါ၊ ဘဝသည်။
ကမ္မဘဝေါ၊ သည်။ အတ္ထံ၊ ဥပပတ္တိဘဝေါ၊ သည်။ အတ္ထံ၊ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒုဝိဇ္ဇေန၊
နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ [တတ္ထ ကတမော ကမ္မဘဝေါ စသော ပါဠိရပ်တို့၏အနက်
လွယ်ပြီ။] သမ္ဗုဒ္ဓိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော။ ဘဝံ၊ သို့။ ဂါမိကမ္ပံ၊ ရောက်တတ်၊
ရောက်စေတတ်သော ကံသည်။ ကမ္မဘဝေါ၊ ကမ္မဘဝမည်၏။ တတ္ထ၊ ထိုဘဝ
နှစ်မျိုးတို့တူင်။ ဥပပတ္တိဘဝေါ၊ ဥပပတ္တိဘဝဟူသည်။ ကတမော၊ အဘယ်နည်း။
ကာမဘဝေါ၊ ကာမဘဝ၎င်း။ ပေ။ ပဉ္စဝေါကာရဘဝေါ၊ ပဉ္စဝေါကာရဘဝ
၎င်းတည်း။ အယံ၊ ဤတရားအပေါင်းကို။ ဥပပတ္တိဘဝေါ၊ ဥပပတ္တိဘဝဟူ၍။
ဝုစ္စတိ။ အယံ၊ ဤဘဝနှစ်မျိုးကို။ ဥပါဒါနပစ္စယာ၊ ဥပါဒါနဟူသောအကြောင်း
ကြောင့်။ (သမ္ဘဝန္တော)၊ ဖြစ်သော။ ဘဝေါ၊ ဘဝဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။

အမှာ။ ။ဤ၌ ဇာတိ၊ ဇရာ၊ မရဏ စသော နိဒ္ဒေသတို့သည် သစ္စဝိဘင်း
သုတ္တန္တဘာဇနီယ ဒုက္ခသစ္စနိဒ္ဒေသ ဇာတိ၊ ဇရာ၊ မရဏ စသည်
တို့နှင့် တူပြီ။

၂၄၂။ ဝေမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ သမုဒယော ဟောတီတိ၊
ဝေမေတဿ ။ပေ။ ဟောတိ ဟူသည်ကား။ ဧဝံ၊ ဤ အဝိဇ္ဇာ အစရှိသော
အကြောင်းတို့ကြောင့်သာ။ ကေဝလဿ၊ သုခမဖက် သက်သက်သော။ ဝါ၊
အလုံးစုံသော။ တေဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ၊ ဤဒုက္ခအပေါင်း၏။ သင်္ဂတိ၊ ပေါင်းဆုံ
ခြင်းသည်။ ဟောတိ။ သမာဂမော၊ ပေါင်းဆုံခြင်းသည်။ ဟောတိ။ သမောဓာနံ၊
ပေါင်းဆုံခြင်းသည်။ ဟောတိ။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ ဝေမေတဿ။ ပေ။ ဟောတိ-
တိ၊ ဝေမေတဿ ။ပေ။ ဟောတိ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။...သုတ္တန္တဘာဇနီယံ နိဋ္ဌိတံ။

အဘိဓမ္မဘာဇနီယ။ ။နိဿယအနက်၌ အခက်မရှိ၊ ပါဠိအသွား၏
အဓိပ္ပါယ်ကိုကား အဋ္ဌကထာကြည့်၍ သိပါ။...အဘိဓမ္မဘာဇနီယံ နိဋ္ဌိတံ။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဝိဘင်္ဂံ၊ နိဋ္ဌိတော။

သုတိပဋ္ဌာနဝိဘင်္ဂ

သုတ္တန္တဘာဇနိယ

၉၅၅။ သုတိပဋ္ဌာနာ၊ ဟိံသည်။ စတ္တာရော၊ တိတည်း။ ဣမ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဘိက္ခု၊ သည်။ အဇ္ဈတ္တံ၊ မိမိသန္တာန်၌။ ကာယေ၊ ရူပကာယ၌။ ကာယာနုပဿိ၊ ရူပကာယကို အဖန်ဖန်ရှုလေ့ရှိသည်။ ဝါ၊ ရူပကာယကို အဖန်ဖန်ရှုသည်။ (အာတာပိ၊ ကိလေသာတို့ကို လွန်စွာလောင်မြှိုက်တတ်သော သမ္ပပ္ပဓာန်လုံ့လရှိသည်။ သမ္ပဇာနော၊ ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် သိသည်။ သတိမာ၊ သတိရှိသည်။ ဟုတ္တာ၊ ရှိ။) လောကေ၊ အဇ္ဈတ္တကာယဟူသော လောက၌။ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿ၊ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို။ ဝိနေယျ၊ ပယ်ဖျောက်၍။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ အပဖြစ်သော သူတပါးသန္တာန်၌။ ကာယေ၊ ၌။ ကာယာနုပဿိ၊ သည်။ ဝါ၊ သည်။ (အာတာပိ သမ္ပဇာနော သတိမာ ဟုတ္တာ) လောကေ၊ ဗဟိဒ္ဓကာယဟူသော လောက၌။ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ ဝိနေယျ၊ ဝိဟရတိ။ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါ၊ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၊ ဗဟိဒ္ဓသန္တာန်၌။ ဝါ၊ မိမိသန္တာန် သူတပါးသန္တာန်၌။ ကာယေ ကာယာနုပဿိ အာတာပိ သမ္ပဇာနော သတိမာ (ဟုတ္တာ) လောကေ၊ အဇ္ဈတ္တ ဗဟိဒ္ဓဟူသော လောက၌။ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿံ ဝိနေယျ၊ ဝိဟရတိ။ [ဝေဒနာနုပဿနာ သုတိပဋ္ဌာန် စသည်တို့၌ “ဝေဒနာသု၊ ဝေဒနာတို့၌။ စိတ္တေ၊ စိတ်၌။ ဓမ္မေသု၊ သညာ သင်္ခါရတရားတို့၌” ဟူသော ပုဒ်တို့အနက်နှင့် “လောကေ၊ အဇ္ဈတ္တဝေဒနာဟူသော လောက၌” စသည်ဖြင့် လောကေကို အရာအားလျော်စွာ ပေးရသည်သာ ထူး၏။]

၁-ကာယာနုပဿနာနိဓ္ဒေသ

၉၅၆။ ကထဉ္စ၊ အဘယ်အပြားအားဖြင့်လည်း။ ဘိက္ခု၊ သည်။ အဇ္ဈတ္တံ၊ ၌။ ကာယေ၊ ရူပကာယ၌။ ကာယာနုပဿိ၊ ရူပကာယကို အဖန်ဖန်ရှုလေ့ရှိသည်။ ဝါ၊ ရူပကာယကို အဖန်ဖန်ရှုသည်။ (ဟုတ္တာ၊ ရှိ။) ဝိဟရတိ၊ နည်း။ ဣမ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ပါဒတလာ၊ ခြေဖဝါးအပြင်မှ။ ဥဒ္ဓံ၊ အထက်၌၎င်း။ ကေသမတ္ထကာ၊ အထက်ဆံဖျားမှ။ အဓော၊ အောက်၌၎င်း။ တံ၊

ဘိက္ခု၊ ကာယေ။ “ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခု အမည်ရသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဟု၎င်း ကာယေ၊ အင်္ဂါကြီးငယ်ဟူသော ရုပ်တရားတို့၏ အပေါင်း၌။ ဝါ၊ ဆံပင် အစရှိသော ကောဠာသတို့၏အပေါင်း၌။ (တနည်း) ကာယေ၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်ရာ၊ ကေသာ လောမ၊ အစရှိသော ကောဠာသတို့၏ဖြစ်ခဲ့ရာ ရုပ်ခန္ဓာ၌” ဟု၎င်း အဋ္ဌကထာအတိုင်း အကျယ်လည်းပေးပါ။...ဥဒ္ဓေသဝါရ အပြီးတည်း။

ပရိယန္တံ၊ အရေဟူသော အဆုံးအပိုင်းအခြားရှိသော။ အဇ္ဈတ္တံ၊ မိမိ၏။ ကာယံ၊ ကိုယ်ကို။ နာနပ္ပကာရဿ၊ အထူးထူးသော အပြားရှိသော။ အသုစိနော၊ မစင် မကြယ် ရှိစကွယ်ဖြင့်။ ပုရံ၊ ပြည့်၏ဟူ၍။ ပစ္စဝေက္ခတံ၊ ဉာဏ်ဖြင့်စေ့ငဲ့၊ ကြည့်ရှု ဆင်ခြင်၏။ (ကို၊ အဘယ်သို့။ ပစ္စဝေက္ခတံ၊ နည်း။) ဣမသ္မိံ ကာယေ၊ ဤ ကိုယ်၌။ ဧကေသု၊ ဆံပင်တို့သည်။ အတ္တံ၊ ရှိကုန်၏။ ဣမသ္မိံ ကာယေ၊ ဤကိုယ်၌။ လောမာ၊ မွေးညှင်းထို့သည်။ အတ္တံ၊ ၏။ ဣမသ္မိံ ကာယေ၊ နခါ၊ ခြေသည်း လက်သည်းတို့သည်။ အတ္တံ၊ ဣမသ္မိံ ကာယေ။ ဒန္တော၊ သွားတို့သည်။ အတ္တံ၊ ဣမသ္မိံ ကာယေ၊ တစော၊ အရေသည်။ အတ္တံ၊ ရှိ၏။ ဤသို့ နောက်နောက် ကောဠာသ တို့၌လည်း “ဣမသ္မိံ ကာယေ အတ္တံ” တို့ကို လိုက်၍ ပေးပါ။ ကောဠာသက ကေဝုဇ်ဖြစ်လျှင် အတ္တံကိုလည်း ကေဝုဇ်ပေးပါ။ မိသံစသည်တို့ကို အနက်ထင်ပါလိမ့်မည်။]

သော၊ ထိုရဟန်းသည်။ တံ နိမိတ္တံ၊ ထိုကမ္မဋ္ဌာန်း၏ အာရုံနိမိတ်ကို။ အာသေဝတံ၊ မှီဝဲ၏။ ဘာဝေတံ၊ တိုးပွားစေ၏။ ဗဟုလိကရေတံ၊ မမျှားသော်လည်း များသကဲ့သို့ပြု၏။ ဝါ၊ ကြိမ်ဖန်များစွာ အလေ့အလာ ပြု၏။ သွာဝတ္တိတံ၊ ကောင်းစွာပိုင်းခြား မှတ်သားအပ်သည် မည်လောက်အောင်။ ဝဝတ္ထပေတံ၊ ပိုင်းခြား မှတ်သား၏။ သော၊ ထိုရဟန်းသည်။ တံ နိမိတ္တံ၊ ထိုကမ္မဋ္ဌာန်း၏ အာရုံ နိမိတ်ကို။ အာသေဝိတွာ၊ မှီဝဲပြီး၍။ ဘာဝေတွာ၊ တိုးပွားစေပြီး၍။ ဗဟုလိကရိတွာ၊ မမျှားသော်လည်း များသကဲ့သို့ ပြုပြီး၍။ ဝါ၊ ကြိမ်ဖန်များစွာ အလေ့ အလာပြုပြီး၍။ သွာဝတ္တိတံ၊ ကောင်းစွာ ပိုင်းခြား မှတ်သားအပ်သည် မည် လောက်အောင်။ ဝဝတ္ထပေတွာ၊ ပိုင်းခြားမှတ်သားပြီး၍။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ အပသန္တာန်၌။ ဝါ၊ အပဖြစ်သော။ ကာယေ၊ ရူပကာယ၌။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ ဥပသံဟရတံ၊ ကပ်၍ ဆောင်၏။ ဗဟိဒ္ဓါကာယံ၌ “အဿ၊ ထို သူတပါး၏။ ကာယေ၊ ရူပကာယ၌၊ ဧကေသု၊ တို့သည်။ အတ္တံ” ဟု ပေးရခြင်းသာထူး၏။ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါကာယံ၌ကား “အတ္တံ ကာယေ” ဟုသာ ရှိသင့်၏။ စာအုပ်တို့၌ကား “အတ္တံ ဣမသ္မိံ ကာယေ” ဟု ရှိ၏၊ မကောင်း၊ အဋ္ဌကထာ၌လည်း “အတ္တံ ကာယေ” ဟုပင် ရှိ၏။ “အဿ ကာယေ” ဟု မပါ။]

“၃၅၇။ အနုပဿိတံ၊ ကား။ တတ္ထံ၊ ထိုကာယာနုပဿိဟူသောပုဒ်၌။ အနုပဿနာ၊ အဖန်ဖန်ရှုတတ်သောဉာဏ် ဟူသည်။ ကတမာ၊ အဘယ်နည်း။ [ယာ ပညာ စသော ပုဒ်တို့၏ အနက်ကို ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော် စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ၊ ပညိန္ဒိယနိဒ္ဒေသ၌ ပေးခဲ့ပြီ။] ဣမာယ အနုပဿနာယ၊ ဤ အဖန်ဖန်ရှုတတ်သောဉာဏ် သည်။ (ဥပေတော စသည်၌စပ်။) ဝါ၊ နှင့်။ (သမန္နာဂတော ၌စပ်။) ဥပေတော၊ အာသေဝန၏ အစွမ်းဖြင့် ကပ်ရောက်အပ်သည်။ ဝါ၊ ပြည့်စုံသည်။ သမုပ္ပေတော၊ ဘာဝနာ၏အစွမ်းဖြင့် ကောင်းစွာ ကပ်ရောက်အပ်သည်။ ဝါ၊ ပြည့်စုံ

သည်။ ဥပါဂတော၊ အာသေဝန၏အစွမ်းဖြင့် ကပ်ရောက်အပ်သည်။ ဝါ၊ ပြည့်စုံသည်။ သမုပါဂတော၊ ဘာဝနာ၏အစွမ်းဖြင့် ကောင်းစွာ ကပ်ရောက်အပ်သည်။ ဝါ၊ ပြည့်စုံသည်။ ဥပပန္နော၊ အာသေဝန၏အစွမ်းဖြင့် အနီး၌ ရောက်အပ်သည်။ ဝါ၊ ပြည့်စုံသည်။ သမ္ပန္နော၊ ဘာဝနာ၏အစွမ်းဖြင့် ကောင်းစွာရောက်အပ်သည်။ ဝါ၊ ပြည့်စုံသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သမန္နာဂတော၊ ဗဟုလီကာရ၏ အစွမ်းဖြင့် ပြည့်စုံသည်။ ဟောတိ၊ တေန၊ ကြောင့်။ အနုပဿတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆုံးအပ်၏။

၃၅၈။ 'ဝိဟရတိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဣရိယတိ၊ အသက်ရှည်၏။ ဝတ္တတိ၊ ခန္ဓာကိုယ်တည်းဟူသော လှည်းကို လည်စေ၏။ ပါလေတိ၊ ခန္ဓာကိုယ်ကို စောင့်ရှောက်၏။ ယပေတိ၊ ယာပေတိ၊ ခန္ဓာကိုယ်ကိုရှည်သောအခွေသို့ ရောက်စေ၏။ ဝါ၊ မျှတ၏။ စရတိ၊ ကြာမြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံး ဖြစ်စေသောအခွေဖြင့် လှည့်လည်၏။ ဝိဟရတိ၊ ဣရိယာတပါး၊ ညောင်းညာမျှားကို၊ တပါးဖြင့်ဖြတ်၊ မကျလတ်အောင်၊ အတ္တဘောကို ဆောင်၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ ဝိဟရတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

၃၅၉။ အာတာပီတိ၊ ကား။ တတ္ထ၊ ထို အာတာပီဟူသော ပုဒ်၌။ အာတာပေါ၊ အာတာပဟူသည်။ ကတမော၊ နည်း။ [ယော စေတသိကော စသောပုဒ်တို့ကို-ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော် စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ ဝိရိယိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ၌ ပေးခဲ့ပြီ။]

၃၆၀။ သမ္ပဇာနောတိ၊ ကား။ တတ္ထ၊ ထို သမ္ပဇာနောဟူသော ပုဒ်၌။ သမ္ပဇေ၊ သမ္ပဇညဟူသည်။ ကတမံ၊ နည်း။ [ယာ ပညာစသော ပုဒ်တို့ကို-ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော် စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ ပညိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ၌ ပေးခဲ့ပြီ။]

၃၆၁။ သတိမာတိ၊ ကား။ တတ္ထ၊ ထို သတိမာဟူသော ပုဒ်၌။ သတိ၊ သတိဟူသည်။ ကတမာ၊ နည်း။ [ယာ သတိစသော ပုဒ်တို့၏အနက်ကို-ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော် စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ သတိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ၌ ပေးခဲ့ပြီ။]

၃၆၂။ ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿတိ၊ ကား။ တတ္ထ၊ ထိုဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿ ဟူသောပါဠိ၌။ လောကော၊ လောကဟူသည်။ ကတမော၊ နည်း။ သေဝကာယော၊ ထိုရူပကာယသည်ပင်။ ဝါ၊ ထို ဆံပင် အစရှိသည်တို့၏ အပေါင်းသည်ပင်။ လောကော၊ လောကမည်၏။ ပဉ္စပိ၊ ငါးပါးလည်းဖြစ်တုန်သော။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့သည်။ ဝါ၊ ဥပါဒါနိ၏ အာရုံဖြစ်သော လောကီခန္ဓာတို့သည်။ 'လောကော၊ မည်၏။ အယံ၊ ဤ ဆံပင် အစရှိသည်တို့၏ အပေါင်း၊ ဥပါဒါနိ၏ အာရုံဖြစ်သော လောကီ ခန္ဓာကို။ လောကော၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။ တတ္ထ၊ ထို ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿ ဟူသောပါဠိ၌။ အဘိဇ္ဈာ၊ အဘိဇ္ဈာဟူသည်။ ကတမာ၊ နည်း။ [ယော ရာဂေါ စသည်ကို-ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော်၊ ဇုကနိဂ္ဂေပ၊ ဟေတုဂေါစ္ဆကံ၊ လောဘနိဒ္ဒေသကို မှီ၍ပေးပါ။] တတ္ထ၊ ထို ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿ

ဝိတင်း၊

သုတ္တန္တဘာဇနိယ

၈၅၁

ဟူသောပါဌ်၌။ ဒေါမနဿံ၊ ဟူသည်။ ကတမံ၊ နည်း။ [ယံ စေတသိကံစသည်ကို မေဃသင်္ဂဏီပါဌ်တော် စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ၊ အကုသလနိဒ္ဒေသဝါရ၊ ဝေဒနာနိဒ္ဒေသ ကို မှီ၍ ပေးပါ။]

• ဣတိ၊ သို့။ အယဉ္ဇအဘိဇ္ဈာ၊ ဤအဘိဇ္ဈာသည်၎င်း။ (ဝိနိတာ ဟောန္တိစသည် ၌စပ်။) ဝါ၊ ကို၎င်း။ (သမိတာ သောသိတာ ဝိသောသိတာ ဗျန္တိကတာ တို့၌ စပ်။) ဣဒဉ္စ ဒေါမနဿံ၊ ဤ ဒေါမနဿသည်၎င်း။ ဝါ၊ ကို၎င်း။ ဣမမ္ပိ လောကေ၊ ဤ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓကာယဟူသော လောက၌။ ဝိနိတာ၊ ကင်းပြီးကုန်သည်။ ပဋိဝိနိ-
တာ၊ တဖန် ကင်းပြီးကုန်သည်။ သန္တာ၊ နိရောဓ၏အစွမ်းဖြင့် ငြိမ်သက်ကုန်သည်။
သမိတာ၊ ဘာဝနာ၏အစွမ်းဖြင့် ငြိမ်သက်စေအပ်ပြီးကုန်သည်။ ဝုပသန္တာ၊
အထူးသဖြင့် ငြိမ်သက်ပြီးကုန်သည်။ အတ္တဂံတာ၊ ချုပ်ခြင်းသို့ရောက်ပြီးကုန်သည်။
• အဗ္ဘတ္တဂံတာ၊ အလွန်ချုပ်ခြင်းသို့ ရောက်ပြီးကုန်သည်။ အပ္ပိတာ၊ ပျက်စီးခြင်းသို့
ရောက်ပြီးကုန်သည်။ ဗျပ္ပိတာ၊ အထူးသဖြင့် ပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်ပြီးကုန်သည်။
• သောသိတာ၊ ခြောက်သွေ့စေအပ်ပြီးကုန်သည်။ ဝိသောသိတာ၊ အထူးသဖြင့်
ခြောက်သွေ့စေအပ်ပြီးကုန်သည်။ ဗျန္တိကတာ၊ ကင်းသော အကြွင်းအကျန်
ရှိအောင် ပြုအပ်ပြီးကုန်သည်။ ဟောန္တိ။ တေန၊ ကြောင့်။ ဝိနေယျ လောကေ
အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿံတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။

ကာယာနုပဿနာနိဒ္ဒေသော၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

၂-ဝေဒနာနုပဿနာနိဒ္ဒေသ

၃၆၃။ ကထဉ္စ ॥ပေ။ ဝိဟရတိ၊ နည်း။ ဣဓ၊ ဤ သာသနာတော်၌။ ဘိက္ခု၊
သည်။ သုခံ၊ သုခဖြစ်သော။ ဝေဒနံ၊ ဝေဒနာကို။ ဝေဒယမာနေ၊ ခံစားလသော်။
(အဟံ၊ သည်။) သုခံ၊ သုခဖြစ်သော။ ဝေဒနံ၊ ကို။ ဝေဒယာမိ၊ ခံစား၏။ ဣတိ
ပဇာနာတိ။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခဖြစ်သော။ ပေ။ အဒုက္ခမသုခံ၊ အဒုက္ခမသုခဖြစ်သော။ ပေ။
သာမိသံ၊ ငါးပါးသော ကာမဂုဏ်ဟူသော အာမိသနှင့် တကွဖြစ်သော။ သုခံ၊
သုခဖြစ်သော။ ဝေဒနံဝါ၊ ဝေဒနာကိုမူလည်း။ ဝေဒယမာနေ၊ သော် ॥ပေ။
နိရာမိသံ၊ ငါးပါးသော ကာမဂုဏ်ဟူသော အာမိသမရှိသော ॥ပေ။ ဗဟိဒ္ဓါ-
နုပဿနာ ဝါရ၌ “သုခံ၊ ဝေဒနံ၊ ကို။ ဝေဒယမာနံ၊ ခံစားသော သူတပါးကို။
သုခံ ဝေဒနံ၊ ဝေဒယတိ၊ ခံစား၏” ဟု ပေး။ [အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါနုပဿနာ ဝါရ၌
“မိမိ၏ ဝေဒနာ၊ သူတပါး၏ ဝေဒနာဟု အမြဲ မသတ်မှတ်အပ် သောကြောင့်
• ဝေဒနာဿမညကို ပိုင်းခြား၍ ယူပုံမျှကိုသာ ပြတော်မူခြင်းငှါ “ဣဓ ဘိက္ခု သုခံ
ဝေဒနံ၊ ကို။ “သုခါ ဝေဒနာတိ၊ ဟူ၍။ ပဇာနာတိ” စသည်ဖြင့် ဟောတော်
မူသည်။]...ဝေဒနာနုပဿနာနိဒ္ဒေသော၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

၁။ သတိပဋ္ဌာန်

၃-စိတ္တဘန္ဓပဿနာနိဇ္ဈေသ

၃၆၅။ ကထဉ္စူ ။ပေ။ ဝိဟရတိ။ ဣဓ၊ ဉ္စူ။ ဘိက္ခု၊ သိည၊ သရာဂံ၊ ရာဂနှင့်
တက္ခဖြစ်သော။ စိတ္တံဝါ၊ လောဘသဟဂုတ်စိတ် ရှစ်ပါးကိုမူလည်း။ မေ၊ ငါ၏။
စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ သရာဂံ၊ ရာဂနှင့်တက္ခဖြစ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပဇာနာတိ။ ဝိသ-
ရာဂံ၊ ကင်းသောရာဂရှိသော။ စိတ္တံဝါ၊ လောကီကုသိုလ်၊ အပ္ပာကတစိတ်ကို
မူလည်း။ ပေ။ သဒေါသံ၊ ဒေါသနှင့်တက္ခဖြစ်သော။ စိတ္တံဝါ၊ ဒေါမနဿသဟဂုတ်
စိတ် ၂-ပါးကိုမူလည်း။ ပေ။ ဝိတဒေါသံ၊ ကင်းသောဒေါသရှိသော။ စိတ္တံဝါ၊
လောကီကုသိုလ်၊ အပ္ပာကတစိတ်ကိုမူလည်း ။ပေ။ သမေဟံ၊ မောဟနှင့်တက္ခ
ဖြစ်သော။ စိတ္တံဝါ၊ ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂုတ်၊ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စိတ် ၂-ပါးကိုမူလည်း။
ပေ။ ဝိတဓမ္မဟံ၊ ကင်းသောဓမ္မဟ ရှိသော။ စိတ္တံဝါ၊ လောကီကုသိုလ်၊
အပ္ပာကတစိတ်ကိုမူလည်း ။ပေ။ သံခိတ္တံ၊ ချုံးအပ်သော။ စိတ္တံဝါ၊ ထိနမိဒ္ဓနှင့်
ယှဉ်သောစိတ်ကိုမူလည်း။ ပေ။ ဝိက္ခိတ္တံ၊ အထူးထူးအပြားပြား ပစ်လွှင့်အပ်သော။
ဝါ၊ ပျံလွင့်သော။ စိတ္တံဝါ၊ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စိတ်ကိုမူလည်း ။ပေ။ ပဇာနာတိ၊ ။၏။

မဟဂ္ဂတံ၊ မဟဂ္ဂုတ်ဖြစ်သော။ စိတ္တံဝါ၊ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ စိတ်ကိုမူ
လည်း။ ပေ။ အမဟဂ္ဂတံ၊ မဟဂ္ဂုတ် မဟုတ်သော။ စိတ္တံဝါ၊ ကာမာဝစရစိတ်ကို
မူလည်း။ ပေ။ သဉ္စတ္တရံ၊ မိမိထက် လွန်မြတ်သောတရားနှင့် တကွဖြစ်သော။ စိတ္တံ
ဝါ၊ ကာမာဝစရစိတ်ကိုမူလည်း။ (တနည်း) စိတ္တံဝါ၊ ရူပါဝစရစိတ်ကိုမူလည်း
။ ပေ။ အနုတ္တရံ၊ မိမိထက် လွန်မြတ်သောတရား မရှိသော။ စိတ္တံဝါ၊ ရူပါဝစရ
စိတ်၊ အရူပါဝစရစိတ်ကိုမူလည်း။ (တနည်း) စိတ္တံဝါ၊ အရူပါဝစရစိတ်ကို
မူလည်း။ ပေ။ ပဇာနာတံ၊ ဧ။

သမာဟိတံ၊ အာရုံ၌ ကောင်းစွာထားအပ်သော။ စိတ္တံဝါ၊ အပ္ပနာသမာဓိ၊ ဥပစာရသမာဓိနှင့် ယှဉ်သော စိတ်ကိုမူလည်း။ ပေ။ အသမာဟိတံ၊ အာရုံ၌ ကောင်းစွာမထားအပ်သော။ စိတ္တံဝါ၊ အပ္ပနာသမာဓိ၊ ဥပစာရသမာဓိ ၂-ပါးနှင့် မယှဉ်သော စိတ်ကိုမူလည်း။ ပေ။ ဝိမုတ္တံ၊ တဒဂီဝိမုတ္တံ၊ ဝိက္ခမ္ဘနဝိမုတ္တံတို့ဖြင့် ကိလေသာတို့မှ လွတ်သော။ စိတ္တံဝါ၊ စိတ်ကိုမူလည်း။ ပေ။ အဝိမုတ္တံ၊ တဒဂီဝိမုတ္တံ၊ ဝိက္ခမ္ဘနဝိမုတ္တံတို့ဖြင့် ကိလေသာတို့မှ မလွတ်သေးသော။ စိတ္တံဝါ၊ စိတ်ကိုမူလည်း။ ပေ။ ပဇာနာတိ၊ ဤ။

[ဗဟိဒ္ဓါစိတ္တာနုပဿနာဝါရ၌ “အဿ၊ ထိုသို့၏။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ သရာဂံ၊ ရာဂနှင့်တကွ ဖြစ်၏” စသည်ဖြင့်၊ ပေးပါ။ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါ စိတ္တာနုပဿနာဝါရ၌လည်း “သရာဂံ၊ ရာဂနှင့်တကွဖြစ်သော။ စိတ္တံ၊ လောဘသမာဂုတ်စိတ်တည်း” စသည်ဖြင့် ပေးပါ။]

စိတ္တဘူပသာနာနိဗ္ဗေသော၊ သည်း၊ နိဗ္ဗိတော၊ ပြီ။

ဝိဘင်း]

၂-အဘိဓမ္မဘာဇနီယ

၈၅၃

၄-ဓမ္မာနုပဿနာနိဇ္ဈေသ

အဇ္ဈတ္တနိဝရဏပဗ္ဗ

၃၆၇။ ကထဉ္စ ဥပေ။ ဝိဟရတိ။ ဣဓ၊ ဉ္စ။ ဘိက္ခု၊ သည်။ အဇ္ဈတ္တံ၊ မိမိ
 သန္တာန်၌။ သန္တံ၊ အဘိက္ခသမုဒါစာရအားဖြင့် ထင်ရှားရှိသော။ ကာမစ္စန္ဒာ
 ဝါ၊ ကာမစ္စန္ဒာကိုမူလည်း။ မေ၊ ငါ၏။ အဇ္ဈတ္တံ၊ မိမိသန္တာန်၌။ ကာမစ္စန္ဒော၊
 ကာမစ္စန္ဒာသည်။ အတ္ထံ၊ ရှိ၏။ ဣတိ ပဇာနာတိ။ အဇ္ဈတ္တံ၊ ဉ္စ။ အသန္တံ၊ အသမုဒါ
 စာရအားဖြင့် ထင်ရှားမရှိသော။ ကာမစ္စန္ဒာဝါ၊ မူလည်း။ မေ၊ ၏။ အဇ္ဈတ္တံ၊ ဉ္စ။
 ကာမစ္စန္ဒောသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ပေ။ ယထာစ၊ အကြင်အကြောင်းကြောင့်လည်း။
 အနုပုန္ဓဿ၊ မဖြစ်သေးသော။ ကာမစ္စန္ဒဿ၊ ၏။ ဥပ္ပါဒေါ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။
 ဟောတိ။ တဉ္စ၊ ထို မဖြစ်သေးသောကာမစ္စန္ဒာ၏ ဖြစ်ခြင်း၏အကြောင်းကိုလည်း။
 ပဇာနာတိ။ ယထာစ၊ အကြင်အကြောင်းကြောင့်လည်း။ ဥပ္ပါန္ဓဿ၊ ဖြစ်ပြီးသော။
 ကာမစ္စန္ဒဿ၊ ကို။ ပဟာနံ၊ ပယ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ။ တဉ္စ၊ ထို ဖြစ်ပြီးသော
 ကာမစ္စန္ဒာကို ပယ်ခြင်း၏အကြောင်းကိုလည်း။ ပဇာနာတိ။ ယထာစ၊ အကြင်
 အကြောင်းကြောင့်လည်း။ ပဟိနဿ၊ ပယ်အပ်ပြီးသော။ ကာမစ္စန္ဒဿ၊ ၏။
 အာယတိံ၊ နောင်အခါ၌။ အနုပ္ပါဒေါ၊ မဖြစ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ။ တဉ္စ၊ ထို
 ပယ်အပ်ပြီးသော ကာမစ္စန္ဒာ၏ နောင်အခါ၌ မဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းကိုလည်း
 ။ပေ။ [“သန္တံ ဝါ ဘိက္ခဝေ အဇ္ဈတ္တံ ဗျာပါဒံ” စသည်ဖြင့် ဗျာပါဒနိဝရဏစသော
 လေးပါးကို ဆက်၍ ဟောတော်မူသည်။ အနက်လွယ်ပြီ။]

ဗောဇ္ဈင်္ဂပဗ္ဗ

အဇ္ဈတ္တံ၊ ဉ္စ။ သန္တံ၊ ရခြင်း၏အစွမ်းဖြင့် ထင်ရှားရှိသော။ သတိ-
 သဓမ္မာဇ္ဈင်္ဂံ ဝါ၊ သတိသဓမ္မာဇ္ဈင်္ဂကိုမူလည်း။ ပေ။ အသန္တံ၊ မရခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်
 ထင်ရှားမရှိသော။ ပေ။ [အကြွင်း လွယ်ပြီ။]...ဓမ္မာနုပဿနာနိဇ္ဈေသော၊ သည်။
 နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

သုတ္တန္တဘာဇနီယဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

အဘိဓမ္မဘာဇနီယနည်းနှင့် ပဉ္စာပုစ္ဆကနည်း

အဘိဓမ္မဘာဇနီယနည်း၌ ခက်ခဲသော ပုဒ်တို့ကို ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော်၊
 စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ၊ လောကုတ္တရကုသလနိဇ္ဈေသ၌ ပေးခဲ့ပြီ။ ပဉ္စာပုစ္ဆကနည်းလည်း
 လွယ်ပြီ။

သတိပဋ္ဌာနဝိဘင်္ဂါ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

၈၅၄

ဝိဘင်္ဂပါဠိတော်နိဿယ

[သမ္ပပ္ပဓာနံ

သမ္ပပ္ပဓာနဝိဘင်္ဂ

သုတ္တန္တသာဇနိယ

၃၉၀။ သမ္ပပ္ပဓာနာ၊ မဖောက်မပြန်၊ မှန်ကန်သော အားထုတ်ကြောင်း လုံ့လတို့သည်။ စတ္တာရော၊ တို့တည်း။ ဣမ၊ ဤ သာသနာတော်၌။ ဘိက္ခု၊ ဘာဝနာကို ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်သောရဟန်းသည်။ အနုပ္ပန္နာနံ၊ မပြစ် ကုန်သေးသော။ ပါပကာနံ၊ မိမိကိန်းရာ သတ္တဝါကို အပါယ် ၄-ရွာသို့ ကျရောက် စေတတ်ကုန်သော။ အကုသလာနံ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တရားတို့ကို။ အနုပ္ပါဒါ-ယ၊ မပြစ်စေခြင်းငှါ။ ဆန္ဒ၊ ကတ္တုကမ္ပတာ ကုသလစ္ဆန္ဒကို။ ဇနေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ [အာသေဝမာနော၊ အဖန်တလဲလဲ မှီဝဲလျက် (အဖန်တလဲလဲ မှီဝဲသောအား ဖြင့်။)] ဝါယမတိ၊ အားထုတ်၏။ [ဘာဝယမာနော၊ မိမိသန္တာန်၌ တိုးပွားစေ လျက်။ (မိမိသန္တာန်၌ တိုးပွားစေသောအားဖြင့်။)] ဝီရိယံ၊ ဝီရိယကို။ အာရတ-တိ၊ အားထုတ်၏။ [ဗဟုလိကရောဇ္ဇော၊ တနေတနေလျှင် ကြိမ်ဖန်များစွာ အလေ့အလာပြုလျက် (အားဖြင့်။)] စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ ပဂ္ဂဏှာတိ၊ ချီးမြှောက်၏။ [သာတစ္စကရောဇ္ဇော၊ အဆက်မပြတ်ပြုလျက် (ပြုသောအားဖြင့်။)] ပဒဟတိ၊ ပြင်းစွာအားထုတ်၏။ ဥပ္ပန္နာနံ၊ ဥပ္ပန္နမည်ကုန်သော။ ကုသလာနံ၊ ကုသိုလ်ဖြစ် ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ ဌတိယာ၊ တည်ခြင်းငှါ။ အသမ္မောသာယ၊ မပျောက် ပျက်ခြင်းငှါ။ ဘိယျောဘာဝါယ၊ လွန်စွာ တိုးပွားခြင်းငှါ။ ဝေပုလ္လာယ၊ ပြန့်ပြောကုန်သည်၏အဖြစ် အကျိုးငှါ။ ဘာဝနာယ၊ တိုးပွားစေခြင်းငှါ။ ပါရိ-ပုရိယာ၊ ပြည့်စုံလုံလောက်ကုန်သည်၏အဖြစ်အကျိုးငှါ။ ဆန္ဒ၊ ကို။ ပေ။ ပဒဟတိ။

ဥဒ္ဓေသဝါရပြီး၏။

၃၉၁။ ကထဉ္စ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ပေ။ ဇနေတိ၊ ဖြစ်စေသနည်း ။မေ။ ပဒဟတိ၊ နည်း။ တံတ္ထ၊ ထိုပါဠိရပ်၌။ အနုပ္ပန္နာ၊ ကုန်သော။ ပါပကာ၊ အကုသလာ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ကတမေ၊ အဘယ်တို့နည်း။ [ကြွင်း ပါဠိရပ်တို့ကို ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော်ကို မှီ၍ ပေးပါ။]

၃၉၂။ ဆန္ဒံ ဇနေတိတိ၊ ဆန္ဒံ ဇနေတိ ဟူသော။ တတ္ထ၊ ထိုပါဠိရပ်၌။ ဆန္ဒော၊ ဆန္ဒဟူသည်။ ကတမေ၊ အဘယ်နည်း။ ယော၊ ဆန္ဒော၊ အကြင်ပြုလို ခြင်းသဘောသည်။ ယာ ဆန္ဒိကတာ၊ အကြင်ပြုခြင်းငှါ အလိုရှိသောစိတ်၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာသည်။ ယာ ကတ္တုကမ္ပတာ၊ အကြင်ပြုခြင်းငှါ လိုလားသော စိတ်၏ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာသည်။ ကုသလော၊ ကောင်းသော။ ယော ဓမ္မစ္ဆန္ဒော၊ အကြင် ပရမတ္ထသဘာဝဖြစ်သော ဆန္ဒသည်။ (အတ္ထိ။) ဣမံ ဆန္ဒံ၊ ဤ ဆန္ဒကို။ ဇနေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ သဉ္စနေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ ဥဋ္ဌပေတိ၊ ထကြွစေ၏။ သမ္ပဋ္ဌပေတိ။

ထကြွစေ၏။ နိဗ္ဗတ္တတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ အဘိနိဗ္ဗတ္တတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ (တနည်း) ဇနေတိ၊ ဆန္ဒကိုပြုလျက် ဖြစ်စေ၏။ သဉ္ဇနေတိ၊ မပြတ်မလပ်ပြုလျက် ဖြစ်စေ၏။ ဥဋ္ဌပေတိ၊ မလျော့ကျအောင် ထကြွစေ၏။ သမုဋ္ဌပေတိ၊ အစဉ်မပြတ်တည်အောင် ထကြွစေ၏။ နိဗ္ဗတ္တတိ၊ ဆန္ဒကိုထင်ရှားအောင် ဖြစ်စေ၏။ အဘိနိဗ္ဗတ္တတိ၊ ရှေးရှုဖြစ်စေ၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ ဆန္ဒံ ဇနေတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

၃၉၃။ [ယော စေတသိကော ဝိရိယာရမ္ဘော စသည်ကို ဓမ္မသင်္ဂဏိပါဠိတော်၊ စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ ဝိရိယိန္ဒြိယနိဋ္ဌေသ၌ ပေးခဲ့ပြီ။ ဥပေတော စသောပုဒ်တို့ကိုလည်း သတိပဋ္ဌာနဝိဘင်း၌ ပေးခဲ့ပြီ။] ဣမံ ဝိရိယံ၊ ကိ။ အာရတတိ၊ အားထုတ်၏။ ဝါ၊ အစ၌ အားထုတ်၏။ သမာရတတိ၊ အားထုတ်၏။ ဝါ၊ အဖန်ဖန် အထပ်ထပ် အားထုတ်၏။ အာသေဝတိ၊ အဖန်ဖန်တလဲလဲ မှီဝဲ၏။ ဘာဝေတိ၊ တိုးပွားစေ၏။ ဗဟုလိကဇေတိ၊ ကြိမ်ဖန်ဖျားစွာအလေ့အလာပြု၏။ တေန၊ ကြောင့်။ ဝိရိယံ အာရတတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

၃၉၅။ [ယံ စိတ္တံ စသည်ကို ဓမ္မသင်္ဂဏိပါဠိတော်၊ စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ စိတ္တနိဋ္ဌေသ၌ ပေးခဲ့ပြီ။] ဣမံ စိတ္တံ၊ ကိ။ ပဂ္ဂဏာတိ၊ ချီးမြှောက်၏။ သမ္ပဂ္ဂဏာတိ၊ အဖန်ဖန် ချီးမြှောက်၏။ ဥပတ္ထမ္ဘေတိ၊ မလျော့ကျအောင် ထောက်ကန်၏။ ပစ္စုပတ္ထမ္ဘေတိ၊ အဖန်ဖန်အထပ်ထပ် ထောက်ကန်၏။ တေန စိတ္တံ ပဂ္ဂဏာတိတိ ဝုစ္စတိ။ [ဤမှနောက်၌ ဓမ္မသင်္ဂဏိပါဠိတော်နိဿယကို မှီ၍ပေးပါ။]

၄၀၆။ ဌိတိယာတိ၊ ကား။ ယာ ဌိတိ၊ အကြင်တည်ခြင်းသည်။ (အတ္ထိ)။ သော၊ ထိုတည်ခြင်းသည်။ အသမ္ဘောသော၊ မပျောက်ပျက်ခြင်းတည်း။ ယော အသမ္ဘောသော၊ အကြင် မပျောက်ပျက်ခြင်းသည်။ (အတ္ထိ။) သော၊ ထိုမပျောက်ပျက်ခြင်းသည်။ ဘိယျောဘာဝေါ၊ လွန်စွာတိုးပွားခြင်းတည်း။ ယော ဘိယျောဘာဝေါ၊ အကြင် လွန်စွာတိုးပွားခြင်းသည်။ (အတ္ထိ။) တံ၊ ထို လွန်စွာတိုးပွားခြင်းသည်။ ဝေပုလ္လံ၊ ပြန့်ပြောကုန်သည်၏ အဖြစ်တည်း။ ယံ ဝေပုလ္လံ၊ အကြင် ပြန့်ပြောကုန်သည်၏အဖြစ်သည်။ (အတ္ထိ။) သာ၊ ထို ပြန့်ပြောကုန်သည်၏အဖြစ်သည်။ ဘာဝနာ၊ မိမိသန္တာန်၌ တိုးပွားစေခြင်းတည်း။ ယာ ဘာဝနာ၊ အကြင် မိမိသန္တာန်၌ တိုးပွားစေခြင်းသည်။ (အတ္ထိ။) သာ၊ ထိုမိမိသန္တာန်၌ တိုးပွားစေခြင်းသည်။ ပါရိပူရိ၊ ပြည့်စုံလုံလောက်ကုန်သည်၏ အဖြစ်တည်း။ [အကြွင်းလွယ်ပြီ။]...သုတ္တန္တဘာဇနိယံ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတံ။)

[အဘိဓမ္မဘာဇနိယ၌ ခက်ဘွယ်မရှိ၊ ဓမ္မသင်္ဂဏိပါဠိတော်နိဿယကိုမှီ၍ ပေးပါ။ ပဉ္စာပုစ္ဆကလည်း လွယ်ပြီ။]

သမ္ပပ္ပဓာနဝိဘင်္ဂေါ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

ဣဒ္ဓိပါဒ်ဝိဘင်္ဂ

သုတ္တန္တဘာဇနီယ

၄၃၃။ ဣဒ္ဓိပါဒ်၊ ပြီးစီးတပြန်သော တန်ခိုးအဘို့အစုတို့သည်။ ဝါ၊ ပြည့်စုံ ပွားတိုး အထက်အထက် တန်ခိုး၏ အကြောင်းရင်း အခြေခံတို့သည်။ စတ္တာဗျေ၊ တို့တည်း။ ဣမ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဆန္ဒ သမာဓိ-ပဓာနသင်္ခါရသမန္တာဂတံ၊ ဆန္ဒ အဓိပတိရှိသော သမာဓိ၊ ထိုထိုအကျိုးထူးကို ပြုစီမံတတ်သော အမြတ်ပဓာနဖြစ်သော ဝီရိယနှင့်ပြည့်စုံသော။ ဣဒ္ဓိပါဒ်၊ ကို။ ဝါ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်စေ၏။ ဝါ၊ တိုးပွားစေ၏။ ဝီရိယသမာဓိ-ပဓာနသင်္ခါရသမန္တာဂတံ၊ ဝီရိယအဓိပတိရှိသော သမာဓိ။ ပေ။ ဘာဝေတိ။ စိတ္တ-သမာဓိ ပဓာနသင်္ခါရသမန္တာဂတံ၊ စိတ်ဟူသော အဓိပတိရှိသော သမာဓိ။ ပေ။ ဝီရိယသမာဓိပတိ ပဓာနသင်္ခါရသမန္တာဂတံ၊ ဝီရိယဟူသော အဓိပတိရှိသော သမာဓိ။ ပေ။ ဘာဝေတိ။

ဆန္ဒိဒ္ဓိပါဒ်

၄၃၂။ ကထဉ္စ။ ပေ။ ဘာဝေတိ၊ နည်း။ ဝါ၊ နည်း။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဆန္ဒ၊ ဆန္ဒကို။ အဓိပတိ၊ မိမိနှင့်စပ်သော တရားတို့၏ အရှင်သခင်ကို။ ဝါ၊ အကြီးအကဲကို။ ကရိတော၊ ပြု၍။ သမာဓိ၊ သမာဓိကို။ စေ လတတိ၊ အကယ်၍ ရအံ့။ စိတ္တဿ၊ စိတ်၏။ ဧကဂ္ဂတံ၊ တခုတည်းသော အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ (စေ) လတတိ၊ အကယ်၍ ရအံ့။ (ဝေသတိ၊ သေ။) အယံ၊ ဤသမာဓိကို။ ဆန္ဒသမာဓိ၊ ဆန္ဒသမာဓိဟူ၍။ ဝါ၊ ဆန္ဒအဓိပတိရှိသော သမာဓိဟူ၍။ ဝုစ္ဆတိ၊ ဆိုအပ်၏။ သော၊ ထိုရဟန်းသည်။ အနုပ္ပန္နာနံ၊ ပေ။ ပဒဟတိ၊ ဣမေ၊ ဤဝီရိယတို့ကို။ ပဓာန-သင်္ခါရ၊ ပဓာနသင်္ခါရတို့ဟူ၍။ ဝါ၊ ထိုထိုအကျိုးထူးကို ပြုစီမံတတ်သော အမြတ်ပဓာနဖြစ်သော ဝီရိယတို့ဟူ၍။ ဝုစ္ဆန္တိ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ အယံစ ဆန္ဒသမာဓိ၊ ဤဆန္ဒသမာဓိသည်၎င်း။ ဣမေပဓာနသင်္ခါရ၊ ဤပဓာနသင်္ခါရတို့သည်၎င်း။ (သန္တိ။) တံ၊ ထို ဆန္ဒသမာဓိ၊ ပဓာနသင်္ခါရကို။ ဧကန္တံ၊ တပေါင်းတည်း။ အတိသညဟိတော၊ ပေါင်း၍။ အဘိသင်္ခိပိတော၊ ချုံး၍။ ဆန္ဒသမာဓိပဓာန-သင်္ခါရောတော၊ ဆန္ဒသမာဓိပဓာနသင်္ခါရ ဟူ၍သာ။ သင်္ခံ၊ ခေါ်ဝေါ်အပ်သည်၏အဖြစ်သို့။ ဝုစ္ဆတိ၊ ရောက်၏။

၄၃၃။ တတ္ထ၊ ထို ဆန္ဒသမာဓိ ပဓာနသင်္ခါရသမန္တာဂတံ ဟူသောပါဌ၌။ ကတမော၊ သည်။ ဆန္နေ၊ မည်သနည်း။ ပေ။

၄၃၄။ ဣဒ္ဓိတိ၊ ကား။ တေသံ ဓမ္မာနံ၊ ထို သမ္မယုတ်တရားနှင့် တကွ ဖြစ်သော ဆန္ဒအစရှိသော တရားတို့၏။ ဣဒ္ဓိ၊ ပြီးစီးတတ်သော သဘောသည်။ သမိဒ္ဓိ၊ ပြည့်စုံသော ပြီးစီးတတ်သောသဘောသည်။ ဣဇ္ဈနာ၊ ပြီးစီးခြင်းသည်။

ဝိဘင်း]

သုတ္တန္တဘာဇနီယ

၈၅၇

သမိဇ္ဈနာ၊ ပြီးစီးခြင်းသည်။ လာဘော၊ ရခြင်းသည်။ ပဋိလာဘော၊ တဖန်ရခြင်းသည်။ ပတ္တိ၊ ရောက်ခြင်းသည်။ သမ္ပတ္တိ၊ ကောင်းစွာရောက်ခြင်းသည်။ ဖုသနာ၊ တွေ့ထိခြင်းသည်။ သမ္ဘိကိရိယာ၊ မျက်မှောက် ပြုခြင်းသည်။ ဥပသမ္ပဒါ၊ ပြည့်စုံခြင်းသည်။ (ဟောတိ။) [စာအုပ်တို့၌ “ယာ” ဟု ပါ၏၊ နောက်၌ နိယမ မပါသောကြောင့် မကောင်း။ (တနည်း) ယာလုဒ္ဓိ၊ အကြင်ပြီးစီးခြင်းသည်။ (အတ္ထိ၊ အယံ၊ ဤပြီးစီးခြင်းသည်။ လုဒ္ဓိ၊ မည်၏။) ပေ။ ယာဥပသမ္ပဒါ၊ အကြင်ပြည့်စုံခြင်းသည်။ (အယံ၊ လုဒ္ဓိ၊ မည်၏။) ဤသို့သော်လည်း နိယမထည့်၍ ပေးပါ။]

လုဒ္ဓိပါဒေါတိ၊ ကား။ တထာဘူတဿ၊ ထို ပြည့်စုံခြင်းဟူသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝေဒနာက္ခန္ဓော၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၎င်း ။ ပေ။ ဝိညာဏက္ခန္ဓော၊ ၎င်းတည်း။ သုတ္တန္တဘာဇနီယံ (နိဋ္ဌိတံ ။)

အဘိဓမ္မဘာဇနီယနည်း၊ ပဉ္စာပုစ္ဆကနည်းတို့ လွယ်ပြီ။

လုဒ္ဓိပါဒဝိဘင်္ဂါ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

ဗောဇ္ဈင်္ဂဝိဘင်္ဂ

သုတ္တန္တဘာဇနီယ

၄၆၆။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ ဗောဇ္ဈင်္ဂတို့သည်။ သတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂါ ။ ပေ။ ဥပေက္ခာသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂါ၊ ၎င်း။ (လူတိ၊ သို့။) သတ္တ၊ တို့တည်း။

၄၆၇။ တတ္ထ၊ ထို ဗောဇ္ဈင်္ဂတို့တွင်။ ကတမော၊ အတယ် ဗောဇ္ဈင်္ဂသည်။ သတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂါ၊ နည်း။ ဣမ ဘိက္ခု၊ သတိမာ၊ သတိရှိသည်။ ပရမေန၊ လွန်မြတ်သော။ သတိနေပက္ခေန၊ သတိ၊ ရင့်ကျက်သူ၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ဉာဏ်ပညာနှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသည်။ (ဟုတ္တာ။) စိရကတံပိ၊ ကြာမြင့်စွာသော ကာလ၌ ပြုအပ်ခဲ့သော ကျင့်ဝတ်အစရှိသည်ကို၎င်း။ စိရတာသိတံပိ၊ ကြာမြင့်စွာသော ကာလ၌ပြောအပ်ခဲ့သော တရားစကား အစရှိသည်ကို၎င်း။ သရိတာ၊ အမှတ်ရတတ်သည်။ အနုဿရိတာ၊ အဖန်ဖန်အမှတ်ရတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အယံ၊ ကြွင်းသောဗောဇ္ဈင်္ဂကို ဖြစ်စေတတ်သော ဤ ဝိပဿနာသမ္ပဟုတ် သတိကို။ သတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂါ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။

သော၊ ထို ရဟန်းသည်။ တထာ၊ ထို အခြင်းအရာအားဖြင့်။ သတော၊ အမှတ်ရသည်။ (ဟုတ္တာ။) ဝိဟရန္တော၊ နေလသော်။ တံ ဓမ္မံ၊ ထို တရားကို။ ပညာယ၊ ပညာဖြင့်။ ပဝိစိနတိ၊ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တဟု အပြားအားဖြင့် စိစစ်၏။ ပဝိစရတိ၊ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တဟု ထို တရား၌ ပညာကို လည်စေ၏။ ပရိဝိမံသံ၊ ထက်ဝန်းကျင်စူးစမ်း ရှာဖွေခြင်းသို့။ အာပဇ္ဇတိ၊ ရောက်၏။ အယံ၊ ဤဗောဇ္ဈင်္ဂကို ဖြစ်စေတတ်သော ဝိပဿနာဉာဏ်ပညာကို။ ဓမ္မဝိစယသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂါ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။

၈၅၈

ဝိဘင်္ဂပါဠိတော်နိဿယ

[ဗောဇ္ဈင်္ဂ

တုဿ၊ ထိုရဟန်းသည်။ တံ ဓမ္မံ၊ ထိုတရားကို။ ပညာယ၊ ဖြင့်။ ပဝိစိနတော၊ စိစစ်လသော်။ ပဝိစရတော၊ ပညာကို လည်စေလသော်။ ပရိဝိမံသံ၊ သို့။ အာပဇ္ဇတော၊ ရောက်လသော်။ ဝီရိယံ၊ သည်။ ဝါ၊ ကို။ အာရဒ္ဓံ၊ ချီးမြှောက်သော အားဖြင့် အားထုတ်အပ်ပြီးသည်။ (အာရဒ္ဓတ္တာ၊ အားထုတ်အပ်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်။) အသလ္လိနံ၊ ထိုထို အာရုံ၌ မငြိကပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အယံ၊ ဤ ဗောဇ္ဈင်္ဂကို ဖြစ်စေတတ်သော ဝိပဿနာသမ္ပယုတ် ဝီရိယကို။ ဝီရိယသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂေါ ဝုစ္စတိ။

အာရဒ္ဓဝီရိယဿ၊ အားထုတ်အပ်ပြီးသော ဝီရိယရှိသော ရဟန်း၏ သန္တာန်၌။ နိရာမိဿ၊ ကာမာမိသ လောကာမိသ ဝဇ္ဇာမိသ မရှိသော။ ပီတိ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ အယံ၊ ဤ ဗောဇ္ဈင်္ဂကို ဖြစ်စေတတ်သော ဝိပဿနာသမ္ပယုတ် ပီတိကို။ ပီတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂေါ ဝုစ္စတိ။

ပီတိမနဿ၊ ပီတိနှင့် ယှဉ်သော စိတ်ရှိသော ရဟန်း၏။ ကာယောပိ၊ စေတသိက်ခန္ဓာ သုံးပါးအပေါင်း ဟု ဆိုအပ်သော နာမကာယ သည်လည်း။ ပဿမ္ဘတိ၊ ကိလေသာ အပူဘေးမှ ငြိမ်းအေး၏။ စိတ္တံပိ၊ စိတ်သည်လည်း။ ပဿမ္ဘတိ၊ ၏။ အယံ၊ ဤ ဗောဇ္ဈင်္ဂကို ဖြစ်စေတတ်သော ဝိပဿနာသမ္ပယုတ် ပဿဒ္ဓိကို။ ပဿဒ္ဓိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂေါ ဝုစ္စတိ။

ပဿဒ္ဓကာယဿ၊ ကိလေသာ အပူဘေးမှ ငြိမ်းအေးသောကိုယ် ရှိသော။ ဝါ၊ ကိလေသာ အပူဘေးမှ ငြိမ်းအေးသောကိုယ် ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (ဟေတုမန္တ ဝိသေသန။) သုခိနော၊ သုခရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝါ၊ သည်။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ သမာဓိယတိ၊ အာရုံ၌ ကောင်းစွာ ထားအပ်၏။ အယံ၊ ဤ ဗောဇ္ဈင်္ဂကို ဖြစ်စေတတ်သော ဝိပဿနာသမ္ပယုတ် စိတ္တေကဂ္ဂတာကို။ သမာဓိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂေါ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

သော၊ ထို ရဟန်းသည်။ တထာ၊ ထို အခြင်းအရာအားဖြင့်။ သမာဟိတံ၊ အာရုံ၌ ကောင်းစွာ ထားအပ်သော။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ သာဓုကံ၊ ကောင်းစွာ။ အဇ္ဈုပေက္ခိတာ၊ အသင့်အားဖြင့် ရှုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ အယံ၊ ဤ ခြောက်ပါးသော ဗောဇ္ဈင်္ဂကို မယုတ်မလွန် ဖြစ်စေတတ်သော အလယ် အလတ်၌ တည်သော သဘော၏ အဖြစ်ဟူသော အခြင်းအရာကို။ ဥပေက္ခာသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂေါ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

ပဌမနည်း ပါဠိတော်နိဿယ ပြီး၏။

ဝိဟင်း]

သုတ္တန္တဘာဇနိယ

၇၅၉

၄၆၈။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ တို့သည်။ပေ။ သတ္တ၊ တို့တည်း။

၄၆၉။ တတ္ထ၊ ထို ခုနစ်ပါးသော ဗောဇ္ဈင်္ဂတို့တွင်။ ကတမော သတိ-
သမ္မောဇ္ဈင်္ဂေါ။ အဇ္ဈတ္တံ၊ မိမိသန္တာန်၌။ ဝါ၊ မိမိသန္တာန်၌ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မေ-
သု၊ သင်္ခါရတရားတို့၌။ သတိ၊ သည်။ အတ္တိ၊ ဗဟိဒ္ဓါ၊ အပသန္တာန်၌ ဖြစ်ကုန်
သော။ ဓမ္မေသု သတိ အတ္တိ၊ အဇ္ဈတ္တံ၊ ဓမ္မေသု၊ တို့၌။ ယဒပိ သတိ၊ အကြင်သတိ
သည်လည်း။ (အတ္တိ။) တဒပိ(သတိ၊)ထိုသတိသည်လည်း။ သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေါ၊
သတိသမ္မောဇ္ဈင်သည်။ (ဟုတော့၍။) အဘိညာယ၊ ထူးသောညာဏ်ဖြင့် သိခြင်း
ငှါ။ သမ္မောဓာယ၊ သစ္စာလေးပါးတို့ကို ထိုးထွင်း၍သိတတ်သော မဂ်အကျိုးငှါ။
နိဗ္ဗာနာယ၊ တဏှာမရှိကြောင်း နိဗ္ဗာန်အကျိုးငှါ။ သံဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ ဗဟိဒ္ဓါ-
ဓမ္မေသု။ပေ။ သံဝတ္တတိ။ ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင် ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင် ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်
ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်တို့လည်း လွယ်ပြီ။]

တတ္ထ ကတမော သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေါ။ သဝိတက္ကော၊ ဝိတက်နှင့်တကွ ဖြစ်
သော။ သဝိစာရော၊ ဝိစာရနှင့်တကွ ဖြစ်သော။ သမာဓိ၊ ပဌမဈာန်သမာဓိသည်။
အတ္တိ။ အဝိတက္ကော၊ ဝိတက်မရှိသော။ အဝိစာရော၊ ဝိစာရမရှိသော။ သမာဓိ၊
ဒုတိယဈာန်သမာဓိ စသည်လည်း။ အတ္တိ။ သဝိတက္ကော၊ သော။ သဝိစာရော၊
သော။ ယဒပိ သမာဓိ၊ သည်လည်း။ (အတ္တိ။) တဒပိ၊ ထို သမာဓိသည်လည်း။
သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေါ၊ သည်။(ဟုတော့)။ပေ။ သံဝတ္တတိ။ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်
လွယ်ပြီ။]

ဒုတိယနည်း ပါဠိတော်နိဿယ ပြီး၏။

၄၇၀။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ ။ပေ။ သတ္တ။

၄၇၁။ တတ္ထ ကတမော သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေါ။ ဣဓ ဘိက္ခု၊ ဝိဝေက-
နိဿိတံ၊ တဒဂံဝိဝေက စသော ငါးပါးသော ဝိဝေက၌မို့သော။ ဝိရာဂနိဿိ-
တံ၊ တဒဂံဝိရာဂစသော ငါးပါးသော ဝိရာဂ၌မို့သော။ နိရောဓနိဿိတံ၊ တဒဂံ
နိရောဓ စသော ငါးပါးသော နိရောဓ၌မို့သော။ ဝေါဿဂ္ဂပရိကာမိံ၊ ဝိပဿနာ
ဧကန္တံ ကိလေသာတို့ကို ပယ်စွန့်ခြင်းငှါ ရင့်ကျက်ဆဲလည်းဖြစ်၊ မဂ်ဧကန္တံ
လွတ်လွတ်ကျွတ်ကျွတ် ပြေးဝင်ခြင်းငှါ ရင့်ကျက်ပြီးလည်း ဖြစ်သော။ သတိ-
သမ္မောဇ္ဈင်္ဂေါ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ မိမိသန္တာန်၌ဖြစ်စေ၏။ ဝါ၊ တိုးပွားစေ၏။ [ဓမ္မ-
ဝိစယသမ္မောဇ္ဈင် စသည် တူပြီ။]တတိယနည်း ပါဠိတော်နိဿယ ပြီး၏။

သုတ္တန္တဘာဇနိယ နိဋ္ဌိတံ။

အဘိဓမ္မဘာဇနီယနည်း

၄၇၂, ၄၇၃, ၄၇၄။ တတ္ထ ကတမော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေ၊ ယာ ဥပေက္ခာ၊ အကြင် ဟာပန ဝဇ္ဇနတို့၌ ဗျာပါရ မများဘဲ အသင့်အားဖြင့် ရှုတတ်သော သဘောသည်။ (အတ္ထိ။) အယံ၊ ဤသဘောကို။ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။ ယာ ဥပေက္ခာ၊ အကြင် အသင့်အားဖြင့် ရှုခြင်းသည်။ (အတ္ထိ။) အယံ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေ၊ ဝုစ္စတိ။ (တနည်း) ယာ ဥပေက္ခာ၊ အကြင် အညီအမျှဖြစ်သော တရားတို့ကို ရှုတတ်သောသဘောသည်။ (အတ္ထိ။) အယံ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေ၊ ဝုစ္စတိ။ ယာ ဥပေက္ခာ၊ အကြင် မိမိကိုးရာ သတ္တဝါကို အသင့်အားဖြင့် ရှုတတ်သော သဘောသည်။ (အတ္ထိ။) အယံ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေ၊ ဝုစ္စတိ။ ယာ အဇ္ဈပေက္ခာ၊ အကြင် ဗောဇ္ဈင်အဖြစ်သို့ ရောက်သော လောကီ ဥပေက္ခာထက်လွန်ကဲသော ဥပေက္ခာသည်။ (အတ္ထိ။) အယံ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေ၊ ဝုစ္စတိ။ စိတ္တဿ၊ ဤ။ မဇ္ဈတ္တက၊ အလယ်အလတ်၌ တည်မတ်သော သဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ဟူသော။ ယော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေ၊ အကြင် ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်သည်။ (အတ္ထိ။) အယံ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေ၊ ဝုစ္စတိ။ ဣမေ၊ ဤ သတိ ဓမ္မဝိစယ ဝီရိယ ပီတိ ပဿဒိ သမာဓိ ဥပေက္ခာတို့ကို။ သတ္တ၊ ခုနစ်ပါးကုန်သော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ၊ ဗောဇ္ဈင်တို့ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ။ အဝသေသ၊ သတိ ဓမ္မဝိစယ စသော ခုနစ်ပါးတို့မှ ကြွင်းကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တရားတို့သည်။ သတ္တဟိ၊ ဗောဇ္ဈင်္ဂေဟိ၊ တို့နှင့်။ သမ္ပယုတ္တာ၊ သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော တရားတို့တည်း။ [အကြွင်းကို ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော် စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ၊ လောကုတ္တရကုသလ အခဏ်းကို မှီပါ။ ဤတိုင်အောင် ပါဠိရပ်ဟူ၍ဖြင့် တပေါင်းတည်းမေး၍ ဖြေတော်မူသည်။ (၄၇၅, ၄၇၆) ပါဠိရပ်တို့ဖြင့် အသီးသီးမေး၍ ဖြေတော်မူသည်။]... ပဉ္စာပုစ္ဆကနည်း လွယ်ပြီ။

ဗောဇ္ဈင်္ဂဝိဘင်္ဂေ နိဋ္ဌိတော။

မဂ္ဂင်္ဂဝိဘင်္ဂ

သုတ္တန္တဘာဇနီယနည်း။ ။ သစ္စဝိဘင်း မဂ္ဂသစ္စာအခဏ်းနှင့် 'ဗောဇ္ဈင်္ဂဝိဘင်း သုတ္တန္တဘာဇနီယနည်း သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂနိဋ္ဌေသတို့ကို မှီ၍ ပေးပါ။ အဘိဓမ္မဘာဇနီယနည်း။ ။ အဋ္ဌကမဂ်၌ ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော် စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ လောကုတ္တရကုသလအခဏ်းကို မှီ၍ ပေးပါ။... ပဉ္စာပုစ္ဆကနည်း လွယ်ပြီ။

မဂ္ဂင်္ဂဝိဘင်္ဂေ နိဋ္ဌိတော။

အဋ္ဌကထာနှင့် တွဲဖက်ပို့ချရန်

အရှင် ဇနကာဘိဝံသ
၏

ဝိဘင်္ဂပါဠိတော် နိဿယ

တတိယပိုင်း

[ဈာန၊ အပ္ပမညာ၊ သိက္ခာပဒ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါ၊ ဉာဏ၊
ခုဒ္ဒကဝတ္ထု၊ ဓမ္မဟဒယဝိဘင်း ခုနစ်ရပ်ပါသည်။]

ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ်သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော်
သာသနာရေးဦးစီးဌာန ပုံနှိပ်တိုက်၌ ရိုက်နှိပ်သည်။

ချာနိဘင်းပါဠိတော်နိဿယ

၁-သုတ္တန္တဘာဇနိယနည်း

မာတိကာ

၁၀၀။ [“ဣဓ အိက္ခု ပါတိမောက္ခသံဝရသံဝုတော” မှ စ၍ “ဣန္ဒြိယေသုဂုတ္တဒ္ဓါရော” တိုင်အောင်သော ပုဒ်တို့၏ အနက်ကို သီလက္ခန္ဓာဘာသာဋီကာသာမညဗလသုတ် ပဏိတတရသာမညဗလ အခန်း၌ ပေးခဲ့ပြီ။] တောဇန၊ တောဇဉ်၌။ ဝါ၊ တောဇဉ်ကိုမှတ် လေးရပ်သောပစ္စည်း၌။ မတ္တည၊ ရွာမှီးခံယူသုံးဆောင်ခြင်းဟူသော အတိုင်းအရှည်ကို သိသည်၎င်း။ ပုဗ္ဗရတ္တာပရရတ္တံ၊ ညဉ့်၏ရှေ့အဘို့ ညဉ့်၏နောက်အဘို့။ ဝါ၊ ညဉ့်၏ရှေ့အဘို့ ညဉ့်၏နောက်အဘို့ ပတ်လုံး။ သာတစ္ဆံ၊ မပြတ်မလပ် ဖြစ်စေထိုက်သော ဝိရိယကို၎င်း။ နေပက္ကံ၊ ရင့်ကျက်သူ၏အဖြစ်သို့ရောက်သော ပညာကို၎င်း။ (ပဝတ္တယမာနော၊ ဖြစ်စေလျက်။) ဇာဂရိယာနုယောဂံ၊ နိုးကြား ထကြွသူ၏အဖြစ်၌ အဖန်ဖန်အားထုတ်ခြင်းကို။ အနုယုတ္တော၊ အဖန်ဖန်အားထုတ်သည်၎င်း။ [ဤပုဒ်၏ နိဒ္ဒေသအဖွင့်ဋီကာ၌ “ပဝတ္တယမာနော” ဟု စပ်ပုဒ်ထည့်သွင်းရန် ဖွင့်ထားသည်။] ဗောဓိပက္ခိကာနံ၊ မဂ်ဉာဏ်၏ အသင်းအပင်း၌ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ သတိပဋ္ဌာန် စသော တရားတို့ကို။ တာဝနာနုယောဂံ၊ မိမိသန္တာန်ဝယ် ဖြစ်စေခြင်း၌ အဖန်ဖန်အားထုတ်မှုကို။ အနုယုတ္တော၊ အဖန်ဖန်အားထုတ်သည်၎င်း။ (ဟုတွာ) ဝိဟရတိ။

အမှာ။ ။ “သော အဘိက္ကန္တေ” မှ စ၍ “တုဏှိဘာဝေ သမ္ပဇာနကာရိဟောတိ” တိုင်အောင်သော ပုဒ်တို့၏အနက်ကို သီလက္ခန္ဓာဘာသာဋီကာ သာမညဗလသုတ် သတိသမ္ပဇာနကာသ၌ ပေးခဲ့ပြီ။

သော၊ သည်။ ဝိပိတ္တံ၊ လူသံ စသည်တို့မှ ကင်းဆိတ်သော။ သေနာသနံ၊ သို့။ [ဘဇတိ၏ သာမညကံတည်း။ အရညံ စသည်ဖြင့် ထိုသေနာသနံကို သရုပ်ဖော်တော်မူသည်။] အပ္ပသဒ္ဓံ၊ သည်လည်းဖြစ်သော ။ ဝေ၊ ပဋိသလ္လာန သာရပွံ၊ သည်လည်းဖြစ်သော။ အရညံ၊ သို့၎င်း။ ဝေ၊ ပလာလတုဉ္စ၊ သို့၎င်း။ ဘဇတိ၊ ကပ်ဝင်၏။ [အပ္ပသဒ္ဓံစသော ပုဒ်တို့၏အနက်ကို စူဠဝဂ္ဂဘာသာဋီကာ သေနာသနက္ခန္ဓက ပါဠိတော်နိဿယ၌၎င်း၊ အရညံစသော ပုဒ်တို့၏အနက်ကို သီလက္ခန္ဓာဘာသာဋီကာ သာမညဗလသုတ် နိဝရဏပ္ပဟာနကထာ၌၎င်း ပေးခဲ့ပြီ။]

သော၊ သည်။ အရညဂတော၊ တော၌ရောက်သည်။ (ဟုတွာ) ဝါ၊ သော်၎င်း။ ရုက္ခမူလဂတော၊ သစ်ပင်၏အနီးအောက်၌ ရောက်သည်။ (ဟုတွာ) ဝါ၊ သော်၎င်း။ သုညာဂါရဂတော၊ ဆိတ်ငြိမ်သောအရပ်၌ ရောက်သည်။ (ဟုတွာ) ဝါ၊ သော်၎င်း။ ပလ္လင်္ဂံ၊ ပေ။ နိသီဒတိ။ [“ပလ္လင်္ဂံ အဘုဇိတွာ” မှစ၍ “ဝိစိ

ကိစ္ဆာယခိတ္တံ ပရိသောဓေတီ” တိုင်အောင်သော ပုဒ်တို့၏အနက်ကို သီလက္ခန္ဓာ
ဘာသာဋီကာ သာမညဖလသုတ် နိဝရဏပ္ပဟာနကထာ၌ပင် ပေးခဲ့ပြီ။]

သော၊ သည်။ စေတသော၊ ။ ဥပက္ကိလေသော၊ ညစ်နွမ်းကြောင်းဖြစ်ကုန်
သော။ ပညာယ၊ ။ ဓုပ္ပလိကရဏေ၊ အားမရှိအောင်ပြုတတ်ကုန်သော။ ပဉ္စ၊
ကုန်သော။ ဣမေ နိဝရဏေ၊ ထို့ကို။ ပဟာယ၊ ပယ်စွန့်၍။ ဝိဝိဇ္ဇေဝ ကာမေဟိ
။ ပေ။ ဝိဟရတိ။ [ဤပစ္စုပ္ပန်တို့၏အနက်ကို သီလက္ခန္ဓာဘာသာဋီကာ သာမည
ဖလသုတ် စာနကထာ၌၎င်း၊ အရူပစာနတို့၏အနက်ကို အဋ္ဌသာလိနိဘာသာ
ဋီကာ စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍပါဠိတော်နိဿယ အရူပစာနခဏ်း၌၎င်း အဓိပ္ပါယ်နှင့်
တကွ ရေးခဲ့ပြီ။]

မာတိကာ (နိဋ္ဌိတာ)။

နိဇ္ဈေသ

၅၀၉။ ဣဓာတိ၊ ဣဓဟူသည်ကား။ ဣမိဿာဒိဋ္ဌိယာ၊ ဤမြတ်စွာဘုရားသည်
မြင်တော်မူအပ်သော သာသနာတော်၌။ ဣမိဿာ ခန္တိယာ၊ ဤမြတ်စွာဘုရား
သည် နှစ်သက်တော်မူအပ်သော သာသနာတော်၌။ ဣမိဿာ ရုစိယာ၊ ဤ
မြတ်စွာဘုရားသည် လိုလားတော်မူအပ်သော သာသနာတော်၌။ ဣမသ္မိ
အာဒါယေ၊ ဤမြတ်စွာဘုရားသည် ယူတော်မူအပ်သော သာသနာတော်၌။
ဣမသ္မိ ဓမ္မေ၊ ဤနိယျာနိက သဘာဝဖြစ်သော သာသနာတော်၌။ ဣမသ္မိ
ဝိနယေ၊ ဤကျင့်အပ်သည့်ရှိသော် ကာယဒွါရ ဝစီဒွါရတို့ကို ဆုံးမတတ်သော
သာသနာတော်၌။ ဣမသ္မိ ဓမ္မဝိနယေ၊ ဤနိယျာနိကသဘာဝဖြစ်သောကျင့်အပ်
သည့်ရှိသော် ကာယဒွါရ ဝစီဒွါရတို့ကို ဆုံးမတတ်သော သာသနာတော်၌။ ဝါ၊
ဤတရားသဖြင့်ဆုံးမရာ သာသနာတော်၌။ ဣမသ္မိ ပါဝစနေ၊ ဤပဓာနဖြစ်သော
စကားတော်ဟူသော သာသနာတော်၌။ ဣမသ္မိ ဗြဟ္မစရိယေ၊ ဤမြတ်သော
အကျင့်ဟူသော သာသနာတော်၌။ ဣမသ္မိ သတ္ထု သာသနေ၊ ဤမြတ်စွာဘုရား၏
အဆုံးအမတော်ဟူသော သာသနာတော်၌။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ ဣဓာတိ၊ ဣဓ
ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ။ ။

၅၁၀။ ဘိက္ခုတိ၊ ကား။ သမညာယ၊ ဘိက္ခုဟူသော အခေါ် အဝေါ်
ပညတ်အားဖြင့်။ ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခုမည်၏။ ပဋိညာယ၊ ဝန်ခံခြင်းအားဖြင့်။ ဘိက္ခု၊
မည်၏။ ဘိက္ခုတိ၊ တောင်းတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဘိက္ခု၊ မည်၏။ ဘိက္ခုကော၊
အရိယာထုံးစံ တောင်းခံတတ်၏။ (တနည်း) ဘိက္ခုကော၊ တောင်းခံဘို့ရာထုံးစံ
ဓမ္မတာရှိ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဘိက္ခု၊ မည်၏။ ဘိက္ခာစရိယံ၊ ဆွမ်းအလို့ငှါ
လှည့်လည်အပ်သော ဆွမ်းခံရွာသို့။ အဇ္ဈုပဂတော၊ ကပ်ရောက်တတ်၏။ ဣတိ၊

ကြောင့်။ ဘိက္ခု၊ မည်၏။ ဘိန္နပဋ္ဌဓိရော၊ အဖိုး အတွေ့အဆင်းအားဖြင့် ပျက်သော
 အဝတ်ကို ဆောင်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဘိက္ခု၊ မည်၏။ (ယော မဂ္ဂဋ္ဌော၊
 အကြပ် မရှိ၍တည်သော ရဟန်းသည်။) ပါပကေ အကုသလေ၊ ဓမ္မေ၊ တို့ကို။
 ဘိန္နတိ၊ ဖျက်ဆီးဆဲ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (သော မဂ္ဂဋ္ဌော၊ သည်။) ဘိက္ခု၊ မည်၏။
 ပါပကာနံ အကုသလာနံ၊ ဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ ဝါ၊ တို့ကို။ ဘိန္နတ္တာ၊ ဖျက်ဆီးအပ်ကုန်
 ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (ဖလဋ္ဌော၊ ဖိုလ်၍တည်သော ရဟန်းသည်။) ဘိက္ခု၊ မည်၏။
 ဩဓိသော၊ မဂ်အပိုင်းအခြား ကိလေသာအပိုင်းအခြား ရှိသည်။ (ဟုတွာ)။
 ကိလေသာနံ၊ တို့ကို။ ပဟာနာ၊ ပယ်ခြင်းကြောင့်။ ဘိက္ခု၊ မည်၏။ (သေက္ခရဟန်း
 ကို ဆိုလိုသည်။) အနောဓိသော၊ မဂ်အပိုင်းအခြား ကိလေသာအပိုင်းအခြား မရှိ
 သည်။ (ဟုတွာ)။ ကိလေသာနံ ပဟာနာ ဘိက္ခု။ (ရဟန္တာရဟန်းကိုဆိုလိုသည်။)
 သေက္ခော၊ သိက္ခာ ၃-ပါးတို့ကို ကျင့်ဆဲရဟန်းသည်။ ဘိက္ခု၊ မည်၏။ အသေက္ခော၊
 သိက္ခာ ၃-ပါးတို့ကို ကျင့်ဆဲမဟုတ်သော ရဟန်းသည်။ ဝါ၊ သိက္ခာ ၃-ပါးတို့ကို
 ကျင့်ပြီးရဟန်းသည်။ ဘိက္ခု၊ မည်၏။ နေဝသေက္ခ နာသေက္ခော၊ သေက္ခလည်း
 မဟုတ် အသေက္ခလည်း မဟုတ်သော ပုထုဇဉ်ရဟန်းသည်။ ဘိက္ခု၊ မည်၏။

အဂ္ဂေါ၊ သီလ သမာဓိ ပညာ ဝိမုတ္တိအားဖြင့် မြတ်သောရဟန်းသည်။ ဘိက္ခု၊
 မည်၏။ ဘဒြော၊ သီလ သမာဓိ ပညာ ဝိမုတ္တိ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿန အားဖြင့်
 ကောင်းသော ရဟန်းသည်။ ဘိက္ခု၊ မည်၏။ မဇ္ဈော၊ ကြည်လင်သောရဟန်း
 သည်။ ဘိက္ခု၊ မည်၏။ သာရော၊ သီလ သမာဓိ ပညာ ဝိမုတ္တိ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿန
 အနှစ်ဖြစ်သော ရဟန်းသည်။ ဘိက္ခု၊ မည်၏။ ဘမဂ္ဂေန၊ ညီညွတ်သော။ သံဃေ-
 န၊ သည်။ (ဥတ္တိစဟုတ္ထေနပုဒ်၏ “ပြုထိုက်သော” ဟူသော အနက်၌ စပ်)။ ဥတ္တိ-
 စဟုတ္ထေန၊ ဥတ္တိစတုတ္ထကမ္မဝါစာဖြင့်ပြုထိုက်သော။ အကုပ္ပေန၊ မဖျက်ဆီးထိုက်
 သော။ (မတားမြစ်ထိုက်သော)။ ဌာနာရဟေန၊ ဥတ္တိစတုတ္ထ ကမ္မဝါစာဟူသော
 အကြောင်းအား ထိုက်တန်သော။ ကမ္မေန၊ တရားအားလျော်သောဝိနည်းကံဖြင့်။
 ဥပသမ္ပန္နော၊ မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်သူသည်။ ဘိက္ခု၊ မည်၏။

၅၁၁။ ပါတိမောက္ခန္တိ၊ ကား။ (ပါတိမောက္ခသံဝရ သံဝုတော၌ ပါတိမောက္ခ
 ဟူသည်ကား။) သီလံ၊ သီလတည်း။ ပတိဋ္ဌာ၊ ဘိက္ခု၏ လာသနာတော်၌
 တည်တံ့ကြောင်းတည်း။ ဝါ၊ ဘိက္ခု၏ တည်ရာတည်း။ ဝါ၊ ကုသိုလ်တရား
 တို့၏ တည်ရာတည်း။ အာဒိ၊ အစတည်း။ စရဏံ၊ နိဗ္ဗာန်သို့ သွားတို့ရာ ခြေနှင့်
 တူသော တရားတည်း။ သံယမော၊ ရှောင်ကြဉ်ကြောင်း တရားတည်း။ သံဝရော၊
 စောင့်စည်းကြောင်းတရားတည်း။ မောက္ခံ၊ မြတ်သောတရားတည်း။ ဝါ၊ ခံတွင်း
 သဘွယ်ဖြစ်သော တရားတည်း။ ကုသလာနံ၊ ကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊
 တရားတို့သို့။ သမာပတ္တိယာ၊ ကောင်းစွာ ရောက်ခြင်းငှါ။ ပါမောက္ခံ၊ အဦး
 ပဓာန၏ အဖြစ်၌ ကောင်းသောတရားတည်း။

သံဝရေတိ၊ ကား။ (ပါတိမောက္ခသံဝရ သံဝရတော၌ သံဝရဟူသည်ကား)။
 ကာယိကော၊ ကာယဒွါရ၌ဖြစ်သော။ အဝိတိက္ကမော၊ မလွန်ကျူးခြင်း၎င်း။ ဝါ၊
 မလွန်ကျူးကြောင်း ကာယသုစရိတ် ၃-ပါး၎င်း။ ဝါစသိကော၊ ဝစီဒွါရ၌
 ဖြစ်သော။ အဝိတိက္ကမော၊ ခြင်း၎င်း။ မလွန်ကျူးကြောင်း ဝစီသုစရိတ် ၄-ပါး
 ၎င်း။ ကာယိကဝါစသိကော၊ ကာယဒွါရ၌ဖြစ်၊ ဝစီဒွါရ၌ဖြစ်သော။ အဝိတိက္က-
 မော၊ ခြင်း၎င်း။ ဝါ၊ မလွန်ကျူးကြောင်း ကာယသုစရိတ် ၃-ပါး ဝစီသုစရိတ်
 ၄-ပါး ၎င်းတည်း။

သံဝရေတိ၊ ကား။ (ပါတိမောက္ခသံဝရ သံဝရတော၌ သံဝရဟူသည်
 ကား။) ဣမိနာ ပါတိမောက္ခသံဝရေန၊ ဤ ပါတိမောက္ခသီလ၊ စောင့်စည်း
 ကြောင်းဖြစ်သော အခြားသီလနှင့်။ (တနည်း) ဣမိနာ ပါတိမောက္ခသံဝရေန၊
 ဤ ပါတိမောက္ခသီလဟူသော စောင့်စည်းကြောင်းသီလနှင့်။ ဥပေတော၊ အာ-
 သေဝန၏အစွမ်းဖြင့် ကပ်ရောက်အပ်သည်။ ဝါ၊ ပြည့်စုံသည်။ သမုပေတော၊
 ဘာဝနာ၏အစွမ်းဖြင့် ကောင်းစွာ ကပ်ရောက်အပ်သည်။ ဝါ၊ ပြည့်စုံသည်။ ဥပါ-
 ဂတော၊ အာသေဝန၏အစွမ်းဖြင့် ကောင်းစွာ ကပ်ရောက်အပ်သည်။ ဝါ၊ ပြည့်စုံ
 သည်။ သမုပါဂတော၊ ဘာဝနာ၏အစွမ်းဖြင့် ကောင်းစွာ ကပ်ရောက်အပ်သည်။
 ဝါ၊ ပြည့်စုံသည်။ ဥပပန္နော၊ အာသေဝန၏အစွမ်းဖြင့် အနီး၌ ကပ်ရောက်အပ်
 သည်။ ဝါ၊ ပြည့်စုံသည်။ သမုပန္နော၊ ဘာဝနာ၏အစွမ်းဖြင့် ကောင်းစွာကပ်ရောက်
 အပ်သည်။ ဝါ၊ ပြည့်စုံသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သမန္နာဂတော၊ ဗဟုလိကာရ၏
 အစွမ်းဖြင့် ပြည့်စုံသည်။ ဟောတိ။ တေန၊ ကြောင့်။ ပါတိမောက္ခသံဝရ သံဝ-
 ရေတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။

၅၁၂။ ဝိဟဒတိတိစသော ပုဒ်တို့ကို သတိပဋ္ဌာနဝိဘင်း၌ ပေးခဲ့ပြီ။
 ၅၁၃။ အာစာရဂေါစရ သမုန္နောတိ၊ ကား။ အာစာရော၊ ကျင့်ထိုက်သော
 အကျင့်သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ အနာစာရော၊ မကျင့်ထိုက်ဘောအကျင့်သည်။ အတ္ထိ၊
 ၏။ တတ္ထ၊ ထို အာစာရ အနာစာရတို့တွင်။ ကတမော၊ အသယ်သည်။ အနာစာ-
 ရော၊ အနာစာရနည်း။ ကာယိကော၊ သော။ ဝိတိက္ကမော၊ လွန်ကျူးခြင်း၎င်း။
 ဝါ၊ လွန်ကျူးကြောင်း ကာယဒုစရိတ် ၃-ပါး၎င်း။ ဝါစသိကော၊ သော။ ဝိတိက္က-
 မော၊ လွန်ကျူးခြင်း၎င်း။ ဝါ၊ လွန်ကျူးကြောင်းဝစီဒုစရိတ် ၄-ပါး၎င်း။ ကာယိ-
 ကဝါစသိကော၊ သော။ ဝိတိက္ကမော၊ လွန်ကျူးခြင်း၎င်း။ ဝါ၊ လွန်ကျူးကြောင်း
 ကာယဒုစရိတ် ၃-ပါး ဝစီဒုစရိတ် ၄-ပါး၎င်းတည်း။ အယံ၊ ဤကာယိကဝိတိက္ကမ-
 စသည်ကို။ အနာစာရော၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။ သဗ္ဗံပိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော။ ဒုဿိ-
 လျံ၊ သီလမရှိသူ၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ အဘိဇ္ဈာအစရှိသော မနောဒုစရိတ် ၃-ပါး
 သည်။ အနာစာရော၊ အနာစာရတည်း။ ဣမ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ကေစွာ၊
 အချို့ရဟန်းသည်။ ဝေဠုဒါနေနဝါ၊ ဝါးပေးခြင်းဖြင့်ဆော်၎င်း။ ပတ္တဒါနေန-

ဝါ၊ သစ်ရွက်ပေးခြင်းဖြင့်သော်၎င်း၊ ပုပ္ဖဒါနေနဝါ၊ ပန်းပေးခြင်းဖြင့်သော်၎င်း။
 ဖလဒါနေနဝါ၊ သစ်သီးပေးခြင်းဖြင့် သော်၎င်း။ သိနာနဒါနေနဝါ၊ ရေချိုး
 ကြောင်း အမွန်စသည်ပေးခြင်းဖြင့်သော်၎င်း၊ ဒန္တကဋ္ဌဒါနေနဝါ၊ ဒန်ပူပေးခြင်း
 ဖြင့်သော်၎င်း။ စာဠကမ္ပတယဝါ၊ ချစ်ဘွယ် ပြောဆိုသူ၏အဖြစ်ကို လိုလား
 သူ၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာဒါယကာ ဒါယိကာမတို့ကိုမြှောက်ပင့်၍ပြောဆိုကြောင်း
 စကားဖြင့်သော်၎င်း။ မုဂ္ဂသုပျတယဝါ၊ အကျက်နည်းပါး မကျက်များသော
 ပဲနောက်ဟင်းကဲ့သို့ အမွန်နည်းပါး မမွန်များသောစကားရှိသူ၏ အဖြစ်ဖြင့်သော်
 ၎င်း။ ပါရိဘဠုတယဝါ၊ ကလေးသူငယ်များကို ထမ်းဆောင်မွေးမြူတတ်သူ၏
 ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ချီပွေ့ချော့မြူခြင်း စသည်ဖြင့်သော်၎င်း။ ဇဿပေသနိကေန
 ဝါ၊ သလုံးမြင်းခေါင်းဖြင့် ခရီးတို့ ခရီးရှည် သွားခြင်းဟူသော အခိုင်းခံခြင်းဖြင့်
 သော်၎င်း။ အညတရညတရေန၊ ဝေဠုဒါနစသည်မှ အခြားအခြားသော။ [ဤ၌
 ဝါသဒ္ဓါ ပိုဟန်တူသည်။] ဗုဒ္ဓပဋိကုဋ္ဌေန၊ မြတ်စွာဘုရားသည် တားမြစ်တော်မူ
 အပ်သော။ မိစ္ဆာအာဇီဝေန၊ မှားယွင်းသော အသက်မွေးခြင်းဖြင့်၏။ ဇီဝိကံ၊
 အသက်မွေးခြင်းကို။ ကပ္ပေတိ၊ ပြု၏။ အယံ၊ ဤအသက်မွေးခြင်းကို။ အနာစာရော၊
 ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။

တတ္ထ၊ ထိုအာစာရအနာစာရ ၂-ပါးတို့တွင်။ ကတမော အာစာရော။ ကာယံ
 ကော၊ သော။ အဝီတိက္ကမော၊ ၎င်း။ ပေ။ အယံ၊ ဤ ကာယံက အဝီက္ကမစသည်ကို။
 အာစာရော ဝုစ္စတိ။ သဗ္ဗောပိ၊ သော။ သီလသံဝရော၊ သီလကို စောင့်စည်းခြင်း
 သည်။ ဝါ၊ သီလကို စောင့်စည်းကြောင်း စေတနာသည်။ အာစာရော၊ အာစာရ
 တည်း။ ဣမ၊ ဤ သာသနာတော်၌။ ဧကစ္စော၊ အချို့ရဟန်းသည်။ ဝေဠုဒါနေ
 န၊ ဝါးပေးခြင်းဖြင့်။ ဇီဝိကံ၊ အသက်မွေးခြင်းကို။ န ကပ္ပေတိ၊ မပြု။ ပေ။ အညတရ
 ညတရေန ဗုဒ္ဓပဋိကုဋ္ဌေန၊ မိစ္ဆာအာဇီဝေန၊ ဖြင့်။ ဇီဝိကံ န ကပ္ပေတိ။ အယံ၊ ဤ
 မိစ္ဆာဇီဝဖြင့် အသက်မမွေးခြင်းကို။ အာစာရော ဝုစ္စတိ။

၅၁၄။ ဂေါစရောတိ၊ ကား။ ဂေါစရော၊ သင့်သော ကျက်စားရာသည်။
 အတ္ထိ။ အဂေါစရော၊ မသင့်သော ကျက်စားရာသည်။ အတ္ထိ။ တတ္ထ၊ ထိုဂေါစရ
 အဂေါစရ ၂-ပါးတို့တွင်။ ကတမော အဂေါစရော။ ဣမ၊ ဤ သာသနာတော်၌။
 ဧကစ္စော၊ အချို့ရဟန်းသည်။ ဝေသိယာဂေါစရောဝါ၊ ပြည့်တန်ဆာမဟူသော
 ကျက်စားရာ ရှိသည်သော်လည်း။ ဟောတိ။ ဝိဝေါဂေါစရောဝါ၊ လင်သေ
 လင်ပြတ် တခုလပ် မုဆိုးမဟူသော ကျက်စားရာရှိသည်သော်လည်း။ (ဟောတိ)။
 ထုလ္လကမာရိဂေါစရောဝါ၊ ကိလေသာထူပြော အပျိုစင်ဟူသော ကျက်စားရာ
 ရှိသည်သော်လည်း။ (ဟောတိ)။ ပဏ္ဍကဂေါစရောဝါ၊ ပဏ္ဍုက်ဟူသော ကျက်
 စားရာရှိသည်သော်လည်း။ (ဟောတိ)။ ဘိက္ခုနိဂေါစရောဝါ၊ ဘိက္ခုနိဟူသော
 ကျက်စားရာရှိသည်သော်လည်း။ (ဟောတိ)။ ပါနာဂါရဂေါစရောဝါ၊ သေရည်

အရက်ဆိုင်ဟူသော ကျက်စားရာရှိသည်သော်လည်း။ (ဟောတိ)။ ရာဇဟိဝါ၊
 မင်းတို့နှင့်သော်၎င်း။ ရာဇမဟာမတ္တဟိဝါ၊ မင်း၏ အမတ်ကြီးတို့နှင့်သော်၎င်း။
 တိတ္ထိယေဟိဝါ၊ တိတ္ထိယနှင့်သော်၎င်း။ တိတ္ထိယ သာဝကေဟိဝါ၊ တိတ္ထိတို့၏
 သာဝကတို့နှင့် သော်၎င်း။ အနန္တလောမိကေန၊ သုံးပါးသော သိက္ခာတို့အား
 မလျော်သော။ သံသဂ္ဂေန၊ ရောနှောခြင်းဖြင့်။ သံသဋ္ဌော၊ ရောနှောသည်။ ဟုတော။
 ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ ဝါ ပန၊ သည်သာမကသေး။ အဿဒ္ဓါနိ၊ ရတနာ ၃-ပါးတို့၌
 ယုံကြည်ခြင်းမရှိကုန်သော။ အပ္ပသန္နာနိ၊ ရတနာသုံးပါးတို့၌ ကြည်ညိုခြင်း မရှိ
 ကုန်သော။ အနောပါနဘူတာနိ၊ ဘိက္ခုသံဃာ၏ ရေတွင်း ရေကန် သဘွယ်
 ဖြစ်၍ ဖြစ်သည်မယုတ်ကုန်သော။ အက္ကောသက ပရိဘာသကောနိ၊ ဆဲရေးတတ်
 ဘေးကိုပြု၍ ခြိမ်းခြောက်တတ်ကုန်သော။ ဘိက္ခုနီ၊ ရဟန်းတို့၏၎င်း။ ဘိက္ခုနီနံ၊
 ရဟန်းမတို့၏၎င်း။ ဥပါသကာနံ၊ ဥပါသကာတို့၏၎င်း။ ဥပါသိကာနံ၊ ဥပါသိ
 ကာမတို့၏၎င်း။ အနတ္တကာမာနံ၊ အကျိုးကိုမလိုလားကုန်သော။ ဝါ၊ အကျိုးမဲ့ကို
 လိုလားကုန်သော။ အဗေသုကကာမာနံ၊ ချမ်းသာကို မလိုလားကုန်သော။ ဝါ၊
 ချမ်းသာမဲ့ကို လိုလားကုန်သော။ အယောဂက္ခေမ ကာမာနံ၊ ယောဂ ၄-ပါး
 တို့ဖြင့် ဘေးတို့၏ကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်ကို မလိုလားကုန်သော။ ယာနိ တာနိ ကုလ္လာနိ၊
 အကြင် အမျိုးတို့သည်။ ဝါ၊ အကြင် အမျိုးအိမ်တို့သည်။ (သန္တိ)။ တထာရူပါနိ၊
 ထိုသို့သဘောရှိကုန်သော။ ကုလ္လာနိ၊ အမျိုးတို့ကို။ ဝါ၊ အမျိုးအိမ်တို့ကို။ သေ
 ဝတိ၊ မှီဝဲ၏။ ဘဇတိ၊ ဆည်းကပ်၏။ ပယိရူပါသတိ၊ အဖန်ဖန် ချဉ်းကပ်၏။
 အယံ၊ ဤ ဝေသိယာစသည် ရာဇစသည် အဿဒ္ဓကုလစသည်ကို။ အဂေါစရော၊
 မသင့်သော ကျက်စားရာအရပ် ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။

တတ္ထ၊ ထို ဂေါစရ အဂေါစရ ၂-ပါးတို့တွင်။ ကတဗော ဂေါစရော။ ဣဇ
 ကေစ္စော၊ ဝေသိယာဂေါစရော၊ သည်။ န ဟောတိ။ [ဤသို့စသည်ဖြင့် အဂေါစရ
 ၏ ပြောင်းပြန်ပေးပါ။ ထူးသော်ပုဒ်များကား....] ကာသ ဝပဇ္ဇောတာနိ၊ ဘိက္ခု
 ဘိက္ခုနီတို့ဝတ်ရုံအပ်သော သင်္ကန်းပေါ်တို့ဖြင့် တောက်ပြောင်ခြင်းရှိကုန်သော။
 ဣသိဝါတ၊ ပဋိဝါတာနိ၊ ဘိက္ခု ဘိက္ခုနီဟူသော ဣသိတို့၏ သင်္ကန်းလေ၊
 ကွေးခြင်း ဆန့်ခြင်း စသည်တို့ကြောင့်ဖြစ်သော ကိုယ်၏လေအားဖြင့် ဆန့်ကျင်
 ဘက် တိုက်ခတ်အပ်သော လေရှိကုန်သော။ ဝါ၊ ဘိက္ခု ဘိက္ခုနီဟူသော ဣသိ
 တို့၏ သင်္ကန်းလေ၊ ကွေးခြင်း ဆန့်ခြင်းစသည်တို့ကြောင့် ဖြစ်သော ကိုယ်၏လေ
 တို့သည် ခါလွင့်အပ်သော မကောင်းမှု အညစ်အကြေးရှိကုန်သော။ ပေ။ ယာနိ
 တာနိ ကုလ္လာနိ (သန္တိ)။ ပေ။ အယံ၊ ဤ န ဝေသိယာစသည်၊ န ရာဇစသည်၊ သဒ္ဓ
 ကုလစသည်ကို။ ဂေါစရော၊ ကျက်စားရာအရပ်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။ ဣမိနာ အာစာရေန
 စ၊ ဤ အာစာရနှင့်၎င်း။ ဣမိနာ ဂေါစရေန၊ ဤ ကျက်စားရာအရပ်နှင့်၎င်း။ ဥပေ
 တော။ ပေ။ သမန္တာဂတော ဟောတိ။ တေန အာစာရ ဂေါစရသမ္ပန္နောတိ ဝုစ္စတိ။

ဝိဘင်း]

၁-သုတ္တန္တဘဝဇနိယနည်း

၆၃၉

၅၁၅။ အဏုမတ္တသု ဝဇ္ဇေသု ဘယဒဿာဝီတိ၊ ဟူသော။ တတ္ထ၊ ထိုပါဠိ ရပ်၌။ အဏုမတ္တာ၊ အဏုမ္မ အတိုင်း အရှည်ရှိသော။ ဝဇ္ဇော၊ အပြစ်တို့ဟူသည်။ ကတမေ၊ တို့နည်း။ အပ္ပပတ္တကာနိ၊ နည်းသောအတိုင်း အရှည်ရှိကုန်သော။ သြရ မတ္တကာနိ၊ နောက်ဆုံး၌ဖြစ်သော အတိုင်း အရှည်ရှိကုန်သော။ ဝါ၊ ညံသော အတိုင်း အရှည်ရှိကုန်သော။ လဟုသာနိ၊ ပေါ့ကုန်သော။ လဟုသမ္ပတာနိ၊ ပေါ့ကုန်သောအပြစ်ဟု သမုတ်အပ်ကုန်သော။ သံယမကရဏီယာနိ၊ ကိုယ်နှုတ် တို့ကို စောင့်စည်းခြင်းမျှဖြင့် ပြုဆိုက်သော ကုစားခြင်း ရှိကုန်သော။ ဘါ၊ ကိုယ် နှုတ်တို့ကို စောင့်စည်းခြင်းမျှဖြင့် ပယ်ရှားထိုက်ကုန်သော။ [ဤနောက်နည်းသည် ဋီကာနည်း။]

သံဝရကရဏီယာနိ၊ စိတ်ကိုစောင့်ရှောက်ခြင်းမျှဖြင့် ပြုထိုက်သော ကုစား ခြင်းရှိကုန်သော။ ဝါ၊ စိတ်ကို စောင့်ရှောက်ခြင်းမျှဖြင့် ပယ်ရှားထိုက်ကုန်သော။ (တနည်း) သံဝရကရဏီယာနိ၊ ဣန္ဒြိယသံဝရသီလဖြင့် ပြုထိုက်သောကုစားခြင်း ရှိကုန်သော။ ဝါ၊ ဣန္ဒြိယသံဝရသီလဖြင့် ပယ်ရှားထိုက်ကုန်သော။ စိတ္တုပ္ပါဒ ကရဏီယာနိ၊ စိတ်ဖြစ်ခြင်းမျှဖြင့် ပြုထိုက်သော ကုစားခြင်းရှိကုန်သော။ ဝါ၊ စိတ်ဖြစ်ခြင်းမျှဖြင့် ပယ်ရှားထိုက်ကုန်သော။ မနသိကာရပဋိဗ္ဗဋ္ဌာနိ၊ နှလုံးသွင်း ခြင်းနှင့် စပ်ကုန်သော။ ယာနိ၊ ကာနိ ဝဇ္ဇာနိ (သန္တိ)။ ဣမေ၊ ဤအပြစ်တို့ကို။ အဏုမတ္တာ၊ ကုန်သော။ ဝဇ္ဇော၊ တို့ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ဣတိ၊ ဤသို့အလားတူဖြစ်ကုန် သော။ အဏုမတ္တေသု၊ ကုန်သော။ ဣမေသု ဝဇ္ဇေသု၊ ဤအပြစ်တို့၌။ ဝဇ္ဇဒဿာဝီ စ၊ အပြစ်အားဖြင့် ရှုလေ့ရှိသည်၎င်း။ ဝါ၊ အပြစ်ဟု ရှုလေ့ရှိသည်၎င်း။ ဘယ ဒဿာဝီစ၊ ဘေးအားဖြင့် ရှုလေ့ရှိသည်၎င်း။ အာဒိနဝဒဿာဝီစ၊ ဤဘဝ၌ ကဲ့ရဲ့ခြင်းကို ဆောင်တတ်၊ နောက်ဘဝ၌ မကောင်းကျိုးကို ပေးတတ်၊ အထက် ဖြစ်သော စူးနစ်အစရှိသော ဂုဏ်တို့၏ အန္တရာယ်ကို ပြုတတ်၊ နှလုံးမသာယာ ခြင်းကို ဖြစ်စေကတ်သော အပြစ်အားဖြင့် ရှုလေ့ရှိသည်၎င်း။ ဝါ၊ အပြစ်ဟု ရှုလေ့ရှိသည်၎င်း။ နိဿရဏဒဿာဝီစ၊ ထို အဏုမ္မ အတိုင်း အရှည်ရှိသော အပြစ်၌ ထွက်မြောက်ကြောင်း ထွက်မြောက်ရာကို ရှုလေ့ရှိသည်၎င်း။ ဟောတိ။ တေန အဏုမတ္တေသု ဝဇ္ဇေသု ဘယဒဿာဝီတိ ဝုစ္စတိ။

၅၁၆။ သမာဒါယ သိက္ခတိ သိက္ခာပဒေသုတိ၊ ဟူသော။ တတ္ထ၊ ထိုပါဠိ ရပ်၌။ ကတမေ၊ အဘယ်သည်။ သိက္ခာ၊ သိက္ခာမည်သနည်း။ သိက္ခာ၊ သိက္ခာ တို့သည်။ ဘိက္ခုနီ၊ တို့၏။ ဘိက္ခုသိက္ခာ၊ ဘိက္ခုတို့ကျင့်ထိုက်သောသိက္ခာ၎င်း။ ဘိက္ခုနီနိ၊ တို့၏။ ဘိက္ခုနီသိက္ခာ၊ ဘိက္ခုနီတို့ ကျင့်ထိုက်သော သိက္ခာ၎င်း။ ဥပါသကာနိ၊ တို့၏။ ဥပါသကသိက္ခာ၊ ဥပါသကာတို့ ကျင့်ထိုက်သော သိက္ခာ ၎င်း။ ဥပါသိကာနိ၊ တို့၏။ ဥပါသိကသိက္ခာ၊ ဥပါသိကာတို့ ကျင့်ထိုက်သော သိက္ခာ၎င်း။ (ဣတိ၊ သို့။) စတဿော၊ လေးပါးတို့တည်း။ ဣမေ၊ ဤသိက္ခာတို့ကို။

သိက္ခာယော၊ တို့ဟူ၍။ ဝုတ္တန္တိ။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမာသု သိက္ခာသု၊ 'ထို့၌။ သဗ္ဗေန၊ အလုံးစုံသော 'ဆောက်တည်ခြင်းဖြင့်။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသောသိက္ခာကို။ သဗ္ဗထာ၊ အလုံးစုံကျင့်ထိုက်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသောသိက္ခာကို။ အသေသံ၊ မကြွင်းအောင်။ နိဿယံ၊ လွန်ကျူးမှု၏အစွမ်းဖြင့်သင့်ရောက်သော အာပတ်ကို ကုစားသောအားဖြင့် အကြွင်းမရှိအောင်။ သမာဒါယ၊ ယူ၍။ ဝါ၊ ဆောက်တည်၍။ ဝုတ္တတိ၊ ၏။ တေနသမာဒါယသိက္ခတိ သိက္ခာပဒေသုတိ ဝုတ္တတိ။

၅၁၇။ ဣန္ဒြိယေသု ဂုတ္တဒ္ဓါရောတိ၊ ကား။ ဣန္ဒြိယေသု ဂုတ္တဒ္ဓါရတာ၊ သည်။ အတ္ထိ။ အဂုတ္တဒ္ဓါရတာ၊ သည်။ အတ္ထိ။ တတ္ထ၊ ကတမာ ဣန္ဒြိယေသု ဂုတ္တဒ္ဓါရတာ၊ [“စက္ခုနာ ရူပံ” စသော ပုဒ်တို့၏အနက်ကို ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော် သုတ္တန္တိက ဒုက နိက္ခေပဉ္စဂဏ်း၊ သီလက္ခန္ဓပါဠိတော် သာမညဖလသုတ် ဣန္ဒြိယ သံဝရဉ္စဂဏ်း ပေးခဲ့ပြီ။]

၅၁၈။ [“ဘောဇနေ မတ္တညူတာ ” စသော ပုဒ်တို့၏ အနက်ကိုလည်း ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော် သုတ္တန္တိကဒုကနိက္ခေပဉ္စဂဏ် ပေးခဲ့ပြီ။]

၅၁၉။ [“ပုဗ္ဗရတ္တာ ပရရတ္ထံ” စသည်ကို ရွှေမာကိကာ၌ ပေးခဲ့ပြီ။] ဣစ တိက္ခုဒ္ဓိဝသံ၊ နေအခါ၌။ စက်မေန၊ စကြံသွားခြင်းဖြင့်ဂဏ်း။ နိသဇ္ဇာယ၊ ထိုင်ခြင်းဖြင့်ဂဏ်း။ အာဝရဏီယေဟိ၊ ကုသိုလ်တရားတို့ကို ပိတ်ဆို့တားမြစ် တတ်ကုန်သော။ ဓမ္မေဟိ၊ နိဝရဏတရားတို့မှ။ ဝါ၊ အလုံးစုံသောအကုသိုလ် တရားတို့မှ။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ ပရိသေသဇေတိ၊ ထက်ဝန်းကျင်စင်ကြယ်စေ၏။ ဝါ၊ သုခံသင်၏။ ရတ္တိယာ၊ ည၌၏။ ပဌမယာမံ၊ ပဌမယာမံ၌။ ပေ။ ရတ္တိယာ၊ ၏။ မဇ္ဈိမ ယာမံ၊ မဇ္ဈိမယာမံ၌။ ဒက္ခိဏေန၊ လကျောဖြစ်သော။ ပဿေန၊ နံပါးဖြင့်။ ပါဒေ၊ လကျောခြေပေါ်၌။ ပါဒံ၊ လက်ဝဲခြေကို။ အစွာဓာယ၊ အနည်းငယ်လွန်အောင် ထား၍။ သတော၊ မပြတ်မလပ် အမှတ်ရသည်။ သမ္ပဇာနေ၊ ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့်သိသည်။ (ဟုတွာ)။ ဥဋ္ဌာနသညံ၊ ထချိန်၌ သညာကို။ မနုသိ ကရိတွာ၊ ၍။ သိဟသေယံ၊ ခြင်္သေ့၏အိပ်ခြင်းနှင့်တူသော အိပ်ခြင်းကို။ ဝါ၊ မြတ်သောအိပ်ခြင်းကို။ ကပ္ပေတိ၊ ပြု၏။ ရတ္တိယာ ပဋ္ဌိမယာမံ၊ ပစ္စုပ္ပံယာ၊ အိပ်ရာမှထ၍။ ပေ။ ပရိသေသဇေတိ။ ဝေ။ သိက္ခု။ ပေ။ အနုယုတ္တော(ဟောတိ)။

၅၂၀။ သာတစ္ဆန္တိ၊ ကား။ စေတသိကော၊ စိတ်၌ဖြစ်သော။ ယောဝီရိယာ ရမ္မော၊ အကြင်ဝီရိယဟူသော အားထုတ်ခြင်းသည်။ (အတ္ထိ။ ဣဒံ၊ ဤသို့သော ဝီရိယသည်။ သာတစ္ဆံ၊ မည်၏။) ပေ။ ယော'သမ္မာဝါယာမော၊ အကြင် ဓမ္မောကံ မပြန် မှန်ကန်သော (နိယျာနိကဖြစ်သည့်အတွက်) 'ကောင်းသော ဝီရိယသည်။ (အတ္ထိ။ ဣဒံ၊ ဤသို့သောဝီရိယသည်။ သာတစ္ဆံ၊ မည်၏။) [ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော် စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ ဓမ္မဝဂ္ဂောနိနိဒ္ဒေသ ဝီရိယိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသကိုကြည့်၍ 'ပေယျာလ ကိုဖော်မေးပါ။]

၅၂၁။ နေပက္ကံတိ၊ ကား။ ယာ ပညာ၊ အကြင် ထိုထို အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို ထင်ရှားစေတတ်သော သဘောသည်။ (တနည်း) ယာ ပညာ၊ အကြင် ရုပ် နှစ် တရားတို့ကို အနိစ္စသောအပြားအားဖြင့် သိတတ်သော သဘောသည်။ (အတ္ထိ။ ဣဒံ ဤသို့သောပညာသည်။ နေပက္ကံ၊ မည်၏။) ယာ ပဇာနနာ၊ အကြင်အပြား အားဖြင့်သိခြင်းသည်။ (အတ္ထိ။ ဣဒံ နေပက္ကံ)။ ပေ။ အမောဟော၊ မတွေ့ဝေတတ် (မတွေ့ဝေကြောင်းဖြစ်) သော။ ဝါ၊ မောဟဇနိယကျင့်ဘက်ဖြစ်သော။ ယော မေ့ဝိစယော၊ အကြင် သစ္စာ ၄-ပါး တရားတို့ကို စိစစ်တတ်သောသဘောသည်။ (အတ္ထိ။ ဣဒံ နေပက္ကံ)။ ယာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ အကြင် မဖောက်မပြန် မှန်ကန်သော နိယျာနိကကုသလဖြစ်သော ဒိဋ္ဌိသည်။ (အတ္ထိ။ ဣဒံ နေပက္ကံ)။ [မေ့သင်္ကဏ် ပါဠိတော်၊ စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ မေ့ဝေတ္တာနနိဒ္ဒေသ ပညိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသကို ကြည့်၍ ပေယျာလကို ဖော်ပေးပါ။]

၅၂၂။ ဗောဓိပက္ခိကာနံ။ ပေ။ မနုယုတ္တောတိ၊ ဟူသော။ တတ္ထ၊ ထို ပါဠိရပ် နှ့်။ ကတမေ၊ အဘယ်တရားတို့သည်။ ဗောဓိပက္ခိကာ၊ မဂ်ဉာဏ်၏ အဖို့တွင် ပါဝင်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ ထို့နည်း။ သတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂါ၊ ၎င်း။ ပေ။ ဥပေက္ခာ- သမ္ပောဇ္ဈင်္ဂါ၊ ၎င်း။ (ဣတိ၊ သို့)။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ တို့သည်။ (သန္တိ၊ ကုန်၏။) ဣမေ ဤဗောဇ္ဈင်္ဂတို့ကို။ ဗောဓိပက္ခိကာ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တရားတို့ဟူ၍။ ဝုစ္ဆန္တိ၊ ဣတိ၊ သို့။ ဗောဓိပက္ခိကေ၊ ကုန်သော။ တေ ဓမ္မေ၊ ထို ဗောဇ္ဈင်္ဂတရားတို့ကို။ အာသေဝတိ၊ အဖန်တလဲလဲ မှီဝဲ၏။ ဘာဝေတိ၊ မိမိ သန္တာန်၌ ဖြစ်စေ၏။ ပါ၊ တိုးပွားစေ၏။ ဗဟုလိကရောတိ၊ ကြိမ်ဖန်များစွာ အလေ့အလာပြု၏။ ကေန၊ ကြောင့်။ ဗောဓိပက္ခိကာနံ။ ပေ။ မနုယုတ္တောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္ဆတိ။

၅၂၃။ ကထဉ္စ၊ သို့လျှင်။ ဘိက္ခု၊ အဘိက္ကန္တေ၊ ရွှေ့ဆို သွားခြင်း၌၎င်း။ ဝါ၊ ရွှေ့တိုးခြင်း၌၎င်း။ ပဋိက္ကန္တေ၊ ပြန်ခြင်း၌၎င်း။ ဝါ၊ နောက်သို့ ဆုတ်ခြင်း ခြင်း။ သမ္ပဇာနကာရီ၊ ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သောဉာဏ်ဖြင့် အဘိက္ကန္တ ပဋိက္ကန္တကို ပြုလေ့ရှိသည်။ ဝါ၊ သမ္ပဇာနကို အသုံးပြုလေ့ရှိသည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ အာလောကိတေ၊ ရွှေ့သို့ကြည့်ခြင်း၌၎င်း။ ဝိလောကိတေ၊ ဆေးစောင်းအရပ်ကို ကြည့်ခြင်း၌၎င်း။ ဝါ၊ ရွှေ့ရှုကြည့်အပ်သော အရပ်သို့ အစဉ်လိုက်သော ဆေးအရပ်ကို ကြည့်ခြင်း၌၎င်း။ သမ္ပဇာနကာရီ၊ ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သောဉာဏ်ဖြင့် အာလောကိတ ဝိလောကိတကို ပြုလေ့ ရှိသည်။ ဝါ၊ သမ္ပဇာနကို အသုံးပြုလေ့ရှိသည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ သမဉ္စိတေ (သမိဉ္စိတေ)၊ လက်ခြေတို့ကို ကွေးခြင်း၌၎င်း။ ပဿာရိတေ၊ လက်ခြေတို့ကို ဆန့်ခြင်း၌၎င်း။ သမ္ပဇာနကာရီ၊ ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သော ဉာဏ်ဖြင့် သမဉ္စိတ ပဿာရိတကို ပြုလေ့ရှိသည်။ ဝါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။

သံဃာဋီပတ္တစိဝရဓာရဏေ၊ သင်္ကန်းကြီး၊ သပိတ်၊ ကေသီ၊ သင်းပိုင်ကို ဆောင်
ခြင်း၌။ သမ္ပဇာနကာရီ၊ ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သောဉာဏ်ဖြင့်
သံဃာဋီပတ္တစိဝရဓာရဏကို ပြုလေ့ရှိသည်။ ဝါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။
အသိတေ၊ စားဘွယ်ကို စားခြင်း၌၎င်း။ ပီတေ၊ သောက်ဘွယ်ကို သောက်ခြင်း
၌၎င်း။ ခါယိတေ၊ ခဲဘွယ်ကို ခဲခြင်း၌၎င်း။ သာယိတေ၊ သာယာဘွယ်ကို
သာယာခြင်း၌၎င်း။ သမ္ပဇာနကာရီ၊ ကောင်းစွာအပြားအားဖြင့် သိတတ်သော
ဉာဏ်ဖြင့် အသိတ ပီတ ခါယိတ သာယိတကို ပြုလေ့ရှိသည်။ ဝါ၊ သည်။
ဟောတိ၊ နည်း။ ဥစ္စာရပဿာဝကမ္ပေ၊ ကျင်ကြီးစွန့်မှုကျင်ငယ်စွန့်မှု၌။ သမ္ပဇာန-
ကာရီ၊ ကောင်းစွာအပြားအားဖြင့် သိတတ်သောဉာဏ်ဖြင့် ဥစ္စာရပဿာဝကမ္ပ
ကို ပြုလေ့ရှိသည်။ ဝါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ ဂတေ၊ သွားခြင်း၌၎င်း။ ဌိတေ၊
ရပ်ခြင်း၌၎င်း။ နိသိန္ဓေ၊ ထိုင်ခြင်း၌၎င်း။ သုတ္တေ၊ အိပ်ခြင်း၌၎င်း။ (အိပ်ခါနီး၌
၎င်း)။ ဇာဂရိတေ၊ နိုးခြင်း၌၎င်း။ ဘာသိတေ၊ ပြောဆိုခြင်း၌၎င်း။ တုဏှိဘာဝေ၊
ဆိတ်ဆိတ်၏အဖြစ်၌၎င်း။ သမ္ပဇာနကာရီ၊ ကောင်းစွာအပြားအားဖြင့် သိတတ်
သောဉာဏ်ဖြင့် ဂတ စသည်ကို ပြုလေ့ရှိသည်။ ဝါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။
[“ဣဓ ဘိက္ခု သတော သမ္ပဇာနော အတိက္ကမတိ” စသော ဝိသဇ္ဇနဝါကျ
လွယ်ပြီ။]

၅၂၄, ၅၂၅။ [ဤပုဒ်တို့ကို ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော်၊ စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ - ဓမ္မ
ဝတ္ထာနနိဒ္ဒေသ၊ သတိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ၊ ပညိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသတို့၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ။]

၅၂၆။ ဝိဝိတ္တံတိ၊ ကား။ သန္တိကေ၊ အနီး၌။ သေနာသနံ၊ ကျောင်းသည်။
စေပိ ဟောတိ၊ အကယ်၍ပင် ဖြစ်စေဦးတော့။ စ၊ ထိုသို့ပင်ဖြစ်ပါသော်လည်း။
တံ၊ ထို့ကျောင်းသည်။ ဂဟဋ္ဌေဟိ၊ လူတို့ဖြင့်၎င်း။ ပဗ္ဗဇိတေဟိ၊ ရသေ့ရဟန်းတို့
ဖြင့်၎င်း။ အနာကိဏ္ဍံ၊ မရောပြွမ်း။ တေန၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထို့ ကျောင်းသည်။
ဝိဝိတ္တံ၊ မည်၏။ ဒုဓေ၊ အဝေး၌။ သေနာသနံ၊ ကျောင်းသည်။ စေပိ ဟောတိ၊
အကယ်၍မူလည်း ဖြစ်စေဦးတော့။ စ၊ သော်လည်း။ တံ၊ သည်။ ဂဟဋ္ဌေဟိ
ပဗ္ဗဇိတေဟိ အနာကိဏ္ဍံ။ တေန တံ ဝိဝိတ္တံ။

၅၂၇။ သေနာသနံတိ၊ ကား။ မဉ္ဇောပိ၊ ညောင်စောင်းသည်လည်း။ သေနာ-
သနံ၊ သေနာသနတည်း။ ပေ၊ ဝေဠုဂုဗ္ဗေပိ၊ ဝါးရုံသည်လည်း။ သေနာသနံ၊
တည်း။ ဝါ ပန၊ သည်သာမကသေး။ ယတ္ထ၊ အကြင်အရပ်၌။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းတို့
သည်။ ပဋိက္ကမန္တိ၊ ရှေး၌ ကပ်ဝင်ကြကုန်၏။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော။ ဧတံ၊ ဤကပ်
ဝင်ရာအရပ်သည်။ သေနာသနံ၊ တည်း။ [ဝိဟာရစသော ၃-ပုဒ်၏အနက်ကို စူဠ-
ဝဂ္ဂပါဠိတော်၊ သေနာသနက္ခန္ဓက ဝိဟာရနုဇာနနကထာ၌ ရေးခဲ့ပြီ။ အရှေ့၊
ပြအိုး။ မာဠော၊ တန်ဆောင်း။ လေဏံ၊ လိုဏ်။ ဂဟာ၊ ဂူ။ ဂူကမ္ပမူလံ၊ သစ်ပင်၏
အနီးအောက်။ ကြင်းပုဒ်များ လွယ်ပြီ။]

ဝိဘင်း]

၁-သုတ္တန္တဘင်္ဂနိယနည်း

၆၄၃

၅၂၀။ ဝိဝိတ္တံ သေနာသနံ ဘဇတိတိ၊ ကား။ ဝိဝိတ္တံ၊ ရဟန်းရှင်လူခပ်သိမ်း သူတို့မှ ကင်းဆိတ်သော။ ဣမံ သေနာသနံ၊ ဤကျောင်းသို့။ ဘဇတိ၊ ကပ်ရောက် ၏။ သမ္ဘဇတိ၊ အလွန်မွေ့လျော်သည်၏အဖြစ်ဖြင့် ကောင်းစွာ ကပ်ရောက်၏။ သေဝတိ၊ အမြဲနေသည်၏အဖြစ်ဖြင့်မှီဝဲ၏။ နိသေဝတိ၊ မပျင်းမရိ ကောင်းစွာ မှီသည်ဖြစ်၍ မှီဝဲ၏။ သံသေဝတိ၊ ကျောင်း၌ပြုလိုက်သော ကျင့်ဝတ်ကို ပြီးစီး စေလျက် ကောင်းစွာမှီဝဲ၏။ တေန ဝိဝိတ္တံ သေနာသနံ ဘဇတိတိ ဝုစ္စတိ။

၅၂၁။ အရညန္တိ၊ ကား။ ဣန္ဒြိယာ၊ တံခါး ခုံမှ။ ဗဟိ၊ အပြင်ဘက်သို့။ နိက္ခမိတော၊ ထွက်၍။ (ယံ၊ အကြင်အရပ်သည်။ အတ္ထိ)။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော။ ဧတံ၊ ဤအရပ်သည်။ အရညံ၊ အရည မည်၏။

၅၂၂။ ရုက္ခမူလန္တိ၊ ကား။ ရုက္ခမူလံယေဝ၊ သစ်ပင်၏အနီး အောက်သည် ပင်။ ရုက္ခမူလံ၊ ရုက္ခမူလ မည်၏။ ပေ။ ပလာလပုဉ္ဇောယေဝ၊ အပုံအလယ် ကောက်ရိုးဖယ်၍ လိုက်ငယ်တမျိုး ကောက်ရိုးပုံသည်ပင်။ ဝါ၊ ချပ်ပိတ်ပေါင်း တွင်၊ ကောက်ရိုးတင်၍၊ နေချင်ဘယ်တမျိုး၊ ကောက်ရိုးအုံသည်ပင်။ ပလာလ- ပုဉ္ဇော။ [မြှုပ်ထားသော ပုဒ်တို့ကို သိလက္ခဏ်ပါဠိတော်၊ သမညဗလသုတ်၊ နိဝရဏပုဟာနကထာကို ကြည့်၍ပေးပါ။]

၅၂၃။ ဝနပတ္တန္တိ ဧတံ၊ ဝနပတ္တဟူသော ဤအမည်သည်။ ဇူရာနံ၊ ဝေးကုန် သော။ သေနာသနာနံ၊ ကျောင်းတို့၏။ အဓိဝစနံ၊ အမည်တည်း။ ဝနပတ္တန္တိ ဧတံ၊ သည်။ ဝနသဏ္ဌာနံ၊ တောအုပ်ဖြစ်ကုန်သော။ သေနာသနာနံ၊ ကျောင်း တို့၏။ အဓိဝစနံ၊ အမည်တည်း။ ပေ။ ဘိသနကာနံ၊ ကြောက်စေတတ်ကုန်သော။ ဝါ၊ ချောက်လှန့်တတ်ကုန်သော။ ပေ။ သလောမဟံသာနံ၊ မွေးညင်းတို့၏ ရှင်ခြင်း နှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သော။ ဝါ၊ ကြက်သီးမွေးညင်း ထခြင်းနှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သော ။ ပေ။ ပရိယန္တာနံ၊ အစွန်၌ဖြစ်ကုန်သော။ ပေ။ န မနုဿူပစာရာနံ၊ လူတို့၏ လှည့်လည် သွားလာရာအရပ် မဟုတ်ကုန်သော။ ပေ။ ဇုရတိသမ္ဘ ဝါနံ၊ ရုအပ် ဆောဝိဝေက အသာဒ မရှိသူတို့သည် မလွမ်းမိုးအပ်၊ မလွမ်းမိုးနိုင် ကုန်သော။ သေနာသနာနံ အဓိဝစနံ။

၅၂၄။ အပ္ပသဒ္ဓန္တိ၊ ကား။ သေနာသနံ၊ ကျောင်းသည်။ သန္တိကေ၊ အနီး၌။ စေပိ ဟောတိ၊ အကယ်၍မူလည်း ဖြစ်အံ့။ (ဝေံသတိ)။ တံ စ၊ ထိုကျောင်းသည် လည်း။ ဂဟဠေဟိ၊ လူတို့ဖြင့်၎င်း။ ပဗ္ဗဇိတေဟိ၊ ရသေ့ရဟန်းတို့ဖြင့်၎င်း။ အနာ- ကိဏ္ဍံ၊ မရောပြွမ်း။ တေန၊ ထို့ ကြောင့်။ တံ၊ ထိုကျောင်းသည်။ အပ္ပသဒ္ဓံ၊ မည်၏။ သေနာသနံ၊ ကျောင်းသည်။ ဇူရေ၊ အဝေး၌။ စေပိ ဟောတိ၊ တော။ (ဝေံသတိ)။ တံ စ၊ ထိုကျောင်းသည်လည်း။ ဂဟဠေဟိ၊ တို့ဖြင့်၎င်း။ ပဗ္ဗဇိတေဟိ၊ တို့ဖြင့်၎င်း။ အနာကိဏ္ဍံ၊ တေန၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထိုကျောင်းသည်။ အပ္ပသဒ္ဓံ။

၅၃၃။ အပ္ပနိစ္ဆေသန္တိ၊ ကာမံ ယဒေဝ တံ၊ အကြင်သို့သော ကျောင်း သည်ပင်။ အပ္ပသန္တံ၊ လူသံမရှိ။ တဒေဝ တံ၊ ထိုကဲ့သို့သော ကျောင်းသည်ပင်။ အပ္ပနိစ္ဆေသံ၊ မြို့ရွာ တွန်သံမရှိ။ ယဒေဝတံ၊ သည်ပင်။ အပ္ပနိစ္ဆေသံ၊ မြို့ရွာ တွန်သံမရှိ။ တဒေဝတံ၊ သည်ပင်။ ဝိဇနဝါတံ၊ လူအပေါင်းတို့၏ ကိုယ်လေမှု ကင်း၏။ (တနည်း) ဝိဇနဝါဒံ၊ ကျောင်းတိုက်အတွင်း၌နေသော လူတို့၏စကား ပြောသံမရှိ။ ယဒေဝ တံ၊ သည်ပင်။ ဝိဇနဝါတံ၊ ၏။ (တနည်း) ဝိဇနဝါဒံ၊ ၏။ တဒေဝတံ၊ သည်ပင်။ မနုဿရာဟဿေယျကံ၊ လူတို့၏ဆိတ်ကွယ်ရာအရပ်၌ ဖြစ်သော အမှုအရာကို ပြခြင်းငှါထိုက်၏။ ယဒေဝတံ၊ သည်ပင်။ မနုဿရာဟ- ဿယျကံ၊ ထိုက်၏။ တဒေဝတံ၊ သည်ပင်။ ပဋိသလ္လာနုသာရပုံ၊ တပါးတည်း ကိန်းအောင်းခြင်းငှါ လျှောက်ပတ်၏။

၅၃၄။ အရညဂတော ဝါ၊ ပေ။ သုညာဂါရဂတောဝါတိ၊ ကာမံ၊ အရည- ဂတော ဝါ၊ တော၌ရောက်သည်သော်လည်း။ ဟောတိ၊ ရုက္ခမူလဂတော ဝါ၊ သစ်ပင်၏အနီး အောက်၌ ရောက်သည်သော်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ သုညာဂါရ- ဂတောဝါ၊ ဆိတ်ငြိမ်သောကျောင်း၌ ရောက်သည်သော်လည်း။ ဟောတိ။

၅၃၅။ နိသိဒ္ဓတံ ပလ္လကံ၊ အာဘုဇိတုတိ၊ ကာမံ၊ ပလ္လကံ၊ ထက်ဝယ် တင်ပလ္လင်ကို။ အာဘုဇိတု၊ ဖွဲ့ခွေ၍။ (တနည်း) ပလ္လကံ၊ အာဘုဇိတု၊ တင်ပလ္လင်ခွေ၍။ နိသိဒ္ဓော၊ ထိုင်နေသည်။ ဟောတိ။

၅၃၆။ ဥဇ္ဇံ ကာယံ ပဏိဓာယာတိ၊ ကာမံ၊ ကာယော၊ အထက်ပိုင်း၊ ကိုယ် သည်။ ဥဇ္ဇကော၊ ဖြောင့်သည်။ (စန့်သည်)။ (ဟုတော) ဌိတော၊ တည်သည်။ ပဏိဟိတော၊ ထားအပ်သည်။ ဟောတိ။

၅၃၇။ ပရိမုခံ သတိံ ဥပဋ္ဌပေတုတိ၊ ဟူသော။ တတ္ထ၊ ထိုပါဌ၌။ ကတမာ၊ အဘယ်သည်။ သတိံ၊ သတိ မည်သနည်း။ [“ယာ သတိ” စသော ပုဒ်တို့ကို ဓမ္မသင်္ဂဏီ ပါဠိတော်၊ စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ၊ ဓမ္မဝဂ္ဂတ္ထာနနိဒ္ဒေသ သတိန္ဒြိယ- နိဒ္ဒေသ၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ။] အယံ သတိံ၊ ဤသတိသည်။ နာသိကဓ္ဓေ ဝါ၊ နာသိးဖျား၌သော်၎င်း။ (နာခေါင်းဗုဒ္ဓ၏ အဖျားအရပ်၌သော်၎င်း။) မုခနိမိတ္တေ ဝါ၊ မုခ၏ အမှတ်အသားဖြစ်သော အထက် နှုတ်ခမ်း၏ အလယ်အရပ်၌သော် ၎င်း။ ဥပဋ္ဌတာ၊ ကပ်၍ တည်သည်။ သူပဋ္ဌတာ၊ ကောင်းစွာကပ်၍တည်သည်။ ဟောတိ။ ကေန ပရိမုခံ သတိံ ဥပဋ္ဌပေတုတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။

၅၃၈။ အဘိဇ္ဈံ လောကေ ပဟာယာတိ၊ ဟူသော။ တတ္ထ၊ ထိုပါဌ၌။ ကတမာ၊ အဘယ်သည်။ အဘိဇ္ဈာ၊ မည်သနည်း။ [ယောရာဂေါစသော ပုဒ်တို့၏ အနက်ကို ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော်၊ ဒုကနိက္ခေပကဏ္ဍ၊ ဟေတုဂေါစ္စက လောဘ နိဒ္ဒေသ၌ ပေးခဲ့ပြီ။] တတ္ထ၊ ထို အဘိဇ္ဈံ လောကေ ပဟာယဟူသော ပါဌ၌။ ကတမာ၊ အဘယ်သည်။ လောကော၊ လောကမည်သနည်း။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။

ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ ဥပါဒါနိ၏အာရုံဖြစ်သော ခန္ဓာတို့သည်။ လောကော၊ လောကမည်၏။ အယံ၊ ဤ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ၅-ပါးကို။ လောကော၊ ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ။ အယံ အဘိဇ္ဈာ၊ သည်။ ဣမံ လောကော၊ ဤဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ၅-ပါးဟူသော လောက၌။ [သန္တာစသော ပုဒ်တို့၏အနက်ကို သတိပဋ္ဌာနဝိဘင်း ကာယာနုပဿနာ နိဗ္ဗေသ၌ ပေးခဲ့ပြီ။] တေန အဘိဇ္ဈာ လောကေ ပဟာယာတိ ဝုစ္စတိ။

၅၃၉။ [ယံ စိတ္တံစသော ပုဒ်တို့၏အနက်ကို ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော်၊ စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ၊ ဓမ္မဝဝတ္ထာနဝါရ (နိဗ္ဗေသ)၊ စိတ္တနိဗ္ဗေသ၌ ပေးခဲ့ပြီ။] ဣဒံ စိတ္တံ၊ သည်။ ဝိဂတာဘိဇ္ဈံ၊ ကင်းသောအဘိဇ္ဈာ ရှိသည်။ ဟောတိ။ တေန ဝိဂတာဘိဇ္ဈေန စေတသ္မာတိ ဝုစ္စတိ။

၅၄၀။ “ဝိဟရတိတိ ဣရိယတိ” သည်၏ အနက်ကို သတိပဋ္ဌာနဝိဘင်း ကာယာနုပဿနာနိဗ္ဗေသ၌ ပေးခဲ့ပြီ။

၅၄၁။ [“ယော ဓာဂေါ” သည်၏ အနက်ကို ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော်၊ ဒုကနိက္ခေပကဏ္ဍ၊ လောဘနိဗ္ဗေသ၌၎င်း၊ “ယံစိတ္တံ” သည်ကို စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ၊ ဓမ္မဝဝတ္ထာနဝါရ၊ စိတ္တနိဗ္ဗေသ၌၎င်း ပေးခဲ့ပြီ။] ဣဒံ စိတ္တံ၊ ကို။ ဣမာယ အဘိဇ္ဈာယ၊ ဤ အဘိဇ္ဈာမ၊ သောဓေတိ၊ မှီဝဲလျက် သုမ်သင်၏။ ဝိသောဓေတိ၊ တိုးပွားစေလျက် အထူးပြုသဖြင့် သုမ်သင်၏။ ပရိသောဓေတိ၊ ကြိမ်ဖန်များစွာ အလေ့အလာပြုလျက် သုမ်သင်၏။ မောဓေတိ၊ မှီဝဲလျက် လွတ်စေ၏။ ဝိမောဓေတိ၊ တိုးပွားစေလျက် အထူးသဖြင့် လွတ်စေ၏။ ပရိမောဓေတိ၊ ကြိမ်ဖန်များစွာ အလေ့အလာပြုလျက် ထက်ဝန်းကျင် လွတ်စေ၏။ တေန အဘိဇ္ဈာယ စိတ္တံ ဖရိသောဓေတိတိ ဝုစ္စတိ။

၅၄၂။ ဗျာပါဒပဒေါသံ ပဟာယာတိ၊ ကား။ ဗျာပါဒေါ၊ ဗျာပါဒသည်။ ဝါ၊ စိတ်၏ဖောက်ပြန်ခြင်းသို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော ဒေါသသည်။ အတ္ထိ၊ ပဒေါသော၊ ပဒေါသသည်။ ဝါ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းသို့ရောက်သောအားဖြင့် မျက်စီးတတ်သော ဒေါသသည်။ ဝါ၊ သူတပါးကို မျက်စီးစေတတ်သော ဒေါသသည်။ အတ္ထိ။ တတ္ထ၊ ထိုဗျာပါဒ ပဒေါသ ၂-ပါးတို့တွင်။ ကတမော၊ အဘယ်သည်။ ဗျာပါဒေါ၊ ဗျာပါဒ မည်သနည်း။ [“ယော အာသတော” သည်၏အနက်ကို ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော်၊ စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ၊ အကုသလနိဗ္ဗေသ၊ ဒေါသနိဗ္ဗေသ၊ ဒုကနိက္ခေပကဏ္ဍ၊ ဒေါသနိဗ္ဗေသတို့၌ ပေးခဲ့ပြီ။]

တတ္ထ၊ ထိုဗျာပါဒ ပဒေါသ ၂-ပါးတို့တွင်။ ကတမော၊ အဘယ်သည်။ ပဒေါသော၊ မည်သနည်း။ ယော၊ အကြင် ကောသည်။ ဗျာပါဒေါ၊ ဗျာပါဒ မည်၏။ သော၊ ထိုကောသည်။ ပဒေါသော၊ ပဒေါသ မည်၏။ ယော၊ အကြင် ကောသည်။ ပဒေါသော၊ မည်၏။ သော၊ ထိုကောသည်။ ဗျာပါဒေါ၊ မည်၏။ ဣတ္တံ၊

သို့။ အယဉ္ဇ ဗျာပါဒေါ၊ ဤ ဗျာပါဒသည်၎င်း။ အယဉ္ဇ ပဒေါသော၊ ဤ ပဒေါသ သည်၎င်း။ [“သန္တာ ဟောန္တိ” စသည်၏အနက်ကို သတိပဋ္ဌာနဝိဘင်း၊ ကာယာနုပဿနာနိဇ္ဈေသ၌ ပေးခဲ့ပြီ။] တေန ဗျာပါဒပဒေါသံ ပဟာယာတိ ဝုစ္စတိ။

၅၄၃။ [စိတ္တံ စသည်၏အနက်ကို မွေသင်္ဂဏီပါဠိတော်၊ စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ၊ မေဓဝဝတ္ထာနဝါရ၊ စိတ္တနိဇ္ဈေသ၌ပေးခဲ့ပြီ။] ဣဒံ စိတ္တံ၊ သည်။ အဗျာပန္နံ၊ ဖောက် ပြန်ခြင်းသို့မရောက်သည်။ ဟောတိ။ တေန အဗျာပန္နံ စိတ္တောတိ ဝုစ္စတိ။

၅၄၄, ၅, ၆။ ဣရိယတိ စသည်ကို သတိပဋ္ဌာနဝိဘင်း၊ ကာယာနုပဿနာ နိဇ္ဈေသ၌၎င်း၊ အာသာတောစသည်ကို မွေသင်္ဂဏီပါဠိတော်၊ စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ၊ အကုသလနိဇ္ဈေသ ဒေါသနိဇ္ဈေသ၊ ဒုကနိက္ခေပကဏ္ဍ၊ ဒေါသနိဇ္ဈေသ၌၎င်း၊ အကလုတစသည်ကို ဒုကနိက္ခေပကဏ္ဍ၊ နီဝရဏဂေါစ္ဆက၊ ထိနမိဒ္ဓနိဇ္ဈေသ၌ ၎င်း ပေးခဲ့ပြီ။

၅၄၅။ ဝိဂတ ထိနမိဒ္ဓေါတိ၊ ကား။ တဿ ထိနမိဒ္ဓဿ၊ ထိုထိနမိဒ္ဓ၏။ ဝါ၊ ကို။ စတ္တတ္တာ၊ မိမိသဘောကို စွန့်အပ်ပြီး၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝန္တတ္တာ၊ တဖန် မယူ သောအားဖြင့်ထွေးအန်အပ်ပြီး၏အဖြစ်ကြောင့်။ မုတ္တတ္တာ၊ စိတ်အစဉ်မှလွတ်စေ အပ်ပြီး၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပဟိနတ္တာ၊ တည်ခြင်းမရှိအောင် ပယ်အပ်ပြီး၏အဖြစ် ကြောင့်။ ပဋိနိဿဋ္ဌတ္တာ၊ ရှေး၌ယူအပ်သော ထိနမိဒ္ဓကို တဖန် စွန့်အပ်ပြီး၏အဖြစ် ကြောင့်။ ဝါ၊ ပြန်၍မစွပ်နိုင်အောင် ဘာဝနာ၏အစွမ်းဖြင့် စွန့်အပ်ပြီး၏အဖြစ် ကြောင့်။ ပဟိန မဋိနိဿဋ္ဌတ္တာ၊ ဝိက္ခမ္ဘနအားဖြင့် ပယ်ခွါအပ်သည်၏ အဖြစ်အား ဖြင့် တဖန်စွန့်အပ်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (ဝိဂတ ထိနမိဒ္ဓ၊ ကင်းသော ထိနမိဒ္ဓ ရှိသည်။ ဟုတွာ ဝိဟရတိ)။ တေန ဝိဂတ ထိနမိဒ္ဓေါတိ ဝုစ္စတိ။ [၅၄၈ လွယ်ပြီ။]

၅၄၆။ အာလောကသညီတိ၊ ဟူသော။ တတ္ထ၊ ထိုပါဌ်၌။ ကတမာ၊ အဘယ်သည်။ သညာ၊ နည်း။ [ယာ သညာ စသည်၏အနက်ကို မွေသင်္ဂဏီပါဠိ တော်၊ စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ၊ မေဓဝဝတ္ထာနဝါရ၊ သညာနိဇ္ဈေသ၌ ပေးခဲ့ပြီ။] အယံ သညာ၊ ဤ သညာသည်။ အာလောက၊ လင်းသည်။ ဝိဝဋ္ဌာ၊ ပွင့်သည်။ ပရိ သုဒ္ဓါ၊ တက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်သည်။ ပရိယောဒါတာ၊ ထက်ဝန်းကျင် ဖြစ် စည်သည်။ ဟောတိ။ တေန အာလောကသညီတိ ဝုစ္စတိ။

၅၅၀, ၁, ၂, ၃, ၄, ၅, ၆, ၇။ “ယာ သတိ”စသည်ကို မွေသင်္ဂဏီပါဠိ တော်၊ စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ၊ မေဓဝဝတ္ထာနဝါရ၊ သတိန္ဒြိယနိဇ္ဈေသ၌၎င်း၊ ယာ ပညာ စသည်ကို ယင်းဝါရ ပညိန္ဒြိယနိဇ္ဈေသ၌၎င်း၊ ယံ ဂိတ္တဿ ဥဒ္ဓစ္စံစသည်ကို စိတ္တု ပ္ပါဒကဏ္ဍ၊ အကုသလနိဇ္ဈေသ၌၎င်း၊ အကပ္ပိယေ ကပ္ပိယသညီတာ စသည်ကို ဒုကနိက္ခေပကဏ္ဍ၊ နီဝရဏဂေါစ္ဆက၊ ဥဒ္ဓစ္စ ကုက္ကုစ္စ နီဝရဏနိဇ္ဈေသ၌၎င်း၊ ယာကရီစသည်ကို စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ၊ အကုသလနိဇ္ဈေသ ဝိစိကိစ္ဆာနိဇ္ဈေသ၌၎င်း အနက်ပေးခဲ့ပြီ။

၅၅၈။ တိဏ္ဍ ဝိစိကိစ္ဆောတိ၊ ကား။ ဣမံ ဝိစိကိစ္ဆံ၊ ဤ ဝိစိကိစ္ဆာကို။
 တိဏ္ဍော၊ ကူးမြောက်ပြီးသည်။ ဥတ္တိဏ္ဍော၊ လွန်မြောက်ပြီးသည်။ နိတ္တိဏ္ဍော၊
 ဘာဝနာ၏အစွမ်းဖြင့် လွှမ်းမိုး၍ ဥပဒ္ဒဝေါတို့ကို လွန်မြောက်ပြီးသည်။ ပါရဂူ-
 တော၊ ဝိစိကိစ္ဆာ၏ တဘက်ကမ်းသို့ရောက်ပြီးသည်။ ပါရုံ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ၏တဘက်
 ကမ်းသို့။ အနုပ္ပတ္တာ၊ ရောက်ပြီးသည်။ (ဟုက္ခာ ဝိဟရတိ)။ တေန တိဏ္ဍ ဝိစိ-
 ကိစ္ဆောတိ ဝုစ္စတိ။

၅၅၉။ အကထံကထိ ကုသလေသု ဓမ္မေသုတိ၊ ကား။ ဣမာယ ဝိစိကိစ္ဆာ-
 ယ၊ ဤဝိစိကိစ္ဆာဖြင့်။ ကုသလေသုဓမ္မေသု၊ အပြစ်မရှိသောသဘောတို့၌။ နကခံ-
 တိ၊ မယုံမှားတော့။ န ဝိစိကိစ္ဆတိ၊ သဘောအားဖြင့် ဆုံးဖြတ်ခြင်းငှါမပင်ပန်း
 တော့။ (တနည်း) န ဝိစိကိစ္ဆတိ၊ စူးစမ်းဆင်ခြင်လသော်မပင်ပန်းတော့။ အကထံ
 ကထိ၊ အဘယ်သို့ပါလိမ့်မည်နည်းဟုပြောဆိုကြောင်း ဝိစိကိစ္ဆာမရှိသည်။ နိက္ကထံ
 ကထိ၊ အဘယ်သို့ပါလိမ့်မည်နည်းဟု ပြောဆိုကြောင်း ဝိစိကိစ္ဆာမှ ထွက်မြောက်
 သည်။ ဝိကထံကထော၊ အဘယ်သို့ ပါလိမ့်မည်နည်းဟု ပြောဆိုကြောင်း ဝိစိ-
 ကိစ္ဆာမှ ကင်းသည်။ (တနည်း) ဝိကထံကထော၊ ကင်းသော အဘယ်သို့ပါလိမ့်
 မည်နည်းဟု ပြောဆိုကြောင်း ဝိစိကိစ္ဆာရှိသည်။ ဟောတိ။ တေန အကထံကထိ
 ကုသလေသု ဓမ္မေသုတိ ဝုစ္စတိ။ [၅၆၀-၁။ လွယ်မြို့။] ◻

၅၆၂။ ဧတသော ဥပက္ကိလေသေတိ၊ ကား။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ဣမေ နိဝရ-
 ဏာ၊ တို့သည်။ စိတ္တဿ၊ စိတ်ကို။ ဥပက္ကိလေသာ၊ ကပ်၍ပူပန်စေတတ်ကုန်၏။

၅၆၃။ ပညာယ ခုပ္ဖလိကရဏေတိ၊ ကား။ ပဉ္စဟိ၊ ကုန်သော။ ဣမေဟိ
 နိဝရဏေဟိ၊ ဤ နိဝရဏတို့ကြောင့်။ အနုပ္ပန္နာ၊ မဖြစ်သေးသော။ ပညာစေ၊
 ပညာသည်လည်း။ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ မဖြစ်တော့။ ဥပ္ပန္နာ၊ ဖြစ်ပြီးသော။ ပညာစ၊ သည်
 လည်း။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ချုပ်ပျောက်၏။ တေန ပညာယ ခုပ္ဖလိကရဏေတိ ဝုစ္စတိ။

၅၆၄။ ဝိဝိဇ္ဇေဝပေဓမ္မေဟိတိ၊ ဟူသော။ တတ္ထ၊ ထိုငါဠိရပ်၌။ ကတမေ၊
 အဘယ်တရားတို့သည်။ ကာမာ၊ တို့နည်း။ ဆန္ဒော၊ ကာမဂုဏ်ကို လိုချင်တောင့်
 တတတ်သော လောဘသည်။ ကာမော၊ ကာမမည်၏။ ဣဂေါ၊ ဆန္ဒထက်
 တိုးတက်၍ စွဲမက်တတ်သော လောဘသည်။ ကာမော၊ ၏။ ဆန္ဒဣဂေါ၊ ဣဂ
 ထက် တိုးတက်၍ လိုချင်စွဲမက်တတ်သော လောဘသည်။ ကာမော။ သက်ပွေ၊
 နိမိတ္တ အနုဗျဉ္ဇနကို ကြံစည်တတ်သော လောဘသည်။ ကာမော။ ဣဂေါ၊
 သက်ပွေထက် တိုးတက်၍ စွဲမက်တတ်သော လောဘသည်။ ကာမော။ သက်ပွ-
 ဣဂေါ၊ ဣဂထက်တိုးတက်၍ ကြံစည်စွဲမက်တတ်သောလောဘသည်။ ကာမော။
 ဣမေ၊ ဤဆန္ဒသည်တို့ကို။ ကာမာ၊ ကာမတို့ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။ တတ္ထ
 ထို ဝိဝိဇ္ဇေဝ ကာမေဟိ အစရှိသော ပါဠိရပ်၌။ ကတမေ၊ တို့သည်။ အကုသလာ
 ဓမ္မာ၊ တို့နည်း။ ကာမတ္ထန္တော၊ ကာမတ္ထန္တရင်း။ ဗျာပါဒေါ၊ ရင်း။ ထိနံ၊ ရင်း။

မိခွံ၊ ၎င်း။ ဥဒ္ဓစ္စံ၊ ၎င်း။ ကုက္ကုစ္စံ၊ ၎င်း။ [ပါရာဇိကဏ် ဝေရုဉ္ဇကဏ္ဍအဋ္ဌကထာ၌ “ထိနမိခွံ၊ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စံ” ဟု ရှိသည်။] ဝိစိကိစ္ဆာ၊ ၎င်းတည်း။ ဣမေ၊ ဤ ကာမ-
 ဣန္ဒြိယ စသည်တို့ကို။ အကုသလာဓမ္မာ၊ တို့ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။
 ဣမေဟိ စ ကာမေဟိ၊ ဤ ကာမဘို့မှ၎င်း။ ဣမေဟိ စ အကုသလာဓမ္မေဟိ၊ ဤ
 အကုသိုလ်တရားတို့မှ၎င်း။ ဝိဝိဇ္ဇော၊ ကင်းဆိတ်သည်။ ဟောတိ၊ တေန၊ ကြောင့်။
 ဝိဝိဇ္ဇေဝ။ ပေ။ ဓမ္မေဟိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။

အမှာ။ ။ ပုဒ်ရေ နံပါတ် (၅၆၅)မှ (၅၆၇) တိုင်အောင် ပုဒ်များကို ဓမ္မ-
 သင်္ဂဏီပါဠိတော်၊ စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ၊ ရူပါဝစရနိဒ္ဒေသ၌၎င်း၊ ဤ ပါဠိတော်
 ထိုထိုနေရာ၌၎င်း ပေးခဲ့ပြီ။

၅၆၈။ ပဌမန္တိ၊ ကား။ ဂဏနာနုပုဗ္ဗတာ၊ ဂဏန်းအစဉ်အားဖြင့်။ ပဌမံ၊
 ပဌမဖြစ်သော။ [ပုဒ်ရေ (၅၀၈)တွင် ပါသော “ဈာနံ” ဟူသော မာတိကာ၌
 ပြန်စပ်ပါ။] ဣဒံ ဈာနံ၊ ဤဈာန်ကို။ ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာ။ သမာပဇ္ဇတိ၊ ဝင်စား
 အပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပဌမံ၊ ပဌမ မည်၏။ [ပါရာဇိကဏ်ဘာသာဋီကာ၊
 ဝေရုဉ္ဇကဏ္ဍ အဓိပ္ပါယ် ရေးခဲ့ပြီ။]

၅၆၉။ ဈာနန္တိ၊ ကား။ ဝိတက္ကော၊ ၎င်း။ ပေ။ ဝိတ္တိဿကဂ္ဂတာ၊ ၎င်းတည်း။
 ၅၇၀။ ပဌမဿ ဈာနဿ၊ ပဌမဈာန်၏။ ဝါ၊ ကို။ ဝါ၊ သို့။ (ယော) လာဘော၊
 အကြင်ရခြင်းသည်။ (ယော) ပဋိလာဘော၊ အကြင်တဖန်ရခြင်းသည်။ (ယာ)
 ပတ္တိ၊ အကြင်ရောက်ခြင်းသည်။ (ယာ) သမ္ပတ္တိ၊ အကြင် ကောင်းစွာရောက်ခြင်း
 သည်။ (ယာ) ဖုသနာ၊ အကြင် ထိခြင်းသည်။ (ယာ) သစ္စိကိရိယာ၊ အကြင်
 မျက်မှောက်ပြုခြင်းသည်။ (ယာ) ဥပသမ္ပဒါ၊ အကြင်ပြီးစီးခြင်းသည်။ (အတ္ထိ။
 အယံ၊ ဤ ရခြင်းစသည်သည်။) ဥပသမ္ပဇ္ဇတိ၊ ဥပသမ္ပဇ္ဇမည်၏။ [ပါရာဇိကဏ်
 ဝေရုဉ္ဇကဏ္ဍ အဋ္ဌကထာ၌ “ယော” ဟု မပါ။]

အမှာ။ ။ (၅၇၁) စသည်ကို ဓမ္မသင်္ဂဏီ စသည်၌ ပေးခဲ့ပြီ။

၅၇၄။ သမ္ပဿာဒနန္တိ၊ ကား။ ယာ သဒ္ဓါ၊ အကြင်ယုံကြည်ခြင်းသည်။ ယာ
 သဒ္ဓဟနာ၊ အကြင် ယုံကြည်ပုံ အခြင်းအရာသည်။ ယာ သြကပ္ပနာ၊ အကြင်
 အာရုံ၌ သက်ဝင်ခြင်းသည်။ ယော အဘိပ္ပဿာဒေါ၊ အကြင် အလွန်ကြည်လင်
 ခြင်းသည်။ (အတ္ထိ)။ [(၅၇၅) စသည်ကို ဓမ္မသင်္ဂဏီ စသည်၌ ပေးခဲ့ပြီ။
 “အပ္ပိတာ” စသော ပုဒ်တို့၏ အနက်ကိုလည်း သတိပဋ္ဌစနဝိဘင်း၊ ကာယာ-
 နုပဿနာနိဒ္ဒေသ အဆုံးနား၌ ပေးခဲ့ပြီ။]

၅၇၇။ သမာဓိန္တိ၊ ကား။ သမ္ပဿာဒေါ၊ စိတ်ကို ကောင်းစွာကြည်လင်
 စေတတ်သော သဒ္ဓါ၎င်း။ ပီတိသုခံ၊ ပီတိသုခ၎င်းတည်း။ တေ၊ ထို သဒ္ဓါပီတိ
 သုခဓိသည်။ ဣမတ္ထိ၊ ဤစုတိယဈာန်၌။ သမာဓိမ္ပိ၊ ပဌမဈာန်သမာဓိကြောင့်။

ဝိဘင်း]

သုတ္တန္တဘာဇနိယနည်း

၆၄၆

ဝါ၊ သမ္ပယုတ် သမာဓိကြောင့်။ ဇာတာ၊ ဖြစ်ကုန်သည်။ သဉ္ဇာတာ၊ ကောင်းစွာ ဖြစ်ကုန်သည်။ နိဗ္ဗတ္တာ၊ ဖြစ်ကုန်သည်။ အဘိနိဗ္ဗတ္တာ၊ ရှေ့ဖြစ်ကုန်သည်။ ပါတု-
ဘူတာ၊ ထင်ရှားဖြစ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဟောကြောင့်။ သမာဓိဇန္တိ၊ ဟူ၍။
ဝုစ္စတိ။

၅၇၈။ ဤ၌ “ဣဒံ သုခံ၊ သည်း။ ဣမာယ ပီတိယာ၊ နှင့်။ သဟဂတံ၊ စာကွ
ဖြစ်သည်။ သဟဇာတံ၊ တကွဖြစ်သည်။ သံသဋ္ဌံ၊ ရောနှောသည်။ သမ္ပယုတ္တံ၊
သမ္ပယုတ်ဖြစ်သည်။ ဟောတိ၊ တောန ပီတိသုခန္တိ” ဝုစ္စတိ။ [(၅၇၇) တိုင်အောင်
ဓမ္မသင်္ဂဏီနိယာယကို မှီ၍ပေးပါ။]

၅၇၈။ ယံ တံ အရိယာ အာစိက္ခန္တိတိ၊ ဟူသော။ တတ္ထ၊ ထိုပါ၌။
ကတဓိမ၊ အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ အရိယာ၊ အရိယာတို့နည်း။ ဗုဒ္ဓါ၊ ဘုရားရှင်
တို့ကို၎င်း။ ဗုဒ္ဓသာဝကဘေ၊ ဘုရားရှင်တို့၏ သာဝကတို့ကို၎င်း။ အရိယာ၊
အရိယာတို့ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ဆိုမည်ကုန်၏။ [ဤ “ယံ တံ အရိယာ အာစိက္ခန္တိ”
စသောစကားမှာ သာသနာတိုင်း၌ဖြစ်သောကြောင့် ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့နှင့်မဆိုင်။
ထို့ကြောင့် ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့ကို ထည့်သွင်း၍ မိန့်တော်မူမူ။] တေ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့
သည်။ ဣမံ၊ ဤတတိယဇ္ဈာနသမဂ္ဂပုဂ္ဂိုလ်ကို။ အာစိက္ခန္တိ၊ ဥဒ္ဓေသအားဖြင့်
ဟောပြတော်မူကြကုန်၏။ ဒေသေန္တိ၊ နိဒ္ဓေသအားဖြင့်ညွှန်ပြတော်မူကြကုန်၏။
ပညပေန္တိ၊ ပဋိနိဒ္ဓေသအားဖြင့် အပြားအားဖြင့် သိစေတော်မူကြကုန်၏။ ပဋ္ဌ-
ပေန္တိ၊ အပြားအားဖြင့်အနက်ကိုထားတော်မူကြကုန်၏။ ပဝရန္တိ၊ ထိုထိုအနက်၏
အကြောင်းကိုပြသောအားဖြင့် ဖွင့်တော်မူကြကုန်၏။ ဝိဘဇန္တိ၊ သဒ္ဓါအပြားကို
ပြသောအားဖြင့် အကျယ်ဝေတန်တော်မူကြကုန်၏။ ဥတ္တာနိ၊ ပေါ်လွင်အောင်။
ကရောန္တိ၊ ပြုတော်မူကြကုန်၏။ ပကာသေန္တိ၊ ထင်ရှား ပြတော်မူကြကုန်၏။
[၅၇၉ - စသည် လွယ်၏။]

၆၁၀။ အနန္တံ ဝိညာဏန္တိ၊ ကား။ တံယေဝ အာကာသံ၊ ထိုကောင်းကင်
ပညတ်ကိုပင်။ ဖုဋ္ဌံ၊ ဖြန့်တတ်သော ပဌမာရူပဝိညာဏ်ကို။ ဝိညာဏေန၊ ဒုတိယာ-
ရူပဝိညာဏ်ဖြင့်။ မနသိကရောတိ၊ နှလုံးသွင်း၏။ အနန္တံ၊ အဆုံးအပိုင်းအခြား
မရှိအောင်။ ဖရတိ၊ ဖြန့်၏။ တေန အနန္တံ ဝိညာဏန္တိ ဝုစ္စတိ။

၆၁၁။ ဝိညာဏဉ္စာယတနန္တိ၊ ကား။ ဝိညာဏဉ္စာယတနံ၊ ဝိညာဏဉ္စာ
ယတနချာနံသို့။ ဝါ၊ ကို။ သမာပန္နဿဝါ၊ ကောင်းစွာရောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏
သော်၎င်း။ ဝါ၊ ဝင်စားသော ပုဂ္ဂိုလ်၏သော်၎င်း။ ဥပပန္နဿဝါ၊ ပဋိသန္ဓေ
နေသော ပုဂ္ဂိုလ်၏သော်၎င်း။ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရိယ ဝါ၊ မျက်မှောက်ထင်ထင်
ရှုမြင်အပ်သော သဘောဟူသော ပစ္စက္ခအတ္တတော၌ ချမ်းသာစွာ နေရခြင်းရှိ
သောပုဂ္ဂိုလ်၏သော်၎င်း။ စိတ္တ စေတသိကာ၊ စိတ်စေတသိက် ဖြစ်ကုန်သော။
ဓမ္မာ၊ တရားတို့တည်း။ [၆၁၂-စသည် လွယ်ပြီ။]

၆၅၀

ဝိဘင်္ဂပါဠိတော်နိဿယ

၆၅၁။ နတ္ထိ ကိဉ္ဇိတိ၊ ကား။ တံ ယေဝ ဝိညာဏံ၊ ထို ပဌမာရူပဝိညာဏံ ကိုပင်။ အဘာဝေတိ၊ မဖြစ်စေ။ ဝါ၊ ချုပ်စေ၏။ စာအုပ်တို့၌ “ဘာဝေတိ” ဟု ရှိသည်ကား ဝိဘာဝေတိ စသည်နှင့်မလျော်။ ဦးကာ၌လည်း “အဘာဝေတိ” ဟု ရှိ၏။] ဝိဘာဝေတိ၊ ကင်းစေ၏။ အန္တရဓာပေတိ၊ ကွယ်ပျောက်စေ၏။ နတ္ထိကိဉ္ဇိတိ၊ ဟူ၍။ ပဿတိ၊ ရှု၏။ တေန နတ္ထိ ကိဉ္ဇိတိ ဝုစ္စတိ။ [၆၁၆-စသည်လွယ်ပြီ။]

၆၅၂။ သဗ္ဗသော အာကိဉ္ဇညာယတနံ သမတိက္ကမ္မာတိ၊ ကား။ ဣမံ အာကိဉ္ဇညာယတနံ၊ ဤ အာကိဉ္ဇညာယတနံစွာနိ။ အတိက္ကန္တော၊ လွန်မြောက်ပြီးသည်။ ဝိတိက္ကန္တော၊ အထူးသဖြင့် လွန်မြောက်ပြီးသည်။ သမတိက္ကန္တော၊ ကောင်းစွာ လွန်မြောက်ပြီးသည်။ ဟောတိ၊ တေန သဗ္ဗသော အာကိဉ္ဇညာယတနံ သမတိက္ကမ္မာတိ ဝုစ္စတိ။ [အကြောင်း လွယ်ပြီ။]

သုတ္တန္တဘာဇနီယံ (နိဋ္ဌိတံ)။

၂-အဘိဓမ္မဘာဇနီယနည်း

မှတ်ချက်။ ။ ဤနည်းဝယ် စတုတ္ထနည်း၌ “စတ္တာရိ ဈာနာနိ ပဌမံ ဈာနံ” စသည်ဖြင့် ဥဒ္ဓေသဝါရရှိသကဲ့သို့ ပဉ္စကနည်း၌လည်း “ပဉ္စဈာနာနိ ပဌမံ ဈာနံ” စသည်ဖြင့် ဥဒ္ဓေသဝါရရှိရမည်။ ထိုဥဒ္ဓေသဝါရကို ပါဠိတော်၌ ပေယျာလ မြှုပ်ထားသည်။ နိဒ္ဓေသဝါရ၌လည်း ထိုထိုဈာန်၏ နိဒ္ဓေသတို့၌ “တတ္ထ ကတမံ ပဌမံ ဈာနံ” စသောပုစ္ဆာဝါကျများကို မြှုပ်ထားသည်။ နိဿယလွယ်ပြီ။

အဘိဓမ္မဘာဇနီယံ (နိဋ္ဌိတံ)။

၃-ပဉ္စပုစ္ဆကနည်း

မှတ်ချက်။ ။ ဤ နည်းဝယ် ပုဒ်ရေနံပါတ် (၆၄၀), တိကနိဒ္ဓေသ, အာရမ္မဏတိကံတို့၌ ‘ထို့ထို’ ၃-ပါးကုန်သော။ ဈာနာနိ၊ အောက်လောက်ဈာန်တို့ကို။ ပရိတ္တာရမ္မဏာတိပိ၊ ပရိတ္တာရမ္မဏတို့ဟူ၍၎င်း။ မဟဂ္ဂတာရမ္မဏာတိပိ၊ မဟဂ္ဂတာရမ္မဏတို့ဟူ၍၎င်း။ န ဝတ္တဗ္ဗာ၊ မဆိုထိုက်ကုန်။ သိယာ၊ အချို့သော အောက်လောက်ကုတ္တရာဈာန် ၃-ပါးတို့ကို။ အပ္ပမာဏာရမ္မဏာ၊ အပ္ပမာဏတရား ဟူသော အာရုံရှိကုန်၏ဟူ၍။ (ဝတ္တဗ္ဗာ၊ ဆိုထိုက်ကုန်၏။) သိယာ၊ အချို့သော အောက်လောက်ဈာန် ၃-ပါးတို့ကို။ အပ္ပမာဏာရမ္မဏာတိ၊ ဟူ၍။ န ဝတ္တဗ္ဗာ၊ ကုန်။” စသည်ဖြင့် ပေးပါ။ ကြွင်းပုဒ်များအနက်လွယ်ပြီ။ အဓိပ္ပါယ်ကိုအဋ္ဌကထာ ဘာသာဦးကံ၌ကြည့်ပါ။...ပဉ္စပုစ္ဆကံ (နိဋ္ဌိတံ)။

ဈာနဝိဘင်္ဂါ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

အပ္ပမညာဝိဘင်္ဂပါဠိတော် နိဿယ

သုတ္တန္တဘာဇနီယနည်း

၆၄၂။ အပ္ပမညာယော၊ အပ္ပမညာဘိဿယံ။ စတသော၊ ၄-ပါးတို့သည်။ (ဟောန္တိ)။ [“မေတ္တာ သဟဂတေန။ပေ။ဖရိတော ဝိဟရတိ”ဟူသော ပါဠိရုပ်၏ အနက်ကို သီလက္ခန်ပါဠိတော်၊ တေဝိဇ္ဇသုတ်၊ ဗြဟ္မလောကမဂ္ဂဒေသနာဇနာပေဒေဝီပေဒေဝီ...ကရုဏာ သဟဂတေန” စသော ပါဠိရုပ်တို့ကိုလည်း ထိုကို မှီ၍ ပေးပါ။]

မေတ္တာနိဒ္ဒေသ

၆၄၃။ ကထဉ္စ။ပေ။ဝိဟရတိ၊ နည်း။ သေယျထာပိ နာမ၊ ဥပမာမည်သည် ကား။ ပိယံ၊ ချစ်အပ်သော။ မနာပံ၊ စိတ်နှလုံးကို တိုးပါးစေတတ်သော။ ဧကံ၊ တယောက်သော။ ပုဂ္ဂလံ၊ ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဒိသ္မာ၊ မြင်၍။ မေတ္တာယေယျသေယျထာပိ၊ မေတ္တာကို ပြုရာသကဲ့သို့။ ဝေမေဝ၊ ဤ အတူသာလျှင်။ သဗ္ဗေကုန်သော။ သတ္တေ၊ သတ္တဝါတို့ကို။ မေတ္တာယ၊ မေတ္တာဖြင့်။ ဖရတိ၊ ဖြန့်၏။ [“မေတ္တိ မေတ္တာယနာ”စသော ပုဒ်တို့ကို ဇာတုဝိသင်း တတိယဆက္က အဗျာပါဒနိဒ္ဒေသ၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ။... “စိတ္တံ မနော”စသော ပုဒ်တို့၏အနက်ကို ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော် စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ၌ ပေးခဲ့ပြီ။] ဣဒံ စိတ္တံ၊ သည်။ ဣမာယ မေတ္တာယ၊ နှင့်။ သဟဂတံ၊ တကွဖြစ်သည်။ သဟဇာတံ၊ တကွဖြစ်သည်။ သံသဌံ၊ ရောနှောသည်။ သမ္ပယုတ္တံ၊ သမ္ပယုတ်ဖြစ်သည်။ ဟောတိ၊ တေန မေတ္တာ သဟဂတေန စေတသာ တိ ဝုစ္စတိ။

၆၄၄။ ဧကံ ဒိသန္တိ၊ ကား။ ပုရတ္ထိမံ ဒိသံဝါ၊ အရှေ့အရပ်ကို သော်၎င်း။ ပစ္စိမံ ဒိသံဝါ၊ အနောက်အရပ်ကိုသော်၎င်း။ ဥတ္တရံ ဒိသံဝါ၊ မြောက်အရပ်ကို သော်၎င်း။ ဒက္ခိဏံ ဒိသံဝါ၊ တောင်အရပ်ကိုသော်၎င်း။ ဥဒ္ဒဝါ၊ အထက်အရပ်ကို သော်၎င်း။ အဓောဝါ၊ အောက်အရပ်ကိုသော်၎င်း။ တိရိယံဝါ၊ ဖီလာအရပ်ကို သော်၎င်း။ ဝိဒိသံဝါ၊ အထောင့်အရပ်ကို သော်၎င်း။ (ဖရိတော ဝိဟရတိ)။ [တိရိယံဝါကို “ဝိဒိသံဝါ”ဟု ထပ်၍ဖွင့်သည်။]

၆၄၅။ ဖရိတောတိ၊ ကား။ ဖရိတော၊ ဖြန့်၍။ အဓိမုဉ္ဇိတော၊ လွန်လွန်ကဲကဲ၏ အဖြစ်ဖြင့် မေတ္တာစိတ်ကို လွှတ်၍။ (တနည်း) အဓိမုဉ္ဇိတော၊ အာရုံ၌ လွန်လွန် ကဲကဲ စွဲမြဲစွာ သက်ဝင်နစ်မြုပ်၍။ (ဝိဟရတိ)။ [၆၄၆။ ရွှေ၌ ပေးခဲ့ပြီ။]

၆၄၇။ တထာ ဒုတိယန္တိ၊ ကား။ ဧကံ၊ တခုသော။ ဒိသံ၊ အရပ်ကို။ (ဖရတိ) ယထေဝ၊ ဖြန့်သကဲ့သို့ပင်။ တထာ၊ ထို့အတူ။ ဒုတိယံ၊ ၂-ခုမြောက်ဖြစ်သော။ ဒိသံ၊ အရပ်ကို။ (ဖရတိ)။ တထာ၊ တူ။ တတိယံ ဒိသံ(ဖရတိ)။ တထာ စတုတ္ထံ

၆၅၂

ဝိသင်္ခါပါဠိတော်နိဿယ

ဒိသံ (ဖရတိ)။ တထာ၊ ဥဒ္ဓံ၊ အသက်အရပ်ကို။ (ဖရတိ)။ တထာ၊ အစော၊ အောက်အရပ်ကို။ (ဖရတိ)။ တထာ၊ တိရိယံ၊ ဖိလောအရပ်ကို။ တထာ၊ ဝိဒိသံ၊ အထောင့်အရပ်ကို။ (ဖရတိ)။ [တထာ တိရိယံကိုပင် “တထာ ဝိဒိသံ” ဟု ထပ်၍ ဖွင့်တော်မူသည်။]

၆၄၈။ သဗ္ဗမိ သဗ္ဗတ္တတယ သဗ္ဗာဝန္တံ လောကန္တိ တေ၊ သဗ္ဗမိ။ ပေ။ လောကံဟူသော ဤစကားသည်။ သဗ္ဗေန၊ အလုံးစုံသော အရပ်မျက်နှာဟူသော အပိုင်းအခြား၊ အလုံးစုံ မိမိနှင့်တူသည်၏အဖြစ်၊ အလုံးစုံ သတ္တဝါတို့နှင့် ယှဉ်သည်၏အဖြစ်အားဖြင့်။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော သတ္တလောကကို။ သဗ္ဗထာ၊ အလုံးစုံ အပိုင်းအခြားရှိသော ဒိသာ စသည်ကိုဖြန့်ပုံ အခြင်းအရာအားဖြင့်။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော သတ္တလောကကို။ အသေသံ၊ အကြွင်းမရှိအောင် နိဿေသံ၊ အကျန် မရှိအောင်။ ပရိယာဒါယ၊ ပိုင်းခြားကာယူ၍။ ဝါ၊ ကုန်အောင်ယူ၍။ ဝစနံ၊ ဆိုကြောင်းစကားတည်း။ (တေန၊ ထို့ကြောင့်။) သဗ္ဗမိ။ ပေ။ လောကန္တိ၊ ဟူ၍။ (ဝစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏)။ [တေန ဝစ္စတိကို ထည့်သည်။]

၆၄၉။ မေတ္တိ ခေတ္တာယနာစသည်ကို ဓာတုဝိဘင်း၊ သုတ္တန္တဘာဇနီယနည်း၊ ဓာတိယ ဓာတုစက္က၊ အဗျာပါဒနိဒ္ဒေသ၌...., “စိတ္တ” စသည်ကို ဓမ္မသင်္ဂဏီ ပါဠိတော် စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ၌ ပေးခဲ့ပြီ။

၆၅၀။ ဝိပုလေနာတိ၊ ကား။ ယံ၊ အကြွင်းစိတ်သည်။ ဝိပုလံ၊ ကျယ်ပြန့်၏။ တံ၊ ထိုစိတ်သည်။ မဟဂ္ဂထံ၊ မဟဂ္ဂုတ်ဖြစ်၏။ ယံ၊ အကြွင်းစိတ်သည်။ မဟဂ္ဂတံ၊ တည်း။ တံ၊ ထိုစိတ်သည်။ အပ္ပမာဏံ၊ အတိုင်းအရှည်မရှိသော အာရုံရှိ၏။ ယံ၊ သည်။ အပ္ပမာဏံ၊ ၏။ တံ၊ ထိုစိတ်သည်။ အဝေရော၊ ရန်မရှိ။ ယော၊ အကြွင်းစိတ်သည်။ အဝေရော၊ ရန်မရှိ။ သော၊ ထိုစိတ်သည်။ အဗျာပဇ္ဈော၊ ဗျာပဇ္ဈမရှိ။ (တနည်း) ယံ၊ အကြွင်းစိတ်သည်။ အပ္ပမာဏံ၊ ၏။ တံ၊ သည်။ အဝေရော၊ ရန်မရှိသောစိတ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်။ (ဟောတိ)။ ယော၊ အကြွင်းစိတ်သည်။ အဝေရော၊ ရန်မရှိသောစိတ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်။ (မောတိ)။ သော၊ သည်။ အဗျာပဇ္ဈော၊ ဗျာပဇ္ဈမရှိသောစိတ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်။ ဟောတိ။ [နောက်နည်း ဋီကာနည်း။ ၆၅၁, ၆၅၂ စသည်တို့ကို ရှေ့၌ ပေးခဲ့ပြီ။]

☞ အမှာ။ ။ ကရုဏာနိဒ္ဒေသစသည်ကို အဋ္ဌကထာ ဘာသာဋီကာ၌ ကြည့်၍ ၎င်း၊ ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော်နိဿယကို ကြည့်၍ ၎င်း ပေးနိုင်လောက်ပြီ။ အဘိဓမ္မဘာဇနီယနည်း ပဉ္စပစ္စကနည်းများလည်း လွယ်ပြီ။

အပ္ပမညာဝိသင်္ခါ နိဋ္ဌိတော။

သိက္ခာပဒဝိဘင်္ဂပါဠိတော်နိဿယ

အဘိဓမ္မတာဇနိယနည်း

၇၀၃။ သိက္ခာပဒါနိ၊ သိက္ခာပုဒ် တို့သည်။ ပါဏာတိပါတာ၊ မှ။ ဝေရမဏိ၊ ရှောင်ကြဉ်ကြောင်းဖြစ်သော။ သိက္ခာပဒါ၊ ၎င်း။ ပေ။ သုရာဓေရယမဇ္ဇပမာဒဋ္ဌာနာ ဝေရမဏိ၊ သိက္ခာပဒါ၊ ၎င်း။ (ဣတိ၊ ဤသို့။) ပဉ္စ၊ ငါးပါးတို့သည်။ (ဟောန္တိ)။

မှတ်ချက်။ ။ (အကြွင်းနိဿယ လွယ်ပြီ။) ... ပုဒ်ဓရ နံပါတ် (၇၀၄) မှ (၇၀၇) တိုင်အောင် သုဒ္ဓိကနယ (ဟိနစသည် မဖက် သက်သက်သောနည်း) တည်း။ ဤနည်း၌ မဟာကုသိုလ် (၈) ပါး တပါးတပါး၌ (၁) ဆိုင်ရာစိတ်၌ ယှဉ်သော ဝိရတိစေတသိက်သည် ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏိသိက္ခာပုဒ်၊ ကြွင်းစိတ် စေတသိက် တရားတို့သည် ဝိရတိ စေတသိက်၏ သမ္ပယုတ်တရားများ။ (၂) ဆိုင်ရာစိတ်၌ ယှဉ်သောစေတနာ စေတသိက်သည် ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏိ သိက္ခာပုဒ်၊ ကြွင်းစိတ် စေတသိက်တရားတို့သည် စေတနာ၏ သမ္ပယုတ်တရားများ။ (၃) ဆိုင်ရာစိတ်၌ယှဉ်သော ပရောပဏ္ဏာသမေဓသည် ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏိသိက္ခာပုဒ်။ ဤသို့ ၃-နည်းစီဟောတော်မူသည်။ ဤသို့သိက္ခာပုဒ် (၅) ပါးလုံး၌ မဟာကုသိုလ် (၈) ပါးကို ၃-နည်းစီချည်း ဟောတော်မူသည်။

ဟိနာဒိတိကနယ၊ ဆန္ဒာဓိပဏောယျာဒိစတုက္ကနယ၊ အဓိပတိ ဟိနာဒိမိဿကဒ္ဓါဒသကနယတို့ဖြင့် သိက္ခာပုဒ် ၅-ပါး၌ မဟာကုသိုလ်စိတ် (၈)ပါး အထက်ပါအတိုင်း ၃-နည်းစီဟောတော်မူလို၍ ပုဒ်ဓရ (၇၀၈) ၌ သိက္ခာပုဒ် ၅-ပါးထပ်၍ ဥဒ္ဓေသထားပြီးလျှင် ပုဒ်ဓရ (၇၀၉) မှ (၇၁၁) အထိ ချဲ့တော်မူသည်။ ဤသို့ သိက္ခာပဒဝါရကို သုဒ္ဓိကနယစသည်ဖြင့် ဟောတော်မူပြီးနောက် သိက္ခာဝါရကို ဟောတော်မူသည်။ ဤဝါရ၌ ကုသိုလ်စိတ် (၂၁) ပါးလုံးကို “သိက္ခာ” ဟု ဟောတော်မူသည်။ ဤသို့ ဟောတော်မူရာ၌ ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော်၊ စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍကိုမူ၍ ပေယျာလများကို ဖော်ရပုံကို အဋ္ဌကထာ၌ပြသည်။

ပဉ္စပုစ္ဆကနည်း။ ။ အနက်လွယ်ပြီ။ တိက၌ “ပါဏ” စသော ဝိရမိတဗ္ဗဝတ္ထုတို့၏ ကာမတရား၊ ဗဟိဒ္ဓတရားများချည်း ဖြစ်သောကြောင့် “ပရိတ္တာရမ္မဏာ၊ ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏာ” ဟု၎င်း၊ “ဝေရမဏိ” အရ ရှောင်ကြဉ်မှုတို့၏ သမ္ပတ္တဝိရတိများချည်း ဖြစ်ခြင်းကြောင့် “ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏာ” ဟု၎င်း ဟောတော်မူပါသည်။

သိက္ခာပဒဝိဘင်္ဂါ နိဋ္ဌိတော။

၆၅၄

ဝိဘင်္ဂပါဠိတော်နိဿယ

ပဋိသမ္ဘိဒါဝိဘင်္ဂပါဠိတော်နိဿယ

၁-သုတ္တန္တဘာဇနီယနည်း

သင်္ဂဟဝါရ

၇၁၈။ ပဋိသမ္ဘိဒါ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါ ဉာဏ်တို့သည်။ (အသီးအသီး ခွဲခြား၍ သိတတ်သောဉာဏ်တို့သည်။) စတုတ္ထော၊ တို့တည်း။ အတ္တပဋိသမ္ဘိဒါ၊ ၎င်း။ ပေ။ အတ္တေ၊ အနက်၌။ [ပရိယတ္တိဝါရ၌ “ဘာသိတဿ+အတ္တ” ကိုမြော်၍ ပေးသည်။] ဝါ၊ အကျိုး၌။ [သစ္စဝါရ၌ “ဒုက္ခေ+ဉာဏံ” စသည်၊ ဟေတုဝါရ စသည်တို့၌ “ဟေတုဖလေ+ဉာဏံ” စသည်ကို မြော်၍ပေးသည်။] ဉာဏံ၊ သိတတ်သောဉာဏ်သည်။ အတ္တပဋိသမ္ဘိဒါ၊ မည်၏။ ဓမ္မေ၊ ပါဠိ၌။ [ပရိယတ္တိ ဝါရ၌ “ဓမ္မံ(ဇာနာတိ)+သုတ္တံ” စသည်ကို မြော်၍ပေးသည်။] ဝါ၊ အကြောင်း ၌။ [သစ္စဝါရ၌ “ဒုက္ခသမုဒယေ+ဉာဏံ” စသည်၊ ဟေတုဝါရ စသည်တို့၌ “ဟေတုမှီ+ဉာဏံ” စသည်ကို မြော်၍ပေးသည်။] တဩဓမ္မ နိရုတ္တာဘိလာပေ၊ ထိုအတ္တဓမ္မ၌ မဖောက်မပြန် ထင်ရှားရှိသော သဘာဝနိရုတ္တိကို ရှေ့ရှုရန်ဆို ခြင်း၌။ ပေ။ ဉာဏေသု၊ အတ္တဓမ္မနိရုတ္တိတို့ကို သိတတ်သော ဉာဏ်တို့၌။ ဝါ၊ အတ္တ ဓမ္မ နိရုတ္တိ ပဋိဘာနတို့ကို သိတတ်သော ဉာဏ်တို့၌။ ဉာဏံ၊ အာရုံပြု၍ ဆင်ခြင်သောအားဖြင့် သိတတ်သောဉာဏ်သည်။ ပေ။ အယံ၊ ကား။ သင်္ဂဟ- ဝါရော၊ သင်္ဂဟဝါရတည်း။

အမှာ။ ။သစ္စဝါရ၌ “ဒုက္ခေ၊ ဒုက္ခသစ္စာ၌” စသည်ပေး။ ဓမ္မဝါရ၌ “ဇာတာ” စသည်ကို ဓမ္မသင်္ဂဟီပါဠိတော်၊ တိကနိက္ခေပကဏ္ဍ၌ ပေးခဲ့ပြီ။ “ဣမေသု ဓမ္မေသု၊ ဤအကျိုးတို့၌။ ပေ။ ယမှာဓမ္မာ၊ အကြင်အကြောင်းတရား ကြောင့်။ တေဓမ္မာ၊ ထိုအကျိုးတရားတို့သည်။ ပေ။ တေသု ဓမ္မေသု၊ ထိုဇာတ အစရှိသော အကျိုးတရားတို့၌” ဟုဆို။ ပရိယတ္တိဝါရ၌ “ဓမ္မံ၊ ပါဠိကို။ ဇာနာတိ။ [ထိုဓမ္မ၏သရုပ်ကို ပြလိုသောကြောင့် “သုတ္တံ” စသည်ကို မိန့်တော်မူသည်။]

သုတ္တံ၊ သုတ္တံကို၎င်း။ ပေ။ ဝေဒလ္လံ၊ ကို၎င်း။ ဇာနာတိ။ အယံ၊ ဤဓမ္မကို သိသောဉာဏ်ကို။ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။ သော၊ ထိုရဟန်းသည်။ တဿ တဿေဝ ဘာသိတဿ၊ ထိုထိုဟောအပ်သော သုတ္တဂေယျစသောပါဠိ၏ပင်။ အတ္တံ၊ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဇာနာတိ။ (ကိံ) အယံ၊ ဤအနက်အဓိပ္ပါယ်သည်။ ဣမဿ ဘာသိတဿ၊ ဤဟောအပ်သောပါဠိ၏။ အတ္ထော၊ တည်း။ ပေ။ ဣတိ (ဇာနာတိ)။ “အယံ၊ ဤအတ္တကို သိကြောင်းဉာဏ်ကို” ဟုဆိုပါ။

မှတ်ချက်။ ။ဤ ပရိယတ္တိ ဝါရ၌ ဥဒ္ဓေသတုန်းက အတ္တပဋိသမ္ဘိဒါကို ဦးစွာ ဟောတော်မူအပ်ပါသော်လည်း ဘာသိတ၊ ဘာသိတတ္ထ အစဉ်ကျစေရန် နိဗ္ဗေသ၌ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါမှစ၍ ချဲ့ပြတော်မူ၏။ သစ္စဝါရမှ ဤ ထိုင်အောင်

၅-ဝါရဖြင့် ရွှေသင်္ဂဟဝါရအတွင်း၌ အကျုံးဝင်အောင် အကျဉ်းနည်းဖြင့် ဟောတော်မူအပ်ပြီးသော အတ္ထ ၅-ပါး၊ ဓမ္မ ၅-ပါးတို့ကို အကျယ်ခွဲခြား၍ ပြတော်မူ၏။ ထို့ကြောင့် ဤ ၅-ဝါရကို အဋ္ဌကထာ၌ “ပဘေဒဝါရ” ဟု ဆိုသည်။

အဋ္ဌကထာဆိုပုံ မန့်စပ်။ ။သစ္စဝါရစသော ၅-ဝါရကိုသာ “ပဘေဒ-
ဝါရ (အတ္ထ ၅-ပါး၊ ဓမ္မ ၅-ပါး ခွဲခြားပြရာဝါရ)” ဟု အဋ္ဌကထာဆိုပုံမှာ မန့်-
စပ်။ ရှင်းဦးအံ့— (၁) သစ္စ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဝါရတို့၌ နိဗ္ဗာန်၊ (၂) ပရိယတ္တိ
ဝါရ၌ ဘာသိတတ္ထ၊ (၃) သစ္စ၊ ဟေတု၊ ဓမ္မ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ ၄-ဝါရတို့၌ ပစ္စယ
သမုပ္ပန္န။ ဤအတ္ထ ၃-ပါးနှင့် ဟေတု၊ အရိယမဂ္ဂ၊ ဘာသိတဟူသော ဓမ္မ ၃-ပါး
ကိုသာ ဤ ၅-ဝါရဖြင့်ပြ၏။ ဝိပါက၊ ကိရိယ ဟူသော အတ္ထ ၂-ပါးနှင့် ကုသလ၊
အကုသလဟူသော ဓမ္မ ၂-ပါးကိုကား အဘိဓမ္မဘာဇနီယနည်းကျမှ ပြလတ္တံ့။
ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာဆိုပုံကို မန့်စပ်ဟု မှတ်ပါ။ [အတ္ထ၊ ဓမ္မ ၅-ပါးကို ထိုထို
ဝါရဖြင့် ပြပုံကို သင်္ဂဟဝါရ မူလ၊ အနုဋီကာတို့၌ ရှုပါ။]

သုတ္တန္တဘာဇနီယံ (နိဋ္ဌိတံ)။

၂-အဘိဓမ္မဘာဇနီယနည်း

ကုသလဝါရ

၂၂၅။ ဣမေသု ဓမ္မေသု၊ ဤအကြောင်းဖြစ်သော ကုသိုလ်တရားတို့၌။ ပေ။
တေသံ၊ ထို ကုသိုလ်တရားတို့၏။ ဝိပါကေ၊ အကျိုးဝိပါက်၌။ ပေ။ ယာယနိရုတ္တိ-
ယာ၊ အကြင်ထုတ်ဖော် ရွတ်ဆိုအပ်သော သဒ္ဓါဖြင့်။ တေသံ ဓမ္မာနံ၊ တို့ကို။
ပညတ္တိ၊ ဖဿ ဝေဒနာ စသည်ဖြင့် ပညတ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ တပြု ဓမ္မ-
နိရုတ္တိဘိလာပေ၊ ထို အတ္ထ ဓမ္မ၌ မဖောက်မပြန် ထင်ရှားရှိသော သဘာဝ
နိရုတ္တိကို ရှေးရှုရှုတ်ဆိုခြင်း၌။ ပေ။ ယေန ဉာဏေန၊ အကြင်ပဋိဘာန ပဋိသမ္ဘိဒါ
ဉာဏ်ဖြင့်။ တာနိ ဉာဏာနိ၊ ထိုအတ္ထ ဓမ္မ နိရုတ္တိ ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်တို့ကို။ ဇာနာ-
တိ၊ (ကိ)ဣမာနိ ဉာဏာနိ၊ တို့သည်။ ဣဒမတ္ထဇောတကာနိ၊ ဤ အနက်ကို
ထွန်းပြတတ် ထင်ရှားပြတတ်ကုန်၏။ ဣတိ (ဇာနာတိ)။ ဣတိ၊ ဤ အခြင်း
အရာဖြင့်။ ဉာဏေသု၊ အတ္ထ ဓမ္မ နိရုတ္တိဉာဏ် ၃-ပါးတို့၌။ ဉာဏံ၊ သည်။ ပဋိဘာန
ပဋိသမ္ဘိဒါ။ နောက်နောက် ဝါရတို့၌ အထူးမရှိ။ ပဉ္စပုစ္ဆကနည်းလည်း သိနိုင်
လောက်ပြီ။]

အဘိဓမ္မဘာဇနီယံ (နိဋ္ဌိတံ)။

ပဋိသမ္ဘိဒါဝိဘင်္ဂါ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

၆၅၆

ဝိဘင်္ဂပါဠိတော်နိဿယ

ဉာဏဝိဘင်္ဂပါဠိတော်နိဿယ

အမှာ။ ။ဤဝိဘင်္ဂ၌ ယုံမှားလောက်ရာကိုသာ အနက်ပေးပါမည်။

၁-ကေကမာတိကာ

၂၅၁။ ကေဝိဇေန၊ တပါးသော အပြားအားဖြင့်။ ဝါ၊ တပါးသော အဘို့ အစုအားဖြင့်။ ဉာဏဝတ္ထု၊ ဉာဏ်တည်းဟူသော သမ္ပတ္တိတို့၏ တည်ရာဖြစ်သော ဉာဏ်အရေအတွက်သည်။ ဝါ၊ သမ္ပတ္တိတို့၏ တည်ရာဖြစ်သော ဉာဏ်အပိုင်း အခြားသည်။ (ဟောတိ၊ ဖြစ်၏)။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ဝိညာဏာ၊ စက္ခုဝိညာဏ် အစရှိသော ဝိညာဏ်တို့သည်။ န ဟေတု၊ ဟိတ် မဟုတ်ကုန်။ အဟေတုကာ၊ သမ္ပယုတ်ဟိတ်မရှိကုန်။...ဤသို့စသည်ဖြင့် ဓမ္မသင်္ဂဏီ ပါဠိတော် မာတိကာကို မှီ၍ပေးပါ။

ဥပ္ပန္နဝတ္ထုကာ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော စက္ခုအစရှိသော မှီရာဝတ္ထု ရှိကုန်၏။ ဥပ္ပန္နာရမ္မဏာ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော ရူပါရုံအစရှိသော အာရုံရှိကုန်၏။ ပုရေဇာတဝတ္ထုကာ၊ ပုရေဇာတဖြစ်သော စက္ခု အစရှိသော မှီရာဝတ္ထု ရှိကုန်၏။ ပုရေဇာတာရမ္မဏာ၊ ပုရေဇာတဖြစ်သော ရူပါရုံအစရှိသော အာရုံရှိကုန်၏။ အဇ္ဈတ္တိကဝတ္ထုကာ၊ အဇ္ဈတ္တဖြစ်သော စက္ခုအစရှိသော အာရုံရှိကုန်၏။ အသမ္ဘိန္နဝတ္ထုကာ၊ မပျက်သေးသော စက္ခုအစရှိသော မှီရာဝတ္ထု ရှိကုန်၏။ အသမ္ဘိန္နာရမ္မဏာ၊ မပျက်သေးသော ရူပါရုံအစရှိသော အာရုံရှိကုန်၏။ နာနာဝတ္ထုကာ၊ အမျိုးမျိုးသော မှီရာဝတ္ထု ရှိကုန်၏။ [စက္ခုဝိညာဏ်အတွက် စက္ခုဝတ္ထု သောတဝိညာဏ်အတွက် သောတဝတ္ထု စသည်ဖြင့် အမျိုးမျိုးသော ဝတ္ထုရှိကုန်၏-ဟူလို။] နာနာရမ္မဏာ၊ အမျိုးမျိုးသော အာရုံရှိကုန်၏။ [စက္ခုဝိညာဏ်အတွက် ရူပါရုံ သောတဝိညာဏ်အတွက် သဒ္ဓါရုံစသည်ဖြင့် အမျိုးမျိုးသော အာရုံရှိကုန်၏-ဟူလို။] အညမညာ၊ အချင်းချင်း၏။ ဂေါစရဝိသယံ၊ ကျက်စားရာအာရုံကို။ န ပစ္စနုဘောန္တိ၊ မခံစားကြကုန်။ [ပဉ္စဝိညာဏ်တို့သည် တပါး၏အာရုံကို အခြားတပါးက အာရုံမပြုကြကုန်-ဟူလို။] အသမန္နာဟာရာ၊ အာရုံသို့ရှေးရှုဆောင်တတ်သော အာဝဇ္ဇန်း မရှိကုန်သည်။ (သမာနာ၊ သော်)။ န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ [ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်း စက္ခုဝိညာဏ် စသည်ဖြင့် အာဝဇ္ဇန်း ရွှေ့ကရိမ္မဖြစ်ကြရသည်-ဟူလို။] အမနသိကာရာ၊ နှလုံးသွင်းတတ်သော အာဝဇ္ဇန်း မရှိကုန်သည်။ (သမာနာ၊ သော်)။ န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်။ [အာဝဇ္ဇန်း ရွှေ့ကရိမ္မဖြစ်ပုံကိုပင် ဟောတော်မူသည်။] အဗ္ဗောကိဏ္ဏာ၊ ပဉ္စဝိညာဏ်မှ တပါး အခြားဝိညာဏ်နှင့် မရောယှက်ကုန်သည်။ (ဟုတူ၊ ၍)။ န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်။ [ထခုသော ဝိသိ၌ “စက္ခုဝိညာဏ် သမ္ပုဋ္ဌိစွဲခြင်း” စသည်တို့ကား မရောယှက်ဘဲ မဖြစ်ကြ၊ ရောယှက်၍သာ ဖြစ်ကြသည်။ ပဉ္စဝိညာဏ်ချင်းကား အနန္တရသတ္တိဖြင့် မရော

ယုက်ကြပါ-ဟူလို။] အပုဉ် အစရှိမံ၊ မေးရှေးမနောင်း။ န ပုဉ်နွဲ့။ [တပြိုင်နက်
မဖြစ်ကြကုန်-ဟူလို။] အညမညဿ၊ အချင်းချင်း၏။ သမနန္တရာ၊ ကောင်းစွာ၊
အခြားမဲ့၌။ န ပုဉ်နွဲ့၊ ကုန်။

ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ဝိညာဏာ၊ တို့သည်။ အနာဘောဂါ၊ နှလုံးသွင်းတက်သော
အာဝဇ္ဇန်း၊ မရှိကုန်။ ပဉ္စဟိ၊ ကုန်သော။ ဝိညာဏေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အဘိနိပါတ-
မတ္တာ၊ အာရုံ၏ ရှေးရှု ကျရောက်ခြင်းမျှကို။ အညတြ၊ ကြည့်၍။ ကဉ္စိ၊ တစုံတခု
သော။ ဓမ္မံ၊ ကုသိုလ် အကုသိုလ်တရားကို။ နပုဉ်ဝိဇာနာတိ၊ မသိနိုင်။ ကဉ္စိ၊
ဣရိယာပထံ၊ ကို။ န ကပေတိ၊ မပြုနိုင်။ ကာယကမ္မံ၊ ကို။ န ပဋ္ဌပေတိ၊ မဖြစ်စေ
နိုင်။ ဝစီကမ္မံ၊ ကို။ န ပဋ္ဌပေတိ၊ နိုင်။ န သမာဒိယတိ၊ ကောင်းစွာမယူနိုင်။ ဝါ၊
မဆောက်တည်နိုင်။ န သမာပဇ္ဇတိ၊ သမာပတ် မဝင်စားနိုင်။ န ဝုဋ္ဌာတိ၊
သမာပတ်မှ မထနိုင်။ န သုပတိ၊ မအိပ်နိုင်။ နပုဉ်ဗုဇ္ဈတိ၊ မနိုးနိုင်။ န သုပိနံ
ပဿတိ၊ အိပ်မက် မမက်နိုင်။ ယာထာဝကဝတ္ထုဝိတာဝနာ၊ မဖောက်မပြန်
ဟုတ်မှန်သောဉာဏ်၏ ဟည်ရာအာရုံကို ထင်စွာပြုတတ်သော။ ပညာ၊ သည်။
(အတ္ထိ)။ ဧဝံ၊ ဤသို့သျှင်။ ကေဝိဓေန၊ အားဖြင့်။ ဝါ၊ အားဖြင့်။ ဉာဏဝတ္ထု၊
သည်။ ဝါ၊ သည်။ (ဟောတိ)။

၂-ဒုကမာတိကာ

၇၅၂။ ဒုဝိဓေန၊ ၂-ပါး အပြားအားဖြင့်။ ဉာဏဝတ္ထု (ဟောတိ)။ လောကိ-
ယာ၊ လောကီဖြစ်သော။ ပညာ၊ သည်။ (အတ္ထိ)။ ပေ၊ အတ္ထဇာပိကာ၊ အကျိုးကို
ဖြစ်စေတတ်သော။ ပညာ (အတ္ထိ) ဇာပိတတ္တာ၊ ဖြစ်စေအပ်သောအကျိုးရှိသော။
ပညာ (အတ္ထိ)။ ဧဝံ ဒုဝိဓေန ဉာဏဝတ္ထု (ဟောတိ)။

၃-တိကမာတိကာ

၇၅၃။ ဝိန္နာမယာ၊ ကြံစည်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော။ ပညာ (အတ္ထိ) ၊ သုတ-
မယာ၊ ကြားနာရခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော။ ဘာဝနာမယာ၊ ဘာဝနာကြောင့်
ဖြစ်သော။ ဒါနမယာ၊ ဒါနဖြစ်သော။ ပညာ (အတ္ထိ)။ အဓိသီလေ၊ လွန်ကဲသော
သီလ၌။ (ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်သော)။ ပညာ (အတ္ထိ)။ အဓိဝိတ္ထေ၊ လွန်ကဲသော သမာဓိ
စိတ်၌။ (ပဝတ္တာ) ပညာ (အတ္ထိ)။ အဓိပညာယ၊ လွန်ကဲသောပညာ၌။ (ပဝတ္တာ)
ပညာ (အတ္ထိ)။ အာယကောသလ္လံ၊ ကြီးပွားခြင်း၌ ကျွမ်းကျင်သူ၏ ဖြစ်ကြောင်း
ဖြစ်ရာဉာဏ်သည်။ (အတ္ထိ)။ အပါယကောသလ္လံ၊ မကြီးပွားခြင်း၌ ကျွမ်းကျင်သူ၏
ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာဉာဏ်သည်။ (အတ္ထိ)။ ဉာဏံသည် မကြီးပွားခြင်းကိုလည်း

သိ၏။] ဥပါယကောသလံ၊ ထိုထိုကိစ္စ၌ အကြောင်းဥပါယကို သိသောဉာဏ်သည်။ (အတ္ထိ)။ [“ဝိပါကာ ပညာ” စသည်ကို ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော်၊ မာတိကာကို မှီ၍ပေးပါ။] ဧဝံ တိဝိဓေန ဉာဏဝတ္ထု (ဟောတိ)။

၄-စတုက္ကမာတိကာ

၇၅၄။ ကမ္မသကတာဉာဏံ၊ ကံသာလျှင် ကိုယ်ပိုင်ဥစ္စာ ရှိသည်၏အဖြစ်ကို သိတတ်သောဉာဏ်သည်၎င်း။ သစ္စာနုလောမိကံ၊ သစ္စာ၄ပါးအားလျော်စွာ ဖြစ်သော။ ဉာဏံ၊ ဝိပဿနာဉာဏ်သည်၎င်း။ မဂ္ဂသမင်္ဂိယ မဂ်နှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဉာဏံ၊ မဂ်ဉာဏ်သည်၎င်း။ ဖလသမင်္ဂိယ၊ ဖိုလ်နှင့်ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဉာဏံ၊ ဖိုလ်ဉာဏ်သည်၎င်း။ (အတ္ထိ)။ ဒုက္ခေ၊ ခွဲ။ ဉာဏံ၊ သည်၎င်း။ ။ပေ။ ဒုက္ခနိရောဓေါမိနိယာ၊ ပဋိပဒါယ၊ ခွဲ။ ဉာဏံ၊ သည်၎င်း။ (အတ္ထိ)။ [ဤစတုက္ကကို ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော်၊ ဒုကနိက္ခေပ၊ ဟေတုဂေါစ္ဆကကို မှီ၍ပေးပါ။ “ကာမာဝစရာ ပညာ”စသော စတုက္က၌ အနက်သွယ်ပြီး။]

ဓမ္မေ၊ အရိယသစ္စာတရား၌။ (ပဝတ္ထံ၊ သော။) ဉာဏံ၊ သည်၎င်း။ အနုယေ၊ အစဉ်ရောက်ခြင်း၌။ ဝါ၊ နည်းယူခြင်း၌။ ဝါ၊ အကြောင်းဖြစ်သော ဉာဏ်၌။ (ပဝတ္ထံ)ဉာဏံ၊ သည်၎င်း။ ပရိယေ၊ စိတ်ကို ပိုင်းခြား၍သိခြင်း၌။ (ပဝတ္ထံ) ဉာဏံ၊ သည်၎င်း။ သမ္မုတိဉာဏံ၊ သမုတ်အပ်သော ဉာဏ်သည်၎င်း။ (အတ္ထိ)။ (ယာပညာ၊ သည်။) အာစယာယ၊ စုတိပဋ္ဌိသန္ဓေကိုစီခြင်းအကျိုးငှါ။ (ဟောတိ)။ အာပစယာယ၊ စုတိပဋ္ဌိသန္ဓေကို ဖျက်ဆီးခြင်းအကျိုးငှါ။ နော(ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ (သာ)ပညာ၊ သည်။ အတ္ထိ။ (ယာ ပညာ)။ အာပစယာယ၊ ငှါ။ (ဟောတိ)။ အာစယာယ၊ ငှါ။ နော (ဟောတိ)။ (သာ)ပညာ အတ္ထိ။ (ယာ ပညာ) အာစယာယစေ၊ ငှါ၎င်း။ အာပစယာယစ၊ ငှါ၎င်း။ (ဟောတိ)။ (သာ)ပညာ အတ္ထိ။ (ယာ ပညာ)။ အာစယာယ၊ ငှါ။ နော(ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ အာပစယာယ၊ ငှါ။ နော(ဟောတိ)။ (သာ)ပညာ အတ္ထိ။ (ယာ ပညာ) နိဗ္ဗိဒါယ၊ ငြီးငွေ့ခြင်း ငှါ။ (ဟောတိ)။ ပဋိဝေဓာယ၊ ထိုးထွင်း၍သိခြင်းငှါ။ နော(ဟောတိ)။ (သာ)ပညာ အတ္ထိ။ (ယာ ပညာ)ပဋိဝေဓာယ၊ ငှါ။ (ဟောတိ)။ နိဗ္ဗိဒါယ၊ ငှါ။ နော (ဟောတိ)။ (သာ)ပညာ အတ္ထိ။ (ယာ ပညာ) နိဗ္ဗိဒါယ စေ၊ ငှါ၎င်း။ ပဋိဝေဓာယ စ၊ ငှါ၎င်း။ (ဟောတိ)။ (သာ)ပညာ အတ္ထိ။ (ယာ ပညာ) နိဗ္ဗိဒါယ၊ ငှါ။ နော(ဟောတိ)။ ပဋိဝေဓာယ၊ ငှါ။ နော(ဟောတိ)။ (သာ)ပညာ အတ္ထိ ဟာနဘာဂိနိ၊ ယုတ်လျော့ခြင်းအဘို့ရှိသော။ ပညာ၊ သည်၎င်း။ ဌိတိဘာဂိနိ၊ တည်တံ့ခြင်းအဘို့ရှိသော။ ပညာ၊ သည်၎င်း။ ဝိသေသဘာဂိနိ၊ ထူးသော အဘို့ရှိသော။ ပညာ၊ သည်၎င်း။ နိဗ္ဗေတဘာဂိနိ၊ လောဘ ဒေါသ အတုံးအခဲကို ဖောက်ခွဲခြင်းအဘို့ရှိသော။ ပညာ၊ သည်၎င်း။ (အတ္ထိ)။

စတသော၊ ကုန်သော။ ပဋိသမ္ဘိဒါ၊ တို့သည်။ (သန္တိ)။ စတသော၊ ပဋိ-
 ပဒါ၊ အကျင့်တို့သည်။ (သန္တိ)။ စတ္တာရိ၊ အာရမ္မဏာနံ၊ တို့သည်။ (သန္တိ)။ ဇရာ
 မရဏေ၊ ဇရာမရဏ၌။ (ပဝတ္တိ)။ ဉာဏံ၊ သည်၎င်း။ ဇရာ မရဏ သမုဒယေ၊
 ကြွင်းသောအကြောင်းနှင့် ပေါင်းမိလသော်ဇရာမရဏ၏ဖြစ်ကြောင်း သမုဒယ
 သစ္စာ၌။ (ပဝတ္တိ)။ ဉာဏံ၊ သည်၎င်း။ ဇရာ မရဏ နိရောဓေ၊ ဇရာ မရဏ၏
 ချုပ်ကြောင်း နိရောဓသစ္စာ၌။ (ပဝတ္တိ)။ ဉာဏံ၊ သည်၎င်း။ ဇရာမရဏနိရောဓ
 ဂါမိနိယာ၊ ဇရာမရဏ၏ချုပ်ကြောင်း နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်း ဖြစ်သော။
 ပဋိပဒါယ၊ အကျင့်၌။ (ပဝတ္တိ)။ ဉာဏံ၊ သည်၎င်း။ (အတ္ထိ)။ [ပဋိစသမုပ္ပါဒ်ကို
 ပဋိလောမအားဖြင့် ဟောတော်မူသည်။ ဇာတိစတုက္ကစသည်၌ “ဇာတိသမုဒယေ
 ဉာဏံ” စသည်ကိုပေယျာလ မြှုပ်ထားသည်။]။ ပေ။ သင်္ခါရေသု၊ တို့၌။ (ပဝတ္တိ)။
 ဉာဏံ၊ သည်၎င်း။ သင်္ခါရသမုဒယေ၊ ကြွင်းသောအကြောင်းနှင့်ပေါင်းမိလသော်
 သင်္ခါရတို့၏ ဖြစ်ကြောင်း သမုဒယသစ္စာ၌။ ဝါ၊ အဝိဇ္ဇာ၌။ (ပဝတ္တိ)။ ဉာဏံ၊
 သည်၎င်း။ ပေ။ ပဋိပဒါယ၊ ၌။ ဉာဏံ၊ သည်၎င်း။ (အတ္ထိ)။ ဧဝံ စတုဗ္ဗိဇ္ဇေန-
 ဉာဏဝတ္ထု (ဟောတိ)။

ပဉ္စကစသည်။ ။ ပဉ္စက၌ “ပဉ္စဂီကော၊ ၅-ပါးသောအင်္ဂါရှိသော။ သမ္မာ-
 သမာဓိ၊ သည်။ (အတ္ထိ)။ ပဉ္စဉာဏိကော၊ ၅-ပါးသော ဉာဏ်ရှိသော။ သမ္မာ-
 သမာဓိ (အတ္ထိ)။” ဟု၎င်း၊ ဆက္က၌ “ဆသု၊ ကုန်သော။ အဘိညာသု၊ အဘိညာဉ်
 တို့၌။ ပညာ။ (အတ္ထိ)” ဟု၎င်း၊ သတ္တက၌ “သတ္တ သတ္တတိ၊ ခုနစ်ဆဲ့ခုနစ်ပါး
 သော။ ဉာဏငတ္ထုနံ၊ တို့သည်။ (သန္တိ)” ဟု၎င်း၊ အဋ္ဌက၌ “စတုသု၊ ကုန်သော။
 မဂ္ဂေသု၊ တို့၌၎င်း။ စတုသု၊ ဖလေသု၊ တို့၌၎င်း။ ပညာ (အတ္ထိ)” ဟု၎င်း၊ နဝက၌
 “နဝသု၊ အနုပုဗ္ဗဝိဟာရ သမာပတ္တိသု၊ အစဉ်အတိုင်းဝင်စား၍ နေထိုင်သော
 သမာပတ်တို့၌။ ပညာ (အတ္ထိ)” ဟု၎င်း ပေးပါ။

၁၀-ဒသကမာတိကာ

၇၆၀။ ယေဟိ ဗလေဟိ၊ အကြင်အားတော်တို့နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ သော။
 တထာဂတော၊ သည်။ အာသတံ၊ မြတ်သော။ ဝါ၊ ဥသတ မည်တော်မူသော
 ရွေးဘုရားတို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော။ ဌာနံ၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ဟူသော အရာကို။
 ပဋိဇာနာတိ၊ ဝန်ခံတော်မူ၏။ ပရိသာသု၊ ပရိအတ်တို့၌။ သိဟနာဒံ၊ မြတ်သော
 အသံတော်ကို။ ဝါ၊ ခြင်္သေ့မင်း၏ဟောက်ခြင်းနှင့်တူသော အသံတော်ကို။ နဒတိ၊
 မိန့်မြှောက်တော်မူ၏။ ဗြဟ္မစက္ကံ၊ မြတ်သောဓမ္မစက်ကို။ ပဝတ္တေတိ၊ ပြစ်စေတော်
 မူ၏။ ဂါ၊ လည်စေတော်မူ၏။ တထာဂတဿ၊ ၏။ (တာနိ) တထာဂတဗလာနိ၊
 ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ အားတော်တို့သည်။ ဒသ၊ ဆယ်ပါးတို့တည်း။ ကတမာနိ
 ဒသ၊ အဘယ်ဆယ်ပါးတို့နည်း—

(၁) ဣမ၊ ဤလောကဉ္စ၊ တထာဂတော၊ သည်း။ ဌာနံစ၊ အကြောင်းကိုလည်း။ ဌာနတော၊ အကြောင်း၏အဖြစ် အားဖြင့်၎င်း။ အဌာနံစ၊ အကြောင်းမဟုတ်သည်ကိုလည်း။ အဌာနတော၊ အကြောင်းမဟုတ်သည်၏အဖြစ်အားဖြင့်၎င်း။ ယထာဘူတံ၊ အကြင် အကြင်ထင်ရှားရှိသည့်အတိုင်း။ ဝါ၊ မဖောက်မပြန် ဟုတ်မှန်စွာ။ ပဇာနာတိ၊ သိတော်မူ၏။ ယံပိ၊ အကြင် ဉာဏ်တော်ဖြင့်လည်း။ တထာဂတော၊ သည်း။ ဌာနံစ၊ ကိုလည်း။ ဌာနတော၊ ၎င်း။ အဌာနဉ္စ၊ ကိုလည်း။ အဌာနတော၊ ၎င်း။ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ။ ဣဒံပိ၊ ဤအကြောင်းဟုတ်မဟုတ်ကို သိကြောင်း ဉာဏ်တော်သည်လည်း။ တထာဂတဿ၊ ၏။ တထာဂတဗလံ၊ မြတ်စွာဘုရား၏အားတော်သည်။ ဟောတိ။ ယံ ဗလံ၊ ယင်းအားတော်သို့။ အာဂမ္မ၊ ရှေ့ရှုထောက်၍။ ပေ။ ပဝတ္တေတိ။

(၂) ပုနစ၊ တဖန်လည်း။ အပရံ၊ တထာဂတ ဗလတမျိုးကား။ တထာဂတော၊ အတိတာ နာဂတပစ္စုပ္ပန်န၊ အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်ကုန်သော။ ကမ္မသမာဒါနာနံ၊ ဆောက်တည်အပ်သော ကံတို့၏။ (တနည်း) ကမ္မသမာဒါနာနံ၊ ကံတို့၏။ [နောက်နည်း၌ သမာဒါနပုဒ် အနက်ထူးမရှိ။] ဌာနတော၊ ဥပတ္တမ္ဘက အကြောင်းအားဖြင့်၎င်း။ ဟေတုသော၊ ဇနကအကြောင်းအားဖြင့်၎င်း။ ဝိပါကံ၊ အကျိုးကို။ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ။ ယံပိ၊ အကြင် ဉာဏ်တော်ဖြင့်လည်း။ ပေ။ ပဇာနာတိ။ ဣဒံပိ၊ ဤအကျိုးကိုသိကြောင်းဉာဏ်တော်သည်လည်း။ ပေ။ ဟောတိ။ ယံဗလံ၊ ယင်းအားတော်သို့။ ပေ။ ပဝတ္တေတိ။

(၃) တထာဂတော၊ သဗ္ဗတ္ထဂါမိနိ*၊ အလုံးစုံသောဂတိ၊ ဂတိမဟုတ်သော နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော။ ပဋိပဓံ၊ အကျင့်ကို။ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ။ ဣဒံပိ၊ ဤအလုံးစုံသောဂတိ၊ ဂတိမဟုတ်သော နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်းအကျင့်ကို သိကြောင်း ဉာဏ်တော်သည်လည်း။ ပေ။ ဟောတိ။

(၄) အနေကဓာတုံ၊ တပါးမက များသောစွာတရှိသော။ နာနာဓာတုံ၊ အမျိုးမျိုးသော ဓာတ်ရှိသော။ လောကံ၊ ခန္ဓလောက၊ အာယတနလောက၊ ဓာတ်လောကကို။ ပေ။ ပဇာနာတိ။ ပေ။ ဣဒံပိ၊ ဤအနေကဓာတု နာနာဓာတု လောကကိုသိကြောင်း ဉာဏ်တော်သည်လည်း။ ပေ။ ဟောတိ။

(၅) သတ္တာနံ၊ တို့၏။ နာနာဓိမုတ္တိကတံ၊ အမျိုးမျိုးသောစွဲစွဲမြဲမြဲလွတ်လွတ် ကျွတ်ကျွတ်သက်ဝင်တတ်သော အဇ္ဈာသယရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကို။ ပေ။ ဣဒံပိ၊ ဤ နာနာဓိမုတ္တိကတာကိုသိကြောင်း ဉာဏ်တော်သည်လည်း။ ပေ။ ဟောတိ။

(၆) ပရသတ္တာနံ၊ မြတ်သောပဓာနဖြစ်သော သတ္တဝါတို့၏၎င်း။ ပရပုဂ္ဂလာနံ၊ မြတ်သောသတ္တဝါတို့မှ တပါးသောယုတ်ညံ့သောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၎င်း။ (တနည်း) ပရသတ္တာနံ၊ မိမိမှ တပါးသောသတ္တဝါတို့၏၎င်း။ ပရပုဂ္ဂလာနံ၊ မိမိမှတပါးသော

ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၎င်း။ ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တံ၊ သဒ္ဓါစသော ဣန္ဒြေတို့၏ တိုးပွားကြီးမြတ်ကုန်သည်၏အဖြစ်၊ ဆုတ်ယုတ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို။ပေ။ ဣဒံပိ၊ ဤ ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တံကိုသိကြောင်း ဉာဏ်တော်သည်လည်း။ပေ။ဟောတိ။

(၇) ဈာန ဝိမောက္ခ သမာဓိ သမာပတ္တိနံ၊ဈာန် ၄ ပါး၊ “ရူပိ ရူပါနိ ပဿတိ” အစရှိသော ဝိမောက္ခရှစ်ပါး၊ သဝိတက္က သဝိစာရ အစရှိသော သမာဓိ ၃ ပါး၊ ပဌမဈာန်သမာပတ် အစရှိသော သမာပတ် ၉ ပါးတို့၏။ သံကိလေသံ၊ ညစ်နွမ်းခြင်းကို၎င်း။ ဝါ၊ ညစ်နွမ်းသည့်အတွက် ယုတ်လျော့သောအဖို့ရှိသော သဘောကို၎င်း။ ဝါဒါနံ၊ ဖြုတ်ခြင်းကို၎င်း။ ဝါ၊ ဖြုတ်သည့်အတွက် ထူးသော အဖို့ရှိသော သဘောကို၎င်း။ ဝုဋ္ဌာနံ၊ ဈာန်အစရှိသည်တို့မှထကြောင်းကို၎င်း။ ။ပေ။ပဇာနာတိ။ပေ။ ဣဒံပိ၊ ဈာန်အစရှိသည်တို့၏ ညစ်နွမ်းခြင်း၊ ဖြုတ်ခြင်း၊ ထကြောင်းကို သိကြောင်း ဉာဏ်တော်သည်လည်း။ပေ။ဟောတိ။

(၈) ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိ၊ ရှေး၌နေအပ်ဘူးသော ခန္ဓာတို့ကိုအောက်မေ့တတ်သောသတိကို။ပေ။ ဣဒံပိ၊ ဤရှေး၌နေအပ်ဘူးသောခန္ဓာတို့ကိုအောက်မေ့တတ်သောသတိကို သိကြောင်း ဉာဏ်တော်သည်လည်း။ပေ။ဟောတိ။

(၉) သတ္တာနံ၊တို့၏။စုတူပပါတံ၊ စုတိ ပဋိသန္ဓေကို။ပေ။ဣဒံပိ၊ဤသတ္တဝါတို့၏ စုတိပဋိသန္ဓေကို သိကြောင်းဉာဏ်တော်သည်လည်း။ပေ။ဟောတိ။

(၁၀) အာသဝါနံ၊ အာသဝေါတရားတို့၏။ ခယံ၊ ကုန်ကြောင်းနိဗ္ဗာန်ကို။ ။ပေ။ဣဒံပိ၊ ဤအာသဝေါတရားတို့၏ ကုန်ကြောင်းနိဗ္ဗာန်ကို သိကြောင်းဉာဏ်တော်သည်လည်း။ပေ။ ဟောတိ၊ ယံဗလံ။ပေ။ ဗြဟ္မစက္ကံ ပဝတ္တေတိ။ [“ဣမာနိ ဒသ...” စသည်ကား နိဂုံးတည်း။ “ယေဟိ ဗလေဟိ၊ တို့နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ တထာဂတော၊သည်။ပေ။ပဝတ္တေတိ။ တထာဂတဿ၊၏။ (တာနိ) တထာဂတဗလာနိ၊ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏အားတော်တို့ဟူသည်။ ဣမာနိဒသ၊ဤ ဆယ်ပါးတို့တည်း” ဟုပေးပါ။] ဧဝံ ဒသဝိဓေန ဉာဏဝတ္ထု။ (ဟောတိ)။

မာတိကာသည်။ (နိဋ္ဌိတာ)။

၁-ကေကနိဒ္ဒေသ

၇၆၁။ [“နဟေတုမေဝ” မှ “ဇရာဘိဘူတမေဝ” တိုင်အောင် “န ဟေတု ဝေ။အဟေတုကာဝေ။ပေ။ဇရာဘိဘူတာ ဝေ”ဟု ဗဟုဝုဇ်ချည်းဖြင့်ကြောင်းကို အဋ္ဌကထာသဒ္ဓိကာတို့၌ ဖွင့်သည်။ အနက်ကို “အနိယျာနိကမေဝ” တိုင်အောင် ဒုကမာတိကာနိဿ ဘက် မှီ၍ပေးပါ။ “သာရမ္ပဏမေဝ” နေရာဝယ် “သာလမ္ပနမေဝ” ဟူသာ ပါဠိရှိသင့်ကြောင်းကို ဘာသာသီကာ၌ပြထားသည်။ထို့ပါဌ်

အတိုင်း အနက်ပေးပါ။] ဥပ္ပန္နံ (ဥပ္ပန္နာ)၊ အတိတ် ပဉ္စဝိညာဏ်၏ ဘင်ခဏမှ အထက်ဖြစ်သော နောက်ကာလ၌ ခဏတ္တယသို့ ရောက်ကုန်သည်။ (သမာနာ၊ ဖြစ်ကုန်လသော်)။ မနောဝိညာဏဝိညေယျမေဝ (မနောဝိညာဏဝိညေယျာ ဝေ)၊ မနောဝိညာဏ်သည် သိထိုက်ကုန်သည်သာတည်း။ [ဓမ္မသင်္ဂဏီ ပါဠိတော် ရူပကဏ္ဍ၌ “ဆဟိ ဝိညာဏေဟိ ဝိညေယျမေဝ” ဟုရှိ၍ ဤ၌ “မနောဝိညာဏ- ဝိညေယျမေဝ” ဟု ရှိခြင်း၏အကြောင်းကို အဋ္ဌကထာနိဿယ၌ ရှုပါ။] အနိစ္စ- မေဝ (အနိစ္စာဝေ)၊ အနိစ္စတို့သာတည်း။ ဇရာဘိဘူတမေဝ (ဇရာဘိဘူတာ+ ဝေ)၊ ဇရာသည် လွမ်းမိုးအပ်ကုန်သည်သာတည်း။

၇၆၂။ ပဉ္စဝိညာဏာပေ။ ဥပ္ပန္နာလမ္ဗနာတိ၊ ကား။ ဥပ္ပန္နသ္မိံ၊ ပစ္စုပ္ပန် ဖြစ်သော။ ဝတ္ထုသ္မိံ၊ စက္ခု အစရှိသောဝတ္ထု၌၎င်း၊ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော။ အာလမ္ဗနေ၊ ရူပါရုံ အစရှိသော အာရုံ၌၎င်း၊ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။

ပုရေဇာတဝတ္ထုကာ ပုရေဇာတာလမ္ဗနာတိ၊ ကား။ ပုရေဇာတသ္မိံ၊ ရှေ့၌ ဖြစ်သော။ ဝတ္ထုသ္မိံ။ ပုရေဇာတေ၊ သောပေ။ ပဉ္စန္ဒ၊ ဝိညာဏာနံ၊ တို့၏။ ဝတ္ထု၊ ဝတ္ထုတို့သည်။ အဗ္ဗုတ္တိကာ၊ အဗ္ဗုတ္တိသန္တာန်၌ ဖြစ်ကုန်၏။ [အဗ္ဗုတ္တိကာနှင့်အရ တူရမည်ဖြစ်၍ “ဝတ္ထု” ဟု ဗဟုဝုစံရှိပါစေ။] အာလမ္ဗနာ၊ တို့သည်။ ဗာဟိရာ၊ အပသန္တာန်၌ ဖြစ်ကုန်၏။ ပေ။ စက္ခုဝိညာဏဿ၊ ၏။ ဝတ္ထုစ၊ သည်၎င်း။ အာ လမ္ဗနဉ္စ၊ သည်၎င်း။ အညံ၊ သောတဝိညာဏ် အစရှိသည်တို့၏ ဝတ္ထုအာရုံတို့မှ တမျိုးတခြားတည်း။ ပေ။

၇၆၃။ နပေ။ ပစ္စုပ္ပန်ဘောန္တိတိ၊ ကား။ စက္ခုဝိညာဏဿ၊ ၏။ ဂေါစရ- ဝိသယံ၊ ကျက်စားရာအာရုံကို။ သောတဝိညာဏံ၊ သည်။ န ပစ္စုပ္ပန်ဘောတိ၊ မခံ စားနိုင်။ သောတဝိညာဏဿ၊ ဂေါစရဝိသယံပိ၊ ကိုလည်း။ ပေ။

၇၆၄။ နပေ။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိတိ၊ ကား။ သမန္နာဟရန္တဿ၊ အာရုံကို ကောင်းစွာ ဆောင်နိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌။ ပေ။ မနသိကရောန္တဿ၊ အာရုံကို နှလုံး သွင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌။ ပေ။ ပဋိပါဠိယာ၊ အစဉ်အားဖြင့်။ န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ ပေ။ ကေကွဏေ၊ တခုတည်းသောခဏ၌။ ဝါ၊ တပြိုင်နက်။ န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။

၇၆၅။ န အညမညဿပေ။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိတိ၊ ကား။ စက္ခုဝိညာဏဿ၊ ၏။ ဥပ္ပန္နသမနန္တရာ၊ ဖြစ်ပြီး၏ ကောင်းစွာ အခြားမဲ့၌။ သောတဝိညာဏံ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ သောတဝိညာဏဿ၊ ဥပ္ပန္နသမနန္တရာပိ၊ ၌လည်း။ ပေ။

၇၆၆။ ပဉ္စ ဝိညာဏာ အနာဘောဂီတိ၊ ကား။ ပဉ္စန္ဒ၊ ဝိညာဏာနံ၊ တို့၏။ အာဝေဇ္ဇနာဝါ၊ ဘဝင်အစဉ်ကို လည်စေခြင်းသည်၎င်း။ အာဘောဂေါ ဝါ၊ ဘဝင်အစဉ်ကို ဝဲလှည့်သကဲ့သို့ ပြန်လည်စေခြင်းသည်၎င်း။ သမန္နာဟာရောဝါ၊ ရူပါရုံ အစရှိသည်တို့ကို ကောင်းစွာ ဆောင်ခြင်းသည်၎င်း။ မနသိကာရော ဝါ၊

ဝိဘင်း]

၂-ဒုကနိဒ္ဒေသ

၆၆၃

ရူပါရုံ အစရှိသည်တို့ကို နှလုံးသွင်းခြင်းသည်၎င်း။ နတ္ထိ ။ပေ။ အာပါတမတ္တာ၊
 ရှေးရှု ကျရောက်ခြင်းမျှကို။ အညတြ၊ ဤ ။ပေ။ ပဉ္စန္ဒံ ဝိညာဏာနံ သမနန္တရာ၊
 မနောဓာတုယာပိ၊ သမ္ပုဋ်စွဲနှိုးဟူသော မနောဓာတ်ဖြင့်လည်း။ [ပိဖြင့် သန္တိရဏ
 စသော ပဉ္စဒွါရိကဝိထိစိတ် အားလုံးကိုပေါင်းသည်] ကဉ္စိ၊ သော။ ဓမ္မံ၊ ကုသိုလ်
 အကုသိုလ်တရားကို။ န ပဋ္ဌိဝိဇာနာတိ၊ မသိနိုင်။ပေ။ ပဉ္စဟိ ဝိညာဏေဟိ၊ ကဉ္စိ၊
 သော။ ဣရိယာပတံ၊ ဣရိယာပုသ်ကို။ ဂမနံ ဝါ၊ သွားခြင်းကို၎င်း။ ဌာနံ ဝါ၊
 ရပ်ခြင်းကို၎င်း။ နိသဇ္ဇံဝါ၊ ထိုင်ခြင်းကို၎င်း။ သေယျံဝါ၊ လျောင်းခြင်းကို၎င်း။
 န ကပ္ပေတိ၊ မပြုနိုင်။ပေ။ ပဉ္စဟိ ဝိညာဏေဟိ၊ ကာယကမ္မံ၊ ကိ။ န ပဌပေတိ၊ စန္ဒိ
 မတည်စေနိုင်။ ဝါ၊ မဖြစ်စေနိုင်။ ဝစီကမ္မံ န ပဌပေတိ။ပေ။ ဧဝံ ကေဝိဓေန ဉာဏ-
 ဝတ္ထု (ဟောတိ)။

ကေကံ (နိဋ္ဌိတံ)။

၂-ဒုကနိဒ္ဒေသ

၇၆၇။ တီသု၊ ကုန်သော။ ဘူမိသု၊ ကာမ ရူပ အရူပဘုံတို့၌။ ကုသလဗ-
 ဗျာကတေ၊ ကုသိုလ်၊ အဗျာကသ၌။ (ပဝတ္တာ၊ သော။) ပညာ၊ သည်။ လောကိ-
 ယာ၊ လောကီဖြစ်သော။ ပညာ၊ တည်း။ စတုသု၊ မဂ္ဂေသု၊ တို့၌၎င်း။ စတုသု၊
 ဖလေသု၊ တို့၌၎င်း။ (ပဝတ္တာ) ပညာ၊ သည်။ လောကုတ္တရာ၊ သော။ ပညာ၊
 တည်း။ သဗ္ဗာဝ၊ အလုံးစုံသာလျှင်ဖြစ်သော။ ပညာ၊ ကိ။ ကေနစိ၊ တစုံတခုသော
 ဝိညာဏ်သည်။ ဝိညေယျာ၊ သိထိုက်၏။ ကေနစိ၊ တစုံတခုသော ဝိညာဏ်သည်။
 န ဝိညေယျာ၊ မသိထိုက် ။ပေ။ အနုတ္တရာ ပညာ။

တတ္ထ၊ ထို ပညာတို့တွင်။ ကတမာ၊ အဘယ်ပညာသည်။ အတ္ထဇာပိကာ၊
 အကျိုးကိုဖြစ်စေတတ်သော။ ပညာ၊ နည်း။ စတုသု၊ ဘူမိသု၊ တို့၌။ ကုသလေ၊
 ကုသိုလ်၌။ (ပဝတ္တာ၊ သော။ ပညာ၊ သည်၎င်း။) အရဟတော၊ ရဟန္တာ၏။ ဝါ၊
 သည်။ အဘိညံ၊ အဘိညာဏ်ကို။ ဥပ္ပါဒေန္တယ၊ ဖြစ်စေသော်၎င်း။ သမာပတ္တိံ၊
 သမာပတ်ကို။ ဥပ္ပါဒေန္တယ၊ သော်၎င်း။ ကိရိယာဗျာကတေ၊ ၌။ (ပဝတ္တာ)
 ပညာ၊ သည်၎င်း။ အတ္ထဇာပိကာ၊ သော။ ပညာ၊ တည်း။ စတုသု၊ ဘူမိသု၊ ဝိပါ-
 ကေ၊ ၌။ (ပဝတ္တာ၊ ပညာ၊ သည်၎င်း။) အရဟတော၊ ရဟန္တာ၏။ ဥပ္ပန္နာယ၊
 ဖြစ်ပြီးသော။ အဘိညာယ၊ အဘိညာဏ်၏၎င်း။ ဥပ္ပန္နာယ၊ သမာပတ္တိယာ၊
 ၎င်း၎င်း။ ကိရိယာဗျာကတေ၊ ၌။ (ပဝတ္တာ) ပညာ၊ သည်၎င်း။ ဧဝံတတ္ထ၊
 ဖြစ်စေအပ်ပြီးသော အကျိုးရှိသော။ ပညာ၊ တည်း။ ဧဝံ ဒုဝိဓေန ဉာဏဝတ္ထု။

ဒုကံ (နိဋ္ဌိတံ)။

၃-တိကနိဒ္ဒေသ

၇၆၈။ တတ္ထ၊ ထိုပညာတို့တွင်၊ ကတမာ၊ အဘယ်ပညာသည်။ စိန္တာမယာ၊ ကြံစည်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော။ ပညာ၊ နည်း။ ယောဂဝိဟိတေသု၊ အားထုတ်ကြောင်း ပညာဖြင့်စီရင်အပ်ကုန်သော။ ကမ္မာယတနေသုဝါ၊ အလုပ်တို့၌သော် ၎င်း။ [အာယတနသဒ္ဓါ၊ အနက်မရှိ။] ဝါ၊ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း အစရှိသည်တို့၏ တည်ရာဖြစ်သော အလုပ်တို့၌သော်၎င်း။ (ယံ ဝေရူပိံ အနုလောမိကံ ခန္တိ စသည်တို့၌စပ်)။ ယောဂဝိဟိတေသု၊ ကုန်သော။ သိပ္ပာယတနေသုဝါ၊ အတတ်တို့၌သော်၎င်း။ ဝါ၊ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း အစရှိသည်တို့၏တည်ရာဖြစ်သော အတတ်တို့၌သော်၎င်း။ ယောဂဝိဟိတေသု၊ ဝိဇ္ဇာဌာနေသုဝါ၊ နောက်နောက် အတတ်တို့၏ တည်ရာအကြောင်းဖြစ်သော ရှေးရှေးသော ဓမ္မကအတတ်တို့၌သော်၎င်း။ ကမ္မဿကတံဝါ၊ ကံသာလျှင် ကိုယ်ဥစ္စာရှိသည်၏အဖြစ်ကို သိတတ်သော ကမ္မဿကတဉာဏ်မူလည်းဖြစ်သော။ (ယံ ဝေရူပိံ အနုလောမိကံ ခန္တိ စသည်တို့၌စပ်)။ သစ္စာနုလောမိကံဝါ၊ သစ္စာ ၄-ပါးတို့ အားလျော်စွာဖြစ်သော ဝိပဿနာဉာဏ်မူလည်းဖြစ်သော။ [ထို ဝိပဿနာဉာဏ်၏ဖြစ်ပုံကို ပြလို၍ “ရူပံ အနိစ္စံတိ ဝါ” စသည်ကို မိန့်တော်မူသည်။]

ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ အနိစ္စံ၊ အနိစ္စ။ ဣတိဝါ၊ ဤသို့သော်၎င်း။ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာသည်။ အနိစ္စာ၊ အနိစ္စ။ ဣတိဝါ၊ ၎င်း။ သညာ၊ သည်။ အနိစ္စာ၊ စွ။ ဣတိ ဝါ၊ ၎င်း။ သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရတို့သည်။ အနိစ္စာ၊ အနိစ္စတို့။ ဣတိ ဝါ၊ ၎င်း။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ အနိစ္စံ၊ စွ။ ဣတိဝါ၊ ၎င်း။ ဝေရူပိံ ၊ ဤသို့သဘောရှိသော။ အနုလောမိကံ၊ ကမ္မာယတန စသည်တို့ အားလျော်စွာဖြစ်သော။ ယံခန္တိံ ၊ အကြင် ခံနိုင်ရည်ရှိသော ပညာကို။ ယံဒိဋ္ဌိံ ၊ အကြင် မြင်တတ်သော ပညာကို။ ယံရုစိံ ၊ အကြင် နှစ်သက်တတ်သော ပညာကို။ ယံ မုဒိံ ၊ အကြင် ဝမ်းမြောက်တတ်သော ပညာကို။ ယံပေက္ခံ၊ အကြင် ရှုတတ်သော ပညာကို။ ယံ ဓမ္မနိဗ္ဗာနက္ခန္တိံ ၊ အကြင် ကမ္မာယတန စသောတရားတို့၏ အကြွင်းမဲ့ရှုခြင်းကိုခံနိုင်ခြင်းကိစ္စရှိသောပညာကို။ ပရတော၊ သူတပါးတို့ အထံမှ။ အသုဘော၊ မကြားရမူ၍။ ဝါ၊ မကြားရဘဲ။ ပဋိလတတိ၊ ရ၏။ အယံ၊ ဤပညာကို။ စိန္တာမယာ၊ သော။ ပညာ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ပေ။ ပရတော၊ မှ။ သုဘော၊ ကြားရ၍။ ဝါ၊ ကြားရခြင်းကြောင့်။ ပဋိလတတိ၊ ၎င်း။ အယံ၊ သူတမယာ၊ ကြားရခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော။ ပညာ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ သမာပန္နဿ၊ သမာပတ်ဝင်စားသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ သဗ္ဗာပိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော။ ပညာ၊ သည်။ ဘာဝနာမယာ၊ ဘာဝနာကြောင့်ဖြစ်သော။ ပညာ၊ တည်း။

၇၆၉။ တတ္ထ ကတမာ၊ ဒါနမယာ၊ ဒါနကြောင့်ဖြစ်သော။ ပညာ၊ နည်း။ ဒါနံ၊ ဒါနစေတနာကို။ အာရဗ္ဗ၊ အကြောင်းပြု၍။ ဒါနံ၊ ဒါနသို့။ အဓိဂစ္ဆ၊ ရောက်၍။ ဝါ၊ ရောက်သောပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်။ ယာ ပညာ၊ သည်။ ပေ။

ဝိဘင်း]

၄-စတုက္ကနိဒ္ဒေသ

၆၆၅

ယာသမ္ပာဒိဋ္ဌိ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ အယံ ဒါနမယာ ပညာ ဝုစ္ဆတိ။ပေ။ သီလံ၊ သီလစေတနာကို။ အာရဗ္ဗ၊ အကြောင်းပြု၍။ သီလံ၊ သီလသို့။ အဓိဂစ္ဆာ၍။ ဝါ၊ ဌ။ပေ။ သီလမယာ၊ သီလကြောင့်ဖြစ်သော။ ပညာ၊ဟူ၍။ ဝုစ္ဆတိ။ [အကြွင်းနှင့် ပုဒ်ရေ(၇၇၀)လွယ်ပြီ။] ၉

၇၇၁။ တတ္ထ ကတမံ အာယကောသလ္လံ။ ဣမေ ဓမ္မေ၊ ဤတရားတို့ကို။ (မယျံ၊ငါသည်)။ မနသိကရောတော၊ နှလုံးသွင်းလသော်။ပေ။ပဟိယန္တိ။ ပန၊ သည်သာ မကသေး။ဣမေ ဣမေ ဓမ္မေ၊ဤတရားဤတရားတို့ကို။(မယျံ၊သည်)။ မနသိကရောတော၊ သော်။ပေ။ဥပ္ပန္နာ၊ ဖြစ်ပြီးကုန်သော။ ကုသလာ၊ဓမ္မာ စ၊ တို့သည်လည်း။[“ဘိယျောဘာဝါယ”စသည်ကို သမ္ပပ္ပဓာနဝိဘင်း အစဉ် ပေးခဲ့ပြီ။ပေ။ သဗ္ဗာပိ၊ သော။တဩပါယာ၊ ထိုထိုကိစ္စ၊ထိုထိုဘေးရန်၌အကြောင်းအားလျော်စွာ ဖြစ်ပေါ်လာသော။ပညာ၊ သည်။ ဥပါယကောသလ္လံ၊ မည်၏။ [အကြွင်း လွယ်ပြီ။]

တိကံ (နိဋ္ဌိတံ)။

၄-စတုက္ကနိဒ္ဒေသ

၇၇၃။ [“အတ္ထိဒိန္နံ” စသည်ကို ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော် ဒုကနိက္ခေပကဏ္ဍ ဥပါဒါနဂေါစ္ဆက၌ ပေးခဲ့ပြီ။]သစ္စာနုလောမိကံ၊ မဂ္ဂသစ္စာ ပရမတ္ထသစ္စာအားလျော်စွာဖြစ်သော။ ဉာဏံ၊ ဝိပဿနာဉာဏ်ကို။ ဌပေတွာ၊ ထား၍။ သဗ္ဗာပိ၊ အလုံးစုံသည်းဖြစ်သော။ သာသဝါ၊ အာသဝေါတရားနှင့် တကွဖြစ်သော။ ကုသလာ၊ ကုသိုလ်ဖြစ်သော။ ပညာ၊ သည်။ ကမ္မဿကတာဉာဏံ၊ မည်၏။ [ကြွင်း ပါဠိချပ်ကို တိကနိဒ္ဒေသ စိန္တာယနိဒ္ဒေသကို မှီ၍ပေးပါ။]

၇၇၄။ မဂ္ဂသင်္ဂဏီ၊ မဂ်နှင့်ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဉာဏံ၊ မဂ်ဉာဏ်သည်။ ဒုက္ခေပိ၊ ဒုက္ခသစ္စာ၌လည်း။တေ၊ဤဉာဏ်သည်။ (ဟောတိ)။ပေ။ဒုက္ခနိရောဓဂိမိနိယာ၊ပဋိပဒါယပိ၊ ဌလည်း။ တေဉာဏံ (ဟောတိ)။ [အကြွင်းလွယ်ပြီ။ (၇၇၅)၌ “အပရိယာပန္နာ၊ ဝဋ်ဒုက္ခ၌ အကျုံးမဝင်သော။ ပညာ၊ သည်”ဟု ပေးပါ။ အကြွင်း လွယ်ပြီ။]

၇၇၆။ တတ္ထ၊ ထိုဉာဏ်တို့တစ်။ ကတမံ၊ အတယ်ဉာဏ်သည်။ ဓမ္မေဉာဏံ၊ ဓမ္မဉာဏ်မည်သနည်း။ ဝါ၊ အရိ၊ သစ္စာတရား၌ဖြစ်သော ဉာဏ်မည်သနည်း။ စတုသ္မ၊ မဂ္ဂေသု၊ တို့၌၎င်း။ စတုသ္မ၊ ပလေသု၊ ၎င်း။ ပညာ၊ သည်။ ဓမ္မေဉာဏံ၊ မည်၏။ဝါ၊ ၏။ သော၊ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဣမိနာ ဓမ္မေန၊ ဤမဂ်ဉာဏ်တရားဖြင့်။ ဉာတေန၊ သိအပ်ပြီးသောသစ္စာ ၄-ပါးတရားဖြင့်။ဒိဋ္ဌေန၊ မြင်အပ်ပြီးသောသစ္စာ ၄-ပါးတရားဖြင့်။ပတ္တေန၊ရောက်အပ်ပြီးသောသစ္စာ ၄-ပါးတရားဖြင့်။ဝိဒိတေန၊

ထင်ရှားအောင် ပြုအပ်ပြီးသော သစ္စာ ၄-ပါး တရားဖြင့်။ ပရိယောဂါဇ္ဇေန၊ သက်ဝင်အပ်ပြီးသော သစ္စာ ၄-ပါးတရားဖြင့်။ အတိတာနာဂတေ(န)၊ အတိတ် အနာဂတ်အဖို့၌။ ဝါ၊ သို့။ နယံ၊ နည်းကို။ နေတိ၊ ပို့ဆောင်၏။ (ကိံ အဘယ်သို့ ပို့ဆောင်သနည်း။)....(တနည်း)သော၊ သည်။ ဣမိနာ ဓမ္မေန၊ ဤသစ္စာ ၄-ပါး တရားကို။ ဉာတေန၊ သိပြီးသော မဂ်ဉာဏ်ဖြင့်။ ဒိဇ္ဈေန၊ မြင်ပြီးသော မဂ်ဉာဏ် ဖြင့်။ ပတ္တေန၊ ရောက်ပြီးသော မဂ်ဉာဏ်ဖြင့်။ ဝိဒိတေန၊ ထင်ရှားအောင်ပြုပြီး သောမဂ်ဉာဏ်ဖြင့်။ ပရိယောဂါဇ္ဇေန၊ သက်ဝင်ပြီးသောမဂ်ဉာဏ်ဖြင့်။ အတိတာ- နာဂတေ(န)၊ ၌။ ဝါ၊ သို့။ နယံ၊ ကို။ နေတိ၊ ၏။ (ကိံ နည်း) ... (တနည်း) သော၊ သည်။ ဉာတေန၊ သိအပ်ပြီးသော။ ဒိဇ္ဈေန၊ မြင်အပ်ပြီးသော။ ပတ္တေန၊ ရောက်အပ်ပြီးသော။ ဝိဒိတေန၊ ထင်ရှားအောင်ပြုအပ်ပြီးသော။ ပရိယောဂါဇ္ဇ- န၊ သက်ဝင်အပ်ပြီးသော။ ဣမိနာ ဓမ္မေန၊ ဤစတုသစ္စဂေါစရမဂ်ဉာဏ်ကြောင့်။ အတိတာ နာဂတေ (န)၊ ၌။ ဝါ၊ သို့။ နယံ၊ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ် ဟူသော နည်းကို။ နေတိ၊ ၏။ (ကိံ နည်း။) အတိတ်၊ အတိတ်ဖြစ်သော။ အဒ္ဓါနံ၊ ကာလ ၌။ ယေနေစိ၊ အမှတ်ခရှိကြွင်းမဲ့သည့် အလုံးစုံကုန်သော။ သမဏာဝ၊ သမဏ တို့သည်၎င်း။ ဗြာဟ္မဏာဝါ၊ ဗြာဟ္မဏတို့သည်၎င်း။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခသစ္စာကို။ (၁) အဗ္ဘညံသု၊ သိကြကုန်ပြီ။ ပေ။ တေ၊ ထိုသမဏတို့သည်။ ဝါ၊ ထိုဗြာဟ္မဏတို့ သည်။ ဣမညေဝဒုက္ခံ၊ ဤဒုက္ခသစ္စာကိုပင်။ အဗ္ဘညံသု၊ ကုန်ပြီ။ ပေ။ အဘိဇာ- နိဿန္တိ၊ သိကြကုန်လတ္တံ့။ ဣတိ၊ သို့။ တတ္ထ၊ ထိုအရိယသစ္စာတရား၌။ (ပဝတ္ထာ၊ ရသော။) ယာ ပညာ၊ သည်၎င်း။ ပေ။ ယာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သည်၎င်း။ (အတ္ထိ)။ ဣဒံ၊ ဤ ဉာဏ်ကို။ အနန္တယေဉာဏံ၊ အစဉ်လိုက်၍သိတတ်သောဉာဏ်ဟူ၍။ ဝါ၊ နည်းယူ တတ်သောဉာဏ်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။

တတ္ထ၊ ထိုဉာဏ်တို့တွင်။ ကတမံ၊ အဘယ်ဉာဏ်သည်။ ပရိယေ၊ စိတ်ကို ပိုင်းခြားခြင်း၌။ (ပဝတ္ထံ၊ သော)။ ဉာဏံ၊ မည်သနည်း။ ဣမ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ပရသတ္တာနံ၊ တပါးသောသတ္တဝါတို့၏။ ပရပုဂ္ဂလာနံ၊ တပါး သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ စေတော၊ စိတ်ကို။ စေတသာ၊ မိမိစိတ်ဖြင့်။ ပရိစ္စ၊ ပိုင်းခြား ၍။ ပဇာနာတိ၊ အပြားအားဖြင့်သိ၏။ [“သရာဂဝါစိတ္တံ” စသည်ကို သတိပဋ္ဌာန ဝိဘင်း၊ စိတ္တာနုပဿနာနိဒ္ဒေသ၌ ပေးခဲ့ပြီ။] ဓမ္မေဉာဏံ၊ ဓမ္မဉာဏ်ကို၎င်း။ အနန္တယေဉာဏံ၊ အနန္တယေဉာဏ်ကို၎င်း။ ပရိယေ ဉာဏံ၊ ပရိယေဉာဏ်ကို၎င်း။ ဌပေတော၊ ထား၍။ အဝသေသာ၊ ကြွင်းသော။ ပညာ၊ သည်။ သမ္မုတိညာဏံ၊ သမ္မုတိဉာဏ်မည်၏။

၇၉၇။ တတ္ထ၊ ထိုပညာသို့တွင်။ ကတမာ ပညာ၊ အဘယ်ပညာသည်။ အာစယာယ၊ စုတိပဋ္ဌိသန္ဓေကို စီခြင်းငှါ။ (ဟောတိ၊ နည်း)။ အပစယာယ၊ စုတိ ပဋ္ဌိသန္ဓေကို ဖျက်ဆီးခြင်းငှါ။ နော (ဟောတိ)၊ မဖြစ်သနည်း။ ကာမာဝစရ-

ကုသလေ၊ ကာမာဝစရကုသိုလ်၌။ (ပဝတ္တာ) ပညာ၊ သည်။ အာစယာယ၊ ငှါ။
 (ဟောတိ၊ န။) အပစယာယ၊ ငှါ။ နော (ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ စတုသု မဂ္ဂေသု
 (ပဝတ္တာ) ပညာ၊ အပစယာယ၊ ငှါ။ (ဟောတိ)။ အာစယာယ နော (ဟောတိ)။
 ရူပါဝစရာ ရူပါဝစရကုသလေ (ပဝတ္တာ) ပညာ၊ အာစယာယ စေတ၊ ငှါ၎င်း။
 အပစယာယစ၊ ငှါ၎င်း။ (ဟောတိ)။ အဝသေသာ၊ ကြွင်းသော။ ပညာ၊ သည်။
 အာစယာယ၊ ငှါ။ နေဝ (ဟောတိ)။ အပစယာယ နော (ဟောတိ)။

၇၉၁။ တတ္ထ၊ ကတမာ ပညာ၊ သည်။ နိဗ္ဗိဒါယ၊ ကိလေသာတို့၌ ငြီးငွေ့
 ခြင်းငှါ။ (သံဝတ္တတိ၊ ဖြစ်သနည်း။) ပဋိဝေဓာယ၊ ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းငှါ။ နော
 (သံဝတ္တတိ၊ နည်း။) ယာယ ပညာယ၊ ဖြင့်။ ကာမေသု၊ ဝတ္ထု ကိလေသာ ၂-ဖြာ
 သော ကာမတို့၌။ ဝိတရာဂေါ၊ ကင်းသောရာဂရှိသည်။ (ဟောတိ)။ အဘိညာ-
 ယော စ၊ တို့ကိုလည်း။ န ပဋိဝိဇ္ဈတိ၊ ထိုးထွင်း၍ မသိ။ သစ္စာနိစ၊ တို့ကိုလည်း။ န ပဋိ
 ဝိဇ္ဈတိ။ အယံ ပညာ၊ ကို။ နိဗ္ဗိဒါယ (သံဝတ္တတိ)။ ပဋိဝေဓာယ နော (သံဝတ္တတိ၊
 ဣတိ၊ သို့။) ဝုစ္စတိ။ သေဝ၊ ထိုပဌမဈာန်နှင့်ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်ပင်။ ပညာ-
 ယ၊ ဖြင့်။ ကာမေသု၊ တို့၌။ ဝိတရာဂေါ၊ သည်။ သမာနော၊ သော်။ အဘိညာယော-
 ပဋိဝိဇ္ဈတိ။ သစ္စာနိစ၊ တို့ကိုကား။ န (ပဋိဝိဇ္ဈတိ)။ အယံ ပညာ၊ ကို။ ပဋိဝေဓာယ
 (ဟောတိ)။ နိဗ္ဗိဒါယ နော (ဟောတိ၊ ဣတိ၊ သို့။) ဝုစ္စတိ။ စတုသု မဂ္ဂေသုပညာ၊
 နိဗ္ဗိဒါယစေတ၊ ငှါ၎င်း။ ပဋိဝေဓာယစ၊ ငှါ၎င်း။ (ဟောတိ)။ အဝသေသာ
 ပညာ နိဗ္ဗိဒါယ နေဝ (ဟောတိ)။ ပဋိဝေဓာယ နော (ဟောတိ)။

၇၉၉။ တတ္ထ၊ ကတမာ၊ သည်။ ဟာနဘာဂိနိ၊ ယုတ်လျော့ခြင်းအဖို့ရှိသော။
 ပညာ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ နည်း။) ပဌမဿ ဈာနဿ၊ ပဌမဈာန်ကို။ လာဘိံ၊
 ရခြင်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ကာမသဟဂတာ၊ အာရုံပြုသောအားဖြင့် ဝတ္ထု ကာမ
 နှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သော။ သညာ မနသိကာရာ၊ သညာ၊ မနသိကာရတို့သည်။
 သမုဒါစရန္တိ၊ လွန်စွာ အထက် အထက်၌ ဖြစ်ကုန်၏။ ဝါ၊ လွမ်းမိုးကုန်၏။
 (တဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ ပညာ၊ သည်။) ဟာနဘာဂိနိ၊ သော။ ပညာ၊ သည်။
 (ဟောတိ)။ (ပဌမဿ ဈာနဿ၊ ကို။ လာဘိံနော၊ ရခြင်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။)
 တဒနုဓမ္မတာ၊ ထိုပဌမဈာန်အားလျော်သော သဘောရှိသော။ သတိ၊ သတိ
 သည်။ သန္တိဋ္ဌတိ၊ ကောင်းစွာတည်၏။ (တဿ ပညာ) ဌိတိဘာဂိနိ၊ တည်တံ့
 ခြင်း အဖို့ရှိသော။ ပညာ (ဟောတိ)။ (ပဌမဿ ဈာနဿ၊ လာဘိံ၊ ကို။)
 အဝိတက္ကသဟဂတာ၊ ဝိတက်မရှိသော ဒုတိယဈာန်နှင့် အာရုံပြုသောအားဖြင့်
 တကွဖြစ်ကုန်သော။ သညာ မနသိကာရာ သမုဒါစရန္တိ။ (တဿ ပညာ) ဝိသေသ-
 ဘာဂိနိ၊ ထူးသော ဒုတိယဈာန်ဟူသော အဖို့ရှိသော။ ပညာ (ဟောတိ)။
 (ပဌမဿ ဈာနဿ လာဘိံ)။ နိဗ္ဗိဒါယဟဂတာ၊ ဝိတက် စသော ဖြစ်ဆဲ ဈာန်
 အင်္ဂါ အပြား၌ ငြီးငွေ့တတ်သော ဝိပဿနာဉာဏ်နှင့် တကွဖြစ်ကုန်သော။

ဝိရာဂပဿဉ္စိတာ၊ သင်္ခါရတို့ကို မတပ်မက်ကြောင်း နိဗ္ဗာန်နှင့်စပ်ယှဉ်ကုန်သော။
သညာ မနသိကာရာ သမုဒါစရန္တိ။ (တဿ ပညာ) နိဗ္ဗေတောဂီနီ၊ အရိယာ
မဂ်ကို ထိုးထွင်း၍သိခြင်း အဖို့ရှိသော ပညာ (ဟောတိ)။

☞ [ဒုတိယဈာန်၌ “ဥပေက္ခာ သဟဂတာ၊ အာရုံပြုသောအားဖြင့် တဏှာ-
မဇ္ဈတ္တပေက္ခာရှိသော တတိယဈာန်နှင့် တကွဖြစ်ကုန်သော” ဟု၎င်း၊ တတိယ
ဈာန်၌ “အဒုက္ခမသုခ သဟဂတာ၊ အာရုံပြုသောအားဖြင့် အဒုက္ခမသုခဝေဒနာ
ရှိသော စတုတ္ထဈာန်နှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သော” ဟု၎င်း၊ အာကာသာနဉ္စာယတန
ဈာန်၌ “ဓူပသဟဂတာ၊ အာရုံပြုသောအားဖြင့် ကသိုဏ်းရုပ်နှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်
သော” ဟု၎င်း၊ “တဒနုဓမ္မတာ၊ ထို ဒုတိယဈာန်အားလျော်သော သဘော
ရှိသော။ ဝိသေသဘာဂီနီ၊ ထူးသော တတိယဈာန် ဟူသော အဖို့ရှိသော”
ဟု၎င်း ထိုထို ဈာန်အားလျော်စွာ ပေးပါ။ အကြွင်းနှင့် ပုဒ်ရေ (၈၀၀)
လွယ်ပြီ။]

၈၀၁။ [“ဒုက္ခပုဋိပဒါ ဒန္တာဘိညာ” စသော ပုဒ်တို့၏အနက်ကို ဓမ္မသင်္ဂဏီ
ပါဠိတော်၊ စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ၊ ရူပါဝစရကုသိုလ်၊ ပုဋိပဒါစတုတ္ထ၌ ပေးခဲ့ပြီ။]
ကိစ္ဆေန၊ ဆင်းရဲ ငြိုငြင်သဖြင့်။ ကသိရေန၊ ကသိကအောက်ဖြင့်။ သမာဓိံ၊
လောကုတ္တရာသမာဓိကို။ ဥပ္ပါဒေန္တဿ၊ ဖြစ်စေရသော။ ဝါ၊ ဖြစ်စေလသော်။
ဒန္တံ၊ နှံ့နှေးလေးလံစွာ။ တဏှာနံ၊ ထိုလောကုတ္တရာသမာဓိ ဟူသော ဌာနကို။
အဘိဇာနန္တဿ၊ ရှေးရှုသိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ (သန္တာန်၌)။ ဝါ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့်
သိသောပုဂ္ဂိုလ်၏ (သန္တာန်၌)။ ယာ ပညာ၊ သည်းပေ။ ယာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သည်း
ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ၊ ဒုက္ခပုဋိပဒါ ဒန္တာဘိညာ ပညာ။ [“အကိစ္ဆေန၊
မငြိုငြင်ဘဲ။ အကသိရေန၊ ကသိကအောက် မဟုတ်ဘဲ။ ခိပ္ပံ၊ လျင်မြန်စွာ” ဟု
ပေးပါ။ အကြွင်း လွယ်ပြီ။]

၈၀၂။ [“ပရိတ္တာ ပရိတ္တာရမ္မဏာ” စသော ပုဒ်တို့၏အနက်ကို ဓမ္မသင်္ဂဏီ
ပါဠိတော်၊ စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ၊ ရူပါဝစရကုသိုလ်၊ အာရမ္မဏစတုတ္ထ၌ ပေးခဲ့ပြီ။]
သမာဓိဿ၊ သမာဓိကို။ န နိကာမလာဘိဿ၊ အလိုရှိတိုင်း ရခြင်းရှိသူ မဟုတ်
သော။ အာလမ္ပနံ၊ ကသိုဏ်းအာရုံကို။ ထောကံ၊ အနည်းငယ်။ ဖရန္တဿ၊ ဖြန့်နိုင်
သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ (သန္တာန်၌)။ ယာ ပညာ၊ ပေ။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ပေ။ နိကာမ
လာဘိဿ၊ အလိုရှိတိုင်း ရခြင်းရှိသော။ အာလမ္ပနံ၊ ဝိပုလံ၊ ကျယ်ပြန့်စွာ။ ပေ။
မဂ္ဂသမဂီဿ၊ ၏။ ဉာဏံ၊ မဂ်ဉာဏ်သည်။ ဇရာမရဏေပိ၊ ခွဲလည်း။ တေ
ဉာဏံ၊ ဤဉာဏ်တည်း။ ပေ။ ဧဝံ စတုဗ္ဗိဓေန ဉာဏဝတ္ထု (ဟောတိ)။

စတုတ္ထံ (နိဋ္ဌိတံ)။

ဝိဘင်း]

၅-ပဉ္စကနိဒ္ဒေသ

၆၆၉

၅-ပဉ္စကနိဒ္ဒေသ

၈၀၄။ တတ္ထ၊ ထို သမ္မာသမာဓိတို့တွင်။ ကတမော၊ အဘယ်သမ္မာသမာဓိသည်။ ပဉ္စဂီကော၊ ၅-ပါးသော အင်္ဂါရှိသော။ သမ္မာသမာဓိသည်။ (ဟောတိ၊ နည်း။) ပီတိ ဖရဏတာ၊ ပီတိကို ဖြန့်ခြင်းရှိသော သမာဓိ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ပညာသည်၎င်း။ သုခဖရဏတာ၊ သုခကို ဖြန့်ခြင်းရှိသော သမာဓိ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ပညာသည်၎င်း။ စေတော ဖရဏတာ၊ သူတပါးတို့၏ စိတ်ကို ဖြန့်ခြင်းရှိသော သမာဓိ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ပညာသည်၎င်း။ အာလောကဖရဏတာ၊ အရောင်အလင်းကို ဖြန့်ခြင်းရှိသော သမာဓိ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ပညာသည်၎င်း။ ပစ္စဝေက္ခဏာနိမိတ္တံ၊ ဈာန်အင်္ဂါတို့ကို ဆင်ခြင်တတ်သော သမာဓိ၏ အမှတ်အသားဖြစ်သော ပညာသည်၎င်း။ (အတ္ထိ)။ ဒိဿ၊ ကုန်သော။ ဈာနေသု၊ ပဌမဈာန် ဒုတိယဈာန်တို့၌။ (ပဝတ္တာ) ပညာ၊ သည်။ ပီတိ ဖရဏတာ၊ မည်၏။ တိသု၊ ကုန်သော။ ဈာနေသု၊ အောက်ဈာန်တို့၌။ (ပဝတ္တာ) ပညာ၊ သည်။ သုခဖရဏတာ၊ မည်၏။ ပရစိတ္တေ၊ သူတပါးတို့၏ စိတ်၌။ (ပဝတ္တံ) ဉာဏံ၊ သည်။ စေတော ဖရဏတာ၊ မည်၏။ ဒိဗ္ဗစက္ခ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခ ဉာဏံ သည်။ အာလောက ဖရဏတာ၊ မည်၏။ တမ္မာ တမ္မာ သမာဓိမ္မာ၊ ထိုထိုသမာဓိမ္မာ၊ ဝုဋ္ဌိတဿ၊ ထပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏံ၊ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏံ သည်။ ပစ္စဝေက္ခဏာနိမိတ္တံ၊ မည်၏။ အယံ ဤပညာကို။ ပဉ္စဂီကော၊ သော။ သမ္မာသမာဓိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။

☞ တတ္ထ၊ ထိုသမ္မာသမာဓိတို့တွင်။ ကတမော၊ သည်။ ပဉ္စဉာဏိကော၊ ၅ ပါးသော ဉာဏ်ရှိသော။ သမ္မာသမာဓိသည်။ (ဟောတိ၊ နည်း။) အယံ သမာဓိ၊ ဤသမာဓိသည်။ ပစ္စုပ္ပန်သုခေါ စေတ၊ ပစ္စုပ္ပန်ခဏ၌ ချမ်းသာခြင်း ရှိသည်၎င်း။ အာယတိ၊ နောင်အခါ၌။ (နောက်ခဏ၌)။ သုခဝိပါကော၊ သုခ ဟူသော အကျိုးရှိသည်၎င်း။ (ဟောတိ)။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပစ္စတ္တညေဝ၊ ကိုယ်တိုင်သာလျှင်။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ အယံ သမာဓိ၊ သည်။ အရိယော၊ ကိလေသာတို့မှ ဝေးကွာ၏။ နိရာမိသော၊ ကာမာမိသ ဝဇ္ဇာမိသ လောကာမိသ မရှိ။ ဣတိ ပစ္စတ္တညေဝ ဉာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ အယံ သမာဓိ၊ ကို။ အကာပုရိသ သေဝိတော၊ ယုတ်ညံ့သောယောက်ျား မဟုတ် မြင့်မြတ်သောယောက်ျားတို့သည်မှီဝဲအပ်၏။ ဣတိ ပစ္စတ္တညေဝ ဉာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ အယံ သမာဓိ၊ သည်။ ဝါ၊ ကို။ သန္တော၊ ငြိမ်သက်၏။ ဝါ၊ အလုံးစုံသော ကိလေသာအပူတေးတို့မှ ငြိမ်းအေး၏။ ပဏိထော၊ မှန်မြတ်၏။ ပဋိပ္ပဏဒ္ဓလဒ္ဓေါ၊ ကိလေသာတို့၏ ငြိမ်းအေးခြင်းကြောင့် ရအပ်၏။ ဝါ၊ ရအပ်ပြီးသောကိလေသာတို့၏ ငြိမ်းအေးခြင်းရှိ၏။ ဝါ၊ ငြိမ်းအေးပြီးသော ကိလေသာရှိသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည် ရအပ်၏။ ဧကောဒိတာဝါမိဂတော၊ မြတ်သည်ဖြစ်၍ ဖြစ်သော သမာဓိကို တိုးပွားစေတတ်သော အထက်

ဈာန်ဖြင့် ရအပ်၏။ ဝါ၊ မြတ်သည်ဖြစ်၍ဖြစ်သော သမာဓိကို တိုးပွားစေတတ်သော အထက်ဈာန်သို့ ရောက်၏။ န သင်္ခါရနိဂ္ဂဟ ဝါရိယဂတော၊ သသင်္ခါရိက စိတ်ဖြင့် ဆန့်ကျင်ဘက် နိဝရုဏတရားတို့ကိုနှိပ်၍ ကိလေသာတို့ကို တားမြစ်၍ ရအပ်သည်မဟုတ်။ ဣတိ။ ပေ။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ သော အယံ၊ ထိုငါသည်။ ဣမံ သမာဓိံ၊ ကို။ သတော၊ အမှတ်ရသည်။ (ဟုတော)။ သမာပဇ္ဇာမိ၊ သမာပတ် ဝင်စား၏။ သတော (ဟုတော)။ ဝုဠဟာမိ၊ သမာပတ်မှ ထ၏။ ပေ။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ အယံ၊ ဤ သမာဓိသည်။ ပဉ္စဉာဏိကော သမ္မာသမာဓိ(ဟောတိ)။ ဧဝံ ပဉ္စဝိဓေန ဉာဏဝတ္ထု (ဟောကံ)။

ပဉ္စကံ (နိဋ္ဌိတံ)။

၆-ဆက္က နိဇ္ဈေသ

၈၀၅။ တတ္ထ၊ ထို ပညာတို့တွင်။ ကတမာ၊ တို့သည်။ ဆဿ၊ ကုန်သော။ အဘိညာဿ၊ အဘိညာဏ်တို့၌။ (ပဝတ္ထာ) ပညာ၊ တို့နည်း။ ဣဒ္ဓိဝိဓေ၊ တန်ခိုး အပြား၌။ (ပဝတ္ထံ) ဉာဏံ၊ ဉာဏ်သည်။ (အတ္ထိ)။ သောတဓာတု ဝိသုဒ္ဓိယာ၊ အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်သော သောတဓာတ်၌။ (ပဝတ္ထံ) ဉာဏံ (အတ္ထိ)။ ပရ၊ စိတ္တေ၊ သူတပါးတို့၏ စိတ်၌။ (ပဝတ္ထံ) ဉာဏံ (အတ္ထိ)။ ပုဗ္ဗေ နိဝါသာနုဿတိယာ၊ ရှေး၌ နေအပ်ဘူးသော ခန္ဓာကို အမှတ်ရနိုင်သော သတိ၌။ (ပဝတ္ထံ) ဉာဏံ (အတ္ထိ)။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ စုတပပါတေ၊ စုတိ ပဋိသန္ဓေ၌။ (ပဝတ္ထံ) ဉာဏံ (အတ္ထိ)။ အာသဝါနံ၊ အာသဝေါတရားတို့၏။ ခယေ၊ ကုန်ကြောင်း အရဟတ္တ မဂ်၌။ (ပဝတ္ထံ) ဉာဏံ (အတ္ထိ)။ ဣမာ၊ ဤပညာတို့သည်။ ဆဿ၊ ကုန်သော။ အဘိညာဿ၊ တို့၌။ (ပဝတ္ထာ)။ ပညာ၊ ပညာတို့တည်း။ ဧဝံ ဆဗ္ဗိဓေန ဉာဏဝတ္ထု (ဟောတိ)။

ဆက္ကံ (နိဋ္ဌိတံ)။

၇-သတ္တကနိဇ္ဈေသ

၈၀၆။ တတ္ထ၊ ထို ဉာဏဝတ္ထုတို့တွင်။ ကတမာနိ၊ အဘယ် ဉာဏဝတ္ထုတို့သည်။ သတ္တ သတ္တတိ၊ ခုနစ်ဆဲ့ခုနစ်ပါးသော။ ဉာဏဝတ္ထုနိ၊ တို့နည်း။ ဇာတိပစ္စယာ၊ ဇာတိဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဇရာမရဏံ၊ သည်။ (သမ္ဘဝတိ)။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဉာဏံ၊ သိတတ်သောဉာဏ်သည်။ (ဟောတိ)။ ဇာတိယာ၊ ဇာတိသည်။ အသတိ၊ မရှိလသော်။ ဇရာမရဏံ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိနိုင်။ ဣတိဉာဏံ (ဟောတိ)။ အတိတံ၊ အတိတ်ဖြစ်သော။ အဒ္ဓါနိပိ၊ ကာလ၌လည်း။ ဇာတိပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ပေ။ အနာဂတံ၊ အနာဂတ်ဖြစ်သော။ အဒ္ဓါနိပိ၊ ၌လည်း။ ပေ။

ဉာဏ် (ဟောတိ)။ အဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ ယံဝိ တံ ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏံ၊ အကြင်ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏ်သည်။ (အတ္ထိ)။ တံပိ၊ ထိုဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏ်သည်လည်း။ ဝယဓမ္မံ၊ ကုန်ခြင်းသဘောရှိ၏။ ဝယဓမ္မံ၊ ပျက်ခြင်းသဘောရှိ၏။ ဝိရာဂဓမ္မံ၊ မတပ်မက်ခြင်းသဘောရှိ၏။ နိရောဓဓမ္မံ၊ ချုပ်ခြင်းသဘောရှိ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဉာဏံ၊ သည်။

☞ (ဟောတိ)။ [ကျန်အင်္ဂါတို့၌လည်း ဤနည်းမှီ၍ ပေးပါ။] ဣမာနံ၊ ဤဉာဏ်တို့သည်။ သတ္တ သတ္တတိ၊ သော။ ဉာဏဝတ္ထု၊ နိ၊ ဉာဏဝတ္ထုတို့တည်း။ ဧဝံ သတ္တဝိဓေန ဉာဏဝတ္ထု။ [အဋ္ဌကနိဒ္ဒေသ နဝကနိဒ္ဒေသတို့အနက်လွယ်ပြီ။]

သတ္တကံ(နိဋ္ဌိတံ)။

၁၀-ဒသကနိဒ္ဒေသ

ပဌမဗလနိဒ္ဒေသ

၈၀၉။ တတ္ထ၊ ထိုဉာဏ်တို့တွင်။ ကတမံ၊ အတယ်ဉာဏ်သည်။ ပေ။ ယထာတူတံ၊ စွာ။ ဉာဏံ၊ သိတတ်သော ဉာဏ်သည်။ (ဟောတိ၊ နည်း) ဣမ၊ ဤလောက၌။ တထာဂတော၊ သည်။ ယံ၊ အကြင် အကြောင်းကြောင့်။ ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နော၊ မဂ်ဒိဋ္ဌိနှင့်ပြည့်စုံသော။ ပုဂ္ဂလော၊ သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကဉ္စိ၊ တစုံတခုသော။ သင်္ခါရံ၊ သင်္ခါရကို။ နိစ္စတော၊ နိစ္စအားဖြင့်။ ဥပဂစ္ဆေယျ၊ ကပ်ရောက်ရာ၏။ ဧတံ၊ ဤအကြောင်းသည်။ အဋ္ဌာနံ၊ ဉာဏ်ဖြင့်ကပ်၍ မရအပ်မသိအပ်သော ဇနကအကြောင်းတည်း။ ဝါ၊ မရှိသော(မဟုတ်သော)ဇနကအကြောင်းတည်း။ (ဧသော၊ ဤအခွင့်သည်။) အနဝကာသော၊ ဉာဏ်ဖြင့်ကပ်၍ မရအပ် မသိအပ်သော အခွင့်ဟူသော ဥပတ္တမ္ပကအကြောင်းတည်း။ ဝါ၊ မရှိသော (မဟုတ်သော) အခွင့်ဟူသော ဥပတ္တမ္ပကအကြောင်းတည်း။ ဧတံ ဌာနံ၊ ဤအကြောင်းသည်။ နဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပဇာနာတိ၊ အပြားအားဖြင့်သိတော်မူ၏။ ဧ ခေါ၊ အနွယ်ကား။ ယံ၊ ကြောင့်။ ပုထုဇ္ဇနော၊ သည်။ ကဉ္စိ၊ သော။ သင်္ခါရံကို။ နိစ္စတော၊ အားဖြင့်။ ဝါ၊ ဟူ၍။ ဥပဂစ္ဆေယျ၊ ရာ၏။ ဧတံ ဌာနံ၊ သည်။ ဝိဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဧတံ ဌာနံ၊ သည်။ ဝိဇ္ဇတိ။ [နောက် “ဌာနမေတံဝိဇ္ဇတိ” ကား နိဂုံးတည်း။.... ဤမှ နောက်၌လည်း ဤကဲ့သို့ပင် ဗျတိရေက အနွယ်အားဖြင့်ပင် ဒုတိယဝါရ စသည်လည်း လာဦးလတ္တံ့။ ထိုဝါရတို့၌ ထူးရာကိုသာ အနက်ပေးတော့မည်။]

သုခတော၊ သုခအားဖြင့်။ ဝါ၊ ဟူ၍။ ပေ။ အတ္တတော၊ အတ္တအားဖြင့်။ ဝါ၊ ဟူ၍။ [ဤတတိယဝါကျမှ “ကဉ္စိ ဓမ္မံ” ဟု ဟောတော်မူခြင်း၏ အကြောင်းကို အဋ္ဌကထာ၌ကြည့်ပါ။] ပေ။ မာတရံ၊ အမိကို။ ဇီဝိတာ၊ ဇီဝိတိန္ဒြေမှ။ ဝေါရောပေယျ၊ ခွင်းရာ၏။ ပေ။ အရဟန္တံ၊ ရဟန္တာကို။ ပေ။ ပဒုဋ္ဌေန၊ ဒေါသသည်ဖျက်ဆီးအပ်သော။ ဝါ၊ ဒေါသကြောင့်ပျက်စီးသော။ စိတ္တေန၊ သတ်လိုစိတ်ဖြင့်။ တထာ

ဂတဿ၊ သင်္ကတော်ထင်ရှား၊ မြတ်စွာဘုရား၏ (ကိုယ်တော်၌)။ လောဟိတံ၊
 ယင်ငယ်သောက်လောက်ရုံ၊ အတိုင်းအရှည်ရှိသော သွေးတော်ကို။ ဥပ္ပါဒေယျ၊
 ဖြစ်စေရ၏။ ပေ။ သံဃံ၊ သံဃာကို။ ဘိန္ဒေယျ၊ သင်းခွဲရ၏။ ပေ။ အညံ၊ မြတ်စွာ
 ဘုရားမှတစ်ပါး အခြားပုဂ္ဂိုလ်ကို။ သတ္တဝရံ၊ ဆရာဟူ၍။ ဥဒ္ဓိသေယျ၊ ညွှန်ပြရ၏
 ။ပေ။ အဋ္ဌမံ၊ ရှစ်ခုမြောက်ဖြစ်သော။ ဘဝံ၊ ဘဝကို။ နိဗ္ဗတ္တေယျ၊ ဖြစ်စေရ၏။ ပေ။
 တေ ဌာနံ၊ သည်။ ဝိဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣတိပဇာနာတိ။

ယံ၊ ကြောင့်။ ကေိဿ၊ လောကဓာတုယာ၊ တသောင်းအတိုင်း အရှည်ရှိသော
 တခုသော လောကဓာတ်၌။ ဒွေ၊ ၂-ဆူကုန်သော။ အရဟန္တာ၊ ပူဇော်အထူးကို
 ခံတော်မူထိုက်ကုန်သော။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓိ၊ သုရားရှင်တို့သည်။ အပုပ္ဖံ၊ ရွှေလည်း
 မကျ။ အစရိမံ၊ နောက်သည်းမကျ။ (တနည်း) အပုပ္ဖံ အစရိမံ၊ မရှေးနေောင်း။
 ဥပ္ပဇ္ဇေယျ၊ ပွင့်တော်မူကုန်ရ၏။ ပေ။ စ ခေါ၊ အနွယ်ကား။ ယံ၊ ကြောင့်။
 ကေိဿ၊ လောကဓာတုယာ၊ ကော၊ တဆူတည်းသော။ ပေ။ တေ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။
 ဣတိ ပဇာနာတိ။ ဣတ္ထိ၊ မိန်းမသည်။ အရဟံ၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓိ၊ သည်။ အဿ၊
 ဖြစ်ရ၏။ ပေ။ စက္ကဝတ္တံ၊ စကြာရတနာကို လည်စေနိုင်သော။ ရာဇာ၊ သည်။ ပေ။
 သက္ကတ္တံ၊ သိကြား၏အဖြစ်ကို။ ကရေယျ၊ ပြုရ၏။ ပေ။ မာရတ္တံ၊ မာရ်နတ်၏အဖြစ်
 ကို။ ပေ။ ဗြဟ္မတ္တံ၊ မဟာဗြဟ္မာ၏အဖြစ်ကို။ ပေ။ ယံ၊ ကြောင့်။ ကာယဒုစ္စရိတဿ၊
 ကာယဒုစ္စရိုက်၏။ ဣဋ္ဌော၊ အလိုရှိအပ်သော။ ကန္တော၊ နှစ်သက်အပ်သော။
 မနာပေါ၊ စိတ်ကိုပွားစေတတ်သော။ ဝိပါကော၊ အကျိုးသည်။ နိဗ္ဗတ္တေယျ၊
 ဖြစ်ရ၏။ ပေ။ ကာယသုစရိတဿ၊ ၏။ အနိဋ္ဌော၊ အလိုမရှိအပ်သော။ ပေ။ ကာယ-
 ဒုစ္စရိတသမဂီ၊ ကာယဒုစ္စရိုက်နှင့် ပြည့်စုံခြင်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ တန္နိဒါနံ၊
 ထိုကာယဒုစ္စရိုက်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ တပုစ္စယာ၊ ထိုကာယဒုစ္စရိုက်
 ဟူသော အထောက်အပံ့ကြောင့်။ ကာယဿ၊ ဥပါဒိန္နကန္တာကိုယ်၏။ ဘေဒါ၊
 ပျက်ခြင်းဟူသော။ မရဏာ၊ သေခြင်းမှ။ ပရံ၊ နောက်ဖြစ်သော အသစ်ခန္ဓာကို
 ယူခြင်း၌။ သုဂတိံ၊ ကောင်းသော ဂတိဖြစ်သော။ လောကံ၊ လူ့ လောကနတ်
 လောကသို့၎င်း။ သဂ္ဂံ၊ ရူပါရုံ စသည်တို့ဖြင့် လွန်စွာမြတ်သော။ လောကံ၊ နတ်
 လောကသို့၎င်း။ ဥပပဇ္ဇေယျ၊ ကပ်ရောက်ရ၏။ ပေ။ အပါယံ၊ သုခတို့၏ဖြစ်ပေါ်
 လာရာဖြစ်သော ကောင်းမှုစသည်တို့၏သုခသာနေသတ္တိမှ ကင်းသော။ ဒုဂ္ဂတိံ၊
 ဒုက္ခအပေါင်း၏ လည်းလျောင်းရာဖြစ်သော။ ဝိနိပါတံ၊ အင်္ဂါခြေလက်ပျက်စီး
 ကုန်သည်ဖြစ်၍ ကျရောက်ရာဖြစ်သော။ နိရယံ၊ သာယာအပ်သော အသာဒ
 တရားတို့မရှိရာ ငရဲသို့။ ဥပပဇ္ဇေယျ၊ ကပ်ရောက်ရ၏။ ပေ။ [“ယေ ယေ ဓမ္မာ”
 စသည်တို့၏အနက်ကို ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော်၊ သုတ္တန္တိကနိက္ခေပ၊ ဌာနကုသလတာ
 ဒုက်၌ ပေးခဲ့ပြီ။] ဣဒံ၊ ပေ။ ယထာဘူတံ ဉာဏံ (ဟောတိ)။

ပဌမဗလနိဒ္ဒေသ ပြီး၏။

ဒုတိယဗလနိဒ္ဒေသ

၈၁၀။ တတ္ထ။ပေ။ဉာဏံ (ဟောဘိ၊ နည်း)။ ဣဓ၊ ဤလောက၌။ တထာ၊
 ဂတော ပဇာနာဘိ။ (ကိံ)၊ ဧကစ္စာနိ၊ အချို့ ဂုဏ်သော၊ ပါပကာနိ၊ ယုတ်မာ
 ကုန်သော။ (ယာနိ)ကမ္မသမာဒါနာနိ၊ အကြင် ဆောက်တည်အပ်သော ကံတို့
 သည်။ ဂတိသမ္ပတ္တိပဋိဗ္ဗာဇာနိ၊ ပြည့်စုံသော ဂတိသည် တားမြစ်အပ်ကုန်သည်
 (ကောင်းသောဂတိသည်တားမြစ်အပ်ကုန်သည်။သမာနာနိ၊ ဖြစ်ကုန်လသော်။)
 န ဝိပစ္စန္ဓိ၊ မရင့်ကျက်ကုန်။ ဝါ၊ အကျိုးမရပေးကုန်။ (ဝာနိ၊ ထိုကံတို့သည်။)
 အတ္ထိ၊ ကုန်၏။ပေ။ ဥပဓိဝိပတ္တိပဋိဗ္ဗာဇာနိ၊ ပြည့်စုံသော ဥပဓိသည် တားမြစ်အပ်
 ကုန်သည် (လှပသော ရုပ်အဆင်းလည်း တားမြစ်အပ်ကုန်သည်) ။ပေ။ ကာလ-
 သမ္ပတ္တိပဋိဗ္ဗာဇာနိ၊ ပြည့်စုံသောကာလသည် တားမြစ်အပ်ကုန်သည် (ကောင်း
 သော မင်း၊ ကောင်းသောလူတို့၏ ကာလသည် တားမြစ်အပ်ကုန်သည်) ။ပေ။
 ပယောဂသမ္ပတ္တိပဋိဗ္ဗာဇာနိ၊ ပြည့်စုံသော ပယောဂသည် တားမြစ်အပ်ကုန်သည်
 (ကောင်းသော ပယောဂသည် တားမြစ်အပ်ကုန်သည်) ။ပေ။ ဧကစ္စာနိ၊
 ကုန်သော။ ပါပကာနိ၊ ကုန်သော။ (ယာနိ)ကမ္မသမာဒါနာနိ၊ တို့သည်။ ဂတိ-
 ဝိပတ္တိံ၊ ပျက်စီးသော ဂတိသို့ (အပါယ် ၄-ပါးသို့)။ အာဂမ္မ၊ ရှေးရှုရောက်၍။
 ဝိပစ္စန္ဓိ။ပေ။ ဥပဓိဝိပတ္တိံ၊ ပျက်စီးသော ဥပဓိသို့ (မလှပသောရုပ်အဆင်းသို့)။
 ။ပေ။ ကာလဝိပတ္တိံ၊ ပျက်စီးသော ကာလသို့ (မကောင်းသောမင်း၊ မကောင်း
 သော လူတို့၏ကာလသို့) ။ပေ။ ပယောဂဝိပတ္တိံ၊ ပျက်စီးသောပယောဂသို့။ပေ။
 (တာနိ) အတ္ထိ။ပေ။ကလျာဏာနိ၊ ကောင်းကုန်သော။ (ယာနိ) ကမ္မသမာ-
 ဒါနာနိ။ပေ။ (တာနိ) အတ္ထိ။ [အကြွင်း လွယ်ပြီ။]

ဒုတိယဗလနိဒ္ဒေသ ပြီး၏။

တတိယဗလနိဒ္ဒေသ

၈၁၁။ ဣဓ၊ တထာဂတော၊ သည်။ အယံ၊ ဤလမ်းသည်။ နိရယဂါမိ၊
 ရဲသို့သွားသော။ မဂ္ဂေါ၊ လမ်းတည်း။ အယံ၊ ဤအကျင့်သည်။ နိရယဂါမိနိ၊
 ရဲသို့သွားသော။ ပဋိပဒါ၊ အကျင့်တည်း။ ဣဘိ ပဇာနာတိ။ [ဤသို့ မဂ္ဂေါနှင့်
 တွဲ၍ “ဂါမိ”ဟု၎င်း၊ ပဋိပဒါနှင့်တွဲ၍ “ဂါမိနိ”ဟု၎င်း နောက်နောက်၌လည်း
 ပေးပါ။ ပဋိတော်၌ကား ပဋိပဒါကိုတွဲ၍ “ဂါမိနိ”ဟု ရှိရမည်]။ ပေ။ တိရစ္ဆာန-
 ယောနိဂါမိ၊ တိရစ္ဆာန်တို့၏ ပေါင်းဆုံရာ အမျိုးသို့သွားသော ။ပေ။ ပေတ္တိ-
 ဝိသယဂါမိ၊ ပြိတ္တာတို့၏ နယ်မြေသို့သွားသော ။ပေ။ မနုဿလောကဂါမိ၊

လူ့ လောကသို့သွားသော။ပေ။ ဒေဝလောကဂါမိ၊ နတ်လောကသို့သွားသော
။ပေ။ နိဗ္ဗာနဂါမိ၊ နိဗ္ဗာန်သို့သွားသော။ [အကြွင်း လွယ်ပြီ။]

တတိယဗလနိဒ္ဒေသ ပြီး၏။

စတုတ္ထဗလနိဒ္ဒေသ

၈၁၂။ ဣဓ တဿာဂတော၊ ခန္ဓနာနတ္ထံ၊ ခန္ဓာတို့၏ ထူးကုန်သည်၏အဖြစ်
ကို။ပေ။ အာယတနနာနတ္ထံ၊ အာယတနတို့၏ ထူးကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို။ပေ။
အနေကဓာတု နာနာဓာကုလောကနာနတ္ထံ၊ တပါးမက များသောဓာတ်ရှိသော
အမျိုးမျိုးသော ဓာတ်ရှိသော လောက၏ ထူးသည်၏အဖြစ်ကို။ ပဇာနာတိ။
[အကြွင်း လွယ်ပြီ။]

စတုတ္ထဗလနိဒ္ဒေသ ပြီး၏။

ပဉ္စမဗလနိဒ္ဒေသ

၈၁၃။ ဟိနာဓိမုတ္တိကာ၊ ညံသော လွန်လွန်ကဲကဲ စွဲမြဲ သက်ဝင်ခြင်းရှိကုန်
သော။ ဝါ၊ ညံသော အဇ္ဈာသယရှိကုန်သော။ သတ္တာ၊ တို့သည်။သန္တိ။ ပဏီတာ-
ဓိမုတ္တိကာ၊ မြတ်သော လွန်လွန်ကဲကဲ စွဲမြဲ သက်ဝင်ခြင်းရှိကုန်သော။ ဝါ၊
မြတ်သော အဇ္ဈာသယရှိကုန်သော။ သတ္တာ သန္တိ။ ဟိနာဓိမုတ္တိကာ၊ ကုန်သော။
သတ္တာ၊ တို့သည်။ ဟိနာဓိမုတ္တိကာ၊ ကုန်သော။ သတ္တာ၊ တို့ကို။ သေဝန္တိ၊ မှီဝဲ
ကုန်၏။ ဘဇန္တိ၊ ဆည်းကပ်ကုန်၏။ ပယိရုပါသန္တိ၊ ချဉ်းကပ်ကုန်၏။ [အကြွင်း
လွယ်ပြီ။]

ပဉ္စမဗလနိဒ္ဒေသ ပြီး၏။

ဆဋ္ဌဗလနိဒ္ဒေသ

၈၁၄။ အာသယံ၊ လာ၍ဖြစ်ရာ အာသယကို။ ပဇာနာတိ။ အနုသယံ၊
အစဉ်တစိုက်ဖြစ်ကတ်သော အနုသယကို။ပေ။ စရိတံ၊ ကိုယ် အစရှိသည်တို့ဖြင့်
ပြုစီမံအပ်သော ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကို။ပေ။ အဓိမုတ္တံ၊ လွန်လွန်ကဲကဲ စွဲမြဲစွာ
သက်ဝင်ကတ်သော အဇ္ဈာသယကို။ပေ။ အပ္ပရဇက္ခေ၊ ပညာမျက်စိ၌ နည်းသော
ရာဂ ဒေါသ မောဟတည်းဟူသော မြှူရှိကုန်သော။ ဝါ၊ နည်းသော ရာဂ ဒေါသ
မောဟတည်းဟူသောမြှူရှိသော ပညာမျက်စိရှိကုန်သော။ (သတ္တေ၊တို့ကို၎င်း။)
မဟာရဇက္ခေ၊ ပညာမျက်စိ၌ များသော ရာဂ ဒေါသ မောဟတည်းဟူသော
မြှူရှိကုန်သော။ ဝါ၊ များသော ရာဂ ဒေါသ မောဟတည်းဟူသော မြှူရှိသော

ပညာမျက်စိရှိကုန်သော။ (သတ္တေ)။ တိက္ခိန္ဒြိယေ၊ ထက်သော သဒ္ဓါစသောဣန္ဒြေ
 ရှိကုန်သော။ (သတ္တေ)။ မုဒိန္ဒြိယေ၊ နံ့သော သဒ္ဓါစသော ဣန္ဒြေရှိကုန်သော။
 (သတ္တေ)။ သွာကာရေ၊ ကောင်းသော အာသယစသော အဗ္ဗိအစုရှိကုန်သော။
 (သတ္တေ)။ ဒွါကာရေ၊ မကောင်းသော အာသယစသော အဗ္ဗိအစုရှိကုန်သော။
 (သတ္တေ)။ သုဝိညာပယေ၊ လွယ်ကူစွာသိစေအပ် သိစေနိုင်ကုန်သော။ (သတ္တေ)။
 ဒုဝိညာပယေ၊ ခဲယဉ်းသဖြင့် သိခဲအပ် သိစေနိုင်ကုန်သော။ (သတ္တေ)။ ဘဗ္ဗာ-
 ဘဗ္ဗေ၊ ကျွတ်ထိုက်ကုန်မကျွတ်ထိုက်ကုန်သော။ (သတ္တေ၊ တို့ကို၎င်း။) ပဇာနာတိ။

ဂဗျ။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ အာသယော၊ အာသယဟူသည်။ ကတမော စ၊
 အဘယ်နည်း။ [“သဿတော လောကော” စသောပုဒ်တို့၏အနက်ကို ဓမ္မသင်္ဂဏီ
 ပါဠိတော်၊ ဒုကနိစ္ဆော၊ အာသယခေါ်စွဲကဉ် ပေးခဲ့ပြီ။] ဣတိ၊ သို့။ သတ္တာ၊
 တို့သည်။ ဘဝဒိဋ္ဌိ သန္နိသိတာဝါ၊ အမြဲဖြစ်၏ဟု ယူမှားသော သဿတဒိဋ္ဌိကို
 မှီကုန်သည်သော်၎င်း။ ဝိဘဝဒိဋ္ဌိ သန္နိသိတာဝါ၊ “အမြဲမဖြစ်၊ သေလျှင်ပြတ်၏”
 ဟု ယူမှားသော ဥဇ္ဈေဒဒိဋ္ဌိကို မှီကုန်သည်သော်၎င်း။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဝါ ပန
 သည်သာမကသေး။ ဥဘာ၊ ၂-ဖက်ကုန်သော။ ဧတေအန္တေ၊ ဤအဗ္ဗိအစုတို့သို့။
 အနုပဂမ္မ၊ မကပ်ရောက်မရှိ။ ဣဒပ္ပတ္တယတာ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နေသု၊ ဤသင်္ခါရစသော
 အကျိုးတို့၏အကြောင်းဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာစသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရား၊ အဝိဇ္ဇာ
 စသော အကြောင်းကိုစွဲနဲ့ဖြစ်သော သင်္ခါရစသော အကျိုးတရားဟူကုန်သော။
 ဓမ္မေသု၊ အကြောင်းအကျိုးတရားတို့၌။ အနုလောမိကာ၊ လျော်စွာဖြစ်သော။
 ခန္တိ၊ နှစ်သက်တတ်သော ဝိပဿနာဉာဏ်သည်။ ဝါ၊ ကိ။ ပဋိလဒ္ဓါ၊ ရအပ်သည်။
 ဟောတိ၊ ယထာဘူတံ၊ အကြင်အကြင် ထင်ရှားရှိသည့်အတိုင်း။ ဉာဏံ၊ သိတတ်
 သော မဂ်ဉာဏ်သည်။ ဝါ၊ ကိ။ (ပဋိလဒ္ဓံ ဟောတိ)။ အယံ၊ ဤသဿတဒိဋ္ဌိဥဇ္ဈေဒ
 ဒိဋ္ဌိ ဝိပဿနာဉာဏ် မဂ်ဉာဏ်သည်။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ အာသယော၊ တည်း။

ဂဗျ။ အနုသယာ၊ တို့သည်။ ကာမရာဂါနုသယော၊ ၎င်း။ ပေ။ အဝိဇ္ဇာ-
 နုသယော၊ ၎င်း။ (ဣတိ၊ သို့။) သတ္တာ၊ ခုနစ်ပါးတို့တည်း။ လောကေ၊ ၌။ ပိယရူပံ၊
 ချစ်အပ်သူ၏အဖြစ်ဟူသော သဘောရှိသော။ သာတရူပံ၊ သာယာအပ်သည်၏
 အဖြစ်ဟူသော သဘောရှိသော။ ယံ၊ အကြင် ဣဋ္ဌာရုံသည်။ (အတ္ထိ)။ ဧတ္ထ၊ ဤ
 ပိယရူပ သာတရူပဖြစ်သော ဣဋ္ဌာရုံ၌။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ ရာဂါနုသယော၊ သည်။
 အနုသေတိ၊ အစဉ်တစိုက် လိုက်၍ဖြစ်၏။ ဝါ၊ ကိန်း၏။ လောကေ၊ အပ္ပိယရူပံ၊
 မချစ်အပ်သည်၏အဖြစ်ဟူသော သဘောရှိသော။ အသာတရူပံ၊ မသာယာအပ်
 သည်၏အဖြစ်ဟူသော သဘောရှိသော။ ယံ၊ အကြင် အနိဋ္ဌာရုံသည်။ (အတ္ထိ)။
 ဧတ္ထ၊ ဤအပ္ပိယရူပအသာတရူပဖြစ်သောအနိဋ္ဌာရုံ၌။ သတ္တာနံ ပဋိသန္ဓေသယော
 ‘အနုသေတိ။ ဣတိ၊ သို့။ ဒွိသု၊ ကုန်သော။ ဣမေသု ဓမ္မေသု၊ ဤဣဋ္ဌာရုံ အနိဋ္ဌာရုံ
 ‘တရားတို့၌။ အဝိဇ္ဇာနုပတိတာ၊ အစဉ် ကျရောက်တတ်သော အဝိဇ္ဇာကို၎င်း။

တဒေကဋ္ဌာ၊ ထိုအဝိဇ္ဇာနှင့် တခုတည်းသောစိတ်၌ သမ္ပယုတ်အဖြစ်ဖြင့် တည်
သော။ မာနေဘစ၊ ကိုရင်း။ (တဒေကဋ္ဌာ၊ သော။) ခိဋ္ဌိစ၊ ကိုရင်း။ (တဒေကဋ္ဌာ)
ဝိစိကိစ္ဆာစ၊ ကိုရင်း။ ခဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ရှုမှတ်ထိုက်၏။ အသံ၊ ဤကမရာဂါနုသယသည်
သည်။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ အနုသယော၊ တည်း။

၈၁၇။ ပရိတ္တဘူမကောဝါ၊ ညံသော ကာမာဝစရတုံ ရှိသည်မူလည်း
ဖြစ်သော။ မဟာဘူမကောဝါ၊ မြတ်သော ရူပါဝစရ အရူပါဝစရတုံ ရှိသည်
မူလည်းဖြစ်သော။ (တနည်း) ပရိတ္တဘူမကောဝါ၊ ညံသောအကျိုး ရှိသော
ကာမာဝစရတုံရှိသည်မူလည်းဖြစ်သော။ မဟာဘူမကောဝါ၊ မြတ်သောအကျိုး
ရှိသော ရူပါဝစရ အရူပါဝစရတုံ ရှိသည်မူလည်းဖြစ်သော။ ပညာဘိသင်္ခါရော၊
ပညာဘိသင်္ခါရသည်၎င်း။ ပေ။ အာနေညာဘိသင်္ခါရော၊ သည်၎င်း။ (အတ္ထိ)။
ဣဒံ၊ ဤအဘိသင်္ခါရ ၃-ပါးအပေါင်းသည်။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ စရိတံ၊ တည်း။
[အဓိမုတ္တိနိဗ္ဗေသကို ပဉ္စမဗလနိဗ္ဗေသအဘိုင်း ပေးပါ။]

၈၁၈။ ကိလေသဝတ္ထုနိ၊ နောက်နောက် ကိလေသာ၏ တည်ရာဖြစ်သော
ရှေးရှေး ကိလေသာတို့သည်။ လောဘော၊ ၎င်း။ ပေ။ အနောတ္တပ္ပံ၊ ၎င်း။ (ဣတိ၊
သို့။) ဒသ၊ တို့တည်း။ ယေသံသတ္တာနံ၊ တို့၏။ ဝါ၊ တို့သည်။ ဒသ၊ ကုန်သော။ ဣမာ-
နိ ကိလေသဝတ္ထုနိ၊ တို့သည်။ ဝါ၊ ဘို့ကို။ အာသေဝိတာနိ၊ အစွာမှီဝဲအပ်ကုန်
သည်။ ဘာဝိဟာနိ၊ တိုးပွားစေအပ်ကုန်သည်။ ဗဟုလိကတာနိ၊ များသော်
လည်း များသကဲ့သို့ ပြုအပ်ကုန်သည်။ ဥဿဒဂတာနိ၊ များသည်၏ အဖြစ်သို့
ရောက်ကုန်သည်။ (ဟောန္တိ)။ ဣမေ တေ သတ္တာ၊ ဤသတ္တဝါတို့သည်။ မဟာရဇ-
က္ခာ၊ မဟာရဇက္ခ သတ္တဝါတို့တည်း။ [အပ္ပရဇက္ခနိဗ္ဗေသသည် လွယ်ပြီ။]

၈၂၃။ ယေ တေ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ပါပါသယာ၊ မကောင်းသောအကုသိုလ်
အာသယရှိကုန်သည်။ ပါပါနုသယာ၊ မကောင်းသော အကုသိုလ် အနုသယ
ရှိကုန်သည်။ ပါပစရိတာ၊ မကောင်းသော အကုသိုလ်စရိုက်ရှိကုန်သည်။ ပါပါ-
ဓိမုတ္တိကာ၊ မကောင်းသော အကုသိုလ် အဓိမုတ္တိရှိကုန်သည်။ မဟာရဇက္ခာ၊
ပညာမျက်စိ၌ များသော ရာဂ ဒေါသ မောဟ တည်းဟူသော မြို့ရှိကုန်သည်။
ဝါ၊ များသော ရာဂ ဒေါသ မောဟတည်းဟူသော မြို့ရှိသောပညာမျက်စိရှိကုန်
သည်။ မုဒိန္ဒိယာနံ၊ သောသဒ္ဓါစသောဣန္ဒြိရှိကုန်သည်။ (ဟောန္တိ)။ ဣမေ တေ
သတ္တာ၊ တို့သည်။ ဒွါကာရာ၊ ဒွါကာရသတ္တဝါတို့တည်း။ [သွာကာရနိဗ္ဗေသ
လွယ်ပြီ။]

၈၂၅။ ယေတေ သတ္တာ၊ အကြင်သတ္တဝါတို့သည်လည်း။ ဒွါကာရာ၊ ဒွါကာရ
သတ္တဝါတို့သည်။ (ဟောန္တိ)။ ဧတေတေ သတ္တာ၊ ထိုဒွါကာရသတ္တဝါတို့သည်ပင်။
ဒုဝိညာပယာ၊ ခဲယဉ်းသဖြင့် သိစေအပ်သော သတ္တဝါတို့သည်။ (ဟောန္တိ)။ ပေ။
သုဝိညာပယာ (ဟောန္တိ)။

၈၂၆။ ယေ တေ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ကမ္မာဝရဏေန၊ မဂ်ကိုတားမြစ်တတ်သော ပဉ္စာနန္တရိယကံနှင့်။ သမန္နာဂတာ၊ ပြည့်စုံကုန်၏။ ကိလေသာဝရဏေန၊ မဂ်ကိုတားမြစ်တတ်သောနိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဟူသော ကိလေသာနှင့်။ ပေ။ ဝိပါကာဝရဏေန၊ မဂ်ကိုတားမြစ်တတ်သော အဟိတ်ပဋိသန္ဓေဟူသော ဝိပါကံနှင့်။ သမန္နာဂတာ။ အသဒ္ဓါ၊ သဒ္ဓါမရှိကုန်။ အစ္ဆန္ဒိကာ၊ မဂ်ကိုရအောင်အားထုတ်တို့ရန် ဆန္ဒမရှိကုန်။ ဒုပ္ပညာ၊ ဘဝင်ပညာ မရှိကုန်။ နိယာမံ၊ မိမိ၏အခြားမဲ့၌ အကျိုးပေးသောအားဖြင့် မြဲသောတရားသို့။ ကုသလေသု ဓမ္မေသု၊ တို့၌။ သမ္ပတ္တံ၊ မဖောက်ပြန်သောသဘောရှိသော မဂ်သို့။ [နိယာမံကို ထပ်၍ဖွင့်သည်။] ဩက္ကမိတုံ၊ သက်ရောက်ခြင်းငှါ။ အဘဗ္ဗာ၊ မထိုက်ကုန်။ ဣမေ တေ သတ္တာ၊ တို့သည်။ အဘဗ္ဗာ၊ အဘဗ္ဗသတ္တဝါတို့တည်း။

၈၂၇။ [“နကမ္မာဝရဏေန”စသည် လွယ်ပြီ။] ဆန္ဒိကာ၊ မဂ်ကိုရအောင်အားထုတ်တို့ရန် ဆန္ဒရှိကုန်၏။ ပညာဝန္ဓော၊ ဘဝင်ပညာရှိကုန်၏။ ပေ။ ဣတိ၊ သို့။ တတ္ထ၊ ထိုအာသယစသည်၌။ (အာသယ အနုသယ စရိတ အဓိမုတ္တိ အပ္ပရဇက္ခသတ္တဝါ၊ မဟာရဇက္ခသတ္တဝါ၊ တိက္ခိန္ဒြိယသတ္တဝါ၊ မုဒိန္ဒြိယသတ္တဝါ၊ သွာကာရသတ္တဝါ၊ ဒွါကာရသတ္တဝါ၊ သုဝိညာပယသတ္တဝါ၊ ဒုဝိညာပယသတ္တဝါ၊ တဗ္ဗသတ္တဝါ၊ အဘဗ္ဗသတ္တဝါတို့၌)။ ယာ ပညာ၊ အကြင်အပြားအားဖြင့် သိတတ်သောသဘောသည်။ ပေ။ ယာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ (အတ္ထိ)။ ဣဒံ၊ ဤ အာသယာနုသယဉာဏ်၊ ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တဉာဏ်တော် ၂-ပါး အပေါင်းသည်။ တထာဂတဏှ၊ ၏။ ပရသတ္တာနံ၊ တို့၏။ ပရပုဂ္ဂလာနံ၊ တို့၏။ ဣန္ဒြိယပရော ပရိယတ္တံ၊ ကို။ ယထာဘူတံ၊ ထိုင်း။ ဉာဏံ၊ သိတတ်သော ဉာဏ်တော်သည်။ (ဟောတိ)။ [ဤသို့ အာသယာနုသယဉာဏ် ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တဉာဏ်တော် ၂-ပါး ပေါင်းမှ ဆဋ္ဌဗလဉာဏ်တော် တပါးဖြစ်ပုံကို ပြတော်မူသည်။]

ဆဋ္ဌဗလနိဒ္ဒေသ ပြီး၏။

သတ္တမဗလနိဒ္ဒေသ

၈၂၈။ ဈာယိတိ (ဧတ္ထ)၊ ဈာယိဟူသော ဤပါဌ်၌။ [ဤသတ္တမဗလမာတိကာဝယ် “ဈာနံ၊ ပေ။ သမာပတ္တိနံ”ဟူသော ဗုဒ္ဓိနှင့်စပ်၍ ပါဌသေသအဖြစ်ဖြင့် ပါဝင်ထိုက်သော ဤဈာယိဟူသော ပါဌ်၌။] (လဗ္ဘမာနာ၊ ရထိုက်ကုန်သော။) ဈာယိ၊ ဈာယိပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ စတ္တာရော၊ ၄-ယောက်တို့တည်း။ ဧကေစော၊ အချို့စော။ (သော)ဈာယိ၊ အကြင်ဈာယိပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သမ္ပတ္တိံ ယေဝ၊ ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍သာသျှင်။ သမာနံ၊ ဖြစ်ပါသျှက်။ ဝါ၊ ဖြစ်သောဈာနံ၊ ဖြစ်သော

ကမ္မဋ္ဌာန်းကို။ ဝိပတ္တိတိ၊ ဝိပတ္တိဟူ၍။ ဝါ၊ ပျက်စီးသောစွာ၊ ပျက်စီးသော
 ကမ္မဋ္ဌာန်းဟူ၍။ ပစ္စေတိ၊ ယုံကြည် မှတ်ထင်၏။ (သော၊ ထိုစွာယုံပုဂ္ဂိုလ်သည်)။
 အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဧကစ္စော(ယော) စွာယံ၊ ဝိပတ္တိ ယော၊ ပျက်စီးသည်ဖြစ်၍သာ
 လျှင်။ သမာနံ၊ လျက်။ ဝါ၊ ဖြစ်သောစွာ၊ ဖြစ်သောကမ္မဋ္ဌာန်းကို။ သမ္ပတ္တိတိ၊
 သမ္ပတ္တိဟူ၍။ ဝါ၊ ပြည့်စုံသောစွာ၊ ပြည့်စုံသောကမ္မဋ္ဌာန်းဟူ၍။ ပစ္စေတိ။
 (သော)အတ္ထိ။ ပေ။ စတ္တာရော၊ ၄-ယောက်ကုန်သော။ စွာယံ၊ စွာယံပုဂ္ဂိုလ်တို့
 သည်။ ဣမေ၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့တည်း။

အပရေပိ၊ အခြားလည်းဖြစ်ကုန်သော။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ စွာယံ၊
 တို့သည်။ (သန္တိ၊ ရှိကုန်သေး၏။) ဧကစ္စော(ယော)စွာယံ၊ ဒန္တံ၊ နှေးနှေး။ သမာ-
 ပစ္စေတိ၊ သမာပတ်ဝင်စားရ၏။ ခိပ္ပံ၊ လျင်စွာ။ ဝုဠာတိ၊ သမာပတ်မှထနိုင်၏။
 (သော)အတ္ထိ။ ပေ။ စတ္တာရော စွာယံ၊ ဣမေ၊ တို့တည်း။ အပရေပိ စတ္တာရော
 စွာယံ (သန္တိ)။ ဧကစ္စော(ယော)စွာယံ၊ သမာဓိသ္မိံ၊ သမာဓိ၌။ သမာဓိ-
 ကုသလော၊ သမာဓိ၌ ကျွမ်းကျင်သည်။ ဟောတိ။ သမာဓိသ္မိံ၊ ၌။ သမာပတ္တိ-
 ကုသလော၊ သမာပတ်ဝင်စားခြင်း၌ ကျွမ်းကျင်သည်။ န (ဟောတိ)။ သော
 အတ္ထိ။ ပေ။ စတ္တာရော စွာယံ၊ ဣမေ၊ တို့တည်း။ [ဤ စတုက္ကဋ္ဌ မိမိရအပ်သော
 စွာကို “ပဉ္စဂီကစွာ၊ စတုရဂီကစွာ” စသည်ဖြင့် အင်္ဂါအားဖြင့်ပိုင်းခြား၍
 သိမိ၍သာ ကျွမ်းကျင်၍၊ မိမိရည်မှန်း ပိုင်းခြားထားအပ်သော ကာလပတ်လုံး
 စွာသမာပတ်ဝင်စားမှု၌ကား မကျွမ်းကျင်သော စွာယံပုဂ္ဂိုလ်စသည်ဖြင့် ပါဠိ
 တော် ကြည့်၍ ရေတွက်ပါ။]

စွာနံတိ(ဧတ္ထ)၊ ဟူသောဤပါဠိ၌။ (လဗ္ဗမာနာ၊ ကုန်သော။ စွာနာ၊
 တို့သည်။ စတ္တာရံ၊ တို့တည်း။ ပဌမံ စွာနံ၊ ပဌမစွာနံ၎င်း။ ပေ။ စတုတ္ထံစွာနံ၊
 ၎င်းတည်း။

ဝိမောက္ခောတိ(ဧတ္ထ)၊ ၌။ (လဗ္ဗမာနာ)ဝိမောက္ခော၊ အဌ၊ တို့တည်း။ [“ရှုပိ
 ရှုပါနိ ပဿတိ” ကို ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော်၊ စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ၊ ရှုပါဝစရကုသိုလ်
 ခဏ်း၌ ပေးခဲ့ပြီ။] အယံ၊ ဤ ဝိမောက္ခောသည်။ ပဌမော၊ ရှေးဦးစွာသော။
 ဝိမောက္ခော၊ တည်း။ [ကြွင်း ဝိမောက္ခတို့ကိုလည်း ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော်၊ စိတ္တုပ္ပါ-
 ဒကဏ္ဍ၊ ရှုပါဝစရကုသိုလ် တိဏိ ဝိမောက္ခစွာနံခဏ်း၊ အရှုပါဝစရကုသိုလ်
 တို့ကို မှီ၍ပေးပါ။]

သမာဓိတိ(ဧတ္ထ)၊ ၌။ (လဗ္ဗမာနာ) သမာဓိ၊ တို့သည်။ တယော၊ တို့တည်း။
 သဝိတက္ကသဝိစာရော၊ ဝိတက်နှင့်လည်း တကွဖြစ်၊ ဝိစာရနှင့်လည်း တကွဖြစ်
 သော။ သမာဓိ၊ ၎င်း။ အဝိတက္ကဝိစာရမတ္တော၊ ဝိတက်ကားမရှိ၊ ဝိစာရမျှသာ
 ရှိသော။ သမာဓိ၊ ၎င်း။ အဝိတက္က အဝိစာရော၊ ဝိတက်လည်းမရှိ၊ ဝိစာရ
 လည်း မရှိသော။ သမာဓိ၊ ၎င်းတည်း။ [သမာပတ္တိနိဇ္ဇေသ၌ “အနုပဗ္ဗဝိဟာရ”

ဝိဘင်း]

ဒသမဗလနိဓ္ဓေသ

၆၇၉

သမာပတ္တိယော၊ အစဉ်အတိုင်းဝင်စား၍ နေထိုက်သော သမာပတ်တို့သည်”
ဟုပေးပါ။ အကြွင်းလွယ်ပြီ။]

သံကိလေသံတိ၊ ကား။ ဟာနဘာဂိယော၊ ယုတ်လျော့ခြင်း အဖို့ရှိသော။
ဓမ္မော၊ တည်း။ ဝေါဒါနံတိ၊ ကား။ ဝိသေသဘာဂိယော၊ ထူးသောအဖို့ရှိသော။
ဓမ္မော၊ တည်း။ ဝုဠာနံတိ (ဧတ္ထ)။ ဝေါဒါနံပိ၊ ပြုစင်သောစျာန်သည်လည်း။
ဝုဠာနံ၊ ဝုဠာနမည်၏။ [[ပြုစင်သောအောက်အောက်စျာန်ကို အထက်အထက်
စျာန်သို့ တမြောက်တက်ရောက်သို့ရန် အကြောင်းဖြစ်၍ “ဝုဠာနံ” ဟု ဆိုအပ်
သည်ဟူလို။] တမ္မာတမ္မာသမာဓိမ္မာ၊ ထိုထိုသမာဓိမှ။ ဝုဠာနံပိ၊ ထကြောင်း
ဘဝင်သည်လည်း။ ဝုဠာနံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ တတ္ထ၊ ထို သံကိလေသစသည်၌။
ယာ ပညာ။ ပေ။ ယာသမ္မာဒိဋ္ဌိ (အတ္ထိ)။ ဣဒံ၊ ဤစျာယီပုဂ္ဂိုလ်စသည်ကိုသိသော
ဉာဏ်တော်သည်။ ပေ။ ဉာဏံ (ဟောတိ)။

အမှာ။ ။ အဋ္ဌမ ဗလနိဓ္ဓေသကို သိလက္ခန္ဓံ ဗြဟ္မဇာလသုတ်၊ သဿ တ
ဝါဒအခန်းနှင့် သာမညဗလသုတ် ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိ ဉာဏ်ခမ်းကိုမှီ၍၎င်း၊
နဝမဗလကို ယင်းပါဠိတော် ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်ခမ်းကိုမှီ၍၎င်း ပေးပါ။

ဒသမဗလနိဓ္ဓေသ

ဂဃ။ ဣမတထာဂဟော၊ အာသဝါနံ၊ အာသဝေါတရားတို့၏။ ခယာ၊
ကုန်ခြင်းကြောင့်။ အနာသဝံ၊ အာသဝေါမရှိသော။ စေတောဝိမုတ္တိံ၊ စိတ်၏ရာဂ
အစရှိသော ကိလေသာတို့မှ လွတ်ကြောင်းဖြစ်သော အရဟတ္တဖိုလ်သမာဓိကို။
ပညာဝိမုတ္တိံ၊ ရာဂအစရှိသော ကိလေသာတို့မှ လင်းလွတ်ကြောင်းဖြစ်သော
အရဟတ္တဖိုလ်ပညာကို။ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ၊ မျက်မှောက်တင်ထင် ရှုမြင်အပ်သော
သဘောဟူသော ပစ္စုပ္ပန်အတ္တဘော၌ပင်။ သယံ၊ တိုင်။ အဘိညာ၊ ထူးသောဉာဏ်
ဖြင့် သိ၍။ သစ္စိကတွာ၊ မျက်မှောက်ပြု၍။ ဥပသမ္ပဇ္ဇ၊ ကပ်ရောက်၍။ ဝိဟရတိ၊
နေ၏။ ဣတိ၊ သို့။ တတ္ထ၊ ထိုအာသဝက္ခယဉာဏ်တော်၌။ ယာ ပညာ။ ပေ။ ယာ
သမ္မာဒိဋ္ဌိ (အတ္ထိ)။ ဣဒံ၊ ဤအာသဝက္ခယဉာဏ်တော်ကို သိသော ဉာဏ်တော်
သည်။ ပေ။ ဉာဏံ (ဟောတိ)။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဒသမဗလနိဓ္ဓေသ ပြီး၏။

ဉာဏဝိဘင်္ဂေါ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

ခုဒ္ဒကဝတ္ထုဝိဘင်္ဂပါဠိတော်နိဿယ

ကေကမာတိကာ

၈၃၂။ ဇာတိမဒေါ၊ ဇာတိမဒ၎င်း။ ဂေါတ္ထမဒေါ၊ ဂေါတ္ထမဒ၎င်း။
 [နောက်နောက်ပုဒ်တို့၌လည်း ဤကဲ့သို့ နာမသတ်ပေးပါ။] လာဘေန လာဘ်
 နိဇိဂိသနတာ၊ လာဘေန လာဘ် နိဇိဂိသနတာ၎င်း။ သေယျောဟမသ္မိတိ၊
 သေယျောဟမသ္မိဟူ၍။ မာနော၊ မာန်မူခြင်း၎င်း။ ဘောယျဿ၊ မြတ်သောဂိုဏ်
 ၏။ သေယျောဟမသ္မိတိ၊ ဟူ၍။ မာနော၊ ၎င်း။ ပေ။ ပရာနုဒ္ဓယတာပဋိသံယုတ္တော၊
 သုတပါးတို့၌ သနားစောင့်ရှောက်တတ်သူ၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ မေတ္တာစသည်
 နှင့်တူသော ဂေဟသိတပေမနှင့် စပ်ယှဉ်သော။ ဝိတက္ကော၊ ဝိတက်၎င်း။ လာဘ
 ။ပေ။ ပဋိသံယုတ္တော၊ လာဘသက္ကာရသိလောကတို့နှင့်စပ်ယှဉ်သော။ ဝိတက္ကော၊
 ၎င်း။ အနဝညတ္တိ ပဋိသံယုတ္တော၊ အထင်သေး မခံရခြင်းနှင့် စပ်ယှဉ်သော။
 ဝိတက္ကော၊ ဝိတက်၎င်းတည်း။

ကေကံ၊ ကေကမာတိကာသည်။ (နိဋ္ဌိတံ)။

ဒုကမာတိကာ

၈၃၃။ ကောဇောစ၊ ကောဇ၎င်း။ ဥပနာဟောစ၊ ဥပနာဟ၎င်း။ [ဤသို့
 စသည်ဖြင့် ပေးပါ။ လွယ်ပြီ။]

ဒုကံ (နိဋ္ဌိတံ)။

တိကမာတိကာ

၈၃၄။ တိဏိ၊ ၃-ပါးကုန်သော။ အကုသလမူလာနိ၊ အကုသလ မူလာတို့
 ၎င်း။ ပေ။ အဿာဒဒိဋ္ဌိ၊ အဿာဒဒိဋ္ဌိ၎င်း။ အတ္တာနုဒိဋ္ဌိ၊ ၎င်း။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ ၎င်း။
 ။ပေ။ အယောနိသော မနသိကာရော၊ အယောနိသော မနသိကာရ၎င်း။ ကုမ္မဏ္ဍ-
 သေဝနာ၊ ၎င်း။ စေတသော စ လိနတ္တံ၊ စေတသောလိနတ္တ၎င်းတည်း။ [ဤတိက
 မာတိကာ၌ (၃၅) တိက်ရှိရမည်။ စာအုပ်သို့၌ “အပရာပိ တိသော တဏှာ”
 ဟု ၂-ထပ်ပါရမည်ဖြစ်လျက် တတိက်ကျနေသည်။ နိဇ္ဈေသ၌ကား ၂-ထပ်ပင်
 ပါသည်။]

တိကံ (နိဋ္ဌိတံ)။

အမှာ။ ။စတုက္ကမာတိကာ စသည်လွယ်ပြီ။

၈၃၅။ အဇ္ဈတ္တိကဿ၊ အဇ္ဈတ္တတရားကို။ ဥပါဒါယ၊ စွဲ၍။ အဋ္ဌာရဿ၊
 တဆွဲရှစ်ပါး ကုန်သော။ တဏှာဝိစရိတာနိ၊ တဏှာဝိစရိတ် တို့သည်၎င်း။

ဗာဟိရဿ၊ ဗာဟိရတရားကို။ ဥပါဒါယ၊ ရှိ။ အဋ္ဌာရဿ၊ ကုန်သော။ တဏှာ-
 ဝိစရိတာနိ၊ တို့သည်၎င်း။ (ဟောန္တိ)။ တံ၊ ထိုတဆဲရှစ် ၂-ရပ်ကို။ ဧကဇ္ဈံ၊
 တပေါင်းတည်း။ အဘိသညဟိတွာ၊ ရှေးရှုကောင်းစွာပေါင်း၍။ အဘိသဒ္ဓိပိ-
 တွာ၊ ရှေးရှုကောင်းစွာချုံး၍။ ဆတ္တိံသ၊ သုံးဆဲခြောက်ပါးသော။ တဏှာဝိစရိ-
 တာနိ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ။ ဣတိ၊ သို့။ အတိတာနိ၊ အတိတ်ဖြစ်ကုန်သော။
 ဆတ္တိံသ၊ သော။ တဏှာဝိစရိတာနိ၊ တို့သည်၎င်း။ ပေ။ ပစ္စုပ္ပန္နာနိ ဆတ္တိံသ၊
 တဏှာ ဝိစရိတာနိ၊ တို့သည်၎င်း။ (ဟောန္တိ)။ တံ၊ ထို သုံးဆဲခြောက်သုံးရပ်ကို။
 ဧကဇ္ဈံ အဘိသညဟိတွာ အဘိသဒ္ဓိပိတွာ၊ အဋ္ဌ တဏှာဝိစရိတသတံ၊ တဏှာ
 ဝိစရိတ်(၁၀၈)တရားရှစ်ပါးသည်။ ဟောတိ။ ဒွါသဋ္ဌိ၊ ခြောက်ဆဲနှစ်ပါးသော။
 ယာနိ ဒိဋ္ဌိဂတာနိ၊ အကြင် မိစ္ဆာအယူတို့ကို။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဗြဟ္မဇာလေ၊
 ဗြဟ္မဇာလမည်သော။ ဝေယျာကရဏေ၊ ဝေယျာကရဏ၌။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်ပြီ။
 (တာနိ)စ၊ ထို မိစ္ဆာအယူတို့သည်လည်း။ (ဟောန္တိ)။

မာတိကာ(နိဋ္ဌိတာ)။

၁-ကောကနိဒ္ဒေသ

၈၄၃။ တတ္ထ၊ ထို မာတိကာတို့တွင်။ ကတမော၊ အတယ်သည်။ ဇာတိ-
 မဒေါ၊ ဇာတိမဒ မည်သနည်း။ ဇာတိံ၊ အမျိုးဇာတ်ကို။ ပဋိစ္စ၊ စွဲမှီ၍။ (ယော)
 မဒေါ၊ အကြင် မာန်ယစ်ခြင်းသည်။ (ယာ)ဇ္ဇေနာ၊ အကြင် မာန်ယစ်ခြင်းသည်။
 (ယံ) မဇ္ဇိတတ္ထံ၊ အကြင် မာန်ယစ်သူ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်။ [“မာနော”
 စသော ပုဒ်တို့၏အနက်ကို မေ့သကဲ့ပါဌိတော်၊ ဒုကနိက္ခေပ၊ သညောဇန-
 ဂေါစ္ဆက၌ ပေးခဲ့ပြီ။] (ယာ)ကေတုကမ္ပတာ(အတ္ထိ)။ အယံ၊ ဤမာန်ယစ်ခြင်း
 ဟူသော အခြင်းအရာအားဖြင့်ဖြစ်သော မာနကို။ ဇာတိမဒေါ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။

၈၄၄။ ဂေါတ္ထံ၊ အနွယ်ကို။ ပဋိစ္စ၊ စွဲမှီ၍။ ပေ။ အာရောဂံ၊ အနာရောဂါ မရှိ
 သူ၏ အဖြစ်ကို (ရောဂါကင်းခြင်းကို)။ ပေ။ ယောဗ္ဗုဒ္ဓံ၊ အရွယ်ကောင်းသူ၏
 အဖြစ်ကို(ကောင်းသော အရွယ်ကို)။ ပေ။ ဇီဝိတံ၊ အသက်ရှည်ခြင်းကို။ ပေ။
 လာဘံ၊ ရအပ်သော သက်နိုးစသော ပစ္စည်းကို။ ပေ။ သက္ကာရံ၊ ကောင်းစွာပြုအပ်
 သော သက်နိုးစသော ပစ္စည်းကို။ ပေ။ ဂရုကာရံ၊ အလေးပြုခြင်းကို။ ပေ။ ပုရေက္ခာ
 ရံ၊ ရှေ့သွားပြုခြင်းကို။ ပေ။ ပရိဝါရံ၊ အခြွေအရံကို။ ပေ။ ဘောဂံ၊ သိုမှီးသိမ်းထား
 အပ်သော စည်းစိမ်ဥစ္စာကို။ ပေ။ ဝဏ္ဏံ၊ ကိုယ်အဆင်း၊ ဂုဏ်သတင်းကို။ ပေ။ သုတံ၊
 ကြားနာအပ်သော ပရိယတ်ကို။ ပေ။ ပဋိဘာနံ၊ ရှေးရှုထင်လာသောဉာဏ်ကို။ ပေ။
 ရက္ခညတံ၊ ကြာမြင့်စွာသော ညဉ့်တို့ကို သိသူ၏အဖြစ်ကို။ ပေ။ ပိဏ္ဍပါတိကတ္ထံ၊
 ပိဏ္ဍပါတ်စုတင်ဆောင်၏အဖြစ်ကို။ ပေ။ အနုဝညာတံ၊ အထင်သေးမခံရခြင်းကို

။ပေ။ဣရိယာပထံ၊ ဣရိယာပုထ်ကို။ပေ။ ဣဒ္ဓိံ ၊ တန်ခိုးကို။ ဝါ၊ ပြီးစီးအောင်မြင်ခြင်းကို။ပေ။ယသံ၊ အကြီးအကဲ၏ အဖြစ်ကို။ [ယသောတိ၊ ဣဿရိယံ။—အနု။] ။ပေ။သိလံ၊ သိသကို။ပေ။ဈာနံ၊ ဥပစာရဈာန် အပ္ပနာဈာန်ကို။ပေ။သိပ္ပံ၊ လက်မှုပညာကို ။ပေ။ အာရောဟံ၊ အရပ်အမောင်းကို။ ပေ။ ပရိဏာဟံ၊ ကိုယ်လုံးကိုယ်ပေါက်ကို။ ပေ။ သဏ္ဌာနံ၊ ပုံသဏ္ဌာန်ကို။ ပေ။ ပါရိပူရိံ ၊ ထက်ဝန်းကျင်ပြည့်စုံသောကိုယ်ကို။ပေ။အယံ၊ ဤမာန်ယစ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်သော မာနကို။ ပါရိပူရိမဒေါ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။ [“မာနော စ” ဟု စသဒ္ဓါ ပါသည်ကား အပိုသာ။ ဇာတိနိဒ္ဒေသနှင့် မဒ နိဒ္ဒေသတို့၌လည်း မပါ။ ရှေးနိဿယ၌လည်း မပါ။]

၈၄၆။ ကာယဒုစ္စရိတေ ဝါ၊ ကာယဒုစ္စရိတ်၌သော်၎င်း။ ပေ။ ပဉ္စသုက္ကုန်သော။ ကာမဂုဏေသုဝါ၊ ကာမဂုဏ်တို့၌သော်၎င်း။ စိတ္တဿ၊ စိတ်ကို။ ဝေါဿဂေါ၊ လွတ်ထားခြင်းသည်။ ဝေါဿဂ္ဂါနုပ္ပါဒေန၊ လွတ်ထားခြင်းကို အဖန်ဖန်ဖြစ်စေခြင်းသည်။ ကုသလာနံ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တို့ကို။တာဝနာယ၊ တိုးပွားစေခြင်းငှါ။ အသက္ကစ္စကိရိယတာ၊ ရှိရှိသေသေပြုခြင်း မရှိသူ၏ အဖြစ်သည်။ အသတစ္စကိရိယတာ၊ အမြဲမပြတ်ပြုခြင်းမရှိသူ၏အဖြစ်သည်။ အနန္တိတကိရိယတာ၊ မရပ်မနားပြုခြင်း မရှိသူ၏အဖြစ်သည်။ ဩလိနဝုတ္တိတာ၊ တွန့်ဆုတ်သောဖြစ်ခြင်း ရှိသူ၏အဖြစ်သည်။ နိက္ခိတ္တဆန္ဒတာ၊ ချထားအပ်သောဆန္ဒရှိသူ၏ အဖြစ်သည်။ နိက္ခိတ္တဓရတာ၊ ချထားအပ်သော တာဝန်ရှိသူ၏ အဖြစ်သည်။ အနာသေဝနာ၊ မမှီဝဲခြင်းသည်။ အတာဝနာ၊ မတိုးပွားစေခြင်းသည်။ အဗဟုလိကမ္ပံ၊ ကြိမ်ဖန်များစွာ အလေ့အလာမပြုခြင်းသည်။ အနဓိဋ္ဌာနံ၊ ကုသိုလ်ကောင်းမှု၌ စွဲမြဲစွာထည်တုံ့ ခြင်း မရှိသည်။ အနနုယောဂေါ၊ အဖန်ဖန် အားမထုတ်ခြင်းသည်။ ပမာဒေါ၊ မေ့လျော့ခြင်းသည်။ (အတ္ထိ) ဧဝရူပေါ၊ ဤသို့သဘောရှိသော။ ယောပမာဒေါ၊ အကြင်မေ့လျော့ခြင်းသည်။ (ယာ)ပမဇ္ဇနာ၊ အကြင်မေ့လျော့ခြင်းသည်။ (ယံ) ပမဇ္ဇိတတ္ထံ၊ အကြင်မေ့လျော့သူ၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်။ (အတ္ထိ)။ အယံ၊ ဤမေ့လျော့ခြင်းကို။ ပမာဒေါ၊ ပမာဒဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။

၈၄၇။ ယော ထမ္ဘော၊ အကြင်တောင့်မာသောသဘောသည်။ ဝါ၊ အကြင်ထန်သော သဘောသည်။ (ယာ) ထမ္ဘနာ၊ အကြင်တောင့်မာခြင်းသည်။ဝါ၊ အကြင် ထန်ခြင်းသည်။ (ယံ) ထမ္ဘိတတ္ထံ၊ အကြင် တောင့်မာသောစိတ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်။ ဝါ၊ အကြင် ထန်သောစိတ်၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်။ (ယံ) ကက္ခဠိယံ၊ အကြင် ခက်မာသောပုဂ္ဂိုလ်၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်။(ယံ) ဇာရသိယံ၊ အကြင်ကြမ်းတမ်းသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်။(ယာ) ဥဇ္ဇိတိတ္တတာ၊ အကြင် မကိုင်းမညွတ်တတ်၊ ထောင်မတ်သောစိတ်၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာသည်။ (ယာ) အမုဒုတာ၊ အကြင်မနူးညံ့သောစိတ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်။ (အတ္ထိ)။ အယံ၊ ဤတောင့်မာခြင်းသဘောကို။ ထမ္ဘော၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။

၈၄၈။ ယော သာရမ္ဘော၊ အကြင်ပြင်းစွာ ချုပ်ချယ်ခြင်းသည်။ (ယော) ပဋိသာရမ္ဘော၊ အကြင် တဖန်ပြန်၍ ပြင်းစွာချုပ်ချယ်ခြင်းသည်။ (ယာ) သာရမ္ဘနာ၊ အကြင်ပြင်းစွာ ချုပ်ချယ်ခြင်းဟူသော အခြင်းအရာသည်။ (ယာ) ပဋိသာရမ္ဘနာ၊ အကြင် တဖန်ပြန်၍ ပြင်းစွာ ချုပ်ချယ်ခြင်းဟူသောအခြင်းအရာသည်။ (ယံ) ပဋိသာရမ္ဘိတတ္ထံ၊ အကြင်တဖန်ပြန်၍ ပြင်းစွာချုပ်ချယ်တတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်။ (အတ္ထိ)။ အယံ၊ ဤပြင်းစွာချုပ်ချယ်ခြင်း သဘောကို။ သာရမ္ဘော၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။

၈၄၉။ ဣတရိတရ စိဝရ ပိဏ္ဍပါတ သေနာသန ဂိလာန ပစ္စယ ဘေသဇ္ဇ၊ ပရိက္ခာရေဟိ၊ ကောင်းဆိုး ၂ ရပ်၊ ရအပ် ရအပ်သော သင်္ကန်း ဆွမ်း ကျောင်း ဂိလာနအတွက် ရောဂါ၏ ဆန့်ကျင်ဘက် အသက်၏ အကာအရံ ဖြစ်သော ဆေး တို့ဖြင့်၎င်း။ ပဉ္စဟိ၊ ကုန်သော။ ကာမဂုဏေဟိဝါ၊ တို့ဖြင့်သော်၎င်း။ အသန္တုဋ္ဌာယ၊ မတင်းတိမ် မရောင်ရဲနိုင်သု၏။ ဘိယျောကမ္ပတ၊ အများကို အလိုရှိသူ၏ အဖြစ်သည်။ (အတ္ထိ)။ ဝေရူပါ၊ သော။ ယာဣစ္ဆာ၊ အကြင် လိုချင်သော သဘောသည်။ (ယာ) ဣစ္ဆာဂတာ၊ အကြင် လိုချင်သောသဘောသည်။ ဝါ၊ အကြင် လိုချင်ခြင်းဖြင့် ဖြစ်သော သဘောသည်။ (ယာ) အတြိစ္ဆတာ၊ အကြင်မိမိ ရအပ်သောဥစ္စာကို လွန်၍ အလိုရှိသူ၏အဖြစ်သည်။ (တနည်း) ယာ အတြိစ္ဆတာ၊ အကြင် ဟိုဟာဟိုဟာ၌ လိုချင်တတ်သူ၏အဖြစ်သည်။ (ယော) ရာဂေါ၊ အကြင် တပ်မက်တတ်သော သဘောသည်။ (ယော) သာရာဂေါ၊ အကြင် ပြင်းစွာတပ်မက်တတ်သော သဘောသည်။ စိတ္တဿ၊ ၏။ (ယော) သာရာဂေါ၊ သည်။ (အတ္ထိ)။ အယံ၊ ဤ လွန်၍ လိုချင်ခြင်းသဘောကို။ အတြိစ္ဆတာ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။

၈၅၀။ “(ယာ) မဟိစ္ဆတာ၊ အကြင်များစွာသော ဝတ္ထုတို့ကိုအလိုရှိသူ၏ အဖြစ်သည်။ ဝါ၊ ကြီးသော အလိုရှိသူ၏အဖြစ်သည်” ဟုပေး။ ကြွင်းအားလုံး အတြိစ္ဆတာနိဒ္ဒေသနှင့် တူပြီ။

၈၅၁။ ဣဓ၊ ဤ သာသနာတော်၌။ ကေစ္စော၊ အချို့ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အဿန္တေ၊ သဒ္ဓါမရှိသည်။ သမာနော၊ ဖြစ်ပါလျက်။ သဇ္ဇေတိ၊ သဒ္ဓါရှိသူ ဟူ၍။ မံ၊ ငါ့ကို။ ဇနော၊ လူအပေါင်းသည်။ ဇာနာတု၊ သိပါစေသတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဣစ္ဆတိ၊ အလိုရှိ၏။ (ဣဓ ကေစ္စော) ဒုဿီလော၊ သီလ မရှိသည်။ ပေ။ အပ္ပဿတော၊ သုတ မရှိသည်။ သမာနော၊ ဗဟုဿတောတိ၊ များသောသုတရှိသူ ဟူ၍။ ပေ။ သင်္ကဏိကာရာမော၊ အပေါင်းအဖော် ကိလေသာတို့နှင့် ပေါင်းသင်း ခြင်း ဟူသော မွေ့လျော်ရာရှိသူသည်။ သမာနော၊ ပဝိဝိတ္တောတိ၊ အပေါင်း အဖော် ကိလေသာတို့မှ ကင်းဆိတ်သူဟူ၍။ ပေ။ ကုသီတော၊ ပျင်းရိသူသည်။ သမာနော၊ အာရဒ္ဓ ဝိရိယောတိ၊ အားထုတ်အပ်ပြီးသော ဝိရိယရှိသူဟူ၍။ ပေ။

မုဋ္ဌဿတိ၊ ပျောက်ကင်းသော သတိရှိသည်။ သမာနော၊ ဥပဋ္ဌိတဿတိတံ၊ ကပ်၍ထင်လာသောသတိရှိသူဟူ၍။ (သတိကောင်းသူဟူ၍)။ ပေ။ အသမာဟိ-
 တော၊ အာရုံ၌ ကောင်းစွာထားအပ်သောစိတ် မရှိသည်။ သမာနော၊ သမာဟိ-
 တောတိ၊ အာရုံ၌ ကောင်းစွာ ထားအပ်သောစိတ် ရှိသူဟူ၍။ ပေ။ ဒပ္ပညော၊
 ဝိပဿနာပညာ မရှိသည်။ သမာနော၊ ပညဝါတိ၊ ဝိပဿနာပညာ ရှိသူဟူ၍
 ။ပေ။ အဓိဏာသဝေါ၊ ရဟန္တာ မဟုတ်သည်။ သမာနော၊ ခိဏာသဝေါတိ၊
 ရဟန္တာဟူ၍။ ပေ။ (ယာ) ပါပိစ္ဆတာ၊ အကြင် ယုတ်မာသော အလိုရှိသူ၏
 အဖြစ်သည်။ ပေ။ အယံ၊ ဤ လိုချင်ခြင်းသဘောကို။ ပါပိစ္ဆတာ ဝုစ္ဆတိ။

၈၅။ ယံ သိင်္ဂံ၊ အကြင်ဦးချိုနှင့်တူသော ကိလေသာရာဂသည်။ (ယာ)
 သိင်္ဂါရတာ၊ အကြင် ကာမ၏ တိုးပွားခြင်းသို့ရောက်သော ချစ်ကြိုက်သူတို့၏
 ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ရာဂသည်။ (ယာ) စာတုရိတာ၊ အကြင်တင့်တယ် စံပယ်
 သူတို့၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ရာဂသည်။ (ယံ) စာတုရိယံ၊ အကြင် တင့်တယ်
 စံပယ်သူတို့၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ရာဂသည်။ (ယာ) ပရိက္ခတ္တတာ၊ အကြင်
 တူး၍ မြှုပ်ထားအပ်သကဲ့သို့ ခိုင်မြဲသော သိင်္ဂါရ၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာသည်။
 (ယံ) ပရိက္ခတ္တယံ၊ အကြင်တူး၍ မြှုပ်ထားအပ်သကဲ့သို့ ခိုင်မြဲသောသိင်္ဂါရ၏
 ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်။ (အတ္ထိ)။ ဣဒံ၊ ဤရာဂကို။ သိင်္ဂံ ဝုစ္ဆတိ။

၈၅၃။ ယံ တိန္တိဏံ၊ အကြင် စိစုပ်ရှုတ်ချကြောင်း လောဘသည်။ (ယာ)
 တိန္တိယနာ၊ အကြင်စိစုပ်ရှုတ်ချခြင်းဖြင့် ဖြစ်ခြင်းသည်။ (ယံ) တိန္တိဏာယိတတ္ထံ၊
 အကြင်စိစုပ်ရှုတ်ချခြင်းဖြင့် ဖြစ်ခြင်းရှိသူ၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်။ [“လောလု-
 ပ္ပံ” စသည်တို့၏အနက်ကို ဓမ္မသင်္ဂဏိပါဠိတော်၊ ဒုကနိက္ခေပ၊ ဟေတုဂေါစ္ဆက၊
 လောဘနိဒ္ဒေသ၌ ပေးခဲ့ပြီ။] ဣဒံ၊ ဤစိစုပ်ရှုတ်ချကြောင်း လောဘသည်ကို။
 တိန္တိဏံ ဝုစ္ဆတိ။

၈၅၄။ (ယာ)စိဝရမဏ္ဍနာ၊ အကြင်သင်္ကန်းကို တန်ဆာဆင်ခြင်းသည်။ ဝါ၊
 အကြင်သင်္ကန်းဖြင့် မိမိကိုတန်ဆာဆင်ခြင်းသည်။ (ယာ) ပတ္တမဏ္ဍနာ၊ အကြင်
 သပိတ်ကို တန်ဆာဆင်ခြင်းသည်။ ဝါ၊ အကြင် သပိတ်ဖြင့် မိမိကိုတန်ဆာ
 ဆင်ခြင်းသည်။ (ယာ) သေနာသန မဏ္ဍနာ၊ အကြင်ကျောင်း အိပ်ရာနေရာကို
 တန်ဆာဆင်ခြင်းသည်။ ဝါ၊ အကြင် ကျောင်းအိပ်ရာနေရာဖြင့် မိမိကို တန်ဆာ
 ဆင်ခြင်းသည်။ ဣမဿပူတိကာယဿဝါ၊ ဤ ပုပ်သော ကိုယ်ကို၎င်း။ ဝါ၊ဤ
 ခန္ဓာကိုယ်ယုတ်၊ အကောင်ပုပ်ကို၎င်း။ ဗာဟိရာနံ၊ ကိုယ်မှ ပြင်ပဖြစ်ကုန်သော။
 ပရိက္ခရာနံဝါ၊ သင်္ကန်း သပိတ်မှ တပါး ဖြစ်သော ပရိက္ခရာ တို့ကို၎င်း။
 (တနည်း) ပရိက္ခရာနံဝါ၊ သင်္ကန်း သပိတ် ကျောင်း အိပ်ရာနေရာ ဟူသော
 ပရိက္ခရာတို့ကို၎င်း။ (ယာ မဏ္ဍနာ၊ အကြင် တန်ဆာဆင်ခြင်းသည်။) (ယာ)

ဝိဘင်း]

၁-ကောကနိဇ္ဈေသ

၆၇၅

မဏ္ဍနာ၊ အကြင် နိမ့်ရာအရပ်ကို ဖို့သိပ်ခြင်းသည်။ (ယာ) ဝိဘူသနာ၊ အကြင် လိမ်းကျံ ခြယ်လှယ်ခြင်းသည်။ (ယာ) ကေဠနာ၊ အကြင် မြူးတူး ပျော်ပါး ကစားခြင်းသည်။ (ယာ) ပရိကေဠနာ၊ အကြင် ထက်ဝန်းကျင် မြူးတူးပျော်ပါး ကစားခြင်းသည်။ (ယာ) ဂိဒ္ဓိကဘာ၊ အကြင် တပ်မက်ခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်သည်။ (ယံ) ဂိဒ္ဓိကတ္တံ၊ အကြင် တပ်မက်ခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်သည်။ (ယာ) စပလတာ၊ အကြင် လျှပ်ပေါ် လော်လည်သူ၏ အဖြစ်သည်။ (ယံ) စာပလံ၊ အကြင် လျှပ် ပေါ်လော်လည်သူ၏ အဖြစ်သည်။ (အတ္ထိ)။ ဣဒံ၊ ဤသပိတ်ကို တန်ဆာဆင်ခြင်း အစရှိသည်ကို။ စာပလံ၊ ဝုစ္စတံ။

၇၅၅။ တတ္ထ၊ ထို မာတိကာတို့တွင်။ အသဘာဂဝုတ္တိ၊ သဘောမတူသော ဖြစ်ခြင်းဟူသည်။ ကတမံ၊ နည်း။ [နိဂုံးဝါကျ၌ “အယံ ဝုစ္စတံ အသဘာဂဝုတ္တိ” ဟု ရှိသောကြောင့် “ကတမံ” ဟု ရှိသင့်သည်။] မာတရိဝါ၊ အမိ၌သော်၎င်း။ ပိတရိဝါ၊ အဘ၌သော်၎င်း။ ဗုဒ္ဓေ ဝါ၊ အကြီး မကဲ၌သော်၎င်း။ ဘာတရိ ဝါ၊ အစ်ကို၌သော်၎င်း။ ဝါ၊ ညီ၌သော်၎င်း။ အာစရိယေသု ဝါ၊ ဆရာတို့၌သော်၎င်း။ ဥပဇ္ဈာယေဝါ၊ ဥပဇ္ဈာယ်၌သော်၎င်း။ ဗုဒ္ဓေဝါ၊ ဘုရား၌သော်၎င်း။ သာဝကေ သုဝါ၊ သာဝကတို့၌သော်၎င်း။ အညတရညတရေသု၊ အမှတ်မထား၊ တပါးပါး တပါးပါးကုန်သော။ ဂရုဋ္ဌာနီယေသု၊ အလေးပြုခြင်း၏ တည်ရာတို့၌။ (ယာ) ဝိပဋိကုလဂ္ဂါဟိတာ၊ အကြင် မလျော်သောအားဖြင့် ယူခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်သည်။ (ယာ) ဝိပဇ္ဇနီကသ တတာ၊ အကြင် ဆန့်ကျင်ဘက်ကို ပြုခြင်းအားဖြင့် သာယာ တတ်သူ၏အဖြစ်သည်။ (ယံ) အနာဒရိယံ၊ အကြင် ရိုသေခြင်းမရှိသူ၏ အဖြစ် သည်။ (ယာ) အနာဒရိယတာ၊ အကြင် ရိုသေခြင်းမရှိသူ၏အဖြစ်သည်။ (ယာ) အဂါရဝဘာ၊ အကြင် လေးစားခြင်းမရှိသူ၏ အဖြစ်သည်။ (ယာ) အပ္ပတိဿ ဝတာ၊ အကြင် ရှေးရှုနားထောင်ခြင်း မရှိသူ၏အဖြစ်သည်။ (အတ္ထိ)။ အယံ၊ ဤ မလျော်သောအားဖြင့် ယူခြင်းရှိသူ၏အဖြစ် စသည်ကို။ အသဘာဂဝုတ္တိ၊ သဘော မတူသောအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းဟူ၍။ ဝုစ္စတံ။

၇၅၆။ ပဇ္ဇေသု၊ အစွန်အဖျား ဖြစ်ကုန်သော။ သေနာသနေသု ဝါ၊ ကျောင်းတို့၌ သော်၎င်း။ အညတရညတရေသု၊ အမှတ်မထား၊ တပါးပါး တပါးပါး ကုန်သော။ အဓိကုသလေသု၊ လွန်ကဲသောကုသိုလ် ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မေသု ဝါ၊ သမထဝိပဿနာ တရားတို့၌သော်၎င်း။ (ယာ) အရတိ၊ အကြင် ဓမ္မလျော်ခြင်း၏ ဆန့်ကျင်ဘက်သည်။ (ယာ) အရတိတာ၊ အကြင်ဓမ္မလျော် ခြင်း မရှိသူ၏အဖြစ်သည်။ (ယာ) အနာဘိရတိ၊ အကြင် မဓမ္မလျော်ခြင်းသည်။ (ယာ) အနာဘိရမကာ၊ အကြင် မဓမ္မလျော်ခြင်းဟူသော အခြင်းအရာသည်။ (ယာ) ဥက္ကဏ္ဍိတာ၊ အကြင် အထက်၌တည်သော လည်ရှိသူ၏အဖြစ်သည်။ ဝါ၊ အကြင် ပျင်းရိသူ၏အဖြစ်သည်။ (ယာ) ပရိတဿိတာ၊ အကြင် ထက်ဝန်းကျင်

တောင့်တခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်သည်။ (အတ္ထိ)။ အယံ၊ ဤ ပန္နသေနာယန အဓိကုသလဓမ္မတို့၌ မွေ့လျော်ခြင်း၏ ဆန့်ကျင်ဘက်စသည်ကို။ အရတိ ဝုစ္စတိ။

၈၅၇။ ယာ တန္တိ၊ အကြင်ပျင်းရိခြင်းသည်။ (ယာ) တန္တိယနာ၊ အကြင်ပျင်းရိခြင်းဖြင့် ဖြစ်ခြင်းသည်။ (ယာ) တန္တိမနကတာ၊ အကြင် ပျင်းရိသောစိတ်ရှိသူ၏အဖြစ်သည်။ (ယံ) အာလသျှ၊ အကြင် ပျင်းရိသူ၏အဖြစ်သည်။ (ယာ) အာလသျှာယနာ၊ အကြင် ပျင်းရိသူ၏ အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်ခြင်းသည်။ (ယံ) အာလသျှာယိတတ္ထံ၊ အကြင် ပျင်းရိသူ၏အဖြစ်ဖြင့်ဖြစ်သော စိတ်၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်။ (အတ္ထိ)။ အယံ၊ ဤ ပျင်းရိခြင်းစသည်ကို။ တန္တိ ဝုစ္စတိ။

၈၅၈။ ကာယဿ၊ ကိုယ်၏။ ယံ ဇမ္ဗနာ၊ အကြင် တုန်လှုပ်ခြင်းသည်။ ဝါ၊ အကြင် ဆန့်တန်းခြင်းသည်။ (ယံ) ဝိဇမ္ဗနာ၊ အကြင် အဖန်ဖန် တုန်လှုပ်ခြင်းသည်။ (ယာ) အာနမနာ၊ အကြင် ရွှေ့သို့ညွတ်ခြင်းသည်။ (ယာ) ဝိနမနာ၊ အကြင် နောက်သို့ ညွတ်ခြင်းသည်။ (ယာ) သန္တမနာ၊ အကြင် ထက်ဝန်းကျင်သို့ ညွတ်ခြင်းသည်။ (ယာ) ပဏမနာ၊ အကြင် အထက်သို့ ညွတ်ခြင်းသည်။ (ယံ) ဗျာဓိယကံ၊ အကြင် အနာရှိသူ၏အဖြစ်သည်။ (အတ္ထိ)။ အယံ၊ ဤ တုန်လှုပ်ခြင်းစသည်ကို။ ဝိဇမ္ဗိတာ၊ အဖန်ဖန် တုန်လှုပ်ခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။

၈၅၉။ ဘုတ္တဝိဿ၊ စားပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ယာ ဘတ္တမုစ္ဆာ၊ အကြင် ထမင်းကြောင့် ဘေ့ဝေခြင်းသည်။ (ယော) ဘတ္တဘိလမထော၊ အကြင် ထမင်းကြောင့် ပင်ပန်းခြင်းသည်။ (ယော) ဘတ္တပရိဋ္ဌာဟော၊ အကြင် ထမင်းကြောင့် ပူလောင်ခြင်းသည်။ (ယံ) ကာယဒုဋ္ဌုလ္လံ၊ အကြင် ကိုယ်၏အမှည့်မကောင်းသည်၏ အဖြစ်သည်။ (အတ္ထိ)။ အယံ၊ ဤ ဘတ္တမုစ္ဆာ စသည်ကို။ ဘတ္တသမ္ပဒေါ၊ ထမင်းဆီယစ်ခြင်းဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။

၈၆၀။ တတ္ထ၊ စေတသော၊ ၏။ လိနတ္ထံ၊ တွန့်ဆုတ်သည်၏အဖြစ် ဟူသည်လည်း။ ကတမံ၊ နည်း။ [ဤ နိဒ္ဒေသ၏အနက်ကို မွေ့သင်္ဂဏီပါဠိတော်၊ ဒုကနိက္ခေပကဏ္ဍ၊ နိဝရဏဂေါစ္ဆက၌ ပေးခဲ့ပြီ။..... ထို၌ အကလ္လတာနှင့် ဤ၌ အကလျတာမှာ အနက်ချင်း မထူးပါ။]

၈၆၁။ လာဘ သက္ကာရသိလောက သန္နိသိတဿ၊ ရအပ်သော သာမညလဘ်၊ ကောင်းစွာပြုအပ်သော ဝိသေသလဘ်၊ အကျော်အစောကိုကောင်းစွာ မှီသော။ ပါပိစ္ဆဿ၊ ယုတ်မာသော အလိုရှိသော။ ဣစ္ဆာပဏတဿ၊ ယုတ်မာသော အလိုသည် သမ္မာအာဇီဝမှကင်းအောင် ပြုအပ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ပစ္စယ ပဋိသေဝန သင်္ခါတေနဝါ၊ ပစ္စယ ပဋိသေဝနဟု ဆိုအပ်သော ပစ္စည်း ၄-ပါးကိုမှီဝဲခြင်းဖြင့်သော်၎င်း။ (ကုဟန စသည်၌စပ်)။ သာမန္တဗျေတေနဝါ၊ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မကို ရခြင်းကို သူတပါးအတွက် ပြောဟန်ဆောင်၍ မိမိ၏အနီး၌ ပြောခြင်းဖြင့်

သော်ဝင်း။ (ကုဟနာ စသည့်ပင် စပ်)။ ဣရိယာပထသ္မာဝါ၊ ၄-ပါးသော
 ဣရိယာပုထ်ကို မူလည်း။ အဋ္ဌပနာ၊ အစဉ် ထားခြင်းသည်။ ဝါ၊ လေးလေး
 စားစားထားခြင်းသည်။ ဌပနာ၊ ထားခြင်းဟူသော အခြင်းအရာသည်။ သဏ္ဌ-
 ပနာ၊ ကြည်ညိုဘွယ်ကောင်းအောင် ပြုပြင်ပြင်ထားခြင်းသည်။ ဘာကုဋိကာ၊
 မျက်မှောင်ကြုတ်မှုကို ပြုခြင်းသည်။ ဘာကုဋိယံ၊ မျက်မှောင်ကြုတ်မှုကိုပြုခြင်း
 အလေ့ရှိသူ၏အဖြစ်သည်။ ကုဟနာ၊ အံ့ဩဘွယ်ကိုဖြစ်စေခြင်းသည်။ ကုဟာယ-
 နာ၊ အံ့ဩဘွယ်ကိုဖြစ်စေခြင်း၏ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဝါ၊ အံ့ဩဘွယ်ကိုဖြစ်စေတတ်
 သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖြစ်ခြင်းအမှုအရာသည်။ ကုဟိတတ္ထံ၊ အံ့ဩဘွယ်ကို ဖြစ်စေခြင်း
 ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်။ (အတ္ထိ)။ အယံ၊ ဤပစ္စည်း ၄-ပါးကို
 မှီဝဲခြင်းဖြင့် အံ့ဩဘွယ်ကို ဖြစ်စေခြင်းသည် ဟိ။ ကုဟနာ ဝုစ္စတိ။

၈၆၂။ လာဘ။ ပေ။ သန္နိဿိတဿ၊ သော။ ပေ။ ဣစ္ဆာပကတဿ၊ ဇာ။ ပရေသံ၊
 သူတပါးတို့ကို။ ယာ အာ ဗပနာ၊ အကြင် စ၍ ပြောဆိုခြင်းသည်။ ဝါ၊ အကြင်
 မိမိကို ကပ်ဆောင်၍ ပြောဆိုခြင်းသည်။ (ယာ) လပနာ၊ အကြင် မေးအပ်သည်
 ဖြစ်၍ ပြောဆိုခြင်းသည်။ ဝါ၊ အကြင်မေးအပ်သည်ဖြစ်၍ မိမိကိုကပ်ဆောင်၍
 ပြောဆိုခြင်းသည်။ (ယာ) သလ္လပနာ၊ အကြင် ဒါယကာတို့အား ပြောခွင့်ပေး၍
 ကောင်းစွာ ပြောဆိုခြင်းသည်။ (ယာ) ဥလ္လပနာ၊ အကြင်မြှောက်ပင့်၍ ပြောဆို
 ခြင်းသည်။ (ယာ) သမုလ္လပနာ၊ အကြင်အလုံးစုံသောအဖို့အားဖြင့်မြှောက်ပင့်၍
 ပြောဆိုခြင်းသည်။ (ယာ) ဥန္နဟနာ၊ အကြင်အထက်၌ နှောင်ဖွဲ့ခြင်းသည်။ (ယာ)
 သမုန္နဟနာ၊ အကြင်အလုံးစုံသော အဖို့အားဖြင့်အထက်၌ နှောင်ဖွဲ့ခြင်းသည်။
 (ယာ) ဥက္ကာစနာ၊ အကြင်မြှောက်ပင့်၍ ထင်ရှားပြခြင်းသည်။ (ယာ) သမုက္ကာ-
 စနာ၊ အကြင်အလုံးစုံသောအဖို့အားဖြင့်အဖန်ဖန်မြှောက်ပင့်၍ ထင်ရှားပြခြင်း
 သည်။ (ယာ) အနုပိယဘာဏိတာ၊ အကြင် လစုဓမ္မအားလျော်သည်ကို မင်းမူ၍
 အဖန်ဖန် ချစ်ဘွယ်စကားကို ပြောဆိုခြင်းသည်။ (ယာ) စာရူကမ္ပတာ၊ အကြင်
 ချစ်ဘွယ်စကားကို ပြောလေ့ရှိသူ၏ အဖြစ်ကို အလိုရှိသူ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ
 အောက်ကြို၍ ပြောဆိုခြင်းသည်။ (ယာ) မုဂ္ဂသုပျတာ၊ အကြင် ပဲနောက်ဟင်း
 နှင့် တူသူ၏အဖြစ်သည်။ (မကျက်နည်းပါး၊ အကျက်များသော ပဲနောက်ဟင်း
 ကဲ့သို့ အမှန်နည်းပါး၊ အမှားများသော စကားရှိသူ၏အဖြစ်သည်။) (ယာ) ပါရိ-
 ဘဇ္ဈတာ၊ အကြင် အမျိုးသားကလေးတို့ကို အထိန်းကဲ့သို့ ချီပေ့ရွက်ဆောင်
 သူ၏အမှု၏အဖြစ်သည်။ (အတ္ထိ)။ အယံ၊ ဤစ၍ ပြောဆိုခြင်းသည်ကို။ လပနာ၊
 ပြောဆိုခြင်းဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။

၈၆၃။ လာဘ။ ပေ။ သန္နိဿိတဿ၊ သော။ ပေ။ ဣစ္ဆာပကတဿ၊ ဇာ။
 ပရေသံ၊ သူတပါးတို့၏။ (ပစ္စယဒါနသညောဇနကံ၊ ပစ္စည်းကို ပေးခြင်းနှင့်
 စပ်ယှဉ်သော)။ ယံ နိမိတ္တံ၊ အကြင်သိမှတ်ကြောင်း ကိုယ်မှု နှုတ်မှုသည်။ ဝါ၊

အကြင်အရိပ်နိမိတ်သည်။(ယံ)နိမိတ္တကမ္မံ၊ အကြင် အရိပ်နိမိတ်ကိုပြုခြင်းသည်။
 (ယော)ဩဘာဒသ၊ အကြင်အရိပ်အရောင်သည်။(ယံ)ဩဘာသကမ္မံ၊ အကြင်
 အရိပ်အရောင်ကိုပြုခြင်းသည်။ (ယာ)သမန္တဗ္ဗနာ၊ အကြင်ပစ္စည်း၏အနီး၌
 ပြောခြင်းသည်။ (ယာ)ပရိကထာ၊ အကြင်ပစ္စည်းရလောက်အောင် လှည့်ကာ
 ပတ်ကာ ပြောခြင်းသည်။(အတ္ထိ)။ အယံ၊ ဤသိမှတ်ကြောင်း ကိုယ်မှ နှုတ်မှ
 စသည်ကို။ နေမိတ္တိကဘာ၊ အရိပ်နိမိတ်ရှိသူ၏အဖြစ်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။ [စာအုပ်တို့၌
 “ပရေသံ နိမိတ္တံ”ဟု ရှိ၏။ နိမိတ်ပြုခြင်းသည် သူတပါးတို့၏ပြုခြင်း မဟုတ်
 ရကား၊ ပရေသံ၏စပ်ပုဒ် မရှိသောကြောင့် “ပစ္စယဒါနသညောဇနကံ”ဟု အဋ္ဌ-
 ကထာ၌ ထည့်သည်။ သို့မဟုတ်၊ ပါဠိတော်မှာပင် ပရေသံ မပါလျှင်လည်း
 ရှင်း၏။ အဋ္ဌကထာက “ပရေသံ ပစ္စယဒါနသညောဇနကံ”ဟု မှတ်ပါ။]

၈၆၄။ လာဘ ဥပေ။ သန္နိဿိတဿ ဥပေ။ ဣစ္ဆာပကတဿ၊ ၏။ ပရေသံ၊
 သူတပါးတို့ကို။(ယာ)အက္ခောသနာ၊ အကြင်ပစ္စည်းကို မပေးပဲမနေနိုင်အောင်
 ဆဲခြင်းသည်။ (ယာ)ဝမ္ဘနာ၊ အကြင်ပစ္စည်းကို မပေးပဲ မနေနိုင်အောင်ရှုတ်ချ
 ခြင်းသည်။ (ယာ)ဂရဟဏာ၊ အကြင်ပစ္စည်းကို မပေးဘဲ မနေနိုင်အောင် ကဲ့ရဲ့
 ခြင်းသည်။ ဝါ၊ အပြစ်တင်ခြင်းသည်။ (ယာ)ဥဒက္ခပနာ၊ အကြင် စကားဖြင့်
 မြှောက်ပင့်ခြင်းသည်။(ယာ)သမုက္ခပနာ၊ အကြင်အလုံးစုံသော အဖို့အားဖြင့်
 စကားဖြင့် မြှောက်ပင့်ခြင်းသည်။ (တနည်း)ယာ ဥဒက္ခပနာ၊ အကြင် အပသို့
 ပစ်ချ ပယ်စွန့်ခြင်းသည်။(ယာ)သမုဒက္ခပနာ၊ အကြင်ကောင်းစွာ အပသို့ပစ်ချ
 ပယ်စွန့်ခြင်းသည်။(ယာ)ခိပနာ၊ အကြင် ပြောင်လှောင်ခြင်းသည်။ (ယာ)
 သံခိပနာ၊ အကြင် လွန်စွာ ပြောင်လှောင်ခြင်းသည်။ (ယာ)ပါပနာ၊ အကြင်
 မပေးတတ်သူ၏အဖြစ်သို့ ရောက်စေခြင်းသည်။ ဝါ၊ အကြင်အပြစ်သို့ ရောက်စေ
 ခြင်းသည်။(ယာ)သမ္ပာပနာ၊ အကြင်အလုံးစုံသောအဖို့အားဖြင့်မပေးတတ်သူ၏
 အဖြစ်သို့ ရောက်စေခြင်းသည်။ ဝါ၊ အကြင်အလုံးစုံသောအဖို့အားဖြင့်အပြစ်သို့
 ရောက်စေခြင်းသည်။ (ယာ)အဝဏ္ဏဟာရိတာ၊ အကြင် အပြစ်ကိုဆောင်ခြင်း
 ရှိသူ၏အဖြစ်သည်။ [စာအုပ်တို့၌ “အာဏ္ဏဟာရိတာ၊ အပြစ်ကိုဆောင်ခြင်း
 သည်”ဟု ရှိ၏။ ဟာရိတာ၌ ဟရဘေတ်၊ ဣပစ္စည်း၊ ဣတ္ထိဇောတက အာ-
 ပစ္စည်း။](ယာ)ပရပိဋ္ဌိမံသိကဘာ၊ အကြင်သူတပါးတို့၏ ကျောက်ကုန်းသားကို
 စားခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်သည်။ (အတ္ထိ)။ အယံ၊ ဤပစ္စည်းကို မပေးဘဲ မနေနိုင်
 အောင် ဆဲခြင်းစသည်ကို။ နိပ္ပေသိကဘာ၊ သူတပါး၏ဂုဏ်ကို ခြစ်ပစ်ခြင်းရှိ
 သူ၏ အဖြစ်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။

၈၆၅။ လာဘ။ပေ။သန္နိဿိတော။ သော။ ပါပိစ္ဆော၊ သော။ ဣစ္ဆာ-
 ပကတော၊ သည်။ဣတော၊ ဤအိမ်မှ။ လဒ္ဓံ၊ရအပ်သော။အာမိသံ၊အာမိသကို။
 အမုတြ၊ထိုအိမ်သို့။ ဟရတိ၊ဆောင်သွား၏။ အမုတြဝါ၊ ထိုအိမ်၌မူလည်း။ လဒ္ဓံ၊

ရအပ်သော။ အာမိဆံးကို။ ဣဓ၊ ဤအိမ်သို့။ အာဟရတံ၊ ဆောင်ယူလာ၏။ ဝေ-
 ရှပါ။ ဤသို့သဘောရှိသော။ အာမိသဿ၊ ကို။ ယာ ဇဉ္ဇိ၊ အကြင် ရှာမိုးခြင်း
 သည်။ (ယာ) ဂဝေဉ္ဇိ၊ အကြင် ရှာမိုးခြင်းသည်။ (ယာ) ပရိယေဉ္ဇိ၊ အကြင် ရှာမိုး
 ခြင်းသည်။ (ယာ) သေနာ၊ အကြင် ရှာမိုးခြင်းသည်။ (ယာ) ဂဝေသနာ၊ အကြင်
 ရှာမိုးခြင်းသည်။ (ယာ) ပရိယေသနာ၊ အကြင် ရှာမိုးခြင်းသည်။ (အတ္ထိ)။ အယံ၊
 ဤ ရှာမိုးခြင်းကို။ လာဘေန လာဘ် နိဗ္ဗိသနတာ၊ တာ ဟူ၍။ ဝါ၊ တအိမ်မှ
 ရအပ်သောလာဘ်ဖြင့်တအိမ်မှရအပ်သောလာဘ်ကိုရှာမိုးခြင်းရှိသူဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။

၈၆၆။ တတ္ထ၊ အဟံ၊ သည်။ သေယျော၊ သူတပါးတို့ထက် မြတ်သူသည်။
 အသ္မိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ (ပဝတ္ထော၊ သော။) မာနော၊ မာန်မှခြင်းဟူသည်။
 ကတမော၊ နည်း။ ဣဓ၊ ဤလောက၌။ ကေစ္စော၊ အချို့သူသည်။ ဇာတိယာ ဝါ၊
 အမျိုးဇာတ်အားဖြင့်သော်၎င်း။ ဂေါတ္တေန ဝါ၊ အနွယ်အားဖြင့်သော်၎င်း။
 ကောလိယပုတ္တေန ဝါ၊ အမျိုးကောင်းသား၏ အဖြစ်အားဖြင့်သော်၎င်း။ ဝဏ္ဏ-
 ပေါက္ခရတာယဝါ၊ အဆင်းနှင့်ပြည့်စုံသော ကိုယ်ရှိသူ၏ အဖြစ်အားဖြင့်သော်
 ၎င်း။ ဝါ၊ အဆင်း၏ ကောင်းသည်၏ အဖြစ်အားဖြင့်သော်၎င်း။ ဓနေနဝါ၊ ဥစ္စာ
 အားဖြင့်သော်၎င်း။ အဇ္ဈေနနဝါ၊ ရွတ်အံသရဇ္ဈာယ်အပ်သော ကျမ်းဂန်အား
 ဖြင့်သော်၎င်း။ ကမ္မာယတနေန ဝါ၊ အသက်မွေးခြင်း၏ တည်ရာအကြောင်း
 ဖြစ်သော အလုပ်အားဖြင့်သော်၎င်း။ သိပ္ပာယတနေနဝါ၊ အသက်မွေးခြင်း၏
 တည်ရာအကြောင်းဖြစ်သော လက်မှုအတတ်အားဖြင့်သော်၎င်း။ ဝိဇ္ဇာဠာနေန
 ဝါ၊ အသက်မွေးခြင်း၏ တည်ရာအကြောင်းဖြစ်သော နှုတ်မှုအတတ်အားဖြင့်
 သော်၎င်း။ သုတေန ဝါ၊ ကြားနာအပ်သော ကျမ်းဂန်အားဖြင့်သော်၎င်း။ ပဋိ-
 ဘာနေနဝါ၊ ရှေးရှုထင်လာသော ဉာဏ်ပညာအားဖြင့်သော်၎င်း။ အညတရည-
 တရေန၊ အမှတ်မထား၊ တပါးပါး တပါးပါးသော။ ဝတ္ထုနာ၊ ဝတ္ထုဖြင့်။ မာနံ၊
 မာန်ကို။ ဇပေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ [“ယော မာနော” စသည်၏ အနက်ကို ဓမ္မသင်္ဂဏီ
 ပါဠိတော်၊ ဒုကနိက္ခေပကဏ္ဍ၊ သညောဇနဂေါစ္ဆကဉ္စ ပေးခဲ့ပြီ။] အယံ၊ ဤ
 မှတ်ထင်ခြင်းကို။ အဟံ သေယျော အသ္မိ၊ ဣတိ၊ သို့။ (ပဝတ္ထော) မာနော၊ ဟူ၍။
 ဝုစ္စတိ။ [၈၆၇-လွယ်ပြီ။]

၈၆၈။ ယော ဩမာနော၊ အကြင် အောက်ကျသော မာန်သည်။ (ယာ)
 ဩမညနာ၊ အကြင် အောက်တန်းစားဟု အသိအမှတ်ပြုခြင်းသည် (အထင်သေး
 ခြင်းသည်)။ (ယံ) ဩမညိတတ္ထံ၊ အကြင် အောက်တန်းစားဟု အသိအမှတ်
 ပြုခြင်း ရှိသူ၏အဖြစ်သည်။ (ယာ) ဟိဋ္ဌနာ၊ အကြင် မိမိကို စက်ဆုပ်ခြင်းသည်။
 (ယာ) ဩဟိဋ္ဌနာ၊ အကြင် မိမိကို လွန်စွာစက်ဆုပ်ခြင်းသည်။ (ယံ) ဩဟိဋ္ဌိ-
 တတ္ထံ၊ အကြင် မိမိကို လွန်စွာ စက်ဆုပ်ခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်သည်။ (ယာ)
 အတ္တညာ၊ အကြင် မိမိကို အောက်ချ၍သိခြင်းသည် (မိမိကို အထင်သေးခြင်း

သည်။) (ယာ) အတ္တဝညာ၊ အကြင် မိမိကို အောက်ချ၍သိခြင်းသည် (မိမိကို အထင်သေးခြင်းသည်)။ (ယော) အတ္တပရိဘဝေါ၊ အကြင် မိမိကို လွှမ်းမိုး၍ ဖြစ်ခြင်းသည်။ (အတ္ထိ)။ အယံ၊ ဤအောက်ကျသော မာန်စသည်ကို။ အဟံ၊ ဟိနော၊ သူတပါးတို့အောက် ယုတ်ညံ့သူသည်။ အသ္မိ၊ ဣတိ၊ သို့။ (ပဝတ္ထော) မာနော ဝုစ္စတိ။

၈၆၉။ သေယျဿ၊ မြတ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏။ အဟံ သေယျော၊ အသ္မိ၊ ဣတိ (ပဝတ္ထော) မာနော၊ ကတမော၊ နည်း။ ဣဓ၊ ကေစ္စော၊ သည်။ သေယျော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဧတိယာ ဝါ၊ သော်ငြင်းပေ။ ဝတ္ထုနာ၊ ဖြင့်။ အတ္တာနံ၊ မိမိကို။ ပရေဟိ၊ သူတပါးတို့ထက်။ သေယျံ၊ မြတ်သူ၏အဖြစ်အားဖြင့်။ ဒဟတိ၊ ထား၏။ သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ တံ၊ ထိုမြတ်သူ၏ အဖြစ်အားဖြင့် ထားခြင်းကို။ နိဿာယ၊ မှီ၍။ [တံ နိဿာယာတိ တံ သေယျတော ဒဟနံ နိဿာယ။-ဋ္ဌ။] မာနံ ဖပေတိ။ [အကြွင်း လွယ်ပြီ။] ☸

၈၇၀။ ပရေဟိ၊ သူတပါးတို့နှင့်။ သဒိသံ၊ တန်းတူသူ၏ အဖြစ်အားဖြင့်။ အတ္တာနံ၊ ကို။ ဒဟတိ။ သော၊ တံ၊ ထိုတန်းတူသူ၏ အဖြစ်အားဖြင့် ထားခြင်းကို။ [အကြွင်း လွယ်ပြီ။ (၈၇၁)၌ “ပရေဟိ၊ တို့အောက်။ ဟိနံ၊ ယုတ်ညံ့သူ၏အဖြစ် အားဖြင့်”ဟု ပေးပါ။ (၈၇၂) စသည် လွယ်ပြီ။]

၈၇၉။ အတိမာနော၊ သူတပါးတို့ကို လွန်၍ မှတ်ထင်ခြင်း ဟူသည်။ ကတမော။ပေ။ အတ္တာနံ၊ မိမိ ကို။ ပရေ၊ သူတပါးတို့ကို။ အတိမညတိ၊ လွန်၍ မှတ်ထင်၏။ [ဋီကာ၌ “ပရေ အတိမညတိ”ဟု ရှိ၏။ ထိုအတိုင်း ပေးလိုက်သည်။ စာအုပ်တို့၌ကား- “ပရေဟိ”ဟု ရှိ၏။ “ပရေဟိ၊တို့ထက်။ အတ္တာနံ၊ ကို။ အတိမညတိ၊ လွန်၍ မှတ်ထင်၏”ဟု ပေးပါ။]

၈၈၀။ မာနာတိမာနော၊ ရှေးဖြစ်သော သဒိသမာန၏ အထက်၌ဖြစ်သော သေယျမာန်ဟူသည်။ ဝါ၊ ရှေးဖြစ်သော သဒိသမာန်ကိုလွန်သော သေယျမာန် ဟူသည်။ ကတမော။ပေ။ ပုဗ္ဗကာလံ၊ ရှေးကာလ၌။ ပရေဟိ၊ တို့နှင့်။ သဒိသံ၊ တန်းတူသူ၏ အဖြစ်အားဖြင့်။ အတ္တာနံ ဒဟတိ။ အပရကာလံ၊ နောက်ကာလ၌။ အတ္တာနံ၊ ကို။ သေယျံ၊ သူတပါးတို့ထက် မြတ်သူ၏ အဖြစ်အားဖြင့်။ ဒဟတိ၊ [အကြွင်း လွယ်ပြီ။ (၈၈၁) လည်း လွယ်ပြီ။]

၈၈၂။ အတိမာနော၊ လွန်ကဲသော မာနဟူသည်။ ဝါ၊ ရအပ်ပြီဟု မှတ်ထင် ခြင်းဟူသည်။ ကတမော။ အပ္ပတ္တေ၊ သစ္စာ ၄-ပါးတို့သို့ မရောက်အပ်သေးမီ။ ပတ္တသညိတာ၊ ရောက်အပ်ပြီဟု မှတ်ထင်ခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်သည်၎င်း။ အကုတေ၊ ၄-ပါးသော မဂ်တို့ဖြင့် ပြုထိုက်သောကိစ္စကို မပြုအပ်သေးမီ။ ဂုတသညိတာ၊ ပြုအပ်ပြီဟု မှတ်ထင်ခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်သည်၎င်း။ အနဓိဂတေ၊ သစ္စာ ၄-ပါး

ဝိတင်း]

၁-ကောက်နီဒွေသ

၆၉၁

တို့ကို မရအပ်သေးမီ။ အဓိကတသည်တာ၊ ရအပ်ပြီဟု မှတ်ထင်ခြင်းရှိသူ၏အဖြစ် သည်၎င်း။ အသစ္စိကတေး၊ အရဟတ္ထမဂ်ဖြင့် မျက်မှောက်မပြုအပ်သေးမီ။ သစ္စိ- ကတသည်တာ၊ မျက်မှောက်ပြုအပ်ပြီဟု မှတ်ထင်ခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်သည်၎င်း။ (အတ္ထိ)။ [အကြွင်း လွယ်ပြီ။]

၈၈၃။ ရှုပံ၊ ရှပ်သည်။ အသ္မိ၊ ငါဖြစ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ မာနော၊ မှတ်ထင်ခြင်း သည်။ (ဟောတိ)။ (ရှုပံသည်) အသ္မိ ဣတိ၊ သို့။ ဆန္ဒော၊ မာနသ္မိ အစဉ်လိုက် သော ဆန္ဒသည်။ (ဟောတိ။ ရှုပံ) အသ္မိ ဣတိ၊ အနုသယော၊ မာနသ္မိ အစဉ် လိုက်သော အနုသယံသည်။ (ဟောတိ)။ ဝေဒနာ၊ သည်။ အသ္မိ၊ ငါဖြစ်၏။ ဣတိ မာနော (ဟောတိ)။ ဝေဒနာ အသ္မိ ဣတိ ဆန္ဒော (ဟောတိ)။ ဝေဒနာ အသ္မိ ဣတိ အနုသယော (ဟောတိ)။ သည၊ အသ္မိ။ ပေ။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ (အဟံ၊ ငါသည်။) အသ္မိ၊ ဖြစ်၏။ ပေ။ ဝိညာဏံ အသ္မိ။ ပေ။ အယံ၊ ဤမာနကို။ အသ္မိ- မာနော၊ ငါဖြစ်၏ဟု မှတ်ထင်တတ်သောမာန ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။

၈၈၄။ ဣဓ ကေစ္စော၊ ပါပကေန၊ ယုတ်ညံ့သော။ ကမ္မာယံတနေန ဝါ၊ အသက်မွေးခြင်း၏တည်ရာအကြောင်းဖြစ်သောအလုပ်ဖြင့်သော်၎င်း။ ပေ။ ပါပ- ကေန၊ သော။ ပဋိဘာနေန ဝါ၊ မကောင်းသဖြင့် ပြောဆိုအပ်သောစကားနှင့် စပ်ယှဉ်သော မိန်းမ ယောက်ျားတို့၏ရှက်ဘွယ်အကြောင်းအရာကိုကဗျာဖွဲ့နည်း ကပြနည်း အစရှိသည်တို့၌ရှေးရှုထင်လာသောဉာဏ်ဖြင့်သော်၎င်း။ ပေ။ သီလေန ဝါ၊ ဆိတ် နွားတို့၏အလေ့ ဖြင့်သော်၎င်း။ ပေ။ ဝတေန ဝါ၊ ဆိတ် နွားတို့၏အကျင့် ဖြင့်သော်၎င်း။ ပေ။ သီလဗ္ဗတေန ဝါ၊ ဆိတ် နွားတို့၏အလေ့အကျင့်ဖြင့်သော်၎င်း။ ပါပိကာယ၊ ယုတ်ညံ့သော။ ဒိဋ္ဌိယံ ဝါ၊ မိစ္ဆာအယူဖြင့်သော်၎င်း။ ပေ။ အယံ၊ ဤ မာနကို။ မိစ္ဆာမာနော၊ န ဟူ၍။ ဝါ၊ မှားယွင်းသောမာနဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။

၈၈၅။ ဉာတကေ၊ ဆွေမျိုးတို့ကို။ အာရဗ္ဗ၊ အကြောင်းပြု၍။ ဂေဟသိ- တော၊ ကာမဂုဏ်ဟူသောအိမ်၌ မှီသော။ (ယော) တက္ကော၊ သည်။ [တက္ကော စသော ပုဒ်တို့၏အနက်ကို ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော်၊ စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ၊ ပဌမ မဟာ- ကုသလနိဒ္ဒေသ၊ ဝိတက္ကနိဒ္ဒေသ၌ပေးခဲ့ပြီ။] (အတ္ထိ)။ အယံ၊ ဤ တက္ကစသည်ကို။ ဉာတိဝိတက္ကော၊ ဆွေမျိုးတို့ကို အကြောင်းပြု၍ဖြစ်သော ဝိတက် ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။ [၈၈၆ လွယ်ပြီ။]

၈၈၆။ ဒုက္ကရကာရိကာ ပဋိသံယုတ္တော ဝါ၊ ခဲယဉ်းသဖြင့် ပြုအပ်သော အကျင့်ကိုပြုကုန်ခြင်းနှင့် စပ်ယှဉ်သည်မှလည်းဖြစ်သော။ ဒိဋ္ဌိဂတပဋိသံယုတ္တော ဝါ၊ မိစ္ဆာအယူနှင့်စပ်ယှဉ်သည်မှလည်းဖြစ်သော။ ပေ။ အယံ၊ ဤတက္ကစသည်ကို။ အမရဝိတက္ကော၊ မသေနိုင်သော နတ်အဖြစ်အကျိုးငှါ ကြံစည်ခြင်းဟူ၍။ ဝါ၊ အမရာမည်သော ငါးငါးစဉ် ကဲ့သို့ မပြီး မပြတ်နိုင်သောအယူနှင့် စပ်ယှဉ်သော ဝိတက်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။

၈၀၀။ ဣဒေ၊ ကေဓော၊ အချို့ ခုဟန်းသည်။ ဝိဟိတံ၊ လူဒါယကာတို့နှင့်။ သံသဋ္ဌော၊ ရောနှောသည်။ သဟနန္တိ၊ အတူတကွနှစ်သက်ခြင်းရှိသည်။ သဟသော- ကံ၊ အတူတကွ ဝမ်းနည်းခြင်းရှိသည်။ သုခိတေသု၊ လူဒါယကာတို့ လွန်စွာ ဖြစ်သော ချမ်းသာခြင်း ရှိကုန်လသော်။ သုခိတော၊ လွန်စွာဖြစ်သောချမ်းသာ ခြင်းရှိသည်။ ဒုက္ခိတေသု၊ လွန်စွာဖြစ်သော ဆင်းရဲခြင်းရှိကုန်လသော်။ ဒုက္ခိ- တော၊ လွန်စွာဖြစ်သော ဆင်းရဲခြင်းရှိသည်။ (ဟုတော) ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ ကိစ္စ- ကရဏီယေသု၊ ကြီးကြီးငယ်ငယ် အသွယ်သွယ်သော အလုပ်တို့သည်။ ဥပ္ပန္နေသု၊ လူဒါယကာတို့၌ ဖြစ်ကုန်လသော်။ အတ္တနာဝါ၊ ကိုယ်တိုင်မူလည်း။ ယောဂံ၊ အားထုတ်ခြင်းသို့။ အာပဇ္ဇတိ၊ ရောက်၏။ တတ္ထ၊ ထိုလူတို့နှင့် ရောရောနှောနှော နေခြင်း၊ အားထုတ်ခြင်းသို့ရောက်ခြင်း၌။ [အဋ္ဌကထာနည်း။] (တနည်း) တတ္ထ၊ ထိုပရာနုဒ္ဓယတာ၌။ [ဋီကာနည်း။] ပေ။ အယံ၊ ဤတက္ကစသည်ကို။ ပရာနုဒ္ဓယ- တာ ပဋိသံယုတ္တော၊ သူတပါးတို့၌ အဖန်ဖန်စောင့်ရှောက်ခြင်းဟူသော မေတ္တာ ကရုဏာအတူဖြစ်သော ဂေဟသိတပေမနှင့် စပ်ယှဉ်သော။ ဝါ၊ သူတပါးတို့ အပေါ်၌ အဖန်ဖန် စောင့်ရှောက်တတ်သော သဟနန္တိယာ စသော မေတ္တာ ကရုဏာအတူ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ဂေဟသိတပေမနှင့် စပ်ယှဉ်သော။ ဝိတ- ကော၊ ကြံစည်ခြင်းဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။ [၈၀၉ လွယ်ပြီ။]

၈၀၁။ ပရေ၊ သူတပါးတို့သည်။ မံ၊ ကို။ မာ အဝဇာနိ သု၊ အောက်တန်း စားဟု အသီးအမှတ်မပြုကြပါစေကုန်လင့်။ ဝါ၊ အထင်မသေးကြပါစေကုန်လင့်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ တတ္ထ၊ ထို အထင်သေးမခံရခြင်း၌။ ပေ။ အယံ၊ ဤတက္ကစသည်ကို။ အနုဝညတ္ထံ ပဋိသံယုတ္တော၊ အထင်သေးမခံရခြင်းနှင့် စပ်ယှဉ်သော။ ဝိတက္ကော၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။

ကေကံ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတံ)။

၂-ဒုကနိဒ္ဒေသ

၈၀၂။ [“ယော ကောဓော”စသော ပုဒ်တို့၏အနက်ကို မွေသင်္ဂဏီပါဠိ တော်၊ စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ၊ ဒွါဒေသ အကုသလစာခဏ်း၌ ပေးခဲ့ပြီ။] ပုဗ္ဗကာလံ၊ ရှေ့ ကာလ၌။ ကောဓော၊ ကောဓသည်။ (ဟောတိ)။ အပရကာလံ၊ နောက်ကာလ၌။ ဥပနာဟော၊ ရှေ့ကောဓကို ကပ်၍ ဖွဲ့တတ်သော နောက်ကောဓသည် (ရန်ငြိုး သည်။) ဟောတိ၊ ဇေရူပေါ၊ ယော ဥပနာဟော၊ အကြင် ရန်ငြိုးဖွဲ့တတ်သော သဘောသည်။ (ယာ) ဥပနယုနာ၊ အကြင်ရန်ငြိုးဖွဲ့ခြင်းသည်။ (ယံ) ဥပနယံ- တတ္ထံ၊ အကြင်ရန်ငြိုးဖွဲ့တတ်သောစိတ်၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်။ (ယာ) အဋ္ဌ- ပနာ၊ အကြင် ပဌမကောဓေါ အခြားမဲ့၌ ထားခြင်းသည်။ ဝါ၊ ရှေး၌ဖြစ်သော

အပိုင်းအခြားအတိုင်း ထားခြင်းသည်။ (ယာ) ဌပနာ၊ အကြင်ပကတိအားဖြင့် ထားခြင်းသည်။ (ယာ) သဏ္ဌပနာ၊ အကြင် အလုံးစုံသောအဖို့အားဖြင့်အဖန်ဖန် ရန်ငြိုးကို ထားခြင်းသည်။ (ယာ) အနုသံသန္ဓနာ၊ အကြင် ရွှေကောဓန္တတက နှင့်တက နောက် ကောဓကို ဆက်စပ်ခြင်းသည်။ ကောဓေ၊ ရွှေကောဓကို။ (ယံ) ဒဠိကမ္ပ၊ အကြင်ခိုင်မြဲအောင်ပြုခြင်းသည်။ (အတ္ထိ)။ အယံ၊ ဤရန်ငြိုးဖွဲ့တတ်သောကောဓကို။ ဥပနာဟော၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။

၈၉၂။ ယောမက္ခော၊ အကြင် သူတပါး၏ဂုဏ်ကို ချေဖျက်တတ်သော သဘောသည်။ (ယာ) မက္ခာယနာ၊ အကြင်သူတပါးဂုဏ်ကို ချေဖျက်ခြင်း၏ ဖြစ်ခြင်းသည်။ (ယံ) မက္ခာယံတတ္ထံ၊ အကြင်သူတပါးဂုဏ်ကို ချေဖျက်ခြင်းဖြင့် ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏အဖြစ်သည်။ (ယံ) နိဋ္ဌရိယံ၊ အကြင် တံတွေးကို ထွေးတတ် သူ၏အဖြစ်သည်။ (ယံ) နိဋ္ဌရိယကမ္ပံ၊ အကြင် တံတွေးကို ထွေးတတ်သူ၏အဖြစ် ဟူသော အမှုသည်။ (အတ္ထိ)။ အယံ၊ ဤသူတပါးဂုဏ်ကို ချေဖျက်တတ်သော သဘော စသည်ကို။ မက္ခော ဝုစ္စတိ။

၉၃။ တတ္ထံ။ ပေ။ ယောပဋ္ဌာသော၊ အကြင် ဂုဏ်တု ဂုဏ်ပိုင် ပြုတတ်သောသဘော သည်။ (ယာ) ပဋ္ဌာသာယနာ၊ အကြင်ဂုဏ်တုဂုဏ်ပိုင်ပြုခြင်း၏ ဖြစ်ခြင်းသည်။ (ယော) ပဋ္ဌာသာဟာရော၊ အကြင် ဂုဏ်တု ဂုဏ်ပိုင်လည်း ပြုတတ်တူသည်၏ အဖြစ်ကိုလည်း ဆောင်တတ်သော သဘောသည်။ (ယံ) ဝိဝါဒဋ္ဌာနံ၊ အကြင် ငြင်းခုံခြင်း၏ တည်ရာ အကြောင်းသည်။ (ယော) ယုဂဂ္ဂါဟော၊ အကြင်ညီမျှ သောထမ်းပိုးကိုယူခြင်းသည်။ (ယော) အပ္ပဋ္ဌိနိဿဂ္ဂေါ၊ အကြင် မိမိ ယူအပ်သော အယူကို မစွန့်ခြင်းသည်။ (အတ္ထိ)။ အယံ၊ ဤဂုဏ်တုဂုဏ်ပိုင် ပြုတတ်သော သဘော စသည်ကို။ ပဋ္ဌာသော ဝုစ္စတိ။ [၈၉၃၏ အနက်ကို ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိ တော်၊ ဒုကနိက္ခေပကဏ္ဍ၊ သညောဇနဂေါစ္ဆက၊ ဣဿာသညောဇနနိဒ္ဒေသ၊ မစ္ဆရိယသညောဇနနိဒ္ဒေသတို့၌ ပေးခဲ့ပြီ။]

၈၉၄။ ဣဓ ကေစ္စော၊ ကာယေန၊ ကိုယ်ဖြင့်။ ဒုစ္စရိတံ၊ ဒုစရိုက်ကို။ စရိတော၊ ပြုကျင့်ပြီး၍။ ဝါစာယ၊ နှုတ်ဖြင့်။ ပေ။ တဿ၊ ထိုဒုစရိုက်ကို။ ပဋိစ္ဆာဒနဟေတု၊ ဖုံးကွယ်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော။ ပါပိကံ၊ ယုတ်မာသော။ ဣစ္ဆံ၊ အလိုကို။ ပဏိဒဟတိ၊ ရွေးရှုထား၏။ မံ၊ ငါ့ကို။ (ငါ့အဖြစ်ကို)။ မာ ဧညာ၊ သူတပါးတို့ မသိပါစေလင့်။ ဣတိ၊ သို့။ ဣစ္ဆတိ၊ အလိုရှိ၏။ မံ၊ မာဧညာ၊ လင့်။ ဣတိ၊ သို့။ သင်္ကပ္ပေတိ၊ ကြံစည်၏။ မံ မာ ဧညာ၊ ဣတိ၊ ဤသို့ ကြံ၍။ ဝါစံ၊ စကားကို။ ဘာသတိ၊ ပြော၏။ မံ မာ ဧညာ၊ ဣတိ၊ ဤသို့ကြံ၍။ ကာယေန၊ ကိုယ်ဖြင့်။ ပရက္ကမတိ၊ အားထုတ်၏။ ဧဝရူပါ၊ သော။ ယာမာယာ၊ အကြင်မျက်လှည့်ကဲ့သို့

လှည့်ပတ်တတ်သော သဘောသည်။ (ယာ) မာယာဝိတာ၊ အကြင်လှည့်ပတ်ခြင်းရှိသူ၏အဖြစ်သည်။ (ယာ) အစွာသောရာ၊ အကြင် အပြစ်ကို လွန်ကျူးပြီး၍ တဖန် ဖုံးထားခြင်းအားဖြင့် ပြန်လာကြောင်း သဘောသည်။ (ယာ) ဝဉ္စနာ၊ အကြင် လှည့်ပတ်ခြင်းသည်။ (ယာ) နိကတိ၊ အကြင် ကောက်ကျစ် စဉ်း လဲကြောင်းသဘောသည်။ (ယာ) ဝိကိရဏာ၊ အကြင်မိမိ၏ မကောင်းမှုတို့ကို အထူးထူးအပြားပြား ဖြန့်ကြဲခြင်းသည်။ (ယာ) ပရိဟရဏာ၊ အကြင်မိမိ အပြစ်တို့ကို ရှောင်လွှဲခြင်းသည်။ (ယာ) ဂူဟနာ၊ အကြင် လျှို့ဝှက်ခြင်းသည်။ (ယာ) ပရိဂူဟနာ၊ အကြင်ထက်ဝန်းကျင်လျှို့ဝှက်ခြင်းသည်။ (ယာ) ဆာဒနာ၊ အကြင် မကောင်းမှုကို ဖုံးကွယ်ခြင်းသည်။ (ယာ) ပဋိစ္ဆာဒနာ၊ အကြင်ထက်ဝန်းကျင် ဖုံးကွယ်ခြင်းသည်။ [“ဂူဟနာ၊ ပရိဂူဟနာ” ကဲ့သို့ “ဆာဒနာ၊ ပရိဆာဒနာ” ဟု ရှိလျှင် ကောင်း၏။] (ယံ) အနုတ္တာနိကမ္မံ၊ အကြင် မိမိအပြစ်ကိုပေါ်လွင်အောင် မပြုခြင်းသည်။ (ယံ) အနာဝိကမ္မံ၊ အကြင် မိမိအပြစ်ကို ထင်ရှားအောင် မပြုခြင်းသည်။ (ယာ) ဝေါစ္ဆာဒနာ၊ အကြင် ကောင်းစွာဖုံးထားခြင်းသည်။ (တနည်း) ယာ ဝေါစ္ဆာဒနာ၊ အကြင်လွန်ကျူးမှုကို ဝန်မခံဘဲ ဖြတ်ခြင်းအားဖြင့် ဖုံးထားခြင်းသည်။ (ယာ) ပါပကိရိယာ၊ အကြင် မကောင်းမှုကိုပြုခြင်းသည်။ (အတ္ထိ)။ အယံ၊ ဤမျက်လှည့်ကဲ့သို့ လှည့်ပတ်တတ်သော သဘော စသည်ကို။ မာယာ ဝုစ္စတိ။

ဣဓ၊ ကေဇ္ဇော၊ သည်။ သဌော၊ ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲတတ်သည်။ ပရိသဌော၊ ထက်ဝန်းကျင် ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲတတ်သည်။ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုကောက်ကျစ်စဉ်းလဲတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၌။ ယံ သဌံ၊ အကြင်ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲခြင်းသဘောသည်။ (ယာ) သဌတာ၊ အကြင် ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲတတ်သူ၏ အဖြစ်ဟူသော အခြင်းအရာသည်။ (ယံ) သာဌေယျံ၊ အကြင် ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲတတ်သူ၏ အဖြစ်ဟူသော အခြင်းအရာသည်။ (ယာ) ကက္ကရတာ၊ အကြင်ခက်မာသူ၏အဖြစ်သည်။ (ယံ) ကက္ကရိယံ၊ အကြင်ခက်မာသူ၏အဖြစ်သည်။ (ယာ) ပရိက္ခတ္တတာ၊ အကြင် တူးစိုက်အပ်သောတိုင်ကဲ့သို့ ခိုင်မြဲစွာ ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲတတ်သည်၏ အဖြစ်သည်။ (ယံ) ပရိက္ခတ္တိယံ၊ အကြင် တူးစိုက်အပ်သော တိုင်ကဲ့သို့ ခိုင်မြဲစွာ ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲတတ်သည်၏ အဖြစ်သည်။ (အတ္ထိ)။ ဣဒံ၊ ဤကောက်ကျစ်စဉ်းလဲတတ်သော သဘော စသည်ကို။ သာဌေယျံ ဝုစ္စတိ။

အမှာ။ ။ (၈၉၅)၏ အနက်ကို ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော်၊ စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ အကုသလနိဒ္ဒေသ၊ မောဟနိဒ္ဒေသအတိုင်း ပေးပါ။ “ယော ဘဝေသု ဘဝဇ္ဇန္တော” စသည်ကိုကား ထိုပါဠိတော်၊ ဒုကနိက္ခေပကဏ္ဍ၊ သညောဇန ဂေါစ္ဆက၊ ဘဝဏှာ သညောဇနနိဒ္ဒေသအတိုင်းပေးပါ။ (၈၉၆)၌ “အတ္တာ စ၊ အတ္တသည်၎င်း။ လောကောစ၊ (ခန္ဓာ ၅ ပါးဟူသော) လောကသည်၎င်း။ ဘဝိ-

သတိ၊ လတ္တံ့” ဟုပေးပါ။ “ဒိဋ္ဌိ ဒိဋ္ဌိဂတံ” စသောပုဒ်တို့၏အနက်ကို မေ့သင်္ဂဏီ ပါဠိတော်၊ စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ၊ အကုသလနိဒ္ဒေသ၌ပေးခဲ့ပြီ။ (၈၉၉) ၌ “ပုဗ္ဗန္တံ၊ ရှေ့ အတိတ်ဖြစ်သော ခန္ဓာ အာယတနဘေသိကအဘျို့ကို။ အာရဗ္ဗံ၊ အာရုံပြု၍ ဟု၎င်း၊ အပရန္တံ၊ နောက်အနာဂတ်ဖြစ်သော ခန္ဓာ အာယတနဘေသိကအဘျို့ကို ဟု၎င်း ပေးပါ။ (၉၀၀) ၏ အနက်ကို မေ့သင်္ဂဏီပါဠိတော်၊ စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ၊ ကာမာဝစရကုသလ၊ ဟိရိဗလနိဒ္ဒေသ၊ ဩတ္တပ္ပဗလနိဒ္ဒေသ တို့ကိုမိမိ ပေးပါ။ (၉၀၁) ၏ အနက်ကို ထိုပါဠိတော်၊ သုတ္တန္တိက ဒုကနိက္ခေပကဏ္ဍ၊ ဒေါဝစသေတဒုကနိဒ္ဌိ ပေးခဲ့ပြီ။

၉၀၂။ ယော အနုဇ္ဇဝေါ၊ အကြင်မမြောင့်မတ်သူ၏အဖြစ်ဟူသော အခြင်းအရာသည်။ (ယာ) အနုဇ္ဇဝတာ၊ အကြင်မြောင့်မတ်ခြင်းမရှိသူ၏ အဖြစ်သည်။ (ယာ) ဝိမုတာ၊ အကြင် လရေးကောက်ကဲ့သို့ အဖျား ၂ သက်ကောက်သည်၏ အဖြစ်သည်။ (ယာ) ဝက်တာ၊ အကြင် နွားကျင်ကောက်ကဲ့သို့တလျှောက်လုံး ကောက်သည်၏အဖြစ်သည်။ (ယာ) ကုဋ္ဌိလတာ၊ အကြင်ထယ်တုံးကောက်ကဲ့သို့ အဖျား၌ကောက်သည်၏အဖြစ်သည်။ (အတ္ထိ)။ အယံ ဤ မမြောင့်မတ်သူ၏ အဖြစ်ဟူသော အခြင်းအရာစသည်ကို။ အနုဇ္ဇဝေါ ဝုစ္စတိ။

တတ္ထ။ပေ။ယာ အမုဒုတာ၊ အကြင် မနူးညံ့သည်၏အဖြစ်သည်။ (ယာ) အမဒ္ဒေဝတာ၊ အကြင် နူးညံ့ခြင်းမရှိသည်၏ အဖြစ်သည်။ (ယံ) ကက္ခုဋ္ဌိယံ၊ အကြင် ဂေါ်လန်သည်၏အဖြစ်သည်။ (ယံ) ဖာရုသိယံ၊ အကြင် ကြမ်းတမ်းသူ၏အဖြစ်သည်။ (ယာ) ကက္ခုဋ္ဌတာ၊ အကြင်ခက်မာသည်၏ အဖြစ်သည်။ (ယာ) ကထိနတာ၊ အကြင် တောင့်မာသည်၏အဖြစ်သည်။ အမုဒုတာ၊ မနူးညံ့သည်၏ အဖြစ်ဟူသော။ (ယာ) ဥဇ္ဈိတ္တတာ၊ အကြင် မကိုင်းမညွတ်၊ မတ်မတ်ဖြစ်သော စိတ်ရှိသူ၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်။ (အတ္ထိ)။ အယံ ဤမနူးညံ့သည်၏အဖြစ် စသည်ကို။ အမဒ္ဒေဝေါ ဝုစ္စတိ။

အမှာ။ ။(၉၀၃,၄) ပါဠိတော်များကို မေ့သင်္ဂဏီ၊ သုတ္တန္တိကဒုကနိဒ္ဌိဒုကနိဒ္ဌိ၊ သာခလ္လဒုကနိဒ္ဌိ၏ အနက်ကို ပြောင်းပြန်ပေးပါ။ (၉၀၅,၆,၇) တို့ကို ဣန္ဒြိယေသု အဂ္ဂတ္တဒ္ဓါရတာ၊ မဋ္ဌသစ္စ၊ သီလဝိပတ္တိဒုကနိဒ္ဌိ အနက်ပေးခဲ့ပြီ။

၉၀၈။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ဩရမ္မာဂိယာနိ၊ အောက် ကာမဘုံဟူသောအဖို့သို့ ကပ်ဝင်တတ်ကုန်သော။ သညောဇနာနိ၊ တို့သည်။ အဇ္ဈတ္တသံယောဇနံ၊ မည်၏။ ပဉ္စ၊ ဥဒ္ဓိဘာဂိယာနိ၊ အထက် ရူပအရူပဘုံဟူသော အဖို့သို့ကပ်ဝင်တတ်ကုန်သော။ သညောဇနာနိ၊ တို့သည်။ ဗဟိဒ္ဓါသံယောဇနံ၊ မည်၏။

ဒုကံ (နိဋ္ဌိတံ)။

ဉာတိကနိဒ္ဒေသ

၉၀၉။ ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော်၊ ဒုကနိက္ခေပကဏ္ဍ၊ ဟေတုဂေါစ္ဆကဉ္စပေးခဲ့ပြီ။

၉၁၀။ တတ္ထ၊ ထို မာတိကာတို့တွင်။ တယော၊ ကုန်သော။ အကုသလ၊ ဝိတက္ကာ၊ တို့ဟူသည်။ ကတမေ၊ တို့နည်း။ ကာမဝိတက္ကာ၊ တက်၎င်း။ ပေ။ ဝိဟိ သာဝိတက္ကာ၊ ၎င်းတည်း။ တတ္ထ၊ ထို ၃ ပါးသော ဝိတက်တို့တွင်။ ကာမဝိတက္ကာ၊ ဟူသည်။ ကတမေ၊ ကာမပဋိသိယုတ္တော၊ ကာမနှင့်စပ်ယှဉ်သော။ ယော တက္ကာ၊ သည်။ ဤသို့ စသည်ဖြင့်ပေးပါ။

အမှာ။ ။ (၉၁၁, ၂, ၃) တို့၌ “ကာမသညာ၊ ကာမသညာ၎င်း။ ကာမဓာတု၊ ကာမဓာတ်၎င်း။ ကာယသဉ္ဇေတနိကာ၊ ကာယသဉ္ဇေတနိကာ၎င်း” စသည်ဖြင့် နာမသတ်ပေးပါ။ (၉၁၄) ၏ အနက်ကို ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော်၊ ဒုကနိက္ခေပကဏ္ဍ၊ အာသဝဂေါစ္ဆကဉ္စ ပေးခဲ့ပြီ။ (၉၁၅) ၏ အနက်ကို ထို ပါဠိတော် တိကနိက္ခေပကဏ္ဍ၊ ဒဿနတိကဉ္စ ပေးခဲ့ပြီ။ (၉၁၆) ၌ “ကာမတဏှာ” စသော ပုဒ်တို့၏အနက်ကို ထိုပါဠိတော် ဒုကနိက္ခေပကဏ္ဍ၊ ဟေတုဂေါစ္ဆက၊ လောတနိဒ္ဒေသ၌ ပေးခဲ့ပြီ။ ကြွင်း ပုဒ်တို့၏ အနက်လည်း လွယ်ပြီ။ (၉၁၇, ၈) တို့၌ “အပရာပိ၊ အခြားလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ တိဿော၊ ကုန်သော။ တဏှာ၊ တို့ဟူသည်။ ကတမာ” ဟု ပေး။ လွယ်ပြီ။

၉၁၉။ ကာမေသနာ၊ ကာမကို ရှာမှီးကြောင်း ရာဂ၎င်း။ ဘဝေသနာ၊ ဘဝကို ရှာမှီးကြောင်း ရာဂ၎င်း။ ဗြဟ္မစရိယေသနာ၊ ဒိဋ္ဌိဂတိကပုဂ္ဂိုလ်တို့ သမုတ်အပ်သော ဗြဟ္မစရိယကို ရှာမှီးကြောင်း ဒိဋ္ဌိ၎င်းတည်း။ [ကာမေသနာ နိဒ္ဒေသ စသည်တို့၏ အနက်ကို ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော်၊ ဒုကနိက္ခေပကဏ္ဍ၊ အာသဝဂေါစ္ဆကဉ္စ ပေးခဲ့ပြီ။]

၉၂၀။ တိဿော၊ ကုန်သော။ ဝိဓာ၊ သေယျပုဂ္ဂိုလ် အစရှိသည်တို့၏အဖြစ် ဖြင့် စီရင်တတ်သော မာန်တို့သည်။ ဝါ၊ သေယျပုဂ္ဂိုလ်အစရှိသည်တို့၏အဖြစ်ဖြင့် ထားတတ်သော မာန်တို့သည်။ ကတမာ၊ တို့နည်း။ အဟံ၊ သည်။ သေယျော အသို့၊ လူတို့၊ သို့။ (ဥပ္ပန္နာ၊ သော)။ ဝိဓာ၊ မိမိကို စီရင်တတ်သော မာန်၎င်း။ ဝါ၊ မိမိကို ထားတတ်သော မာန်၎င်း။ ပေ။ ဟိနောဟမသ္မိတိ (ဥပ္ပန္နာ) ဝိဓာ (အတ္ထိ)။ တိဿော၊ ကုန်သော။ ဝိဓာ၊ တို့သည်။ လူမာ၊ ဤသည်တို့တည်း။

၉၂၁။ ဇာတိံ၊ ဇာတိကို (ပဋိသန္ဓေ နေရခြင်းကို)။ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ (ဥပ္ပန္နာ၊ သော)။ ဘယံ၊ ဘေးသည်။ ဘယာနကံ၊ ကြောက်ခြင်းသည်။ ဆမ္ဘိတတ္တံ၊ ကိုယ် တုန်လှုပ်သည်၏အဖြစ်သည်။ လောမဟံသော၊ မွေးညင်းတို့၏ ရှင်ခြင်းသည်။ (ကြက်သီးမွေးညင်းထခြင်းသည်)။ စေတု၊ သာ၊ ၏။ ဥဗ္ဗာသော၊ ထိတ်လန့်ခြင်း သည်။ (အတ္ထိ)။ လူခံ၊ ဤဘေးစသည်ကို။ ဇာတိဘယံ ဝုစ္စတိ။ [အကြွင်းလွယ်ပြီ။]

၉၂၂။ တတ္ထ၊ တိဏိ၊ ကုန်သော။ တမာနိ၊ မောဟ အမှောင်တို့ဟူသည်။ ကတမာနိ၊ အတိတ်၊ အတိတ်ဖြစ်သော။ အဒ္ဓါနိဝါ၊ ကာလကိုမူလည်း။ ဝါ၊ ကာလ၌ဖြစ်သောမိမိကိုမူလည်း။ အာရဗ္ဗ၊ အကြောင်းပြု၍။ ကခံတိ၊ ယုံမှား၏။ ဝိစိကိစ္ဆတိ၊ တွေးတော၏။ ဝါ၊ စူးစမ်းဆင်ခြင်လသော် မဆုံးဖြတ်နိုင်သည် ဖြစ်၍ ပင်ပန်း၏။ နာဓိမ္မစွတိ၊ စွဲစွဲမြဲမြဲမှသက်ဝင်နိုင်။ ဝါ၊ မဆုံးဖြတ်နိုင်။ န သမ္ပ- သိဒေတိ၊ မကြည်လင်။ ဝါ၊ မကြည်ညို။ [ကခံတိစသော ၄-ပုဒ်ကို အဋ္ဌသာလိနီ၊ တိကနိက္ခေပကဏ္ဍ၊ ဒဿနတိက အဖွင့်၌ ဖွင့်ထားပြီ။]။ ပေ။ တိဏိ၊ တမာနိ၊ တို့ဟူသည်။ ဣမာနိ၊ တို့တည်း။

၉၂၃။ တတ္ထ၊ တိဏိ၊ ကုန်သော။ တိတ္ထာယတနာနိ၊ ရေဆိပ်ပမာ၊ တိတ္ထိတို့၏ ပေါက်ဖွားရာဌာနတို့ဟူသည်။ ကတမာနိ၊ ဣဓ၊ ဧကစ္စော၊ သော။ သမဏောဝါ၊ သည်သော်၎င်း။ ဗြာဟ္မဏောဝါ၊ သည်သော်၎င်း။ ဧဝံ ဝါဒီ၊ ဤသို့ပြောလေ့ရှိသည်။ ဧဝံဒိဋ္ဌိ၊ ဤသို့အယူရှိသည်။ ဟောတိ၊ (ကိံ) အယံပုရိသ- ပုဂ္ဂလော၊ ဤသတ္တဝါဟူသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ယံကိဉ္စ၊ အမှတ်မရှိကြွင်းမဲ့ဥဿ၊ အလုံးစုံသော။ သုခံဝါ၊ သုခကိုသော်၎င်း။ ဒုက္ခံဝါ၊ ဒုက္ခကိုသော်၎င်း။ အဒုက္ခ- မသုခံ ဝါ၊ အဒုက္ခမသုခကိုသော်၎င်း။ ပဋိသံဝေဒေတိ၊ ခံစားရ၏။ တံသဗ္ဗံ၊ ထို အလုံးစုံသော သုခ ဒုက္ခ အဒုက္ခမသုခကို။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ ကတဟေတု၊ ပြုအပ် သော ကံဟူသောအကြောင်းကြောင့်။ (ပဋိသံဝေဒေတိ၊ ၏)။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြောလေ့ရှိသည်။ ဝါ၊ ဤသို့အယူရှိသည်။ (ဟောတိ)။ ပန၊ ကား။ ဣဓ။ ပေ။ တံသဗ္ဗံ၊ ကိံ။ ဣဿာရိနိမ္မာနဟေတု၊ အစိုးရသော ဗြဟ္မာသည် ဖန်ဆင်းအပ် သည်၏ အဖြစ်ဟူသောအကြောင်းကြောင့်။ ဝါ၊ အစိုးရသောပဇာပတိနတ်သည် ဖန်ဆင်းအပ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသောအကြောင်းကြောင့် (ပဋိသံဝေဒေတိ)။ ပေ။ အဟေတု၊ ဇနကအကြောင်းမရှိဘဲ။ အပစ္စယာ၊ ဥပတ္တမ္ဘက အထောက်အပံ့မရှိ ဘဲ။ (ပဋိသံဝေဒေတိ)။ ပေ။ တိဏိ၊ တိတ္ထာယတနာနိ၊ တို့သည်။ ဣမာနိ၊ တို့တည်း။

၉၂၄။ တတ္ထ၊ တယော၊ ကုန်သော။ ကိဉ္ဇနာ၊ ဖိစီး နှိပ်စက်တတ်သော အနှောင့်အယှက်တို့ဟူသည်။ ကတမေ၊ ရာဂေါ၊ ရာဂသည်။ ကိဉ္ဇနံ၊ ဖိစီးနှိပ်စက် တတ်သော အနှောင့်အယှက်တည်း။ ပေ။ မောဟော၊ ကိဉ္ဇနံ၊ တည်း။ တယော၊ ကိဉ္ဇနာ၊ တို့သည်။ ဣမေ၊ တို့တည်း။ [အင်္ဂဏာနိ၊ မိမိကိန်းရာသတ္တဝါ၏ယုတ်ညံ့ သူ၏အဖြစ်သို့ရောက်ကြောင်း ကိလေသာတို့သည်။ မလာနိ၊ အညစ်အကြေးတို့ သည်။ ဝိသမာနိ၊ သာသနာတော်မှ၎င်း၊ သုဂတိမှ၎င်းချော်ကျကြောင်းဖြစ်သော မညီညွတ်ရာဌာနတို့သည်။ ကာယဝိသမံ၊ သာသနာတော်မှ၎င်း၊ သုဂတိမှ၎င်း ချော်ကျကြောင်းဖြစ်သော မညီညွတ်သော ကာယဒုစရိုက်။ ရာဂဂ္ဂိ၊ ရာဂမီး။ ရာဂကသာဝေါ၊ အင်္ဂဏအကောဖြစ်သော ရာဂ။ ကာယကသာဝေါ၊ အဖတ် အကောဖြစ်သော ကာယဒုစရိုက်။]

၉၂၅။ အဿာဒဒိဋ္ဌိ၊ သာယာတတ်သော တဏှာနှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော ဒိဋ္ဌိဟူသည်။ ကတမာ၊ ဣဒ္ဓကေစ္စော၊ သော၊ သမဏောဝါ၊ သည်သော်၎င်း။ ပြာဟ္မဏောဝါ၊ သည်သော်၎င်း။ ဧဝံဝါဒီ၊ ဤသို့ပြောလေ့ရှိသည်။ ဧဝံဒိဋ္ဌိ၊ ဤသို့အယူရှိသည်။ ဟောတိ (ကိံ)။ ကာမေသု၊ ဝတ္ထုကာမတို့၌။ ဒေါသော၊ မှီဝဲခြင်းဟူသော အဖြစ်သည်။ နတ္ထိ၊ ဗရိ၊ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြောလေ့ရှိသည်။ ဤသို့အယူရှိသည်။ (ဟောတိ)။ သော၊ ထိုသမဏသည်။ ဝါ ထိုပြာဟ္မဏသည်။ ကာမေသု၊ ဝတ္ထုကာမတို့၌။ ပါဘဗျတံ၊ သုံးဆောင်ခံစားတတ်သူ၏အဖြစ်သို့။ အာပဇ္ဇတိ၊ ရောက်၏။ အယံ၊ ဤဒိဋ္ဌိကို။ အဿာဒဒိဋ္ဌိ ဝုစ္စတိ။ တတ္ထ၊ အတ္တာနုဒိဋ္ဌိ၊ အတ္တသိ အစဉ်လိုက်သော ဒိဋ္ဌိဟူသည်။ ကတမာ၊ [ဣဒ္ဓ အဿုတဝါစသော ပုဒ်တို့၏ အနက်ကို ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော်၊ တိကနိက္ခေပကဏ္ဍ၊ ဒဿနတိကံ၌ ပေးခဲ့ပြီ။] တတ္ထ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ ယုတ်ညံ့သောအယူဟူသည်။ ကတမာ၊ [နတ္ထိ ဒိန္န စသော ပုဒ်တို့၏အနက်ကို ထိုပါဠိတော်၊ ဒုကနိက္ခေပကဏ္ဍ၊ ဥပါဒါနဂေါစ္ဆကံ၌ပေးခဲ့ပြီ။] အယံ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ဝုစ္စတိ။ သဿတဒိဋ္ဌိ၊ သဿတဒိဋ္ဌိသည်။ အဿာဒဒိဋ္ဌိ၊ အဿာဒဒိဋ္ဌိတည်း။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ သည်။ အတ္တာနုဒိဋ္ဌိ၊ တည်း။ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ၊ သည်။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ တည်း။

၉၂၆။ [အရတိ နိဒ္ဒေသ၏အနက်ကို ဤဝိဘင်း ကေကနိဒ္ဒေသ (၈၅၆)၌ ပေးခဲ့ပြီ။ ဝိဟိံ သာနိဒ္ဒေသ၏ အနက်ကို ဤပါဠိတော် ဓာတုဝိဘင်း သုတ္တန္တဘာဇနီယ၊ တတိယဓာတုသက္က၊ ဝိဟိံ သာဓာတုနိဒ္ဒေသ၌ ပေးခဲ့ပြီ။] တတ္ထ၊ အဓမ္မစရိယာ၊ အဓမ္မကို ပြုကျင့်ခြင်းဟူသည်။ ကတမာ၊ ကာယေန၊ ကာယဒွါရ ဖြင့်။ အဓမ္မစရိယာ၊ အဓမ္မကို ပြုကျင့်ခြင်းဟူသော။ ဝိသမစရိယာ၊ မညီမညွတ် ပြုကျင့်ခြင်း၎င်း။ ဝါ၊ မညီညွတ်သောကံကို ပြုကျင့်ခြင်း၎င်း။ ဝါစာယ၊ ဝစီဒွါရ ဖြင့်။ ပေ။ မနုဿ၊ မနောဒွါရ်ဖြင့်။ ပေ။ ဝိသမစရိယာ၊ ၎င်းတည်း။ အယံ၊ ဤ အဓမ္မကို ပြုကျင့်ခြင်းဟူသော မညီမညွတ် ပြုကျင့်ခြင်းစသည်ကို။ အဓမ္မစရိယာ ဝုစ္စတိ။

၉၂၇။ [ဒေါဝစဿတာနိဒ္ဒေသ၊ ပါပမိတ္တတာနိဒ္ဒေသတို့၏ အနက်ကို ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော်၊ သုတ္တန္တကဒုကနိက္ခေပ၊ ဒေါဝစဿတာဒုကံ၌ ပေးခဲ့ပြီ။] တတ္ထ၊ နာနတ္ထသည်။ အထူးထူးသော သဘောရှိသော အာရုံတို့၌ ဖြစ်သော သညာဟူသည်။ ဝါ၊ အထူးထူးသော သဘောရှိသော သညာဟူသည်စသည် ဖြင့်ပေးပါ။

၉၂၈။ ဥဒ္ဓစ္စနိဒ္ဒေသ၏ အနက်ကို ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော်၊ စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ၊ ဒွါဒေသ အကုသလ၊ ဥဒ္ဓစ္စနိဒ္ဒေသ၌ ပေးခဲ့ပြီ။ ကောသဇ္ဇနိဒ္ဒေသ ပမာဒနိဒ္ဒေသ တို့၌ “ကောသဇ္ဇံ၊ စက်ဆုပ်အပ်စွာ၊ အရာရာ၌ ဆုတ်နစ်တုတ်သူ၏အဖြစ်ဟူသည်။

ဝိဘင်း]

၃-တိကနိဒ္ဒေသ

၆၉၉

ပမာဒေါ၊ မေဇော့ခြင်းဟူသည်”ဟု ပေးပါ။ “ကာယ နုစိုတေဝါ” စသော ပုဒ်တို့၏အနက်ကို ဤဝိဘင်း၊ ဧကကနိဒ္ဒေသ၊ (၈၄၆) ပမာဒနိဒ္ဒေသ၌ ပေးခဲ့ပြီ။

၉၂၉။ အသန္တုဋ္ဌိတာနိဒ္ဒေသ၌ “အသန္တုဋ္ဌိတာ၊ တင်းတိမ် ရောင့်ရဲခြင်း မရှိသူ၏အဖြစ်သည်”ဟု ပေးပါ။ အကြွင်းကိုဤဝိဘင်း ဧကကနိဒ္ဒေသ၊ (၈၄၉) အတြိစ္ဆတာနိဒ္ဒေသ၌ ပေးခဲ့ပြီ။ အသမ္ပညေတာ နိဒ္ဒေသ၏အနက်ကို ဓမ္မသင်္ဂဏီ ပါဠိတော်၊ ဒုကနိက္ခေပကဏ္ဍ၊ ဟေဘုဂေါစ္ဆက မောဟနိဒ္ဒေသ စသည်၌ ပေးခဲ့ပြီ။ မဟိစ္ဆတာနိဒ္ဒေသ၏အနက်ကို ဤဝိဘင်း၊ ဧကကနိဒ္ဒေသ (၈၅၀) မဟိစ္ဆတာ နိဒ္ဒေသ၌ ပေးခဲ့ပြီ။

၉၃၀။ အဟိရိကနိဒ္ဒေသ၊ အနောတ္တပ္ပနိဒ္ဒေသတို့၏အနက်ကို ဓမ္မသင်္ဂဏီ ပါဠိတော်၊ စိတ္တုပ္ပဒကဏ္ဍ၊ ကာမာဝစရကုသလ၊ ဟိရိဗလနိဒ္ဒေသ ဩတ္တပ္ပ ဗလနိဒ္ဒေသတို့၏ ပြောင်းပြန်အားဖြင့် သိပါ။

၉၃၁။ တတ္ထ၊ အနာဒရိယံ၊ ဩဝါဒကို ရှိသေခြင်းမရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ဟူသည်။ ကတမံ။ (ယံ) အနာဒရိယံ၊ အကြင် ဩဝါဒကို ရှိသေခြင်းမရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်။ (ယာ) အနာဒရတာ၊ အကြင် ဩဝါဒကို ရှိသေခြင်းမရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာသည်။ (ယာ) အဝါရတတာ၊ အကြင် လေးစားခြင်းမရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာသည်။ (ယာ) အပ္ပတိဿတတာ၊ အကြင် ရွေးချွန်နားထောင်ခြင်းမရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်။ (ယာ) အနဒ္ဒါ၊ အကြင် ဩဝါဒကို မနာယူ ခြင်းသည်။ ဝါ၊ ထင်းခြောက်ကဲ့သို့ မစိုပြေသည်၏အဖြစ်သည်။ ဝါ၊ မနူးညံ့သည်၏ အဖြစ်သည်။ (ယာ) အနဒ္ဒါယနာ၊ အကြင် ဩဝါဒကို မနာယူခြင်းဖြင့်ဖြစ်ခြင်း သည်။ ဝါ၊ ထင်းခြောက်ကဲ့သို့ မစိုပြေသည်၏အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဝါ၊ မနူးညံ့သည်၏အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်ခြင်းသည်။ (ယံ) အနဒ္ဒါယိတတ္ထံ၊ အကြင် ဩဝါဒကို မနာယူခြင်းဖြင့်ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်။ ဝါ၊ အကြင် ထင်း ခြောက်ကဲ့သို့ မစိုပြေသည်၏အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာ သည်။ ဝါ၊ မနူးညံ့သည်၏အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်။ (ယံ) အသီလံ၊ အကြင်ကောင်းသောသီလ မရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာသည်။ (ယော) အစိတ္တိကာရော၊ အကြင် ရှိသေလေးစားမှုကိုမပြုခြင်းသည်။ (အတ္ထိ)။ ဣဒံ၊ ဤ ရှိသေခြင်းမရှိသူ၏အဖြစ် စသည်ကို။ အနာဒရိယံ ဝုစ္စတိ။ [ဒေါဝစဿတာနိဒ္ဒေသ၏ အနက်ကို ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော်၊ သုတ္တန္တက ဒုက- နိက္ခေပ၊ ဝေါဓာဏတာဒုဂ်၌ ပေးခဲ့ပြီ။ ပါပမိတ္တတာဒုဂ်၏ အနက်ကိုလည်း ထိုပါဠိတော်၊ ထိုကဏ္ဍ၊ ပါပမိတ္တတာဒုဂ်၌ ပေးခဲ့ပြီ။]

၉၃၂။ ဣဒေ၊ ကေစစာ၊ သည်။ အာယုဒ္ဓါ၊ သဒ္ဓါမရှိသည်။ ဟောတိ။ ဗုဒ္ဓံ ဝါ၊ ကို၎င်း။ ပေ။ န သဒ္ဓါဟတိ၊ မယုံကြည်။ ဝေရူပံ၊ ယံ အာယုဒ္ဓိယံ၊ အကြင် သဒ္ဓါမရှိ သူ၏အဖြစ်သည်။ (ယာ) အာယုဒ္ဓဟနာ၊ အကြင် မယုံကြည်ခြင်းဟူသော အခြင်း အရာသည်။ (ယာ) အနောကပ္ပနာ၊ အကြင် ဘုရားအစရှိသော အာရုံတို့သို့ မသက် ဝင်ခြင်းသည်။ (ယော) အနဘိပ္ပသာဒေါ၊ အကြင် ဘုရားအစရှိသော အာရုံတို့၌ လွန်စွာ မကြည်ညိုတတ်သောသဘောသည်။ (အတ္ထိ)။ ဣဒံ၊ ဤ သဒ္ဓါမရှိသူ၏ အဖြစ် စသည်ကို။ အာယုဒ္ဓိယံ ဝုစ္စတိ။ [အဝဒညူတာနိဒ္ဒေသ၌ “အဝဒညူတာ၊ သူတပါးတို့ တောင်းရမ်းပြောဆိုအပ်သော စကားကို မသိသူ၏အဖြစ်သည်” ဟု ပေးပါ။ အကြွင်းကို မွေသင်္ဂဟိဋ္ဌိတော်၊ ဒုကနိက္ခေပ၊ သညောဇနဂေါစ္ဆက၌ ပေးခဲ့ပြီ။]

၉၃၃။ အသံဝရော၊ မစောင့်ရှာညှိုးခြင်းသည်။ [အကြွင်းကို မွေသင်္ဂဟိဋ္ဌိ တော်၊ သုတ္တန္တိက ဒုကနိက္ခေပ၊ ဣဒ္ဓိယေသု အဂ္ဂတ္တဒ္ဓါရတာဒုက၌ ပေးခဲ့ပြီ။ ဒုဿိလျုနိဒ္ဒေသ၏အနက်ကို စူးနဝိဘင်း၊ သုတ္တန္တဘာဇနီယနည်း (၅၁၃) အနာစာရနိဒ္ဒေသ၌ ပေးခဲ့ပြီ။]

၉၃၄။ တတ္ထ၊ အရိယာနံ၊ အရိယာတို့ကို။ အဒဿနကမ္ပတာ၊ ဖူးမြင်ခြင်း၌ အလိုမရှိသူ၏အဖြစ်ဟူသည်။ ကတမာ။ တတ္ထ၊ ထိုအရိယာနံ အဒဿနကမ္ပတာ ဟူသောပါဌ်၌။ အရိယာ၊ ယာတို့ဟူသည်။ ကတမေ။ ဗုဒ္ဓါစ၊ ဘုရားရှင်တို့ကို၎င်း။ ဗုဒ္ဓသာဝကာစ၊ ဘုရားရှင်၏ သာဝကတို့ကို၎င်း။ အရိ သာ၊ တို့ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ။ ဣမေသံ အရိယာနံ၊ တို့ကို။ ယာ အဒဿနကမ္ပတာ၊ အကြင် ဖူးမြင်ခြင်း၌ အလို မရှိသူ၏ အဖြစ်သည်။ (ယာ) အဒဠကမ္ပတာ၊ အကြင် ဖူးမြင်ခြင်းငှါ အလိုမရှိ သူ၏အဖြစ်သည်။ (ယာ) အသမေတုကမ္ပတာ၊ အကြင် အရိယာတို့၏ အနီးသို့ မသွားလိုသူ၏အဖြစ်သည်။ (ယာ) အသမာဂန္တုကမ္ပတာ၊ အကြင် အရိယာတို့၏ အနီးသို့ မလာလိုသူ၏အဖြစ်သည်။ (အတ္ထိ)။ အယံ၊ ဤ အရိယာတို့ကို ဖူးမြင် ခြင်း၌ အလိုမရှိသူ၏အဖြစ်စသည်ကို။ အရိယာနံ အဒဿနကမ္ပတာ ဝုစ္စတိ။ ပေ။ သဒ္ဓမ္မံ၊ သူတော်ကောင်းတရားကို။ အသောတုကမ္ပတာ၊ မနာယူလိုသူ၏အဖြစ် သည်။ ပေ။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ သတိပဋ္ဌာနာ၊ တို့သည်၎င်း။ ပေ။ မဂ္ဂေါ၊ သည် ၎င်း။ (အတ္ထိ)။ အယံ၊ ဤ ဗောဓိပက္ခိယဘုရားအပေါင်းကို။ သဒ္ဓမ္မော ဝုစ္စတိ။ ဣမဿ သဒ္ဓမ္မဿ၊ ကို။ ယာ၊ အသောတုကမ္ပတာ၊ (ယာ) အသဝနကမ္ပတာ၊ အကြင် နာယူခြင်း၌ အလိုမရှိသူ၏အဖြစ်သည်။ (ယာ) အနုဂ္ဂဟေတုကမ္ပတာ၊ အကြင် သင်ယူခြင်းငှါ အလိုမရှိသူ၏အဖြစ်သည်။ (ယာ) အခာရေတုကမ္ပတာ၊ အကြင် ဆောင်ရွက်မှတ်သားခြင်းငှါ အလိုမရှိသူ၏အဖြစ်သည်။ (အတ္ထိ)။ အယံ၊ ဤ နာယူခြင်းငှါ အလိုမရှိသူ၏အဖြစ် စသည်ကို။ သဒ္ဓမ္မံ အသောတုကမ္ပတာ ဝုစ္စတိ။

တတ္ထဥပါရမ္မစိတ္တတာ၊ ကပ်၍နှိပ်စက်တတ်သော စိတ်ရှိသူ၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာဟူသည်။ ကတမော၊ တတ္ထ၊ ထိုဥပါရမ္မစိတ္တတာဟူသော ပါဠိ၌။ ဥပါရမ္မော၊ မှဟူသည်။ ကတမော။ ယော ဥပါရမ္မော၊ အကြင် ကပ်၍ နှိပ်စက်ခြင်း သည်။ (ယော) အနုပါရမ္မော၊ အကြင် အဖန်ဖန် ကပ်၍ နှိပ်စက်ခြင်းသည်။ (ယာ) ဥပါရမ္မနာ၊ အကြင် ကပ်၍နှိပ်စက်ခြင်းဟူသော အခြင်းအရာသည်။ (ယာ) အနုပါရမ္မနာ၊ အကြင် အဖန်ဖန် ကပ်၍နှိပ်စက်ခြင်းဟူသော အခြင်း အရာသည်။ (ယံ) အနုပါရမ္မိတတ္ထံ၊ အကြင် အဖန်ဖန် ကပ်၍နှိပ်စက်တတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်။ (ယာ) ဥညာ၊ အကြင်အောက်ချ၍သိခြင်း သည်။ (အထင်သေးခြင်းသည်)။ (ယာ) အဝညာ၊ အကြင် အောက်တန်းစားဟု အသိအမှတ်ပြုခြင်းသည် (အထင်သေးခြင်းသည်)။ (ယော) ပရိသဝေါ၊ အကြင် လွမ်းမိုး၍ဖြစ်ခြင်းသည်။ (ယာ) ရန္တဂဝေသိတာ၊ အကြင် အပေါက်အကြားကို ရှာခြင်းသည်။ ဝါ၊ အကြင် အပေါက်အကြားကို ရှာတတ်သူ၏ အဖြစ်သည်။ (အတ္ထိ)။ အယံ၊ ဤကပ်၍နှိပ်စက်ခြင်း အစရှိသည်ကို။ ဥပါရမ္မစိတ္တတာ ဝုစ္စတိ။

၉၃၅။ မုဋ္ဌဿစွနိဓ္ဓသ၏ အနက်ကို ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော်၊ စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ၊ ကာမာဝစရကုသလ၊ သတိန္ဒြိယနိဓ္ဓသ၏ ပြောင်းပြန်အားဖြင့် သိပါ။

၉၃၆။ တတ္ထ၊ အယောနိသောမနသိကာရော၊ ရ ဟူသည်။ ကတမော၊ အနိစ္စေ၊ အနိစ္စဖြစ်သော ခန္ဓာ ၅-ပါး၌။ နိစ္စံတိ၊ နိစ္စဟူ၍။ အယောနိသောမနသိ- ကာရော၊ စီးပွားချမ်းသာကို ရခြင်း၏အကြောင်းမဟုတ်သောအားဖြင့် စိတ်၌ ထားခြင်း၎င်း။ ဒုးက္ခ၊ ဒုက္ခဖြစ်သောခန္ဓာ ၅-ပါး၌။ သုခံတိ၊ ဟူ၍။ ပေ။ အနတ္တနိ၊ အတ္တမဟုတ်သော ခန္ဓာ ၅-ပါး၌။ ပေ။ အသုဘေ၊ အသုဘဖြစ်သောခန္ဓာ ၅-ပါး၌ ။ ပေ။ ဝါ၊ တနည်း။ သစ္စဝိပုဋိကုလေန၊ ၄-ပါးသော သစ္စာတို့အား မလျော်သည်၏ အဖြစ်အားဖြင့်။ စိတ္တဿ၊ ဘဝင်စိတ်ကို။ (ယာ) အာဝဇ္ဇနာ၊ အကြင်ပြန်လည် စေတတ်သောသဘောသည်။ (ယာ) အန္တာဝဇ္ဇနာ၊ အကြင် အဖန်ဖန် ပြန်လည် စေတတ်သောသဘောသည်။ (ယော) အာဘောဂေါ၊ အကြင်နှလုံးသွင်းတတ် သော သဘောသည်။ (ယော) သမန္နာဟာရော၊ အကြင်ဘဝင်၏ အာရုံမူတပါး သော အာရုံကို ကောင်းစွာဆောင်တတ်သော သဘောသည်။ (ယော) မနသိ- ကာရော၊ အကြင် ဘဝင်၏အာရုံမှ တပါးသောအာရုံကို စိတ်၌ ထားတတ်သော သဘောသည်။ (အတ္ထိ)။ အယံ၊ ဤအနိစ္စဖြစ်သော ခန္ဓာ ၅-ပါးတို့၌နိစ္စဟု နှလုံး သွင်းခြင်းသည်ကို။ အယောနိသောမနသိကာရော ဝုစ္စတိ။

ကုမ္မဂ္ဂသေဝနာ၊ မှားယွင်းသောလမ်းကိုမှီဝဲခြင်းဟူသည်။ ကတမော၊ တတ္ထ၊ ထိုကုမ္မဂ္ဂသေဝနာဟူသောပါဠိ၌။ ကုမ္မဂ္ဂေါ၊ ဟူသည်။ ကတမော...သည်ဖြင့် ပေးပါ။

(တိကံ နိဋ္ဌိတံ။)

၄-စတုက္ကနိဒ္ဒေသ

☞ အမှတ် - ။ (၉၃၇, ၉၃၈) တို့၏ အနက်ကို ရှေးဦးညွှန်ခဲ့ပြီ။

၉၃၉။ စတ္တာရော၊ တဏှာပုပ္ဖါ၊ တဏှာ၏ ဖြစ်ခြင်းတို့ဟူသည်။ ကတမေ။
ဘိက္ခုနော၊ ဤ။ တဏှာ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ၊ ဖြစ်လသော်။ စိဝရဟေတုဝါ၊
သင်္ကန်းဘူသော အကြောင်းကြောင့်သော်လည်း။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။ ပေ။
ဘိက္ခုနော ဝ.ဏှာ၊ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ၊ သော်။ ဣတိ ဘဝါဘဝဟေတုဝါ၊ ဤသို့
ရဟန်းတို့ဖြစ်တည်နိုင်ကြောင်းသောပတ်အစရှိသောဆေးကောင်း၊ ပို၍ဖြစ်တည်
နိုင်ကြောင်း သောပတ်အစရှိသော ဆေးကောင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်
သော်လည်း။ [ဣတိ ဘဝါဘဝဟေတုဝါ၊ ဤပြည့်စုံခြင်း၊ ပျက်စီးခြင်းဟူသော
အကြောင်းကြောင့်သော်လည်း။ ဝါ၊ ကြီးပွားခြင်း၊ ဆုတ်ယုတ်ခြင်းဟူသော
အကြောင်းကြောင့်သော်လည်း။ ...ဤသို့ ဋီကာအလို ၂-နည်းပေးပါ။ ... ဒုတိယ-
သို့ ပဏ္ဍေ ဘဝါဘဝသဒ္ဓေန သမ္ပတ္တိ ဝိပတ္တိယော၊ ဝုဒ္ဓိဟာနိယောဝါ ဝုတ္တာတိ-
ဝေဒိတဗ္ဗာ။ - အနု။] ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

ဆန္ဒာဂတိ ၊ ချစ်ခြင်းဖြင့်မရောက်ထိုက်သောအမှုအရာသို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ဤ။ ပေ။
ဝေရူပါ၊ ယာအဂတိ၊ အကြင်အရိယာတို့မရောက်ကြောင်းသဘောသည်။ (ယံ)
အဂတိဂမနံ၊ အကြင်အရိယာမဟုတ်သော ပုထုဇဉ်တို့ရောက်ထိုက်သောအမှုသို့
ရောက်ကြောင်းသဘောသည်။ (ယံ) ဆန္ဒဂမနံ၊ အကြင် ချစ်ခြင်းကြောင့်ရောက်
ခြင်းသည်။ (ယံ) ဝဂ္ဂဂမနံ၊ အကြင် ကိုယ့်တက် သဘက် အစုအားဖြင့် ရောက်
ခြင်းသည်။ (ယံ) ဝါရိဂမနံ၊ အကြင် ရေကဲ့သို့ ညွတ်ကိုင်တတ်သော ဆန္ဒ
စသည်ဖြင့်ဖြစ်ခြင်းသည်။ (အတ္ထိ)။ စတ္တာရံ၊ ကုန်သော။ အဂတိဂမနာနိ၊ အဂတိ-
လိုက်ခြင်းတို့သည်။ ဣမာနိ၊ တို့တည်း။ [ဝိပရိယာသနိဒ္ဒေသ၌ “ဝိပရိယာသာ၊
ဖောက်ပြန်သောအားဖြင့် ဖြစ်တတ်သော တရားတို့သည်။ ကတမေ။ ပေ။ သညာ-
ဝိပရိယာသော၊ သညာ၏ ဖောက်ပြန်ခြင်း၎င်း” စသည်ဖြင့် ပေးပါ။]

အနရိယဝေါဟာရာ၊ အရိယာမဟုတ်သော ပုထုဇဉ်တို့၏ ပြောဆိုကြောင်း
အသုံးအနှုန်းတို့သည်။ ကတမေ။ အဒိဋ္ဌေ၊ စက္ခုဝိညာဏ်ဖြင့် မမြင်အပ်သော ရူပါရုံ
၌။ ဒိဋ္ဌဝါဒိတာ၊ မြင်အပ်ပြီဟု ပြောဆိုခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်၎င်း။ အဿုတေ၊ သောတ
ဝိညာဉ်ဖြင့် မကြားအပ်သော သဒ္ဓါရုံ၌။ သုတဝါဒိတာ၊ ကြားအပ်ပြီဟု ပြောဆို
ခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်၎င်း။ အမုတေ၊ သာနစသော ဝိညာဉ် ၃-ပါးဖြင့်ရောက်၍မသိ
အပ်သော ဂန္ဓာရုံ ရသာရုံ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ၌။ မုတဝါဒိတာ၊ သာနစသော ဝိညာဉ်
၃-ပါးဖြင့် ရောက်၍ သိအပ်ပြီဟု ပြောဆိုခြင်းရှိသူ၏အဖြစ်၎င်း။ အဝိညာတေ၊
မနောဝိညာဉ်ဖြင့် မသိအပ်သော ဓမ္မာရုံ၌။ ဝိညာတဝါဒိတာ၊ သိအပ်ပြီဟု ပြောဆို
ခြင်းရှိသူ၏အဖြစ်၎င်းတည်း။ [ဒုစရိတစတုက္က ၂-မျိုးလွယ်ပြီ။ ပဌမသဟစတုက္က၌

ဝိဘင်း]

၅-ပဉ္စကနိဒ္ဒေသံ

၇၀၃

“ဇာတိဘယံ၊ ဇာတိကို စွဲ၍ဖြစ်သောဘေး၎င်း” ဟု၎င်း၊ ဒုတိယဘယစတုက္ကန္တံ
“ရာဇဘယံ၊ မင်းမှဖြစ်သောဘေး၎င်း” ဟု၎င်း ဤသို့စသည်ဖြင့် ပေးပါ။]

တတိယဘယစတုက္ကန္တံ။ ။ ဦးမိဘယံ၊ လှိုင်းတံပိုးတို့ကို စွဲ၍ဖြစ်သောဘေး
၎င်း။ ဝါ၊ လှိုင်းတံပိုးတို့ကြောင့်ဖြစ်သော ဘေး၎င်း။ ကုမ္ဘီလဘယံ၊ မိကျောင်း
ကြောင့်ဖြစ်သော ဘေး၎င်း။ အာဝဇ္ဇဘယံ၊ ရေဝဲကြောင့်ဖြစ်သော ဘေး၎င်း။
သုသုကာဘယံ၊ ကြမ်းတမ်းသောငါးကြောင့်ဖြစ်သော ဘေး၎င်းတည်း။

စတုတ္ထဘယစတုက္ကန္တံ။ ။ အတ္တာနုဝါဒဘယံ၊ မိမိကို စွပ်စွဲသူ၏ သန္တာန်၌
ဖြစ်သောဘေး၎င်း။ ပရာနုဝါဒဘယံ၊ သူတပါး၏ စွပ်စွဲခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော
ဘေး၎င်း။ ဒဏ္ဍဘယံ၊ ဒဏ်ကိုစွဲ၍ဖြစ်သော ဘေး၎င်း။ ဒုဂ္ဂတိဘယံ၊ အပါယ်
၄-ပါးတို့ကို စွဲ၍ဖြစ်သော ဘေး၎င်းတည်း။

သုခ ဒုက္ခံ၊ သုခ ဒုက္ခကို။ သယံ ကတံ၊ မိမိဟူသော ဝေဒနာသည် ပြုအပ်ပြီ။
ဣတိ၊ သို့။ သစ္စတော၊ မှန်သောအားဖြင့်။ ဓေတတတော၊ ခိုင်မြဲသောအားဖြင့်။
ဒိဋ္ဌိ၊ သဿတဒိဋ္ဌိသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ သုခဒုက္ခံ၊ ကို။ ပရံကတံ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဝေဒနာမှ
တပါးသောဝေဒနာသည် ပြုအပ်ပြီ။ ဣတိ။ ပေ။ ဒိဋ္ဌိ၊ ဥစ္စေဒဒိဋ္ဌိသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။
သုခဒုက္ခံ၊ ကို။ သယံ ကတဉ္စ၊ မိမိဟူသော ဝေဒနာသည် ပြုအပ်သည်၎င်း။ ပရံ-
ကတဉ္စ၊ ပစ္စုပ္ပန် ဝေဒနာမှ တပါးသောဝေဒနာသည် တဝက်ပြုအပ်သည်၎င်း။
(ဟောတိ)။ ဣတိ။ ပေ။ ဒိဋ္ဌိ၊ သဿတုစ္စေဒဒိဋ္ဌိသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ သုခဒုက္ခံ၊ သည်။
အသယံ ကာရံ၊ မိမိဟူသောဝေဒနာသည် ပြုအပ်သည်လည်းမဟုတ်။ အပရံ ကာရံ၊
ပစ္စုပ္ပန်ဝေဒနာမှ တပါးသော ဝေဒနာသည် ပြုအပ်သည်လည်းမဟုတ်။ အဓိစ္စ-
သမုပ္ပန္နံ၊ အကြောင်းမရှိဘဲဖြစ်၏။ ဣတိ။ ဝေ။ ဒိဋ္ဌိ၊ အဟေတုကဒိဋ္ဌိသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

(စတုတ္ထံ နိဋ္ဌိတံ)။

၅-ပဉ္စက နိဒ္ဒေသ

၉၄၀။ [ဩရုမ္ဘာဂိယ သံယောဇနနိဒ္ဒေသစသည် လွယ်ပြီ။] သင်္ဂါ၊ ကပ်ငြိ
တတ်သောတရားတို့သည်။ ပေ။ ရာဂသင်္ဂါ၊ ကပ်ငြိတတ်သောရာဂ၎င်း။ ပေ။ ပဉ္စ၊
ငါးစင်းကုန်သော။ သလ္လော၊ မြှားတို့သည်။ ကတမေ။ ရာဂသလ္လံ၊ ရာဂမြှား၎င်း။
ဤသို့ စသည်ဖြင့် ပေးပါ။

၉၄၁။ စေတောခိလာ၊ စိတ်၏ ခက်မာကြောင်းတရားတို့သည်။ ကတမေ။
သုတ္တရိ၊ မြတ်စွာဘုရား၌။ ဝါ၊ မြတ်စွာဘုရား၏ကိုယ်တော် ဂုဏ်တော်၌။ [ကင်္ခတိ
စသော ပုဒ်တို့၏အနက်ကို ဤဝိဘင်း၊ တိကနိဒ္ဒေသ(၉၂၂) တမနိဒ္ဒေသ၌ ပေးခဲ့
ပြီ။] ဓမ္မေ၊ ပရိယတ် ပဋိဝေတတရား၌။ [ပဋိပတ်တရားကို “သိက္ခာယ” ဟု ဧ ဟ

၇၀၄

စိတ်ပါဠိတော်နိဿယ

[ခန္ဓကဝတ္ထု

တော်မူလတ္တံ့။]။ပေ။ သံဃော၊ မဂ္ဂဋ္ဌ ၄-ပါး၊ ဖလဋ္ဌ ၄-ပါးဟူသော အရိယာ သံဃာ၌။ပေ။သိက္ခာယ၊ အဓိသီလ၊ အဓိစိတ္တ၊ အဓိပညာ ၃-ဖြာသောသိက္ခာ၌။
 ။ပေ။သဗြဟ္မစာရီသု၊ အတူတကွမြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်လေ့ရှိသောသီတင်း သုံးဘော်တို့၌။ ကုပိတော၊ စိတ်ဆိုးသည်။ အနတ္တမနော၊ မိမိစိတ် မရှိသည်။ အာဟတစိတ္တော၊ ဒေါသသည် လွန်စွာ ထိခိုက်အပ်သောစိတ် ရှိသည်။ ခိလ-
 ဇာတော၊ ဖြစ်သော ငြောင့် တံသင်းရှိသည်။ ဟောတိ။

စေတသော၊ စိတ်ကို။ ဝိနိဗန္ဓာ၊ ဖွဲ့တုပ်တတ်သော တဏှာတို့သည်။ကတမေ။ ကာမေ၊ ဝတ္ထု ကိလေသဘုံ၊ ၂-ဖြာသော ကာမ၌။ အဝိတရာဂေါ၊ မကင်းသော နာဂရှိသည်။ အဝိဂတစ္ဆန္ဓော၊ မကင်းသော ဆန္ဒရှိသည်။ အဝိဂတပေမော၊ မကင်းသော ချစ်ခြင်းရှိသည်။ အဝိဂတပိပါသော၊ မကင်းသော မှတ်သိပ်ခြင်း ရှိသည်။ အဝိဂတပရိဋ္ဌာဟော၊ မကင်းသော ပူလောင်ခြင်းရှိသည်။ အဝိဂတ-
 တဏှော၊ မကင်းသော တဏှာရှိသည်။ ဟောတိ။ ကာယေ၊ မိမိ၏ခန္ဓာကိုယ်၌။ အဝိတရာဂေါ၊ သည်။ပေ။ ဟောတိ။ [အဝိဂတဆန္ဓော စသော ၅-ပုဒ်ကို ပေယျာလမြှုပ်ထားသည်။ “ရှုပေ အဝိတရာဂေါ ဟောတိ” ဟု ဤ ၅-ပုဒ်ကိုပင် ပေယျာလမြှုပ်ဦးလတ္တံ့ ။ရှုပေ၊ အပြင်ပရုပ်၌။ပေ။ အဝိဂတတဏှော ဟောတိ။ ယာဝဒတ္တံ ၊ အလိုရှိတိုင်း။ (စားချင်တိုင်း)။ ဥဒဏ္ဍဝဒေဗာကံ၊ ဝမ်းဗိုက်ပြည့် အောင်။ ဘုဉ္ဇိတွာ၊ စားပြီး၍။ သေယျသုခံ၊ ညောင်စောင်းအင်းပျဉ်ဟူသော အိပ်ရာ၌ ချမ်းသာခြင်းကို။ ဝါ၊ လျောင်းခြင်း ဣရိယာပုထ်၌ ချမ်းသာခြင်းကို။ ပဏသုခံ၊ လက်ဝဲ လက်ျာနံပါး ၂-ဖက်တို့၏ ချမ်းသာခြင်းကို။ မိဒ္ဓသုခံ၊ အိပ် ခြင်း၌ ချမ်းသာခြင်းကို။ အနုယုတ္တော၊ အဖန်ဖန် အားထုတ်သည်။ (ဟုတွာ) ပိဟရတိ။ အညတရံ၊ အမှတ်မထား တပါးပါးသော။ ဒေဝနိကာယံ၊ နတ် အပေါင်းကို။ ပဏိဓာယ၊ တောင့်တ၍။ ဗြဟ္မစရိယံ၊ မြတ်သော အကျင့်ကို။ စရတိ။ (ကိံ ၊ အဘယ်သို့ တောင့်တ၍ ကျင့်သနည်း)။အဟံ၊ဣမိနာ သီလေန ဝါ၊ ဤစတုပါရိသုဒ္ဓိသီလဖြင့်သော်၎င်း။ ဣမိနာ ဝတေနဝါ၊ ဤ ရတင်အကျင့် ဖြင့်သော်၎င်း။ဣမိနာ တပေနဝါ၊ ဤခန္ဓက၌လာသောကျင့်ဝတ်ဖြင့်သော်၎င်း။ ဝါ၊ ဤကျင့်ကြောင်း ဝီရိယဖြင့်သော်၎င်း။ ဣမိနာ ဗြဟ္မစရိယေန ဝါ၊ ဤ မေထုနဝိရတံ ဗြဟ္မစရိယဖြင့်သော်၎င်း။ ဒေဝေါဝါ၊ မဟေသက္ခနတ်မင်းသည် သော်လည်း။ ဘဝိဿာမိ၊ ဖြစ်အံ့။ ဝါ၊ ဖြစ်ရပါလိမ့်။ ဒေဝညတရော ဝါ၊ အပ္ပေသက္ခနတ်တို့တွင်ပါဝင်သော တယောက်ယောက်သည်မူလည်း။ ဘဝိဿာ-
 မိ၊ အံ့။ ဝါ၊ ။ ဣတိ၊ ဤသို့တောင့်တ၍။(စရတိ)။[နိဝရဏပဉ္စက၌ “နိဝရဏာ-
 နိ၊ ကုသိုလ်တရားတို့ကို တားမြစ်တတ်သော တရားတို့သည်”ဟု ပေးပါ။]

အာနန္တရိကာနိ၊ အခြားမဲ့ဘဝ၌အကျိုးပေးခြင်းရှိကုန်သော။ပေ။ မာတာ၊ လူဇာတ်ရှိသော အမိရပ်သည်။ ဝါ၊ ကို။ ဇိဝိတာ၊ ဇိဝိတိန္ဒြေမူ။ ဝေါဏေပိတာ၊

ခွင်းအပ်သည်။ ဟောတိ။ ပိတာ၊ လူဇာတ်ရှိသော အဖရင်းသည်။ ဝါ၊ ကို။ ပေ။ ခုဋ္ဌေန၊ ဒေါသသည် ဖျက်ဆီးအပ်သော။ စိတ္တေန၊ သတ်ကြောင်းစိတ်ဖြင့်။ တဏှာ၊ ဂတဏှ၊ ၏(ကိုယ်တော်၌)။ လောဟိတံ၊ သွေးတော်သည်။ ဝါ၊ ကို။ ဥပ္ပါဒိတံ၊ ဖြစ်စေအပ်သည်။ ဟောတိ။ သံသော၊ သည်။ ဝါ၊ ကို။ ဘိန္နော၊ ခွဲအပ်သည်။ ဟောတိ။

အတ္တာ၊ သည်။ သညိ၊ သညာရှိသည်။ မရဏာ၊ သေရာအခါမှ။ ပရိ၊ နောက်၌။ အရောဂေါ၊ ရောဂါမရှိသည်။ ဝါ၊ မြဲသည်။ ဟောတိ။ ဣတံ၊ သို့။ ဣတ္ထံ၊ ဤသို့ အပြားအားဖြင့်။ ဧကေ၊ အချို့သမဏ ဗြာဟ္မဏတို့သည်။ အဘိဝဒန္တိ၊ ငြင်းကြ ခုံကြ ပြောဟောကြကုန်၏။ [နောက်၌ “အသညိ၊ သညာမရှိသည်။ နေဝသည် နာသညိ၊ သညာရှိသည်လည်းမဟုတ်၊ သညာမရှိသည်လည်း မဟုတ်သည်” ဟု ပေးပါ။] ဝါပန၊ တနည်းကား။ သတော၊ ထင်ရှားရှိသော။ သတ္တဿ၊ သတ္တဝါ၏ (အတ္တ၏)။ ဥစ္ဆေဒံ၊ ပြတ်ခြင်းကို။ ဝိနာသံ၊ ပျက်စီးခြင်းကို။ ဝိဘဝံ (ဝိဘာဝံ)၊ ပင်ကိုယ်သဘောမှကင်းခြင်းကို။ ပညပေန္တိ၊ ပညတ်ကြကုန်၏။ ဝါပန၊ သည်သာ မကသေး။ ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနံ၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာန်ကို(မျက်မှောက်ထင်ထင် ရှုမြင်အပ်သော သဘောဟူသော ပစ္စုပ္ပန်အတ္တဘော၌ ဒုက္ခခပ်သိမ်း အေးငြိမ်းခြင်းကို)။ ဧကေ အဘိဝဒန္တိ။

၉၄၂။ ဝေရာ၊ ရန်ဖြစ်ကြောင်း စေတနာတို့သည်။ ပေ။ ပါဏာတိပါတော၊ ပါဏာတိပါတ စေတနာ၎င်း။ ပေ။ ဗျသနာ၊ ပျက်စီးခြင်းတို့သည်။ ဝါ၊ ဖျက်ဆီး တတ်သော တရားတို့သည်။ ကတမေ၊ ဉာတိဗျသနံ၊ ဆွေမျိုးတို့၏ပျက်စီးခြင်း၎င်း။ ဘောဂဗျသနံ၊ စည်းစိမ်ဥစ္စာ၏ ပျက်စီးခြင်း၎င်း။ ရောဂဗျသနံ၊ အာရောဂျ ရုဏ်ကို ဖျက်ဆီးတတ်သော အနာရောဂါ၎င်း။ သီလဗျသနံ၊ သီလ၏ပျက်စီးခြင်း ၎င်း။ ဒိဋ္ဌိဗျသနံ၊ သမ္မာအယူကို ဖျက်ဆီးတတ်သော မိစ္ဆာအယူ၎င်းတည်း။

အက္ခန္တိယာ၊ သည်းမခံနိုင်ခြင်း၏။ အာဒိနဝါ၊ အပြစ်တို့သည်။ ကတမေ။ ဗဟုနော၊ များစွာသော။ ဇနဿ၊ လူအပေါင်းသည်။ ဝါ၊ ၏(အမနာပေါဝယ် မန၌ စပ်)။ အပ္ပိယော၊ မချစ်အပ်သည်။ အမနာပေါ၊ စိတ်၏ မရောက်ရာသည်။ ဟောတိ။ ဝေရဗဟုလောစ၊ များသော ရန်ရှိသည်၎င်း။ ဝဇ္ဇဗဟုလောစ၊ များသော အပြစ်ရှိသည်၎င်း။ ဟောတိ။ သမ္မုဇ္ဇော၊ လွန်စွာတွေဝေသည်။ (ဟုတွာ) ကာလံ၊ ကရောတိ။ [ကာယဿ ဘေဒါ စသည်၏အနက်ကို သီလက္ခန္ဓံ ပါဠိတော်၊ သာမညဖလသုတ်၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်ခဏ်း၌ ပေးခဲ့ပြီ။]

အာဇီဝကဘယံ၊ မိစ္ဆာဇီဝကြောင့်ဖြစ်သော ဘေး၎င်း။ အသီလောက ဘယံ၊ အကျော်အစော မရှိခြင်းဟူသော ဘေး၎င်း။ ပရိသသာရဇ္ဇဘယံ၊ ပရိသတ်သို့ ချဉ်းကပ်လသော် ကြောက်ရွံ့ခြင်းဟူသော ဘေး၎င်း။ မရဏဘယံ၊ သေဘေး၎င်း။ ဒုဂ္ဂတိဘယံ၊ ဒုဂ္ဂတိဘေး ၎င်းတည်း။

၉၄၃။ ဤ ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနဝါဒ ၅-ပါးလုံး သီလက္ခန်ပြဟ္မဇာလသုတ်၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မ-
နိဗ္ဗာနဝါဒနှင့် တူ၏။ အနက်ကို သီလက္ခန်ပါဠိတော်နိဿယ ထိုအခန်း၌
ကြည့်ပါ။

ပဉ္စက(နိဋ္ဌိတံ)။

၆-ဆက္ကနိဒ္ဒေသ

၉၄၄။ ဝိဝါဒမူလာနိ၊ ဆန္နုကျင်ဘက်ပြောဆိုခြင်း၏ အကြောင်းတို့သည်။
(ငြင်းခုံခြင်း၏ အကြောင်းတို့သည်)။ ပေ။ ကောဓော၊ ကောဓဂုဏ်။ ပေ။ သန္တိဋ္ဌိ-
ပရာမာသိတာ၊ မိမိ၏အယူကို မှားသောအားဖြင့် သုံးသပ်ခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်
၎င်းတည်း။

ဆန္ဒရာဂါ၊ နှစ်သက်တတ် တပ်မက်တတ်သော တရားတို့ဟူသည်။ ဂေဟ-
သိတာ၊ ကာမဂုဏ်ဟူသောအိမ်၌ မှီကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ ရာဂတရားတို့တည်း။
[ဤသို့အကျဉ်းအားဖြင့်ဖြေတော်မူ၏။ ထိုအကျဉ်းကိုအကျယ်အားဖြင့်ဖြေတော်-
မူခြင်းငှါ “မနာပိယေသုရူပေသု” စသည်ကို မိန့်တော်မူသည်။] မနာပိယေသု။
စိတ်ဖြင့်ရောက်ထိုက်ကုန်သော။ ဝါ၊ စိတ်ကိုတိုးပွားစေတတ်ကုန်သော။ ရူပေသု၊
လူဠုဖြစ်သောရူပါရုံတို့၌။ ဂေဟသိတော၊ သော။ ယော ရာဂေါ၊ သည်။ (ယော)
သာရာဂေါ၊ အကြင် လွန်စွာ တပ်မက်တတ်သော ရာဂသည်။ စိတ္တဿ၊ ၏။
(ယော)သာရာဂေါ၊ သည်။ (အတ္ထိ)၊ ပေ။ ဝိရောဓဝတ္ထုနိ၊ ဝိရောဓဝတ္ထုတို့သည်။
(ဆန္နုကျင်တတ်သော ရှေးရှေး ဒေါသ၏တည်ရာ နောက်နောက် ဒေါသတို့
သည်)။ ပေ။ အမနာပိယေသု၊ စိတ်ဖြင့် မရောက်အပ်ကုန်သော။ ရူပေသု၊
အနိဋ္ဌဖြစ်သော ရူပါရုံတို့၌။ စိတ္တဿ၊ ၏။ ယော အာသာတော၊ သည်။ ပေ။
(ယာ)အနတ္တမနတာ၊ သည်။ (အတ္ထိ)။ [အာသာတော စသည်တို့၏ အနက်ကို
ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော် နိဿယအတိုင်းပေးပါ။]

တဏှာကာယာ၊ တဏှာ အပေါင်းတို့သည်။ ရူပတဏှာ၊ ၎င်း။ ပေ။ ဓမ္မ-
တဏှာ၊ ၎င်းတည်း။

၉၄၅။ အဂါရဝေါ၊ လေးစားခြင်း မရှိသူ၏ အဖြစ်တို့သည်။ ပေ။ သတ္တရိ၊
မြတ်စွာဘုရား၌။ အဂါရဝေါ၊ လေးစားခြင်းမရှိသည်။ အပတိဿော၊ ရှေးရှု
မှီခိုရာမရှိသည်။ (မှီခိုအားထား ကိုးစားရာ မရှိသည်)။ (ဟုတော) ဝိဟရတိ။ ပေ။
အပ္ပမာဒေ၊ အပ္ပမာဒတရား၌။ (သတိနှင့် မကင်းမရှု နေခြင်း၌။ ဝါ၊ ကုသိုလ်
တရားကို မပြတ်မလပ် အားထုတ်ခြင်း၌။) အဂါရဝေါ၊ ပဋိသန္ဓာရေ၊ အာမိသ၊
ပဋိသန္ဓာရ ဓမ္မပဋိသန္ဓာရ၌။ အဂါရဝေါ။

ပရိဟာနိယာ၊ ဆုတ်ယုတ်ကြောင်းဖြစ်ကုန်သော။ ပေ။ ကမ္မာရာမတာ၊ အလုပ်
 ဟူသော မွေ့လျော်ရာရှိသူ၏ အဖြစ်၎င်း။ ဘဿာရာမတာ၊ စကားဟူသော
 မွေ့လျော်ရာရှိသူ၏အဖြစ်၎င်း။ နိဒ္ဒါရာမတာ၊ အိပ်ခြင်းဟူသော မွေ့လျော်ရာ
 ရှိသူ၏ အဖြစ်၎င်း။ သင်္ဂဏိကာရာမတာ၊ အပေါင်းအဖော်နှင့် ပေါင်းဆုံခြင်း
 ဟူသော မွေ့လျော်ရာရှိသူ၏အဖြစ်၎င်း။ သံသဂ္ဂါရာမတာ၊ ၅-မျိုးသောမိန်းမ
 တို့နှင့် ရောနှောခြင်းဟူသော မွေ့လျော်ရာရှိသူ၏ အဖြစ်၎င်း။ ပပဉ္စာရာမတာ၊
 သံသရာကို ချဲ့ထွင်တတ်သော တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိဟူသော မွေ့လျော်ရာရှိသူ၏
 အဖြစ်၎င်းတည်း။ [ဒုတိယပရိဟာနိယဓမ္မဆက္ကံ (၉၄၆)၌ “ဒေါ ဝဏ္ဏတာ၊
 ခဲယဉ်းသော စကားရှိသူ၏ အလုပ်၏အဖြစ်၎င်း။ ပါပမိတ္တတာ၊ ယုတ်မာသော
 မိတ်ဆွေရှိသူ၏ အဖြစ်၎င်းတည်း” ဟုပေးပါ။]

သောမနဿပဝိစာရာ၊ အာရုံ၌ သောမနဿနှင့်တကွ ကပ်၍လှည့်လည်တတ်
 သုံးသပ်တတ်သော ဝိစာရတို့သည်။ ပေ။ စက္ခုနာ၊ စက္ခုပသာဒဖြင့်။ ဝါ၊
 အကြောင်းစက္ခု၊ တင်စားပြုသည့်၊ စက္ခုဝိညာဉ်ဖြင့်။ ရူပံ၊ ရူပါရုံကို။ ဒိဿာ၊
 မြင်၍။ သောမနဿဌာနိယံ၊ သောမနဿ၏ဘည်ရာအကြောင်းဖြစ်သော။ ရူပံ၊
 ကို။ ဥပစရတိ၊ ကပ်၍လှည့်လည်၏။ ဝါ၊ ကပ်၍သုံးသပ်၏။ [၉၄၇-လွယ်ပြီး။]

၉၄၈။ မေ၊ ငါ၏။ ဝါ၊ မှာ။ အတ္တာ၊ အတ္တသည်။ အတ္တိ၊ ဣတိဝါ၊ ဤသို့
 သော်လည်း။ အဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ သစ္စတော၊ ထေတတော၊ ဒိဋ္ဌိ၊ သဿတဒိဋ္ဌိ
 သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ မေ အတ္တာ နတ္တိ။ ပေ။ ဒိဋ္ဌိ၊ ဥစ္စေဒဒိဋ္ဌိသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ အတ္တနာ
 ဝါ၊ သညာက္ခန္ဓာဟူသောအတ္တသည်မူလည်း။ အတ္တာနံ၊ ကြွင်းခန္ဓာ ၄-ပါးဟူသော
 အတ္တကို။ သညာနာခံ၊ အမှတ်ပြု၍သိ၏။ ပေ။ ဒိဋ္ဌိ၊ သဿတုစ္စေဒဒိဋ္ဌိသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊
 အတ္တနာဝါ၊ သညာက္ခန္ဓာဟူသော အတ္တသည်မူလည်း။ အနတ္တာနံ၊ ကြွင်းခန္ဓာ
 ၄-ပါးဟူသော အနတ္တကို။ ပေ။ ဒိဋ္ဌိ၊ သဿတုစ္စေဒဒိဋ္ဌိသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ အနတ္တနာ
 ဝါ၊ သညာက္ခန္ဓာဟူသော အနတ္တသည်မူလည်း။ အနတ္တာနံ၊ ကြွင်းခန္ဓာ ၄-ပါး
 ဟူသောအတ္တကို။ ပေ။ ဒိဋ္ဌိ၊ သဿတုစ္စေဒဒိဋ္ဌိသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ [တနည်း-ယခု
 ပြအပ်ပြီး ဒိဋ္ဌိ ၅-မျိုးတို့တွင်ရှေ့ ၂-ပါးသည် “ကာလ ၃-ပါးလုံး၌ရှိ၏” ဟု ယူလျှင်
 သဿတဒိဋ္ဌိ၊ “ယခုပစ္စုပ္ပန်၌သာရှိ၏” ဟု ယူလျှင် ဥစ္စေဒဒိဋ္ဌိဖြစ်၏။ နောက်
 ၃-ပါးသည် “အတိတ်အနာဂတ်တို့၌ မရှိ” ဟု ယူလျှင် ဥစ္စေဒဒိဋ္ဌိ။ “အတိတ်
 တုန်းကသာမရှိ” ဟု ယူလျှင် အဓိဓမ္မသမုပ္ပန္နိက သဿတဒိဋ္ဌိဖြစ်၏။]

အဏဝါပန၊ ထို့ပြင်တနည်းကား။ အဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝေဒိဋ္ဌိ၊ ဤသို့သော
 အယူသည်။ ဟောတိ (ကိံ)။ မေ၊ ငါ၏။ သော အယံ အတ္တာ၊ ထိုအတ္တသည်။
 ဝဒေါ၊ ပြောဆိုတတ်၏။ ဝေဒေယျာ၊ သိလည်းသိတတ်၊ ခံစားလည်း ခံစား
 တတ်၏။ တတြတတြ၊ ထိုထို ယောနိ၊ ထိုထို ဂတိ၊ ထိုထိုဝိညာဏဋ္ဌိတိ၊ ထိုထို
 သံတ္တနိဝါသ၊ ထိုထိုသတ္တနိကာယတို့၌။ ဝါ၊ ထိုထိုအာရုံတို့၌။ ဒိဿရတ္တံ၊ ရှည်စွာ

သောညဉ့်ပတ်လုံး။ ကလျာဏပါပကာနံ၊ အကောင်းအဆိုးဖြစ်ကုန်သော။ ကမ္မာ-
 နံ၊ ကံတို့၏။ ဝိပါကံ၊ အကျိုးကို။ ပစ္စနုဘောတိ၊ ခံစား၏။ သော၊ ထိုအတ္တသည်။
 ဇာတော၊ ဖြစ်ပြီးသဘောသည်။ န၊ မဟုတ်။ (တေနေဝ၊ ထို့ကြောင့်ပင်)။ နာ-
 ဟောသိ၊ ရှိပြီးမဟုတ်။ သော၊ ထိုအတ္တသည်။ ဇာတော၊ ဖြစ်လတ္တံ့သဘောသည်။
 န၊ မဟုတ်။ (တေနေဝ၊ ပင်)။ န ဘဝိဿတိ၊ ရှိလတ္တံ့ မဟုတ်။ [ဟိတုန်းကရှိခဲ့
 သည်လည်း မဟုတ်၊ နောင်အခါကျမှ ရှိလာမည်လည်းမဟုတ်၊ အမြဲရှိနေသည်
 ဟူလို။] (တနည်း) သော၊ ထိုအတ္တသည်။ ဇာတော၊ စင်စစ်အားဖြင့်။ နာ-
 ဟောသိ၊ ရှိပြီးမဟုတ်သည်ကား။ န၊ မဟုတ်။ (အဟောသိဝေ၊ ရှိပြီးသတည်း)။
 သော၊ ထိုအတ္တသည်။ ဇာတော၊ စင်စစ်အားဖြင့်။ န ဘဝိဿတိ၊ ရှိလတ္တံ့ မဟုတ်
 သည်ကား။ န၊ မဟုတ်။ (ဘဝိဿတိဝေ၊ ရှိလတ္တံ့သတည်း။) နိစ္စော၊ မြစ်။
 ဓူဝေါ၊ ခိုင်ခံ့၏။ သဿတော၊ အခါခပ်သိမ်းထင်ရှားရှိ၏။ အဝိပရိဏာမဓမ္မော၊
 ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောမရှိ။ ဣတိ၊ ဤအယူသည်။ (ဟောတိ)။ ဣတိဝါပန၊ ဤသို့
 သော်လည်း။ [ဣတိတပုဒ်အကြေကြံပါ။] အဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ ပေ၊ ခိဉ္စိ၊ သဿတ-
 ခိဉ္စိသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဆ ခိဉ္စိယော၊ လူမ၊ တို့တည်း။

ဆက္ကံ (နိဋ္ဌိတံ)။

၇-သတ္တကနိဒ္ဒေသ

၉၄၉။ ပရိယုဋ္ဌာနာနိ၊ ထက်ဝန်းကျင် ထကြွတတ်သော တရားတို့သည်။ ဝါ၊
 ကုသိုလ်အဘို့ကို လူယူတတ်သောတရားတို့သည်။ ပေ၊ ကာမရာဂ ပရိယုဋ္ဌာနံ၊
 ကာမရာဂသာလျှင်ဖြစ်သော ထက်ဝန်းကျင် ထကြွတတ်သောတရား၎င်း။ ဝါ၊
 ထက်ဝန်းကျင် ထကြွတတ်သော ကာမရာဂ၎င်း။...စသည်ဖြင့်ပေးပါ။

၉၅၀။ အသဒ္ဓမ္မာ၊ သူတော်မဟုတ်၊ သူယုတ်မာတို့၏ တရားတို့ဟူသည်။ ဝါ၊
 မချီးမွမ်းအပ် မကောင်းမြတ်သော တရားတို့ဟူသည်။ ဒုစ္စရိတာနိ၊ ရာဂအစရှိ
 သော အပြစ်တို့သည် ဖျက်ဆီးအပ်သော အကျင့်တို့ဟူသည်။ ဝါ၊ ဒုစရိုက်တို့
 ဟူသည်။...စသည်ဖြင့်ပေးပါ။ [မာနသတ္တက၏အနက်ကို ဤဝိဘင်း၊ ကေက
 နိဒ္ဒေသ၌ ပေးခဲ့ပြီ။]

၉၅၁။ ဤသတ္တက၏အနက်ကို သီလက္ခန္ဓာ ပါဠိတော်၊ ဗြဟ္မစာလသုတ်
 အပရန္တကပိက ဥစ္ဆေဒဝါဒအခန်း၌ ပေးခဲ့ပြီ။ ထို၌ ဒုတိယပုဂ္ဂိုလ်၏ ဥစ္ဆေဒ
 ဝါဒဝယ် “ကဗဠိကာရာဟာရဘက္ခော” ဟုရှိ၍ ဤ၌ “ကဗဠိကာရဘက္ခော၊
 ကဗဠိကာရဟူသော နတ်သူခေါက်စားသော” ဟု ရှိခြင်းသာထူးသည်။

သတ္တကံ (နိဋ္ဌိတံ)။

ဝိသင်း]

ဂ-အဋ္ဌကနိဒ္ဒေသ

၂၇၉

ဂ-အဋ္ဌကနိဒ္ဒေသ

၉၅၂။ ကိလေသဝတ္ထုနိ၊ နောက်နောက်ကိလေသတို့၏တည်ရာအကြောင်း ဖြစ်သော ရွေးရွေးကိလေသတို့သည်။ ကတမာနိ၊ လောဘော၊ ၎င်း။ ပေ။ ဥဒ္ဓစ္စံ၊ ၎င်းတည်း။ အဋ္ဌ ကိလေသဝတ္ထုနိ၊ ဣမာနိ၊ တို့တည်း။

၉၅၃။ ကုသိတဝတ္ထုနိ၊ စက်ဆုပ်အပ်စွာ၊ အရာရာ၌ ဆုတ်နှစ်တတ်သူ၏ တည်ရာအကြောင်းတို့သည်။ ဝါ၊ ပျင်းရိသူ၏တည်ရာအကြောင်းတို့သည်။ ပေ။ ဣဓေ၊ ဤသောသနာတော်၌။ ဘိက္ခုနာ၊ သည်။ ကမ္မံ၊ အလုပ်သည်။ ဝါ၊ ကို။ ကာတဗ္ဗံ၊ ပြုထိုက်သည်။ (ပြုစရာရှိသည်)။ ဟောတိ၊ တဿ၊ ထိုရဟန်း၏။ ဧဝံ၊ ဤအကြံ သည်။ ဟောတိ၊ (ကိံ)။ မေ၊ ငါသည်။ ကမ္မံ၊ သည်။ ဝါ၊ ကို။ ကာတဗ္ဗံ၊ သည်။ တဝိဿတိ၊ မေ၊ သည်။ ကမ္မံ၊ ကို။ ကရောန္တဿ၊ ပြုလသော်။ [တနည်း၊ ကမ္မံ၊ ကို။ ကရောန္တဿ၊ ပြုသော။ မေ၏။] ကာယော၊ ကိုယ်သည်။ ကိလမိဿတိ၊ ပင်ပန်း လတ္တံ့။ ဟန္တု၊ ယခု။ (အလုပ်မလုပ်မီယခုနေက)။ အဟံ၊ သည်။ နိပဇ္ဇာမိ၊ အပ်ထား အံ့။ ဣတိ၊ ဤအကြံသည်။ (ဟောတိ)။ ဣတိ၊ ဤသို့အကြံဖြစ်ပြီး၍။ [ဣတိတပုဒ် အကြေကြံသည်။] သော၊ ထိုရဟန်းသည်။ နိပဇ္ဇတိ၊ အပ်၏။ အပ္ပတ္တဿ၊ မရောက် အပ်သေးသော ဈာန် ဝိပဿနာ မဂ်ဖိုလ်တရားသို့။ ပတ္တိယာ၊ ရောက်ခြင်းငှါ။ အနုဓိဂတဿ၊ မရအပ်သေးသော ဈာန် ဝိပဿနာ မဂ်ဖိုလ်တရားကို။ အဓိဂမာ- ယ၊ ရခြင်းငှါ။ အသစ္စိကတဿ၊ မျက်မှောက်မပြုအပ်သေးသော ဈာန်ဝိပဿနာ မဂ်ဖိုလ်တရားကို။ သစ္စိကိရိယာယ၊ မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှါ။ ဝီရိယံ၊ ဝီရိယကို။ န အာရတတိ၊ အားမထုတ်။ ဣဒံ၊ ဤ ငါသည် ယခုအပ်အံ့ဟု ဆုတ်နှစ်ခြင်းသည်။ ပဌမံ၊ သော။ ကုသိတဝတ္ထု၊ တည်း။

ပုနစ၊ တဖန်လည်း။ အပရံ၊ ကုသိတဝတ္ထုတမျိုးကား။ ဘိက္ခုနာ၊ သည်။ ကမ္မံ၊ သည်။ ဝါ၊ ကို။ ကာတံ၊ ပြုအပ်ပြီးသည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ အကာသိံ၊ ပြုခဲ့ပြီ။ ပေ။ ကရော- န္တဿ၊ သော်။ ကာယော၊ သည်။ ကိလန္တော၊ ပင်ပန်းပြီ။ ဟန္တု၊ ယခု (ခန္ဓာကိုယ် ပင်ပန်းနေရာ ယခုအခါ)။ ပေ။ မဂ္ဂေါ၊ ခရီးသည်။ ဝါ၊ ကို။ ဂန္တဗ္ဗော၊ သွားထိုက် သည်။ (သွားစရာရှိသည်)။ ပေ။ ဂတော၊ သွားအပ်ပြီးသည်။ ပေ။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဂါမိဝါ၊ သို့သော်၎င်း။ နိဂမံဝါ၊ သို့သော်၎င်း။ ပိဏ္ဍာယ၊ ဆွမ်းအလို့ငှါ။ စရ- န္တော၊ လှည့်လည်လသော်။ လူဓဿ၊ ကြမ်းတမ်းသော။ ဘောဇနဿ ဝါ၊ ဘောဇဉ်၏သော်၎င်း။ ပဏီတဿ၊ မွန်မြတ်သော။ ဘောဇနဿ ဝါ၊ သော်၎င်း။ ယာဝဒတ္ထံ၊ အလိုရှိတိုင်း။ ပါရိပူရိံ၊ ပြည့်စုံလုံလောက်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ နံ၊ လာဘတိ၊ မရ။ ပေ။ ပါရိပူရိံ၊ ကို။ နာလတ္တံ၊ မရခဲ့။ ပေ။ ကိလန္တော၊ ပြီ။ အကမ္မ- ညော၊ အလုပ်၌မကောင်း (အလုပ်မလုပ်နိုင်တော့)။ ပေ။ မာသာစိတံ၊ မညော၊ ရေစို သော ပဲကြီးနှင့်တူ၏။ [အစားမျှားသောကြောင့် ရေစိုသောပဲကြီးကဲ့သို့ခန္ဓာကိုယ်

လေးလံနေသည်-ဟူလို။](တနည်း)၊ မာသာဝိတံမညေ၊စိအပ် စုအပ်သောပဲကြီး ပုံနှင့်တူ၏။[များစွာစားသောကြောင့် ပုံထားသောပဲကြီးပုံကဲ့သို့ဝမ်းပိုက်စူလျက် ဖောင်းနေသည်-ဟူလို။]ပေ။ဘိက္ခုနော၊၏။ အပ္ပမတ္တကော၊နည်းသော အတိုင်း အရှည်ရှိသော။ အာဗာဓော၊အနာသည်။ ဥပ္ပန္နော၊ဖြစ်သည်။ပေ။မေ၊၏။ ဝါ၊ မှာ။ အပ္ပမတ္တကော၊သော။ အယံအာဗာဓော၊ သည်။ ဥပ္ပန္နော၊ပြီ။ နိပဇ္ဇိတံ၊ အိပ်ဘို့ရာ။ ကပ္ပေါ၊အနည်းငယ်သောအကြောင်းသည်။ ဝါ၊ အမြက်သည်။အတ္ထိ ။ပေ။ဂိလာနာ၊ မကျန်းမာသူ၏အဖြစ်မှ။ ဝုဠိတော၊ ထပြီးသည်။ ဂေလုညာ၊ မကျန်းမာသူ၏အဖြစ်မှ။ အစိရဝုဠိတော၊ ထပြီး၍မကြာသေးသည်။ (ဟောတိ) ။ပေ။အဟံ၊ပေ။ အစိရဝုဠိတော(အမှီ)။ တဿ မေ၊၏။ ကာယော၊သည်။ ဒုဗ္ဗလော၊ အားမရှိ။ပေ။ အဋ္ဌာ၊သော။ ကုသီတဇတ္ထု၊နိ၊တို့သည်။ ဣမာနိ၊ တို့တည်း။

၉၅၄။ တတ္ထ၊ အဋ္ဌသု၊ ကုန်သော။ ကတမေသု လောကဓမ္မေသု၊အဘယ် လောကဓမ်တို့ကြောင့်။ စိတ္တဿ၊၏။ ပဋိဃာတော၊ပင်ပန်းခြင်းသည်။(ဟောတိ၊ နည်း။) လာဘေ၊ ရခြင်းကြောင့်။ သာရာဂေါ၊ ပြင်းစွာ တပ်မက်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ)။ အလာဘေ၊ မရခြင်းကြောင့်။ ပဋိဝိရောဓော၊ဆန့်ကျင်ခြင်းသည်။ (စိတ်နှလုံးမသာယာခြင်းသည်။ဟောတိ)။ ယသေ၊ အခြွေအရံကြောင့်။ပေ။ အယသေ၊အခြွေအရံမရှိခြင်းကြောင့်။ပေ။ပသံသာယ၊ချီးမွမ်းခြင်းကြောင့်။ပေ။ နိန္ဒာယ၊ ကဲ့ရဲ့ခြင်းကြောင့်။ပေ။သုခေ၊ချမ်းသာခြင်းကြောင့်။ပေ။ဒုက္ခေ၊ဆင်းရဲ ခြင်းကြောင့်။ပေ။ အဋ္ဌသု၊ ဣမေသု လောကဓမ္မေသု၊ တို့ကြောင့်။ စိတ္တဿ ပဋိဃာတော(ဟောတိ)။[(၉၅၅)၏ အနက်ကိုဤဝိဘင်း၊ စတုက္ကနိဒ္ဒေသ (၉၃၉) အနုရိယဝေါဟာရစတုက္ကနိမိတ္တံ ပေးပါ။ “ဒိဋ္ဌေ၊ စက္ခုဝိညာဉ်ဖြင့် မြင်အပ်သော ရူပါရုံ၌။ အဒိဋ္ဌဝါဒိတာ၊မြင်အပ်ပြီးမဟုတ်ဟုပြောဆိုခြင်းရှိသူ၏အဖြစ်” စသော ပြောင်းပြန် ၄ ပါးတိုးလာသောကြောင့် အဋ္ဌကဖြစ်သည်။....(၉၅၆)၌ “မိစ္ဆတ္တာ၊ မှားယွင်းသောသဘောရှိသော တရားတို့သည်။ကတမေ” ဟုပေးပါ။]

၉၅၇။ ပုရိသဒေါသာ၊ ယောက်ျားဘို့၏ အဖြစ်တို့သည်။ပေ။ဣဓ၊ ဘိက္ခု။ တို့သည်။ ဘိက္ခု၊ကို။အာပတ္တိယာ၊ အာပတ်ဖြင့်။ စောဒေန္တိ၊စောဒနာကြကုန်၏။ သော ဘိက္ခု၊သည်။ ဝါ၊ကို။ ဘိက္ခု၊ဟိ၊ တို့သည်။ အာပတ္တိယာ၊ဖြင့်။ စောဒိယ-မာနော၊စောဒနာအပ်သော်။ န သရာမိ၊အမှတ်မရပါ။ န သရာမိ၊ပါ။ဣတိ၊ သို့။ အဿတိယာဝ၊ အမှတ်မရခြင်းဖြင့်သာ။ နိဗ္ဗေဋ္ဌေတိ၊ ဖြေရှင်း၏။ အယံ၊ ဤ အမှတ်မရခြင်းဖြင့် ဖြေရှင်းခြင်းသည်။ ပဌမော၊ ပုရိသဒေါသော၊တည်း။

ပုနစပရံ၊ပေ။ စောဒိယမာနော၊သော်။ စောဒကံယေဝ၊ကိုပင်။ ပဋိပ္ပရတိ၊ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်၏။ (ပြန်၍ပုတ်ခတ်၏)။ (ကိ°)၊ ဗာလဿ၊ ဝိနည်းအရာ၌ မကျမ်းကျင်သော။အဗျတ္တဿ၊ဝိနည်းအရာ၌မထက်မြက်သော။တုယံ၊သင်သည်။ ဝါ၊၏။ ဘဏိတေန၊ ပြောအပ်သော စကားဖြင့်။ ကိ°နုခေါ၊ အဘယ်အကျိုး

ရှိအံ့နည်း။ တံပိ၊ ဗာလ အဗျတ္တဖြစ်သော သင်္ကလည်း (သင့်လိုအစားက)။ မံ၊
 ငါ့ကို။ ဘဏိတဗ္ဗံ၊ ပြောဆိုထိုက်၏ဟူ၍။ မညသိနာမ၊ မှတ်ထင်တုံသိ၏။ (မှတ်ထင်
 ရတယ်ရှိ၏)။ ဣတိ (ပဋိပူရတိ) ။ပေ။ စောဒကံ ယေဝ, ပစ္စာရေပေတိ၊ ပြန်၍
 အပြစ်တင်၏။ (ကိံ) တံပိ၊ သင်သည်လည်း။ ဣတ္ထန္နာမံ၊ ဤ အမည်ရှိသော။
 အာပတ္တိံ ၊ သိ။ အာပန္နော၊ ရောက်သည်။ အသိ၊ ဖြစ်၏။ တံ၊ သည်။ ပဌမံ၊ ရှေးဦး
 စွာ။ တာဝ ပဋိကရေဟိ၊ ကုစားဦးလော့။ ဣတိ (ပစ္စာရေပေတိ) ။ပေ။ အညေန၊
 တပါးသော အကြောင်းဖြင့်။ အညံ၊ တပါးသော အကြောင်းကို။ (တနည်း)
 အညေန၊ တပါးသောစကားဖြင့်။ အညံ၊ တပါးသောစကားကို။ ပတိစရတိ၊
 ဖုံးကွယ်၏။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ အပဉ္စံ၊ ကထံ၊ စကားကို။ အပနာမေတိ၊ ပယ်ရှား၏။ ကော-
 ပဉ္စ၊ စိတ်ပျက်ခြင်းကို၎င်း။ ဒေါသဉ္စ၊ စိတ်ဆိုးခြင်းကို၎င်း။ အပ္ပစ္စယဉ္စ၊ မနှစ်သက်
 ခြင်းကို၎င်း။ ပါတုကရေတိ၊ ထင်စွာပြု၏ ။ပေ။ သံသမဇ္ဈေ၊ သံသာအလယ်၌။
 ဗာဟာဝိက္ခေပကံ၊ လက်မောင်းတို့ကို အထူးထူး အပြားပြား ပစ်လွှင့်လျက်။
 (လက်သီး လက်ရုံးတန်းလျက်)။ ဘဏတိ၊ အလဇ္ဇိစကား ပြော၏။ပေ။ အဟံ၊
 အာပန္နော၊ အာပတ်သို့ရောက်သည်။ နေဝ အမှီ၊ မဖြစ်ပါ။ အဟံ၊ အနာပန္နော၊
 အာပတ်သို့ မရောက်သည်။ န အမှီ၊ မဖြစ်ပါ။ ဣတိ၊ ဤသို့ (မပြောမ၍)။ တုဏှိ-
 ဘူတော၊ ဆိတ်ဆိတ်ဖြစ်၍ဖြစ်သည်။ (ဟုတွာ)။ သံသံ၊ ကို။ ဝိဟေသေတိ၊ ညှဉ်းဆဲ
 ၏။ပေ။ သံသံ၊ ကို။ အနာဒိယိတွာ၊ လေးလေးစားစား မယူမ၍။ (မလေးမစား)။
 စောဒကံ၊ ကို။ အနာဒိယိတွာ၊ သာဇတ္တိကောဝ၊ အာပတ်နှင့်တကွ ဖြစ်သည်သာ
 လျှင်။ (ဟုတွာ)။ ယေနကမံ၊ အလိုရှိရာအရပ်သို့။ ပက္ကမတံ၊ ဖဲသွား၏။ [ယေန၊
 အကြင် အရပ်သို့။ (ပက္ကမိတုံ၊ ဖဲသွားခြင်းငှါ၊ ကာမော၊ အလိုသည်။ ဟောတိ၊
 ဖြစ်၏။ စောန၊ ထိုအလိုရှိအပ်သောအရပ်သို့။) ကာမံ၊ အလိုအတိုင်း။ ပက္ကမတိ၊ ၏။
 ဤသို့လည်း ပေးနိုင်၏။ ဤ ယေနကမံပုဒ်၏အဖွင့်ကို သီလက္ခန္ဓံ ဘာသာဋီကာ၊
 သာမညဖလသုတ်၊ သန္တောသကထာ အဆုံး၌၎င်း၊ နိဝရဏပ္ပဟာနကထာ၊
 ဒါသ္မာမာပါဠိဘော် နိဿယ - ဘာသာဋီကာတို့၌၎င်း ရှိပါ။ ပေ။ သတ္တမော
 ပုရိသဒေါသော။

အာယသ္မန္တော၊ အရှင်တို့။ ကိံနုခေါ၊ အဘယ်ကြောင့်။ တုမှေ၊ အရှင်တို့
 သည်။ အတိဗာဠံ၊ အလွန် ပြင်းထန်စွာ။ မယိ၊ တပည့်တော်၌။ ဗျာဝဋ္ဌာ၊
 ကြောင့်ကြစိုက်ကြပါကုန်သနည်း။ ဣဒါနိ၊ ။ အဟံ၊ သည်။ သိက္ခံ၊ ကို။ ပစ္စက္ခာ-
 ယ၊ ပယ်စွန့်၍ (ချ၍)။ ဟိနာယ၊ ဟုတ်ညံ့သောလူ့ အဖြစ်အကျိုးငှါ၊ အာဝတ္တိ-
 သာမိ၊ လည်ပါတော့အံ့။ (တနည်း) ဟိနာယာဝတ္တိသာမိ၊ လူဝတ် လဲပါ
 ဘော့အံ့။ ဣတိ (အာဟ)။ ဣတိ၊ ဤသို့ပြောပြီး၍။ [ဣတိတပုဒ် အကြေကြံသည်။]
 သော၊ ထိုရဟန်းသည်။ သိက္ခံ ပစ္စက္ခာယ၊ ဟိနာယ၊ ငှါ။ အာဝတ္တိတွာ၊ လည်
 ပြီး၍။ (တနည်း) ဟိနာယာဝတ္တိတွာ၊ ၍။ ဧဝံ အာဟ (ကိံ)၊ အာယသ္မန္တော၊ တို့။

ဣဒါနိန္ဒြိယံ။ တုမောတိသည်။ အတ္တမနာ၊ မိမိစိတ် ချိကြကုန်သည်။ (ဝမ်းမြောက်ကြကုန်သည်)။ ဟောထ၊ ဖြစ်ရစ်ကြကုန်တော့။ ဣတိ (အာဟ)။ ပေ။ အဋ္ဌကုန်သော။ ပုရိသဒေါသာ၊ ယောက်ျား၏ အပြစ်တို့သည်။ (ရဟန်းဖြစ်သော ယောက်ျား၏ အပြစ်တို့သည်)။ ဣမေ၊ တို့တည်း။

အမှာ။ ။ (၉၅၀, ၉၅၉)တို့၏ အနက်ကို သိလက္ခန်ပါဠိတော်၊ ဗြဟ္မဇာလသုတ်၊ အပရန္တကပ္ပိက အသညီဝါဒ၊ နေဝသညီနာသညီဝါဒ အခဏ်းတို့၌ ပေးခဲ့ပြီ။

အဋ္ဌကံ (နိဋ္ဌိတံ)။

၉-နဝကနိဒ္ဒေသ

≡ အမှာ။ ။ (၉၆၀)၏ အနက်ကို ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော်၊ ဒုကနိက္ခေပ၊ ဟောတုဂေါစ္ဆက၌ ပေးခဲ့ပြီ။ (၉၆၁)၌ “ပုရိသမလာနိ၊ ယောက်ျားတို့၏ အညစ်အကြေးတို့သည်” ဟု ပေးပါ။ (၉၆၂)၏ အနက်ကို ဤ ဝိဘင်း၊ ကေကနိဒ္ဒေသ ပုဒ်ရေ (၈၆၉) မှ (၈၇၇) တိုင်အောင် နိဒ္ဒေသ (၉) ခု၏ ပုစ္ဆာဝါကျများကို မှီ၍ ပေးပါ။

၉၆၃။ တဏှာမူလကာ၊ တဏှာ အရင်းခံရှိကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ကတမေ။ တဏှံ၊ တဏှာကို။ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ ပရိယေသနာ၊ ရှာမှီးခြင်းသည်။ (ဟောတိ) ပရိယေသနံ၊ ရှာမှီးခြင်းကို။ ပဋိစ္စ၊ ၍။ လာဘော၊ ရခြင်းသည်။ (ဟောတိ)။ [ဝိနိစ္ဆယော၊ ဝိတက်ဖြင့် ဆုံးဖြတ်ခြင်း။ ဝါ၊ ဆုံးဖြတ်ကြောင်း ဝိတက်။ ဆန္ဒဓာတု၊ အနည်းငယ် နှစ်သက်ခြင်း၊ အကြီးအကျယ် တပ်မက်ခြင်း။ အဇ္ဈောသနံ၊ ငါ၊ ငါ့စွာဟု အပြီးသတ် ဆုံးဖြတ်ခြင်း။ ပရိဂ္ဂဟော၊ သိမ်းပိုက်ခြင်း။ မစ္ဆရိယံ၊ ဝန်တိုခြင်း။ အာရက္ခော၊ စောင့်ရှောက်ခြင်း။] အာရက္ခာမိကရဏံ၊ စောင့်ရှောက်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဗဏ္ဏာဒါနံ၊ ပေ။ မုသဝါဒါ၊ ဒုတ်ကို ယူဆောင်စွဲကိုင်ခြင်း၊ ဓားစသော လက်နက်ကို ယူဆောင် စွဲကိုင်ခြင်း၊ ကိုယ်လက်ထိ ဂါး၍ ချက်ရန်ဖြစ်ခြင်း၊ ဆန့်ကျင်ဘက်ယူခြင်း၊ ဆန့်ကျင်ဘက် ပြောခြင်း၊ နှိပ်၊ နှိပ်ဟု ပြောခြင်း၊ ချောပစ် ကုန်းတိုက်ခြင်း၊ မုသားပြောခြင်း ဟူကုန်သော။ အနေကော၊ တပါးမက များစွာကုန်သော။ ပါပကော၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သမ္ဘဝန္တိ။ ပေ။

၉၆၄။ ဣဉ္စိတာနိ၊ လှုပ်ရှားခြင်းတို့သည်။ ပေ။ အသ္မိ၊ ငါဖြစ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ တေ၊ ဤ မာန်ယစ်ခြင်းသည်။ ဣဉ္စိတံ၊ လှုပ်ရှားခြင်းတည်း။ အဟံ၊ ငါသည်။ အသ္မိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ တေ၊ ဤ မာန်ယစ်ခြင်းသည်။ ဣဉ္စိတံ၊ တည်း။ အယံ၊

ဝိဘင်း]

၁၀-ဒသကနိဇ္ဈသ

၇၁၃

ဤ ရုပ်စသောတရားသည်။ အဟံ၊ ငါသည်။ အသ္မိ၊ ဖြစ်၏။ ပေ။ (အဟံ၊ သည်)။ အဝိဿံ၊ ဖြစ်လိမ့်မည်။ ပေ။ (အဟံ) ရူပီ၊ ရုပ်ရှိသည်။ အဝိဿံ၊ ပေ။ အရူပီ၊ ရုပ်မရှိသည်။ သညီ၊ သညာရှိသည်။ အသညီ၊ သညာမရှိသည်။ နေဝသညီနာသညီ၊ သညာရှိသည်လည်း မဟုတ်၊ သညာမရှိသည်လည်း မဟုတ်သည်။ ပေ။

၉၆၅။ မညိတာနိ၊ မှတ်ထင်ခြင်းတို့သည်။ ဖန္ဒိတာနိ၊ တုန်လှုပ်ခြင်းတို့သည်။ ပပဉ္စိတာနိ၊ သံသရာကို ချဲ့ထွင်ခြင်းတို့သည်။ သင်္ခတာနိ၊ ထိုထို အကြောင်းတို့သည် ပြုစီမံအပ်သော တရားတို့သည်။ ပေ။ အသ္မိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဧတံ၊ ဤမာန်ယစ်ခြင်းသည်။ သင်္ခတံ၊ ထိုထိုအကြောင်းတို့သည် ပြုစီမံအပ်သောတရားတို့တည်း။

ဤသို့ စသည်ဖြင့် ပေးပါ။

နဝကံ (နိဋ္ဌိတံ)။

၁၀-ဒသကနိဇ္ဈသ

၉၆၆။ ကိလေသဝတ္ထုနိ၊ နောက်နောက်ကိလေသာတို့၏တည်ရာအကြောင်း ဖြစ်သော ရှေးရှေး ကိလေသာတို့သည်။စသည်ဖြင့် ပေးပါ။

၉၆၇။ ဇ္ဈေနဝကနိဇ္ဈသဝယ် သတ္တဝါတို့၌ဖြစ်သော အာသာတ၏ အစွမ်းဖြင့် အာသာတဝတ္ထု (သတ္တဝါဖြစ်သော အာသာတဝတ္ထု) ၉-ပါးကိုဟောတော်မူခဲ့၍၊ ဤ၌ သတ္တဝါမဟုတ်သော သစ်ငုတ် ဆူး စသည်၌ ဖြစ်သော အာသာတကို ထည့်၍ အာသာတဝတ္ထု (၁၀) ပါးဟု ဟောတော်မူသည်။ အနက်ကို ဓမ္မသင်္ဂဏီ ပါဠိတော်၊ ဒုကနိက္ခေပ၊ ဟေတုဂေါစ္ဆက၌ ပေးခဲ့ပြီ။ (၉၆၈, ၉၆၉) တို့လည်း လွယ်ပြီ။

၉၇၀။ မိစ္ဆာဉာဏံ၊ မှားယွင်းသောဉာဏ်ဟူသော မောဟ၎င်း။ မိစ္ဆာဝိမုတ္တိ၊ မှားယွင်းသော ဝိမုတ္တိ၎င်းတည်း။ [အဋ္ဌကနိဇ္ဈသ၌ ဟောတော်မူအပ်ခဲ့သော မိစ္ဆတ္တ ၈-ပါးဝယ် ဤ ၂-ပါးကိုထည့်၍ ဒသကအဖြစ်ဖြင့် ဟောတော်မူပြန်သည်။] (၉၇၁, ၉၇၂) တို့၏ အနက်ကို ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော်၊ ဒုကနိက္ခေပ ဥပါဒါနဂေါစ္ဆက၊ သညောဇနဂေါစ္ဆကတို့၌ ပေးခဲ့ပြီ။ ထိုနိဇ္ဈသတို့၏ ပုစ္ဆာဝါကျများ၌ “ဒသဝတ္ထုကာ၊ ဓာယံပါးသော တည်ရာအကြောင်းရှိသော။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ သည်” ဟု၎င်း၊ ဒသဝတ္ထုကာ၊ သော။ အန္တဂ္ဂါဟိကာ၊ အဆုံးအပိုင်းအခြားကို ယူတတ်သော ဒိဋ္ဌိ” ဟု၎င်း ပေးရုံသာ ထူး၏။

ဒသကံ (နိဋ္ဌိတံ)။

တဏှာဝိစရိတနိဒ္ဒေသ

ဥဒ္ဒေသဝါရ

၉၇၃။ တတ္ထ၊ ထို မာတိကာတို့ဘွင်။ အဇ္ဈတ္တိကဿ၊ အဇ္ဈတ္တိကခန္ဓာ ၅-ပါး အပေါင်းကို။ ဥပါဒါယ၊ စွဲ၍။ (ပဝတ္ထာနိ၊ ဖြစ်ကုန်သော)။ တဏှာဝိစရိတနိ၊ တဏှာဝိစရိတ်တို့သည်။ (တဏှာ၏ ဖြစ်ခြင်းတို့သည်)။ ကတမာနိ၊ [မာတိကာ၌ “အဋ္ဌာရသ တဏှာဝိစရိတနိ အဇ္ဈတ္တိကဿ ဥပါဒါယ” ဟု ရှိသောကြောင့် တဏှာဝိစရိတနိ၏နောက်၌ ပုဒ်မရှိရ။] (အဟံ၊ သည်)။ အသ္မိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ဤတဏှာဝိစရိတ်သည်။ ဟောတိ၊ (အဟံ) ဣတ္ထံ၊ ဤအပြားအားဖြင့်။ (မထောက် စာအပ်သော ခတ္တိယစသော အထူးအပြား၊ ထောက်စာအပ်သော ဟိနစသော အထူးအပြားအားဖြင့်)။ အသ္မိ ဣတိ ဟောတိ၊ (အဟံ) ဝေ၊ ဤခတ္တိယ စသော အတူ။ အသ္မိ၊ ပေ။ (အဟံ) အညထာ၊ ခတ္တိယ စသောတို့မှ တမျိုးတခြားအားဖြင့်။ အသ္မိဣတိ ဟောတိ။ [ဤကား ပစ္စုပ္ပန်တဏှာဝိစရိတ် ၄-ပါးတည်း။ အနာဂတ် တဏှာဝိစရိတ် ၄-ပါး၌လည်း ဤအတူ “အဟံ” ဟု ထည့်၍ “ဘဝိဏံ၊ ဖြစ်လိမ့်အံ့” ဟု ပေးပါ။] (အဟံ) အသံ၊ အခါခပ်သိမ်း ထင်ရှားရှိသည် (မြဲသည်)။ အသ္မိဣတိ၊ ဤတဏှာဝိစရိတ်သည်။ ဟောတိ၊ (အဟံ) သာတံ၊ ဆုတ်နစ် ပျက်စီးသည် (ပြတ်သည်)။ အသ္မိ ဣတိ ဟောတိ။ [ဤကား ဒိဋ္ဌိသိသ ၂-ပါးတည်း။ သံသယပရိဝိက္ခဘတဏှာဝိစရိတ် ၄-ပါး၌လည်း ပစ္စုပ္ပန်တဏှာဝိစရိတ် ၄-ပါးကဲ့သို့ “အဟံ” ဟု ကတ္တားသည့်၍ “သိယံ၊ ဖြစ်လောက်ရာ၏ (ဖြစ်လောက်စရာရှိ၏)” ဟု ပေးပါ။ ပတ္တနာကပ္ပန တဏှာဝိစရိတ် ၄-ပါးတို့၌လည်း “အဟံ၊ သည်။ သိယံ၊ ဖြစ်ပါကား။ အပိ၊ ကောင်းလေစွ။ အဟံ၊ ဣတ္ထံ၊ အားဖြင့်။ သိယံ၊ မူကား။ အပိ၊ စ” စသည်ဖြင့် ပေးပါ။]

နိဒ္ဒေသဝါရ

အမှာ။ ။ တဏှာဝိစရိတ်(၁၈)ပါးကို ဥဒ္ဒေသအားဖြင့် ဟောတော်မူပြီး၍ “ကထဉ္စ အသ္မိတိ ဟောတိ” စသည်ဖြင့် ပုစ္ဆာထုတ်လျက် တပါးစီခွဲဘော် မူသည်။ ထူးရာကိုသာ အနက်ပေးမည်။

၉၇၄။ ကထဉ္စ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ (အဟံ) အသ္မိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤတဏှာဝိစရိတ်သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ ကဉ္စ၊ တစုံတခုသော။ ဓမ္မံ၊ တရားကို။ အနဝကာရိ၊ ကရိတော၊ အသီးအသီး မခွဲခြားမှုကိုပြု၍။ ဝါ၊ အသီးအသီးခွဲခြားမှုကို မပြုမူ၍။ (ခန္ဓာ ၅-ပါးကို တပါးစီ မခွဲမူ၍)။ [“အနဝက္ကရိ၊ အသီးအသီး မခွဲခြားမှုကို ကရိတော၊ ၍။ (တနည်း) အနဝက္ကရိ ကရိတော၊ အသီးအသီးခွဲခြားမှုကို မပြုမူ၍”

ဟု ယခုစာအုပ်တို့၌ရှိသော မူလဋီကာအလို မှုကံပါဠိရှိသေး၏။ “န+အဝက္ကရီ-
 ယတိတံ အနဝကာရီ။ တံ အနဝကာရီ ကတော။ တံ ပဒန္တရေန ဝိဘာဝေန္တော
 “အနဝက္ကရီ။ တံကတော” တံ အာဟ”ဟူသော အနုဋီကာအလိုမှ “အဝက္ကရီတံ
 နိပါတော”စသော မူလဋီကာပါဠိမှာ “အနဝကာရီ ကရိတော”၏ သံဝက္ကနာ
 သာ ဖြစ်သင့်သည်။] ရူပံ၊ ရူပကို၎င်း။ ဝေဒနံ၊ ကို၎င်း။ သညံ၊ ကို၎င်း။ သင်္ခါရေ၊
 တို့ကို၎င်း။ ဝိညာဏံ၊ ကို၎င်း။ (အဟံ)အသ္မိ၊၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဆန္တံ၊ တဏှာဆန္ဒကို။
 ပဋိလဘတိ၊ ရ၏။ [ခန္ဓာ ၅-ပါးလုံးကို ပေါင်း၍ “အဟံ အသ္မိ” ဟု ယူပုံကို
 ပြတော်မူရာဖြစ်သောကြောင့် “ရူပံ” ၏ နောက်၌ ပေယျာလ၊ “ဝေဒနံ” စသည်
 တို့၏ နောက်၌ ပို၍ မလို။] (အဟံ)အသ္မိ၊၏။ ဣတိ၊ သို့။ မာနံ၊ မာနကို။ ပဋိ-
 လဘတိ။ (အဟံ)အသ္မိတိ၊ ဒိဋ္ဌိံ ၊ ဒိဋ္ဌိကို။ ပဋိလဘတိ။ တသ္မိံ ၊ ထို တဏှာမာန
 ဒိဋ္ဌိဟူသော ပပဉ္စတရား ၃-ပါးအပေါင်းသည်။ သတိ၊ ရှိလသော်။ ဣမာနိ ပပဉ္စိ-
 တာနိ၊ ဤခွဲထွင်အပ်သော တဏှာဝိစရိတ်တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ (ကိံ ၊ အဘယ်သို့
 ဖြစ်ကုန်သနည်း)။ (အဟံ)ဣတ္ထံ၊ အားဖြင့်။ အသ္မိ၊၏။ ဣတိဝါ၊ ဤသို့သော်၎င်း။
 (အဟံ)ဝေ အသ္မိ၊ဣတိဝါ၊၎င်း။ (အဟံ) အညထာ၊ အားဖြင့်။ အသ္မိ၊ ဣတိ ဝါ၊
 ၎င်း။ ဟောန္တိ။

☞ ကထဉ္စ (အဟံ) ဣတ္ထံအသ္မိ၊ဣတိ၊ ဤ ခွဲထွင်အပ်သော တဏှာဝိစရိတ်သည်။
 ဟောတိ၊ နည်း။ (အဟံ) ခတ္တိယော၊ ခတ္တိယသည်။ အသ္မိ၊ ၏။ ဣတိဝါ၊ ဤသို့
 သော်၎င်း။ [ဗြာဟ္မဏော၊ ဗြာဟ္မဏ။ ဝေဿော၊ ဝေဿ။ သုဒ္ဓေါ၊ သုဒ္ဓ။ ဂဟ-
 ဌော၊ အိမ်၌တည်သူ လူဝတ်ကြောင့်။ ပဗ္ဗဇိတော၊ ရသေ့ရဟန်း။ ရူပီ၊ ရုပ်ရှိသူ။
 အရူပီ၊ ရုပ်မရှိသူ။ သညီ၊ သညာရှိသူ။ အသညီ၊ သညာမရှိသူ။] နေဝသညီ
 နာသညီ၊ သညာရှိသူလည်း မဟုတ်၊ သညာမရှိသူလည်း မဟုတ်သည်။ အသ္မိ၊
 ဣတိဝါ၊ သော်၎င်း။ (ဟောတိ)။ ဝေ၊ သို့။ (အဟံ)ဣတ္ထံအသ္မိ၊ ဣတိ၊ သည်။
 ဟောတိ။ [ဒုတိယပပဉ္စိတ တဏှာဝိစရိတနိဒ္ဒေသ၌ “ပရပုဂ္ဂလံ၊ တပါးသော
 ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဥပနိဓာယ၊ ထောက်စာ၍။ သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ခတ္တိယော၊ သည်။
 (ဟောတိ)ယထာ၊ သို့။ တထာ၊ တူ။ အဟံ ခတ္တိယော အသ္မိ၊ဣတိဝါ၊သော်၎င်း”
 စသည်ဖြင့် ပေးပါ။ ဒုတိယပပဉ္စိတ တဏှာဝိစရိတနိဒ္ဒေသနှင့် အနာဂတာဒိ-
 တဏှာဝိစရိတနိဒ္ဒေသများကိုလည်း ဤနည်းမီ၍ အနက်ပေးပါ။]

၉၇၅။ တတ္ထ၊ ဗာဟိရဿ၊ ဗာဟိရခန္ဓာ ၅-ပါး အပေါင်းကို။ ဥပါဒါယ၊
 စွဲ၍။ (ပဝတ္ထာနိ၊ ကုန်သော။) အဋ္ဌာရသ၊ တဏှာဝိစရိတာနိ၊ တို့သည်။ ကတမာနိ၊
 (အဟံ) ဣမိနာ၊ ဤရုပ်ကြောင့်။ (ဤဝေဒနာကြောင့်၊ ဤသညာကြောင့်။
 ဣမေဟိ၊ ဤ သင်္ခါရတို့ကြောင့်။ ဣမိနာ၊ ဤဝိညာဏ်ကြောင့်ဟု အသီးအသီး
 ပေးပါ။) အသ္မိ၊ဣတိ၊ ဤ တဏှာဝိစရိတ်သည်။ ဟောတိ၊...ဤသို့ စသည်ဖြင့်
 ပေးပါ။

၇၁၆

ဝိဘင်္ဂပါဠိတော်နိဿယ

၉၇၆။ အဝကာရိ* ကရိတော၊ အသီးအသီးခွဲခြားမှုကိုပြု၍ (ခန္ဓာ ၅-ပါးကို တပါးစီခွဲ၍)။ ရူပံ၊ ကိုရင်း။ ပေ။ ဝိညာဏံ၊ ကိုရင်း။ ဣမိနာ၊ ဤရုပ်ကြောင့်။ (ဤ ဝေဒနာကြောင့်၊ ဤသညာကြောင့်။ ဣမေဟံ၊ ဤသင်္ခါရတို့ကြောင့်။ ဣမိနာ၊ ဤ ဝိညာဏ်ကြောင့်ဟု အသီးအသီးပေးပါ)။ (အဟံ) အသို့၊ ဤ။ ပေ။ [ဒိဋ္ဌိလီသ နိဒ္ဒေသများ၌ “ဣမိနာ၊ ကြောင့်။ (အဟံ) နိဇ္ဈော၊ မြသည်။ အသို့။ ပေ။ ဥစ္ဆိဋ္ဌိ- သာမိ၊ ပြတ်လိမ့်အံ့။ ဝိနဿိသာမိ၊ ပျက်လိမ့်အံ့။ န ဘဝိသာမိ၊ မဖြစ်ရလိမ့် အံ့”ဟု ပေးပါ။တဏှာဝိစရိတ် (၁၀၀) ပါး၏ နိဂုံး၌လည်း “ဣမာနိ တဏှာ- ဝိစရိတာနိ၊ တို့သည်၎င်း။ ဝေရူပါနိ၊ ဤသို့သဘောရှိကုန်သော (တဆဲရှစ် ၂-လီ သဘောရှိကုန်သော)”ဟု ပေးရခြင်းသာ ယူ၍၊ ကြွင်းအားလုံး မာတိကာနှင့် တူပြီ။]

မုတ်ချက်။ ။ ဤ တဏှာဝိစရိတ် (၁၀၀) ဟူသည် အများသိကြသော သင်္ဂြိုဟ်၌ ပြောရိုးဖြစ်သော “တဏှာ ၃ တန်၊ အရင်းခံ၊ အာ-ကာ-သန်ဖြင့် မြောက်”ဟူသော နည်းဖြင့် မြောက်အပ်သော “တဏှာ အစစ်၊ တရားရှစ်” မဟုတ်ပါ။

တဏှာဝိစရိတနိဒ္ဒေသဝါရော(နိဋ္ဌိတော)။

ဒိဋ္ဌိဂတနိဒ္ဒေသ

၉၇၇။ တတ္ထ၊ တို့တူင်း။ ဗြဟ္မဇာလေ၊ သော။ ဝေယျာကရဏေ၊ ဌံ။ ဘဂဝ- တာ၊ သည်။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်သော။ ဒွါသဋ္ဌိ၊ သော။ ဒိဋ္ဌိဂတာနိ၊ တို့ ဟူသည်။ ကတမာနိ။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ သဿဘဝါဒါ၊ သဿဘဝါဒတို့သည်။ (ဟောန္တိ)။ ပေ။ ပဉ္စ ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနဝါဒါ (ဟောန္တိ) ဗြဟ္မဇာလေ ဝေယျာကရ- ဏဘဂဝတာ ဝုတ္တာနိ ဒွါသဋ္ဌိ၊ ဒိဋ္ဌိဂတာနိ၊ တို့ ဟူသည်။ ဣမာနိ၊ တို့တည်း။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ခုဒ္ဒကဝတ္ထုဝိဘင်္ဂါ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

ဓမ္မဟဒ ယဝိဘင်္ဂပါဠိတော်နိဿယ

၁-သဗ္ဗသင်္ဂါဟိကဝါရ

၉၇၈။ ပုစ္ဆာ၌ “ခန္ဓာ၊ ခန္ဓာတို့သည်။ ကတိ၊ အဘယ်မျှလောက်တို့နည်း” စသည်ဖြင့် ပေး၍ အဖြေ၌ “ခန္ဓာ၊တို့သည်။ ပဉ္စ၊ ငါးပါးတို့တည်း” စသည်ဖြင့် ပေးပါ။ (၉၇၉) စသည်လည်း မခက်ပြီ။... (၉၈၅) စသည်၌ “ကဗဠိကာရာဟာရော၊ ကဗဠိကာရာဟာရသုတ်။ စက္ခုသမ္ပယော၊ စက္ခုသမ္ပယသုတ်။ စက္ခုသမ္ပယဇာ၊ စက္ခုသမ္ပယကြောင့်ဖြစ်သော။ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာသုတ်။” စသည်ဖြင့် ပေးပါ။

၂-ဥပ္ပတ္တနုပ္ပတ္တိဝါရ

၉၉၁။ ကာမဓာတုယာ၊ ကာမဓာတ်၌။ ကတိ၊ အဘယ်မျှလောက်ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊တို့သည်။ (အတ္တိ၊ ရှိကုန်သနည်း။) ... ဤသို့စသည်ဖြင့် ပေး၍ “ကာမဓာတုယာ၊ ၌။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊တို့သည်။ (အတ္တိ)” စသည်ဖြင့် ပေးပါ။ [(၉၉၂) စသည် လွယ်ပြီ။]

အမှာ။ ။ ရူပဓာတ်၌ “ရူပဓာတုယာ၊ ရူပဓာတ်၌။ ကတိ ခန္ဓာ (အတ္တိ)” စသည်ဖြင့်၎င်း၊ အပရိယာပန၌ “အပရိယာပနော၊ ကာမဓာတ် ရူပဓာတ် အရူပဓာတ်တို့၌ အကျုံးဝင်သော သောကုတ္တရာတရား၌။ ကတိ ခန္ဓာ (အတ္တိ)” စသည်ဖြင့်၎င်း ပေးပါ။ ဤဝါရဝယ် ရှေ့ သဗ္ဗသင်္ဂါဟိကဝါရ၌ ဟောတော်မူ အပ်သော ခန္ဓာစသော တရားတစ်ခုစီ၏ နှစ်ပါးတို့ကိုပင် ကာမဓာတုရူပဓာတ်အရူပဓာတ် အပရိယာပနတို့ဖြင့် ခွဲခြား၍ ဟောတော်မူသည်။ ထို့ကြောင့် ဤဝါရသည် အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ စိတ္တပရိစ္ဆေဒ၌ ပြုအပ်သော ဘူမိဘေဒနည်းနှင့် သဘော တူ၏။

၃-ပရိယာပနာပရိယာပနဝါရ

ကာမဓာတု

၉၉၉။ ပဉ္စန္ဒ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာနံ၊ တို့တွင်။ ကာမဓာတု ပရိယာပနာ၊ ကာမဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော ခန္ဓာတို့သည်။ ကတိ၊ အဘယ်မျှလောက်တို့နည်း။ န ကာမဓာတု ပရိယာပနာ၊ ကာမဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော ခန္ဓာတို့သည်။ ကတိ၊ တို့နည်း။ ... ဤသို့ စသည်ဖြင့် ပေးပါ။

၁၀၀၀။ ရူပက္ခန္ဓော၊ သည်။ ကာမဓာတု ပရိယာပနော၊ ကာမဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော ခန္ဓာသည်။ (ဟောတိ)။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊တို့သည်။ သိယာ၊ အချို့တို့သည်။ ကာမဓာတု ပရိယာပနာ၊ ကာမဓာတ်၌ အကျုံးဝင်ကုန်

သည်။ (ဟောန္တိ)။ သိယာ၊ အချို့တို့သည်။ န ကာမဓာတု ပရိယာပန္နာ၊ ကာမ
 ဓာတ်၌ အကျုံးမဝင်ကုန်သည်။ (ဟောန္တိ)။ ပေ။ ဒုက္ခသစ္စံ၊ ဒုက္ခသစ္စာသည်။
 သိယာ၊ အချို့သည်။ ကာမဓာတု ပရိယာပန္နံ၊ သည်(ဟောတိ)။ သိယာ၊ အချို့
 သည်။ န ကာမ ဓာတုပရိယာပန္နံ (ဟောတိ)။စသည်ဖြင့် ပေးပါ။ [ရူပဓာတု
 အရူပဓာတုတို့၌လည်း ဤနည်းအတိုင်း ပေးပါ။]

၄-ပရိယာပန္နာပရိယာပန္န

၁၀၀၅။ ပဉ္စန္ဒ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာနံ၊ တို့တွင်။ ပရိယာပန္နာ၊ ဓာတ် ၃ ပါးတို့၌
 အကျုံးဝင်သော လောကီခန္ဓာတို့သည်။ ကတိ၊ တို့နည်း။ အပရိယာပန္နာ၊ ဓာတ်
 ၃ ပါးတို့၌ အကျုံးမဝင်သော လောကုတ္တရာခန္ဓာတို့သည်။ ကတိ၊ တို့နည်း။
 စသည်ဖြင့် ပေးပါ။

၁၀၀၆။ ရူပက္ခန္ဓော၊ သည်။ ပရိယာပန္နော၊ ဓာတ် ၃ ပါးတို့၌ အကျုံးဝင်
 သော လောကီခန္ဓာသည်။ (ဟောတိ)။ စတ္တာရော၊ ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ သိယာ၊
 အချို့တို့သည်။ ပရိယာပန္နာ (ဟောန္တိ)။ သိယာ အပရိယာပန္နာ (ဟောန္တိ)။
 စသည်ဖြင့် ပေးပါ။

၄-ဓမ္မဒဿနဝါရ

ကာမဓာတု

၁၀၀၇။ ကာမဓာတုယာ၊ ကာမဓာတ်၏။ ဥပပတ္တိက္ခဏော၊ ပဋိသန္ဓေဇာတ၌။
 ကတိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ ပါတုဘဝန္တိ၊ ထင်ရှားဖြစ်ကုန်သနည်း။စသည်
 ဖြင့် ပေး၍၊ “ကာမဓာတုယာ၊ ၏။ ဥပပတ္တိက္ခဏော၊ ၌။ သဗ္ဗေသံ၊ အလုံးစုံသော
 ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏အတွက်။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ ပါတုဘဝန္တိ၊ ကုန်၏။
 ကဿစိ၊ အချို့ပုဂ္ဂိုလ်၏အတွက်။ ကောဒသ၊ ကုန်သော။ အာယတနာနိ၊ တို့သည်။
 ပါတုဘဝန္တိ။ ကဿစိ၊ အချို့ပုဂ္ဂိုလ်၏အတွက်။ ဒသ အာယတနာနိ ပါတုဘဝ
 န္တိ”စသည်ဖြင့် ပေးပါ။

၁၀၀၈။ ကာမဓာတုယာ၊ ၏။ ဥပပတ္တိက္ခဏော၊ ၌။ သဗ္ဗေသံ၊ တွက်။ ပဉ္စ၊
 ကုန်သော။ ကတမေ ခန္ဓာ၊ အဘယ်ခန္ဓာတို့သည်။ ပါတုဘဝန္တိ၊ ကုန်သနည်း။
 (ကာမဓာတုယာ ဥပပတ္တိက္ခဏော သဗ္ဗေသံ၊ တွက်။) ရူပက္ခန္ဓော၊ သည်၎င်း။ ပေ။
 ဝိညာဏက္ခန္ဓော၊ သည်၎င်း။ (ပါတုဘဝန္တိ၊ ကုန်သနည်း။) ကာမဓာတုယာ ဥပ-
 ပတ္တိက္ခဏော သဗ္ဗေသံ၊ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ဣမေ ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ ပါတုဘဝန္တိ။

၁၀၀၉။ ကာမဓာတုယာ၊ ဥပပတ္တိက္ခဏော၊ ၌။ ကဿ၊ အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်
 အတွက်။ ကောဒသ၊ ကုန်သော။ အာယတနာနိ၊ တို့သည်။ ပါတုဘဝန္တိ၊ ကုန်
 သနည်း။ (ကာမဓာတုယာ၊ ဥပပတ္တိက္ခဏော၊ ၌။) ပရိပုဏ္ဏာယတနာနိ၊ ပြည့်စုံ
 သော အာယတနရှိကုန်သော။ ကာမာဝစရာနံ ဒေဝါနံ၊ ကာမာဝစရနတ်တို့၏

၎င်း။ ပဌမကပ္ပိကာနံ၊ ကမ္ဘာဦး၌ဖြစ်ကုန်သော။ မနုဿာနံ၊ တို့၏၎င်း။ သြပပါတိ
 ကာနံ၊ ဥပပတ်ဖြစ်ကုန်သော။ ပေတာနံ၊ ပြိတ္တာတို့၏၎င်း။ ပေ။ နေရယိကာနံ၊
 ငရဲသားတို့၏၎င်း။ ဥပပတ္တိက္ခဏေ၊ ၌။ စက္ခာယတနံ၊ ၎င်း။ ပေ။ ဓမ္မာယတနံ၊ ၎င်း။
 (ဣတိ၊ သို့။) ကောဒဿ၊ ကုန်သော။ အာယတနာနိ၊ ပါတုဘဝန္တိ။ ကာမဓာတု
 ယာ။ ပေ။ ဧတေသံ၊ ဤကာမာဝစရနတ် စသတို့အတွက်။ ကောဒဿ၊ ကုန်သော။
 ဣမာနိ အာယတနာနိ ပါတုဘဝန္တိ။ [နောက်၌ “ဇစ္စန္ဓာနံ၊ ပဋိသန္ဓေအားဖြင့်
 ကန်းကုန်သော။ ဇစ္စဗဓိရာနံ၊ ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် နားထိုင်းကုန်သော။ ဇစ္စဗဓိရာ
 နံ၊ ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် ကန်းလည်းကန်းကုန်၊ နားလည်းထိုင်းကုန်သော။ ဂဗ္ဘ
 သေယျကနံ၊ ဂဗ္ဘသေယျကဖြစ်ကုန်သော” ဟု ပေးပါ။]

၁၀၁၁။ ကာမဓာတုယာ။ ပေ။ ကေံ၊ တပါးသော။ ကတမံ သစ္စံ၊ သည်။
 ပါတုဘဝတိ၊ နည်း။ (ကာမဓာတုယာ။ ပေ။ သဗ္ဗေသံ၊ တွက်)။ ဒုက္ခသစ္စံ၊ သည်။
 (ပါတုဘဝတိ)။ ကာမဓာတုယာ။ ပေ။ ကေံ၊ သော။ ဣဒံ သစ္စံ၊ သည်။ ပါတုဘဝတိ။

၁၀၁၂။ သဟေတုကာနံ၊ သဟိတ်ပဋိသန္ဓေရှိကုန်သော။ ဉာဏသမ္ပယုတ္တာ
 နံ၊ ဉာဏသမ္ပယုတ်ပဋိသန္ဓေရှိကုန်သော။ ကာမာဝစရာနံ ဒေဝါနံ၊ ကာမာဝစရ
 နတ်တို့၏။ ဥပပတ္တိက္ခဏေ၊ ၌။ စက္ခန္ဓိန္ဒြိယံ၊ ၎င်း။ ပေ။ မနိန္ဒြိယံ၊ ၎င်း။ ဣတ္ထိန္ဒြိယံဝါ၊
 ဣတ္ထိန္ဒြေသော်၎င်း။ ပုရိသိန္ဒြိယံ ဝါ၊ ပုရိသိန္ဒြေသော်၎င်း။ [ထို ဣန္ဒြေ ၂-ပါး
 တပါးပါးသာ ရသင့်သောကြောင့် ဝါသဒ္ဓါထည့်တော်မူသည်။] ဇီဝိတိန္ဒြိယံ၊
 ၎င်း။ သောမနသိန္ဒြိယံ ဝါ၊ သော်၎င်း။ ဥပေက္ခိန္ဒြိယံဝါ၊ သော်၎င်း။ [ထိုဣန္ဒြေ
 ၂-ပါးလည်း တပါးပါးသာ ရသင့်သောကြောင့် ဝါသဒ္ဓါထည့်တော်မူသည်။]
 သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊ ၎င်း။ ပေ။ ပညိန္ဒြိယံ၊ ၎င်း။ (ဣတိ၊ သို့။) စုဒ္ဓသ ဣန္ဒြိယာနိ ပါတုဘဝန္တိ။
 ကာမဓာတုယာ။ ပေ။ စုဒ္ဓသ၊ ဣမာနိ ဣန္ဒြိယာနိတို့သည်။ ပါတုဘဝန္တိ။ [ထေရ-
 သိန္ဒြိယဝါရစသည်ကိုလည်း ပေးနိုင်လောက်ပြီ။]

ပဋိန္ဒြိယဝါရ။ ။ ကာမဓာတုယာ ဥပပတ္တိက္ခဏေ၊ ကဿ၊ တွက်။ ပဉ္စ ဣန္ဒြိ
 ယာနိ၊ ပါတုဘဝန္တိ၊ နည်း။ နပုံသကေ၊ နပုံးပဏ္ဍုက်တို့ကို။ ဌပေတွာ၊ ထား၍။
 [စာအုပ်တို့၌ “ဌပေတွာ နပုံသကာနံ” ဟူ၍။ “ဌပေတွာ နပုံသကေ” ဟူ၍မ
 ကောင်းမည်ထင်သည်။] အဟေတုကာနံ၊ အဟိတ် ပဋိသန္ဓေရှိကုန်သော။ ဂဗ္ဘ
 သေယျကာနံ၊ ကုန်သော။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ ဥပပတ္တိက္ခဏေ၊ ၌။ ကာယိန္ဒြိယံ၊ ၎င်း။
 မနိန္ဒြိယံ၊ ၎င်း။ ဣတ္ထိန္ဒြိယံဝါ၊ သော်၎င်း။ ပုရိသိန္ဒြိယံဝါ၊ သော်၎င်း။ [ထိုဣန္ဒြေ
 ၂-ပါး တပါးပါးသာ ရသင့်သောကြောင့် ဝါသဒ္ဓါထည့်တော်မူသည်။] ဇီဝိတိ
 န္ဒြိယံ၊ ၎င်း။ ဥပေက္ခိန္ဒြိယံ၊ ၎င်း။ (ဣတိ၊ သို့။) ပဉ္စ ဣန္ဒြိယာနိ ပါတုဘဝန္တိ။ ကာမ-
 ဓာတုယာ။ ပေ။ ဧတသံ၊ ဤအဟိတ် ဂဗ္ဘသေယျကသတ္တဝါတို့အတွက်။ ပဉ္စ
 ဣမာနိ ဣန္ဒြိယာနိ ပါတုဘဝန္တိ။ [နောက်၌ “အလောဘော၊ အလောဘဟူသော။
 ဝိပါကဟေတု၊ ဝိပါကဟိတ်၎င်း” ဟု ပေးပါ။ အကြွင်း လွယ်ပြီ။]

၅-ဘူမန္တရဒဿနဝါရ

၁၀၂၀။ ကာမာဝစရာ၊ ကာမာဝစရ ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။
(သန္တိ)။...စသည်ဖြင့် ပေးပါ။ အကြောင်းကို ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော်၊ ဒုကနိက္ခေပ၊
ပိဋိဒုက္ခ၊ ပုဒ်ရေ (၁၂၇၇) မှစ၍ ပေးခဲ့ပြီ။]

၆-ဥပ္ပါဒကကမ္မအာယုပ္ပမာဏဝါရ

၁-ဥပ္ပါဒကကမ္မ

၁၀၂၁။ သမ္မုတိဒေဝါ၊ သမ္မုတိနတ်တို့၎င်း။ ဥပပတ္တိဒေဝါ၊ ဥပပတ္တိနတ်
တို့၎င်း။ ဝိသုဒ္ဓိဒေဝါ၊ ဝိသုဒ္ဓိနတ်တို့၎င်း။ (ဣတိ၊ သို့)။ တယော၊ ၃-မျိုးကုန်သော။
ဒေဝါ၊ နတ်တို့သည်။ ဒေဝါတိ၊ ဒေဝတို့မည်၏။

ရာဇာနော၊ မင်းတို့သည်၎င်း။ ဒေဝိယော၊ မိဖုရားတို့သည်၎င်း။ ကုမာရာ၊
မင်းသားတို့သည်၎င်း။ သမ္မုတိဒေဝါနာမ၊ သမ္မုတိနတ်တို့မည်၏။

စာတုမဟာရာဇိကေ၊ နတ်မင်းကြီး ၃-ပါးတို့ကို စားရခြင်း ရှိကုန်သော။
ဒေဝေ၊ နတ်တို့ကို။ ဥပါဒါယ၊ အစပြု၍။ တဒုပရိ၊ ထို စာတုမဟာရာဇ်နတ်တို့၏
အထက်၌။ ဒေဝါ၊ နတ်တို့သည်။ ဥပပတ္တိဒေဝါနာမ၊ ဥပပတ္တိနတ်တို့မည်၏။

အရဟန္တော၊ ပူဇော်အထူးကို ခံထိုက်သောဘုရား ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ အရိယာ
သံဝကတို့ကို။ ဝိသုဒ္ဓိဒေဝါနာမ၊ ဝိသုဒ္ဓိနတ်တို့မည်၏ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ဆိုအပ်
ကုန်၏။

ဒါနံ၊ အလှူကို။ ဒတွာ၊ ပေးလှူပြီး၍။ သီလံ၊ ကို။ သမာဒိယံတွာ၊ ဆောက်တည်
ပြီး၍။ ဥပေါသထကမ္မံ၊ ဥပုသ်စောင့်သုံးမှုကို။ ကတွာ၊ ပြုပြီး၍။ ကတ္ထ၊ အဘယ်
သို့။ ဥပပဇ္ဇန္တိ၊ ကပ်ရောက်ကြရကုန်သနည်း။ ဒါနံ၊ ကို။ ဒတွာ၊ ၍။ ပေ။ အပ္ပေ
ကစ္စေ၊ အချို့ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ခတ္တိယ မဟာသာလာနံ၊ များသောဥစ္စာနှစ်ရှိသော
ခတ္တိယတို့၏။ သဟဗျတံ၊ အဘူတကုဖြစ်ကုန်သူတို့၏ အဖြစ်သို့။ ဝါ၊ အပေါင်း
အဖော်တို့၏အဖြစ်သို့။ ဥပပဇ္ဇန္တိ၊ ကပ်ရောက်ကြရကုန်၏။ အပ္ပေကစ္စေ၊ တို့သည်။
ဗြာဟ္မဏမဟာသာလာနံ၊ များသောဥစ္စာနှစ်ရှိသော ဗြာဟ္မဏတို့၏။ ပေ။ ဂဟ-
ပတိမဟာသာလာနံ၊ များသောဥစ္စာနှစ်ရှိသော အိမ်ရှင် သူကြွယ်တို့၏။ ပေ။
[စာတုမဟာရာဇိကာနံ၊ နတ်မင်းကြီးလေးပါးတို့ကို စားရခြင်းရှိကုန်သော။
ဒေဝါနံ၊ နတ်တို့၏။ တာဝတိံသာနံ၊ တာဝတိံသာဘုံ၌ဖြစ်ကုန်သော။ ဝါ၊
တာဝတိံသာတို့မည်သော။ ယာမာနံ၊ နတ်ချမ်းသာသို့ ကောင်းစွာရောက်ကုန်
သော။ တုသိတာနံ၊ နှစ်သက်ရှင်လန်းကုန်သော။ နိမ္မာနရတီနံ၊ ကိုယ်တိုင်
ဖန်ဆင်းအပ်သော စည်းစိမ်၌ ဓမ္မ၊ လျော်ခြင်းရှိကုန်သော။ ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တိနံ၊
သူတပါးတို့ဖန်ဆင်းအပ်သောစည်းစိမ်တို့၌မိမိအလိုကိုလိုက်စေနိုင်ကြကုန်သော။]

၂-အာယုပ္ပမာဏ

၁၀၂၂။ မနုဿာနံ၊ လူတို့၏။ အာယုပ္ပမာဏံ၊ အသက် အတိုင်း အရှည် သည်။ ကိတ္တကံ၊ အဘယ်မျှအတိုင်းအရှည် ရှိသနည်း။ (မနုဿာနံ၊ တို့၏။ အာယု- ပ္ပမာဏံ၊ သည်)။ ဝဿသတံ၊ အနှစ်တရာသည်သော်၎င်း။ ဘိယျော၊ ထို့တက် တလွန်။ အပ္ပံဝါ၊ အနည်းငယ်သည်သော်၎င်း။ (အနှစ် နှစ်ဆယ်၊ သုံးဆယ်၊ လေးဆယ်၊ ငါးဆယ်၊ ခြောက်ဆယ်သည်သော်၎င်း)။ (ဟောတိ)။ [လူတို့၏ အသက်တမ်းမှာ အနှစ်တရာဖြစ်စေ၊ တရာ့နှစ်ဆယ် တရာ့သုံးဆယ် တရာ့ လေးဆယ် တရာ့ငါးဆယ် တရာ့ခြောက်ဆယ်ဖြစ်စေ ဖြစ်သည်-ဟူလို။]

၁၀၂၃။ စာတုမဟာရာဇိကာနံ၊ ကုန်သော။ ဒေဝါနံ၊ နတ်တို့၏။ အာယု- ပ္ပမာဏံ၊ သည်။ ကိတ္တကံ၊ နည်း။ မာနုသကံ၊ လူ၌ဖြစ်ကုန်သော။ ယာနိပညာသ- ဝဿာနိ၊ အကြင် အနှစ်ငါးဆယ်တို့သည်။ (သန္တိ၊ ရှိကုန်၏)။ ဧသော၊ ဤ လူ၌ ဖြစ်သော အနှစ်ငါးဆယ်သည်။ စာတုမဟာရာဇိကာနံ၊ ဒေဝါနံ၊ တို့၏။ ဧကော၊ တခုသော။ ရတ္တိန္ဒြေ၊ ညဉ့်ခန့်သည်။ (ဟောတိ)။ တာယ ရတ္တိယာ၊ ထိုညဉ့် အားဖြင့်။ (ထို ညဉ့်နေ့ဟူသော ရက်အားဖြင့်)။ တိံသ၊ သုံးဆယ်သော။ ရတ္တိယော၊ ညဉ့်တို့သည်။ မာသော၊ တလသည်။ (ဟောတိ)။ တေန မာသေန၊ ထို လအားဖြင့်။ ဒွါဒသမာသိယော၊ ကဆုန်လရှိသော ကာလသည်။ သံဝစ္ဆရာ၊ တနှစ်သည်။ (ဟောတိ၊။ တေန သံဝစ္ဆရေန၊ ထိုနှစ်အားဖြင့်။ ဒိဗ္ဗာနိ၊ နတ်၌ ဖြစ်ကုန်သော။ ပဉ္စသထာတာနိ၊ အနှစ်ငါးရာတို့သည်။ စာတုမဟာရာဇိကာနံ၊ ဒေဝါနံ၊ တို့၏။ အာယုပ္ပမာဏံ၊ (ဟောတိ)။ မနုဿာနံ၊ လူတို့၏။ ဂဏနာယ၊ အရေအတွက်ဖြင့်။ ကိတ္တကံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ (မနုဿာနံ၊ ဂဏနာယ၊ ဖြင့်)။ နဝုဘိဝဿသတသဟဿာနိ၊ အနှစ်ကိုးသန်းတို့သည်။ (ဟောန္တိ)။

တာဝတိံသ။ ။တာဝတိံသာနံ ဒေဝါနံ၊ အာယုပ္ပမာဏံ၊ သည်။ ကိတ္တကံ၊ နည်း။ (မာနုသကံ၊ လူ၌ဖြစ်သော။ ယံ ဝဿသတံ၊ အကြင်အနှစ်တရာ သည်။ (အတ္ထိ)။ ပေ။ မနုဿာနံ ဂဏနာယ ကိတ္တကံ ဟောတိ။ (မနုဿာနံ၊ ဂဏနာယ၊ ဖြင့်)။ တိဿော ဝဿကောဋိယောစ၊ အနှစ်သုံးကုဋေတို့သည် ၎င်း။ သဌိ ဝဿသတသဟဿာနိ စ၊ အနှစ် ခြောက်သန်း တို့သည်၎င်း။ (ဟောန္တိ)။

ယာမာ။ ။[ဤမှစ၍ လူ့ အရေအတွက်အားဖြင့် ဟောတော်မူအပ်သော နတ်သက်ပြု ပါဠိရပ်တို့ကိုသာ အနက်ပေးတော့မည်။] စုဒ္ဓသံ ဝဿကောဋိယော စ၊ အနှစ် တဆယ့်လေးကုဋေတို့သည်၎င်း။ စတ္တာရိသံ ဝဿသတသဟဿာနိစ၊ အနှစ်လေးသန်းတို့သည်၎င်း။ (ဟောန္တိ)။

တုသိတာ။ ။သတ္တပညာသ ဝဿကောဋ္ဌိယော၊ အန္တ ငါးဆဲ့ ခုနစ်ကုဋေ တို့သည်၎င်း။ သဠိ ဝဿသတသဟဿာနိစ၊ အန္တခြောက်သန်း တို့သည်၎င်း။ (ဟောန္တိ)။

နိဗ္ဗာနရတိ။ ။ဓမ္မ ဝဿကောဋ္ဌိသတာနိ၊ အန္တကုဋေနှစ်ရာ တို့သည်၎င်း။ တိသံ ဝဿကောဋ္ဌိယော စ၊ အန္တ ကုဋေသုံးဆယ်တို့သည်၎င်း။ စတ္တာရိသံ ဝဿသတသဟဿာနိစ၊ အန္တ လေးသန်းတို့သည်၎င်း။ (ဟောန္တိ)။

ပရနိမ္မိတဝသစတ္တိ။ ။နဝ ဝဿကောဋ္ဌိသတာနိစ၊ အန္တ ကုဋေကိုးရာ တို့သည်၎င်း။ ကေဝိသံ ဝဿကောဋ္ဌိယောစ၊ အန္တ နှစ်ဆဲ့တစ်ကုဋေ တို့သည်၎င်း။ သဠိဝဿသတသဟဿာနိစ၊ အန္တခြောက်သန်းတို့သည်၎င်း။ (ဟောန္တိ)။
ဣတိ၊ အစိတ်အစိတ် နတ်သက် အပြီးတည်း။

လူ့ အရေအတွက် နတ်သက် အပေါင်းသင်္ချာ

အမေး။ ။ဆ၊ ခြောက်ထပ်ကုန်သော။ ဇေတ ကာမာဝစရာ၊ ဤ ကာမာ ဝစရနတ်ပြည်တို့သည်။ သဗ္ဗကာ၊ သမိဗ္ဗိနော၊ ပြီးစီးသော အလုံးစုံသော ကာမဂုဏ်ရှိကုန်၏။ သဗ္ဗေသံ၊ အလုံးစုံသော ကာမာဝစရ နတ်ပြည်ခြောက်ထပ် တို့၏။ ကေသခါတော၊ တစုတည်းသဖြစ်ဖြင့် ရေတွက်အပ်သော (ပေါင်းအပ် သော။) အာယု၊ အသက်သည်။ ကိတ္တကော၊ အဘယ်မျှအတိုင်းအရှည်ရှိသည်၊ တဝတိ၊ နည်း။

အဖြေ။ ။ဝဿဂ္ဂေန၊ နှစ်အရေအတွက်အားဖြင့် (အလွန်ဆုံး နေရသော နှစ်အရေအတွက်အားဖြင့်)။ တေသံ၊ ထို ကာမာဝစရနတ်ပြည်ခြောက်ထပ်တို့၏။ ဒွါဒသ၊ တဆဲ့နှစ်လီသော။ ကောဋ္ဌိသတံ၊ ကုဋေအရာကို၎င်း။ (တနည်း) ဒွါဒသ ကောဋ္ဌိသတံ၊ ကုဋေ တထောင်နှစ်ရာကို၎င်း။ အဠဝိသံ ကောဋ္ဌိယောစ၊ နှစ်ဆဲ့ ရှစ်ကုဋေတို့ကို၎င်း။ ပညာသ သတသဟဿာနိ၊ ငါးဆယ်သော အသိန်းတို့ကို ၎င်း။ (ငါးသန်းတို့ကို၎င်း။) ပကာသိတာ၊ ထင်ရှားပြအပ်ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ လူ့ အရေအတွက် နတ်သက် အပေါင်းသင်္ချာ အပြီးတည်း။

၁၀၂၄။ ပဌမံ ဈာနံ၊ ပဌမဇ္ဈာန်ကို။ ပရိတ္တံ၊ ပရိတ္တဈာန ပြစ်အောင်။ ဘာဝေတွာ၊ ဖြစ်စေ၍။ ကတ္ထ၊ အဘယ်သို့။ ဥပပဇ္ဇန္တိ၊ ကပ်ရောက် ကြရကုန် သနည်း။ ပဌမံ ဈာနံ ပရိတ္တံ၊ ဘာဝေတွာ၊ ၍။ ဗြဟ္မပါရိသဇ္ဇာနံ၊ မဟာဗြဟ္မာ၏ ပရိသတ်၌ဖြစ်ကုန်သော။ ဒေဝါနံ၊ ဗြဟ္မာတို့၏။ ပေ၊ ကပ္ပဿ၊ အသင်္ချေယျကပ်၏။ တတိယော ဘာဂေါ၊ သုံးဘို့ တဘို့တည်း။

ပဌမံ ဈာနံ၊ ကို။ မဇ္ဈိမံ၊ မဇ္ဈိမဈာန်ဖြစ်အောင်။ ပေ၊ ဗြဟ္မပုဏ္ဏဟိတာနံ၊ မဟာဗြဟ္မာ၏ ပုဏ္ဏဟိတ် ဖြစ်ကုန်သော။ ဒေဝါနံ၊ တို့၏။ ပေ၊ ဥပစုကပ္ပေါ၊ အသင်္ချေယျကပ်တဝက်တည်း။

ပဌမံ ဈာနံ၊ ကိ။ ပဏိတံ၊ ပဏိတဈာနံဖြစ်အောင်။ ပေ။ မဟာဗြဟ္မာနံ၊ ဗြဟ္မာ ပါရိသဇ္ဇ ဗြဟ္မပုရောဟိတတို့ထက် မြင့်မြတ်သော ဗြဟ္မာမင်း ဖြစ်ကုန်သော။ ပေ။ ကပ္ပေါ၊ အသင်္ချေယျကပ် တကပ်တည်း။

၁၀၂၅။ ဒုတိယံ ဈာနံ၊ ဒုတိယဈာနံကိ။ ပရိတ္တံ၊ ပရိတ္တဈာနံဖြစ်အောင် ။ပေ။ပရိတ္တာဘာနံ၊ နည်းသော ကိုယ်ရောင်ကိုယ်ဝါ ရှိကုန်သော။ပေ။ဓမ္မ ကပ္ပေါ၊ မဟာကပ် ၂-ကပ်တို့တည်း။ပေ။ အပ္ပမာဏာဘာနံ၊ အတိုင်းအရှည် မရှိသော ကိုယ်ရောင်ကိုယ်ဝါရှိကုန်သော။ပေ။ စတ္တာရောကပ္ပေါ၊မဟာကပ် ၄-ကပ်တို့တည်း။ ။ပေ။ အာဘဿရာနံ၊ ခန္ဓာကိုယ်မှ တလျှပ်လျှပ်ထွက်သော ကိုယ်ရောင်ကိုယ်ဝါ ရှိကုန်သော။ ပေ။ အဋ္ဌကပ္ပေါ၊ မဟာကပ် ရှစ်ကပ်တို့တည်း။

၁၀၂၆။ တတိယံ ဈာနံ၊ ကိ။ပေ။ပရိတ္တသုဘာနံ၊နည်းသော တင့်တယ်သော ကိုယ်ရောင်ကိုယ်ဝါ ရှိကုန်သော။ပေ။သောဠသ ကပ္ပေါ၊ မဟာကပ် တဆဲ့ခြောက် ကပ်တို့တည်း။ပေ။ အပ္ပမာဏသုဘာနံ၊ အတိုင်းအရှည်မရှိသော တင့်တယ်သော ကိုယ်ရောင်ကိုယ်ဝါ ရှိကုန်သော ။ပေ။ ဗာတ္ထိ သကပ္ပေါ၊ မဟာကပ် ၃၂-ကပ်တို့ တည်း။ပေ။ သုဘကိဏှာနံ၊ တင့်တယ်သော ကိုယ်ရောင်ကိုယ်ဝါတို့ဖြင့် ရောပြွမ်း ကုန်သော။ပေ။ စတုသဋ္ဌိကပ္ပေါ၊ မဟာကပ်ခြောက်ဆဲ့လေးကပ်တို့တည်း။

၁၀၂၇။ စတုတ္ထံ ဈာနံ ကိ။ဘာဝေတွာ၊၍။ အာရမ္မဏနာနတ္ထတာ၊ အာရုံ၏ အထူးထူးသော သဘောရှိသည်၏အဖြစ်သည်၎င်း။မန သိကာရနာနတ္ထတာ၊နှလုံး သွင်းခြင်း၏ အထူးထူးသော သဘောရှိသည်၏ အဖြစ်သည်၎င်း။ ဆန္ဒနာနတ္ထ- တာ၊ ဆန္ဒ၏ အထူးထူးသော သဘောရှိသည်၏အဖြစ်သည်၎င်း။ ပဏိဓိနာနတ္ထ- တာ၊တောင့်တခြင်း၏ အထူးထူးသော သဘောရှိသည်၏အဖြစ်သည်၎င်း။ အဓိ- မောက္ခနာနတ္ထတာ၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်း၏ အထူးထူးသောသဘော ရှိသည်၏အဖြစ် သည်၎င်း။အဘိနိဟာရနာနတ္ထတာ၊ စိတ်ကို ရှေးရှုဆောင်ကြောင်း ဆုတောင်း မှု၏ အထူးထူးသော သဘော ရှိသည်၏အဖြစ်သည်၎င်း။ ပညာ နာနတ္ထတာ၊ ပညာ၏ အထူးထူးသော သဘောရှိသည်၏ အဖြစ်သည်၎င်း။ (ဟောတိ၊ ဤ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။)အပ္ပေကဇ္ဇေ၊ အချို့တို့သည်။အသညသတ္တာနံ၊သညာမရှိသော သတ္တဝါဖြစ်ကုန်သော။ ဒေဝါနံ၊ ဗြဟ္မာတို့၏ ။ပေ။ ဣဟပူလာနံ၊ ပြန့်ပြော ကြီးမားသော အကျိုးရှိကုန်သော။ အဝိဘာနံ၊ မိမိ၏စီးပွားမှ မယုတ်လျော့ကုန် သော။ အတပ္ပါနံ၊ မည်သည့်သတ္တဝါကိုမျှ မညှဉ်းဆဲတတ် ကုန်သော။ သုဒဿာနံ၊ ကောင်းသော ရှုမြင်ရခြင်းရှိကုန်သော (အလွန် လှပကုန်သော)။ သုဒဿိနံ၊ ပညာစက္ခု မံသစက္ခု ဒိဗ္ဗစက္ခုတို့ဖြင့် ကောင်းစွာ ရှုစားတတ်ကုန်သော။ ဝါ၊ ပညာစက္ခု မံသစက္ခု ဒိဗ္ဗစက္ခုတို့ဖြင့် ကောင်းသောရှုစားခြင်းရှိကုန်သော။အက နိဋ္ဌာနံ၊ ဂုဏ် ဘဝသမ္ပတ္တိတို့ဖြင့် သိမ်ငယ်သူ မရှိရာဖြစ်ကုန်သော။ အာကာသာ နုဉ္ဇာယတနုပဂါနံ၊ အာကာသာနုဉ္ဇာယတနဘုံသို့ ကပ်ရောက်ကုန်သော။]

အသညသတ္တာနံ၊ ကုန်သော။ ဒေဝါနုဉ္စ၊ တို့၏၎င်း။ ဝေဟပ္ပလာနံ၊ ကုန်သော။ ဒေဝါနုဉ္စ၊ တို့၏၎င်း။ အာယုပ္ပမာဏံ၊ အသက် အတိုင်းအရှည်သည်။ ကိတ္တကံ၊ အတယ်မျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသည်။ (အသညသတ္တာနံ ဒေဝါနုဉ္စ ဝေဟပ္ပလာနံ ဒေဝါနုဉ္စ၊ အာယုပ္ပမာဏံ၊ သည်။) ပဉ္စ ကပ္ပသဟာနိ၊ မဟာကပ် ငါးရာတို့ တည်း။ [ကပ္ပသဟာဿံ၊ မဟာကပ် တထောင်တည်း။ ခွေ ကပ္ပသဟာဿာနိ၊ မဟာကပ် ၂-ထောင်တို့တည်း။ စတ္တာရိ ကပ္ပသဟာဿာနိ၊ မဟာကပ် ၄-ထောင် တို့တည်း။ အဋ္ဌ ကပ္ပသဟာဿာနိ၊ မဟာကပ် ရှစ်ထောင်တို့တည်း။ သောဠသကပ္ပ သဟာဿာနိ၊ မဟာကပ် တသောင်းခြောက်ထောင်တို့တည်း။]

၁၀၂၈။ အာကာသာနဉ္စာယတနုပဂါနံ၊ .. ကုန်သော။ ဒေဝါနံ၊ တို့၏။ အာယုပ္ပမာဏံ၊ ကိတ္တကံ၊ နည်း။ (အာကာသာနဉ္စာယတနုပဂါနံ ဒေဝါနံ၊ အာယုပ္ပမာဏံ၊ သည်။) ဝိသတိ ကပ္ပသဟာဿာနိ၊ မဟာကပ် နှစ်သောင်းတို့ တည်း။ [စတ္တာရိသ ကပ္ပသဟာဿာနိ၊ မဟာကပ် လေးသောင်းတို့တည်း။ သဋ္ဌ ကပ္ပသဟာဿာနိ၊ မဟာကပ် ခြောက်သောင်းတို့တည်း။ စတုရာသီတိ၊ ကပ္ပသဟာ- ဿာနိ၊ မဟာကပ် ရှစ်သောင်းလေးထောင် တို့တည်း။] ဣတိ၊ ပြဟွာတို့၏ သက်တမ်း အပြီးတည်း။

မှတ်ချက်။ ။ ဤ အာယုပ္ပမာဏ အခဏ်း၌ သုံးဆယ့်တစ်ဘုံတွင် ကာမသုဂတိ ၇-ဘုံနှင့် ပြဟွာဘုံ (၂၀) နှစ်ဆယ်ဟူသော (၂၇) နှစ်ဆယ့်ခုနစ်ဘုံတို့၏ အသက် တမ်းကိုသာဟောတော်မူသည်။ အပါယ် ၄-ဘုံ၏အသက်တမ်းကိုကား ဟောတော် မမူ။ [ငရဲကြီးရှစ်ထပ်(ငရဲဘုံ)၏ အသက်တမ်းကိုကား အနုဋ္ဌိကာဝယ် ဤနေရာ၌ ပြထားသည်။ ကျန် အပါယ် ၃-ဘုံ၏ အသက်တမ်းကိုကား “အာယုပ္ပမာဏ၊ ဂဏနာယ နိယဒမာ နတ္ထိ” ဟူသော အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟအတိုင်း မှတ်ပါ။]

၁၀၂၉။ (၁) ပုညတေဇေန၊ ကောင်းမှုရှိန်စော် အာနုဘော်သည်။ ဥက္ခိ- တ္တာ၊ မြင့်တင်အပ်ကုန်သည်။ (ဟုတ္တာ)။ ကာမရူပဂတိ၊ ကာမသုဂတိ ရူပသုဂတိ သို့။ ဂတာ၊ ရောက်ကြရသော ပုထုဇဉ်တို့သည်။ ဘဝဂ္ဂတံ၊ ဘဝ၏ အထွဋ်အမြတ် ဖြစ်သော နေဝသညာနာသညာယတနုဘုံသို့။ [တာ ပစ္စည်း အနက်မရှိ။ “ဘဝဂ္ဂ ဝါပိ” ဟုလည်းရှိ၏။ အနက်တူပင်။] သမ္မတ္တာ၊ ရောက်ကြရကုန်သည်။ (သမာနာ) ပိ၊ ဖြစ်ပါကုန်သော်လည်း။ ဒုဂ္ဂတိ၊ ဒုဂ္ဂတိဘဝသို့။ ပုန၊ တဖန်။ အာဂစ္ဆန္တိ၊ လာကြရကုန်၏။

(၂) တာဝ၊ ထိုမျှလောက် (မဟာကပ် ရှစ်သောင်းလေးထောင်တိုင်အောင်။) ဒိဿာယုကာ၊ ရှည်သောအသက် ရှိကုန်သော။ သတ္တာ၊ ပြဟွာသတ္တဝါတို့သည်။ အာယုသင်္ခယာ၊ အသက်တမ်း၏ ကုန်ခြင်းကြောင့်။ စဝန္တိ၊ စုတေကြရကုန်၏။ နိစ္စော၊ မြဲသော။ ကောစိ၊ တစုံတခုသော။ ဘဝေါ၊ ဘဝသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ မဟေသိနာ၊ မရှိထွဋ်တင်၊ ဘုရားရှင်သည်။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီး။

(၃) တသွာဟိ၊ ထို့ကြောင့်သာလျှင်။ နိပဏာ၊ ရင့်ကျက်သော ပညာရှိ ကုန်သော။ နိပုဏာ၊ သိမ်မွေ့သော ပညာရှိကုန်သော။ အတ္တဝိန္တကာ၊ မိမိ၏ စီးပွားကို သိကုန်သော။ ခိရာ၊ ပညာရှိတို့အည်။ ဇရာမရဏမောက္ခာယ၊ ဇရာ မရဏမှ လွတ်မြောက်ခြင်း အကျိုးငှါ။ ဥတ္တမံ၊ မြတ်သော။ မဂ္ဂံ၊ မဂ်ကို။ ဘာဝေန္တိ၊ မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်စေကြကုန်၏။

(၄) သုစိံ၊ သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သော။ နိဗ္ဗာနောဂဂေါမိနံ၊ နိဗ္ဗာန်သို့သက်ဝင် သွားရောက်ကြောင်းဖြစ်သော။ မဂ္ဂံ၊ ကို။ ဘာဝယိတော၊ မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်စေ ပြီး၍။ သဗ္ဗာသဝေ၊ အလုံးစုံသော အာသဝေါတရားတို့ကို။ ပရိညာယ၊ ပိုင်းခြား ကာသိ၍။ အနာသဝါ၊ အာသဝေါမရှိသော ရဟန္တာတို့သည်။ (ဟုတော)။ ပရိနိဗ္ဗန္တိ၊ ဒုက္ခဝပ်သိမ်း၊ ငြိမ်းတော်မူကြကုန်၏။ ဣတိ၊ ဥပ္ပါဒကကမ္မအာယုပ္ပမာဏ ဝါရ အပြီးတည်း။

၇-အဘိညေယျာဒိဝါရ

၁၀၃၀။ ပဉ္စန္ဒံ၊ ခန္ဓာနံ၊ ကိုတွင်။ ကတိ၊ အဘယ်မျှလောက် ခန္ဓာတို့ကို။ အဘိညေယျာ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိထိုက်ကုန်သနည်း။ ကတိ၊ တို့ကို။ ပရိညေ-ယျာ၊ ပိုင်းခြား၍ သိထိုက်ကုန်သနည်း။ ကတိ၊ ပဟာတဗ္ဗာ၊ ပယ်ထိုက်ကုန် သနည်း။ ကတိ၊ ဘာဝေတဗ္ဗာ၊ မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်စေထိုက်ကုန်သနည်း။ ကတိ၊ သစ္စိကာဘဗ္ဗာ၊ မျက်မှောက်ပြုထိုက်ကုန်သနည်း။ ကတိ၊ န ပဟာတဗ္ဗာ၊ မပယ် ထိုက်ကုန်သနည်း။ ဤသို့စသည်ဖြင့် ပေးပါ။

၁၀၃၁။ ရူပက္ခန္ဓော၊ ကို။ အဘိညေယျာ၊ ထိုက်၏။ ပရိညေယျာ၊ ထိုက်၏။ န ပဟာတဗ္ဗာ၊ မပယ်ထိုက်။ န ဘာဝေတဗ္ဗာ၊ မိမိသန္တာန်၌ မဖြစ် စေထိုက်။ န သစ္စိကာဘဗ္ဗာ၊ မျက်မှောက်မပြုထိုက်။ စတ္တာရော၊ ခန္ဓာ၊ တို့ကို။ အဘိညေယျာ၊ ကုန်၏။ ပရိညေယျာ၊ ကုန်၏။ သိယာ၊ အချို့တို့ကို။ ပဟာတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ဤသို့စသည်ဖြင့်ပေးပါ။ [ဤဝါရဝယ် သဗ္ဗာဂံ ဟိကဝါရ၌ဟောတော် မူအပ်သော ခန္ဓာစသော တရားတဆဲ နှစ်ပါးကိုပင် အဘိညေယျ စသည်ဖြင့် ပိုင်းခြား၍ ဟောတော်မူပါသည်။]

ဂ-သာရမ္မဏာနာရမ္မဏဝါရ

၁၀၃၂။ ပဉ္စန္ဒံ၊ ခန္ဓာနံ၊ ကတိ၊ တို့သည်။ သာရမ္မဏာ၊ အာရုံနှင့်တကွဖြစ်ကုန် သနည်း။ ကတိ၊ တို့သည်။ အနာရမ္မဏာ၊ အာရုံမရှိကုန်သနည်း။ ဤသို့စသည်ဖြင့် ပေးပါ။ [ဤဝါရ၌လည်း ခန္ဓာစသော တရားတဆဲ နှစ်ပါးကိုပင် သာရမ္မဏ အနာရမ္မဏအားဖြင့် ပိုင်းခြား၍ ဟောတော်မူပါသည်။]

၉-ဒိဋ္ဌသုတာဒိဒဿနဝါရ

၁၀၃၆။ ပဉ္စန္ဒ ခန္ဓာနံ၊ ကတိ၊ တို့ကို။ ဒိဋ္ဌာ၊ စက္ခုဝိညာဉ်သည် မြင်ထိုက် ကုန်သနည်း။ ဤသို့ စသည်ဖြင့်ပေးပါ။ [ဤ ဝါရ၌လည်း ခန္ဓာစသောတရား တဆဲ၊ နှစ်ပါးကိုပင် ဒိဋ္ဌစသည်ဖြင့် ပိုင်းခြား၍ ဟောတော်မူပါသည်။]

၁၀-တိကာဒိဒဿနဝါရ

မှတ်ချက်။ ။ပုဒ်ရေ (၁၀၄၃) ၌ “ကတိ၊ တို့သည်။ ရူပါ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်း ရှိကုန်သနည်း” ဟုပေးပါ။ ဤဝါရ၌ ခန္ဓာတို့ကို ကုသိုလ်စသည်ဖြင့် ဝေဖန် တော်မူပုံမှာ ခန္ဓာဝိဘင်း ပဉ္စာပုစ္ဆကနည်းနှင့်တူပြီ။ အာယတနစသည်ကို ကုသိုလ် စသည်ဖြင့် ဝေဖန်တော်မူပုံမှာလည်း အာယတန ဝိဘင်းစသည်၌ ပဉ္စာပုစ္ဆက နည်းများနှင့်တူပြီ။ ဟိတ် စသည်မှာလည်း ခန္ဓာစသည်တို့၌ အကျုံးဝင်သော ကြောင့် ယင်း ဟိတ်စသည်ကို ကုသိုလ်စသည်ဖြင့် ဝေဖန်တော်မူပုံမှာလည်း ထို ပဉ္စာပုစ္ဆကနည်းများ၌ အကျုံးဝင်ပြီ။

ဋီကာ။ ။ခန္ဓာဒိဋ္ဌံ တာဝ ခန္ဓာဝိဘင်္ဂါဒိသု ပဉ္စပုစ္ဆကဝါရေ ဝတ္တဗ္ဗံ ဝုတ္တံ။ ဟေတုအာဒိနဉ္စ ခန္ဓာဒိသု အန္တောဂဓတ္တာ တတ္ထ တတ္ထ ပဉ္စပုစ္ဆကဝါရေ ဝတ္တဗ္ဗံ ဝုတ္တမေဝါတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ | “စတ္တာရော ခန္ဓာ သိယာ ကုသလာ” တိ အာဒိသု ဣမ ယံ ဝတ္တဗ္ဗံ။ တံ ခန္ဓာဝိဘင်္ဂါဒိသု ဝုတ္တံ။ - အနု။]

အဘိညေယျာ၊ အဘိညေယျာဒိဝါရ၎င်း။ ဒွေ၊ ၂-ပါးကုန်သော။ သာရမ္မဏာ၊ သာရမ္မဏာ နာရမ္မဏဝါရတို့၎င်း။ ဒိဋ္ဌာ၊ ဒိဋ္ဌသုတာဒိဒဿနဝါရ၎င်း။ ကုသလ- စေဒနာ၊ ကုသလတိက် စေဒနာတိက်တို့၎င်း။ ဝိပါကာစ၊ ဝိပါကတိက်၎င်း။ ဥပါဒိန္နာ၊ ဥပါဒိန္နတိက်၎င်း။ [ဓမ္မတို့ကို၎်၍ ဗဟုဝုစ်ဖြင့်ရှိသော်လည်း ဆိုလိုရင်း ထင်ရှားစေရန် တိက်ကို၎်၍ ဧကဝုစ်ပေးသည်။] ဝိတက္ကံ၊ ဝိတက်တိက်၎င်း။ ရူပ လောကီယာ၊ ရူပဒုက္ခံ၊ လောကီယဒုက္ခံတို့၎င်းတည်း။ ဣတိ၊ ဓမ္မဟဒယဝိဘင်း အပြီးတည်း။

ဓမ္မဟဒယဝိဘင်္ဂါ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

ဝိဘင်္ဂပွကရဏံ၊ ဝိဘင်းကျမ်းသည်။ နိဋ္ဌိတံ၊ ပြီ။

ဝိဘင်းပါဠိတော်နိဿယ ပြီးပြီ။